﴿اُدْعُ اِلٰی سَبِیْلِ رَبِّکَ بِالْحِکْمَۃِ وَ الْمَوْعِظَۃِ الْحَسَنَۃِ﴾

મવાઈઝે ઈસ્લાહિય્યહ

(જિલ્દે અવ્વલ)

ફખ્રે ગુજરાત મર્હૂમ હઝરત અલ્લામહ
મવલાના અહમદુલ્લાહ સાહબ (રહ.)
શૈખુલ હદીષ જામિઅહ હુસૈનિયહ, રાંદેર, સૂરત, ગુજરાત
વ બાનીએ મદ્રસા મરકઝી દારૂલ ઉલૂમ પાલ, સુરત, ગુજરાત

—: મુરત્તિબ :—

હઝ. મવ. મુહમ્મદ યૂનુસ સૂરતી સાહબ (દા.બ.)
ઈબ્ને કારી બંદેઈલાહી સાહબ (રહ.)

નાશિર

હાફિઝ અબ્દુલગફૂર હાજી અ.મજીદ પાલવાલા
મુહતમિમ : મદ્રસા મરકઝી દારૂલ ઉલૂમ પાલ
મુ.પો. પાલ (તા. જિ. સુરત)

﴿اُدْعُ اِلٰی سَبِیْلِ رَبِّکَ بِالْحِکْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ﴾

મવાઈઝે ઈસ્લાહિય્યહ

(જિલ્દે અવ્વલ)

ફખ્રે ગુજરાત મર્હૂમ હઝરત અલ્લામહ મવલાના અહમદુલ્લાહ સાહબ (રહ.)

શૈખુલ હદીષ જામિઅહ હુસૈનિયહ, રાંદેર,સૂરત, ગુજરાત
વ બાનીએ મદ્રસા મરકઝી દારૂલ ઉલૂમ પાલ, સુરત,ગુજરાત

મુરત્તિબ

હઝ. મવ. મુહમ્મદ યૂનુસ સૂરતી સાહબ (દા.બ.)
ઈબ્ને કારી બંદેઈલાહી સાહબ (રહ.)

નાશિર

હાફિઝ અબ્દુલગફૂર હાજી અ.મજીદ પાલવાલા
મુહતમિમ : મદ્રસા મરકઝી દારૂલ ઉલૂમ પાલ
મુ.પો. પાલ (તા. જિ. સુરત)

નામે કિતાબ	મવાઈઝે ઈસ્લાહિય્યહ
સાહિબે મવાઈઝ	ફખ્રૂરે ગુજરાત હઝ. મવ. અહમદુલ્લાહ સા. (રહ.)
વિલાદત	૧૪, મઈ ૧૯૧૪ ઈસ્વી
વફાત	૨,ડીસેમ્બર ૧૯૮૩ ઈસ્વી
મુરત્તિબ	મવ. મુહમ્મદ યૂનુસ સૂરતી ઈબ્ને કારી બંદે ઈલાહી સા.
ઝેરે એહતિમામ	મવ. અન્વર ઈબ્ને મવ. અહમદુલ્લાહ રાંદેરી સા.
સને ઈશાઅત	જાન્યુઆરી ૨૦૦૬ ઈસ્વી
નાશિર	હાફિઝ અબ્દુલગફૂર હાજી અ.મજીદ પાલવાલા સા. મુહતમિમ : મદ્રસા મરકઝી દારૂલ ઉલૂમ પાલ

બાપુનગર, જિ. સુરતકે મુહતરમ **જનાબ યાકુબભાઈ હાજી મુહમ્મદ પટેલ સાહબ (ઉર્ફે દૂધવાલા)**ને યે કિતાબ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ), અપને મર્હૂમ વાલિદૈન, નીઝ પૂરે ખાનદાન ઓર ઉમ્મતે મર્હૂમાકે ઈસાલે સવાબકે લિએ છપવાકર વકફ કી હે, જઝાહુમુલ્લાહુ અહસનલ જઝાઅ્ ફીદારૈન

કિતાબ મિલ્નેકે પતે

(૧)	હાફિઝ અબ્દુલગફૂર હાજી અ.મજીદ પાલવાલા સા. મુહતમિમ : મદ્રસા મરકઝી દારૂલ ઉલૂમ પાલ, મુપો. પાલ, જિ. સૂરત (ગુજરાત)
(૨)	મવ. અન્વર ઈબ્ને મવલાના અહમદુલ્લાહ સા. રાંદેરી અન્વર મંઝિલ, લિમડાઓલી, મુ. રાંદેર જિ. સુરત (ગુજરાત)
(૩)	મવ. અબ્દુલ્લાહ ખાનપુરી સા. ઈમામ : કમાનવાળ મસ્જિદ, લિમડા ચોક મુ. પો. સુરત જિ. સુરત (ગુજરાત)

ફેહરિસ્તે મઝામીન

પૈશ લફઝ

નહમદુહુ વ નુસલ્લી અલા રસૂલિહિલ કરીમ. અમ્મા બાદ !

બિહમ્દિલ્લાહ ગુઝશ્તહ સાલ નાચીઝકા ઈંગ્લિશતાનકા સફર બગર્ઝે દારૂલ ઉલૂમ, પાલ હૂવા, મુકર્રમી જનાબ **મવલાના યૂનુસ સૂરતી સાહબ** (દામત બરકાતુહુમ)સે મુલાકાતકા બળા મુતમન્ની થા કયુંકે મવલાના મવસૂફને મેરે બળે અબ્બા હઝરત અલ્લામહ શૈખુલ હદીષ મવલાના અહમદુલ્લાહ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કે અકષરો બેશતર બયાનાત જમા કરકે મવાઈઝે ઈસ્લાહિય્યહકે નામસે ચાર કિસ્તેં શાએઅ્ કી થીં જો બાદમેં ઝખીમ જિલ્દ અવ્વલકી શકલમેં શાએઅ્ હૂઈ, મવલાના મવસૂફકી મુલાકાતસે જબ મુશર્રફ હુવા, મવલાનાને કીમતી મશ્વેરા દિયા કે હઝરત મર્હૂમકે બયાનાત ઓર ભી બહોતસે મેંને કલમબંદ કિયે હેં જો અવામ વ ખવાસકે લિયે બહોત મુફીદ હેં.

મેં મવલાના યૂનુસ સાહબકા તહે દિલસે મમ્નૂન વ મશ્કૂર હું કે ઉન્હોંને બળી જદ્દોજહદ કરકે કેસેટેં જમા કીં, ફિર ઉન્કો સુના ઓર કલમબંદ કરતે ગયે ઓર કેસેટકો સુન્ના ઓર કલમબંદ કરના યે બહોત મુશ્કિલ કામ હે ઓર હર આદમીકે બસકા નહીં હે, લિહાઝા મેંને મવલાના યૂનુસ સાહબસે કહા ઉસે કિતાબી શકલમેં શાએઅ્ કરદૂં ? હઝરત મવલાનાને ફરમાયા બળી ખૂશીકી બાત હે. પૂરે બયાનાત મહફૂઝ કરકે હિંદુસ્તાન લેઆયા ઓર હઝરત મવલાના અહમદુલ્લાહ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કે સાહબઝાદે **મવલાના અન્વર શૈખ**સે ગુફતગુ કી, ઉન્હોંને બળી બશાશતસે ઈજાઝત દે દી, હમને સોચા કે હઝરત મવલાના મર્હૂમને જિસ દારૂલ ઉલૂમ (પાલ)કી બુનિયાદ ડાલી થી ઉસી દારૂલ ઉલૂમકે નામસે **"મવાઇઝે ઈસ્લાહિય્યહ"** ચાર જિલ્દોંમેં શાએઅ્ કિયા જાએ. ખુદાવંદે કરીમકી મદદ શામિલે હાલ રહી ઓર હમ ઈસ અહમ ઝિમ્મેદારીકો ઈખ્તિતામ પર પહોંચાને પર કામિયાબ રહે. જો **"મવાઈઝે ઈસ્લાહિય્યહ"** જિલ્દ અવ્વલ, દોમ, સોમ, ચહારૂમકે નામસે

આપ જનાબકે હાથોંમે મવજૂદ હૈં. ખુદાવંદે કરીમકી બારગાહમેં દસ્ત બદુઆ હું કે ખુદાવંદે કરીમ શર્ફે કબૂલિયતસે નવાઝે ઓર હમારી હિમ્મતમેં મઝીદ કુવ્વત અતા ફરમાએ. આમીન

ઓર નીઝ મેં **મવલાના યૂનુસ સાહબ** (દામત બરકાતુહુમ)કા ભી શુક્રગુઝાર હું, અલ્લાહ તઆલા હઝરત મવલાનાકી ઈસ દીની ખિદમતકો શર્ફે કબૂલિયતસે નવાઝે, ઓર ઉમ્મત કે હકમેં નફાબખ્શ બનાએ. આમીન

ઓર આઈન્દહભી હમ મવલાનાસે કવી ઉમ્મીદેં રખતે હેં કે દૂસરે ભી બયાનાત વકતન ફવકતન મરહમત ફરમાતે રહેંગે.

ઓર ઈસીતરહસે હઝરતકે સાહબઝાદે **મવલાના અનવર સાહબને** ઈસ કિતાબકે શાએઅ્ કરનેમેં શુરૂઅસે અખીર તક બળી હિમ્મત ઓર એહતિમામકે સાથ તઆવુન કિયા, ઉન્કાભી શુક્રગુઝાર હૂં.

ઓર ઈસીતરહસે **મવલાના અબ્દુલ અઝીઝ સાહબ બલસાળવાલેને** બળી જાંફસાની સે કિતાબ કી કિતાબત, પૃફરીડીંગ, તસ્હીહ નીઝ તબાઅત વગેરહ ઉમૂરમેં સાથ દિયા.

ઓર ઈન્કે અલાવહ **મવલાના ઈસ્હાક સાહબ કાવીવાલે, મવલાના અબ્દુલ્લાહ સાહબ ખાનપૂરી, હઝરત શૈખ અહમદુલ્લાહ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કે નવાસે મવલાના કારી સઈદ સાહબ રાંદેરી** ઓર જોભી **મેરે દોસ્ત વ અહબાબ** હેં, મેં ઉન તમામકા શુક્રગુઝાર હૂં.

ઓર અખીરમેં દિલી દુઆ હે કે ખુદાવંદે કરીમ ઈન તમામ તઆવુન કરનેવાલોંકી કોશિશોં ઓર કાવિશોંકો કબૂલ ફરમાકર અજરે અઝીમસે માલામાલ ફરમાએ. આમીન યા રબ્બલ આલમીન.

ફકત વસ્સલામ

હાફિઝ અબ્દુલગફૂર હાજી અ.મજીદ પાલવાલા (ઉફિયઅન્હુ)
મુહતમિમ : મદ્રસા મરકઝી દારૂલ ઉલૂમ,
મુ. પો. પાલ જિ. સૂરત (ગુજરાત)

બિસ્મિલ્લાહિ ર્રહમાનિ ર્રહીમ

અર્ઝે મુરત્તિબ

નાઝિરીન મવાઈઝકો આગે ચલ કર તઆરૂફ ઓર તકારીઝકે ઝૈલમેં સાહિબે મવાઈઝ હઝરત મવલાના અહમદુલ્લાહ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કે વઅઝકી ખુસૂસિયાત ઈન્શાઅલ્લાહ મઅ્લૂમ હોંગી, સાથ સાથ યે ભી મઅ્લૂમ હોગા કે હઝરત અહમદુલ્લાહ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કી તકારીરકા સિલસિલા કમો બેશ પચાસ સાલ પર મુશ્તમિલ હે, બળે હઝરાતસે સુના કે બઅઝ મવાકિઅ ઓર વકતકે લિહાઝસે બળે અહમ ઓર કીમતી મઝામીન બયાન ફરમાતે, લેકિન ઉસવકત કેસેટેં મહફૂઝ રખનેકા ભી એહતિમામ ન થા.

હઝરત મવલાના અહમદુલ્લાહ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કે આખરી દોરમેં બઅઝ મરતબહ બયાનાતકો સુનકર દિલો દિમાગ પર એક બાત છાઈ હૂઈ થી કે હઝરત મવલાના (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)ને જિસ દોરમેં બયાનાતકા સિલસિલા શુરૂઅ ફરમાયા, ઉસવકત પૂરા સુબએ ગુજરાત રસ્મો રિવાજ, શિર્કો બિદઆત વ જહાલતમેં ડૂબા હુવા થા, ઈલ્લા માશાઅલ્લાહ બઅઝ જગહેં મહફૂઝ થીં, ઐસે માહોલમેં હઝરત મવલાના (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કે બયાનાત શહર શહર, કસ્બહ કસ્બહ, ગાઉં ગાઉં હોતે થે ઓર બહોતસી મરતબહ સખત તરીન મુખાલિફ માહોલમેં બેખોફો ખતર પહોંચ કર બયાનાત ફરમાતે થે.

અલ્લાહ તઆલાને આપ કો **"બસ્તતન ફીલ ઈલ્મે વલ જિસ્મે"**કા મિસ્દાક બનાયા થા, ઈસલિયે મજમઅ પર છા જાતે, નીઝ અંદાઝે બયાન ઓર વકતન ફવકતન નઅત શરીફ વ મસ્નવી શરીફ ઓર નઝમ ઓર અશ્આરસે સામિઈન મહઝૂઝ હોતે. બયાનમેં કુર્આન શરીફ ઓર અહાદીષકે મઝામીનકે સાથ સાથ સરવરે કાઈનાત હઝરત મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી સીરત ઓર અવલિયાએ

કિરામ, બુઝુર્ગાંને દીનકે હાલાત વ ઈર્શાદાત સાદહ અંદાઝમેં પેશ ફરમાકર ઈસ્લાહી બાતેં બયાન ફરમાયા કરતે થે, જિસસે મુખાલિફ માહોલમે ભી તનાફૂરકી શકલ બાકી નહીં રેહતી થી, ઈસતરહ ઉલમાએ હકકે લિયે ભી રાસ્તે હમવાર હોતે ચલે ગએ.

તો જિસ શખસિયતકી સરઝમીને ગુજરાતકે તુલો અર્ઝમેં મુખાલિફ માહોલમેં ઈત્ની તવીલ કાબિલે કદ્ર ખિદમાત હોં વો ઈસકે મુસ્તહિક હૈં કે ઉન્કે બયાનાત ઈફાદએ આમ કે લિયે શાએઅ કિએ જાએં.

હઝરત મવલાના (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) અકાબિરકી મવજૂદગીમેં અપને બયાનાતકી ઈશાઅત પર આમાદહ નહીં થે મગર બંદાકે ઈસ્રાર પર ઈજાઝત મરહમત ફરમાદી, મવલાના (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કા યે આખરી દોર થા, બલ્કે કલ્બકે મરીઝ થે, બયાનાતકા સિલસિલાભી કમ હો ચુકા થા, ઈસલિયે કેસેંટેં તલાશ કરતા રહા, ઓર મવલાના (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કા જો બયાન હોતા ઉસ્કો ટેપ કરવાનેકા એહતિમામ કરતા.

હઝરત મવલાના (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કી હયાતમેં કિસ્તવાર ચાર હિસ્સે (હર હિસ્સેમેં ચાર ચાર બયાન) શાએઅ્ હો ચુકે થે, ઉન્કે અલાવહ ઓર બયાનાત પર ભી હઝરત મવલાના (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) નઝરે સાની ફર્મા ચુકે થે. સન ઈસ્વી ૧૯૮૬ કે શુરૂઅમેં મેરા ઈંગ્લેન્ડ આના હો ગયા, તો વો સિલસિલા મવકૂફ હો ગયા, અલબત્તા કુછ ઓર બયાનાત કલમબંદ કર લિયે ગયે થે. સન ઈસ્વી ૧૯૯૮ કે શુરૂઅમેં હિંદુસ્તાન જાના હુવા તો **મવલાના મુહમ્મદ અનવર ઈબ્ને મવલાના અહમદુલ્લાહ સાહબ** ઓર **મવલાના અરશદ અહમદ ઈબ્ને અલ્હાજ્જ અબ્દુલ કાદિર મીર સાહબ,** એડીટર ગુજરાતી રિસાલા "ઉમ્મીદ" વ મુહતમિમ દારૂલ ઉલૂમ રામપૂરા, સુરત ઈન દોનો હઝરાતને દો બારહ મવાઈઝકી ઈશાઅતકે સિલસિલેમેં મુજસે ગુફતગુ કી.

મવલાના અરશદ સાહબને મુકમ્મલ ઝિમ્મેદારી લી, ઓર

અપને ઝેરે એહતિમામ મવાઈઝકી એક ઝખીમ જિલ્દ દારૂલ ઉલૂમ, રામપૂરાસે શાએઅ કી. જઝાહુમુલ્લાહુ તઆલા ખયરલ જઝાઅ.

મવાઈઝકે કલમબંદ કરનેકા સિલસિલા ઉસ્કે બાદભી ચલતા રહા, **મવલાના અનવર સાહબ** ઓર દારૂલ ઉલૂમ, પાલકે મુહતમિમ **હાફિઝ અબ્દુલ ગફૂર** સાહબને **મવલાના ઐયૂબ સીધપૂરી** સાહબ (ઉસ્તાઝે દારૂલ ઉલૂમ, રાંદેર)કો મત્બૂઆ ઓર ગેરમત્બુઆ મવાઈઝકો ચાર જિલ્દોંમે **દારૂલ ઉલૂમ, પાલસે** શાએઅ્ કરનેકી ઝિમ્મેદારી દી, જિસકો મવલાના પૂરી ઝિમ્મેદારી ઓર લગનકે સાથ શાએઅ્ કર રહે હૈં. ફજઝાહુલ્લાહુ તઆલા ખયરલ જઝાઅ્.

હઝરત મવલાના અહમદુલ્લાહ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કે ઓરભી મવાઈઝકો કલમબંદ કરનેકા એહતિમામ કિયા જારહાહે, દુઆ ફરમાએં કે અલ્લાહ તઆલા જલ્દ અઝ જલ્દ ઈસ કામકો પાયએ તકમીલ તક પહોંચાવે, હઝરત મવલાના (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કે દરજાત બલંદ ફરમાવે ઓર મવાઈઝકો ઉમ્મતકે લિયે નાફિઅ ફરમાવે, ઓર જુમ્લા મુઈન વ મુસ્તફીદકો અપની રઝાઅ્ ઓર તકર્રુબ નસીબ ફરમાવે. આમીન સુમ્મ આમીન.

મુહમ્મદ યૂનુસ સુરતી ગુફિરલહૂ
રૂકને મજલિસે દઅવતુલ હક, લીસ્ટર, ઈંગ્લેન્ડ
૧૫, મુહર્રમુલ હરામ બરોઝે ઈત્વાર સન હિજરી ૧૪૨૫
મુતાબિક ૭, માર્ચ સન ઈસ્વી ૨૦૦૪

મુકદમહ

અઝ : હઝરત મવલાના મુહમ્મદ ઐયૂબ સૂરતી સાહબ (મદફુયૂઝુહુમ)
ખલીફહ વ મજાઝ : હઝ. મવ. શાહ અબરારુલહક સા. હરદોઈ (રહ.)
બાની વ નાઝિમ : "મજલિસે દઅવતુલહક" લીસ્ટર, ઈંગ્લેન્ડ.

અલ્હમ્દુલિલ્લાહિ વ સલામુન અલા ઈબાદિહીલ્લઝી નસ્તફા, **અમ્મા બાદ :**

હક તઆલા શાનુહૂને ઈન્સાનકો ઈલ્મ હાસિલ કરનેકી દો ચીઝેં અતા ફરમાઈ હેં, એક ઝુબાન, દૂસરી કલમ. ઓર કુર્આને કરીમમેં દોનોંકો હી ખુસૂસી મકામ પર એક જગહ બયાન ફરમાયા :

﴿اِقْرَأْ وَ رَبُّكَ الْاَكْرَمُ الَّذِىْ عَلَّمَ بِالْقَلَمِ.﴾

ઈકરઅ્ વ રબ્બુકલ અકરમુલ્લઝી અલ્લમ બિલ્કલમિ

ગોયા એક જગહ "ઈકરઅ્"સે પઢ કર લોગોંકો ઝુબાનો બયાનકે ઝરિયહ અહકામાતકે પહોંચાનેકા અમર હે. ઓર દૂસરી તરફ "અલ્લમ બિલ્કલમ" મેં કલમકે ઝરિયહ ઈલ્મકે નશ્રો ઈશાઅતકા અમર હે. લેકિન ઈલ્મકે ઈન દોનોં અસ્બાબમેં બયાન ઓર તકરીરકો જો ફઝીલત હાસિલ હે વોહ તહરીરકો નહીં, ચુનાંન્ચે એક જગહ મકામે ઈન્આમમેં બતોરે ખાસ બયાનકા ઝિક્ર ફરમાયા, ઈર્શાદે બારી તઆલા હે :

﴿اَلرَّحْمٰنُ عَلَّمَ الْقُرْآنَ خَلَقَ الْاِنْسَانَ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ﴾

અર્રહમાનુ અલ્લમલ કુર્આન ખલકલ ઈન્સાન અલ્લમહુલ બયાન

ઈસી લિયે જિત્ના ઝિયાદહ નફા તકરીર મેં હે, તહરીરમેં નહીં, ઉસ્કે મુખ્તલિફ અસ્બાબ હેં, એક તો યે કે તહરીરમેં બહોતસી કુયૂદ હોતી હેં જબકે તકરીર ઉન કુયૂદ ઓર પાબંદિયોંસે બાલાતર ઓર આઝાદ હે. મસલન લિખ્નેવાલા પેહલે કલમ ઓર કાગઝકા મુહતાજ હે, ફિર ઉન

બાતોંકો કાગઝ પર નકશ કરનેકે લિયે ઈલ્મુલ કિતાબત (કિતાબતકે તરીકોંસે વાકિફ હોને) ઓર ઉસ્કી મેહનતકા મુહતાજ હે ઓર ઉસ્સે ઝિયાદહ કુયૂદ મુસ્તફીદ કે લિયે જરૂરી હેં જિસ્કે બયાનકી હાજત નહીં, બરખિલાફ બયાન વ તકરીરકે ઉસ્મે જાનિબૈનકો કિસી કેદ ઓર વાસ્તહકી જરૂરત નહીં, બરાહે રાસ્ત મુતઅલ્લિમ મુઅલ્લિમસે, મુરીદ શૈખસે, તાલિબ મત્લૂબસે નફા હાસિલ કર સકતા હે. ઉધર મુઅલ્લિમને ઈલ્કાઅ્ કરના શુરૂઅ્ કિયા ઓર ઈધર સિલસિલએ ઈસ્તિફાદહ શુરૂઅ હૂવા, ઈસીકે સાથ તકરીરકી એક બળી ખુસૂસિયત યે હે કે મુકર્રિર અપની કલ્બી કેફિયાત ઓર ઈમાની જઝબાતકો પૂરે તોરસે ઝાહિર કર સકતા હે, ઉસકે કલામમેં વો જોશ વ વલવલા ઓર ઈમાની હરારત ઓર તળપ હોતી હે જો સામિઅકે દિલ પર પૂરી તરહ અષરઅંદાઝ હોતી હે, ઓર મુખાતબકો અપની તરફ ખીંચ લેતી હે, ઈસીલિયે હદીષે પાકમેં ફરમાયા ગયા :

اِنَّ مِنَ الْبَيَانِ لَسِحْرًا

ઈન્ન મિનલ બયાનિ લસિહરા

કે બા'ઝ બયાન જાદૂકી તરહ અષરઅંદાઝ હોતે હેં ઓર દિલ પર બિજલી બનકર ગિરતે હેં, ઝાહિર હે કે યે બાત તહરીરમેં કહાં પૈદા હો સકતી હે.

ઈસીલિયે હઝરાતે અંબીયાએ કિરામ (અલયહિમુસ્સલામ)કે લિયે ઈસ ફિતરી, તબ્ઈ ઓર સહલ તરીકહકો ઈખ્તિયાર ફરમાયા ગયા, હર નબીને અપની કૌમકો ઝુબાની ખિતાબ ફરમાયા, કુર્આને કરીમમેં હઝરત નૂહ (અલહિસ્સલામ)કા કોલ નકલ કિયા ગયા.

﴿ثُمَّ اِنِّىٓ دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا ثُمَّ اِنِّىٓ اَعْلَنْتُ لَهُمْ وَ اَسْرَرْتُ لَهُمْ اِسْرَارًا﴾

સુમ્મ ઈન્ની દઅવતુહુમ જિહારન સુમ્મ ઈન્ની અઅ્લન્તુ લહુમ વ

અસ્રરતુ લહુમ ઈસ્રારા.

મઅ્લૂમ હુવા ખલ્વતમેં જલ્વતમેં, બુલંદ ઓર હલ્કી આવાઝસે ઉમ્મતકો દઅવત દી, નબીએ કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ભી જહાં જહાં જિસ્કો દઅવત દી, ઝુબાની હી દઅવત પેશ ફરમાઈ, કોહે સફા પર ચળ્હે ઓર એઅ્લાન ફરમાયા :

اِنِّیْ نَذِیْرٌ لَّکُمْ بَیْنَ یَدَیْ عَذَابٍ شَدِیْدٍ

ઈન્ની નઝીરુન લકુમ બયન યદય્ અઝાબિન શદીદીન

સૂકે ઉક્કાઝ તશરીફ લેગયે હોં યા સૂકે મજનહમેં યા ફિર તાઈફકા સફર ફરમાયા હો, હર જગહ તબ્લીગકે લિયે ઝુબાનહી કારફર્મા થી, ફિર હઝરાતે સહાબા (રદિયલ્લાહુ અન્હુમ), ઉલમા, મુહદ્દિષીન, સુફયા વ મશાઈખ ઓર મુબલ્લિગીને ઈસ્લામને ભી ઉમુમન ઝુબાનો બયાનકે ઝરિયહ કલિમતુલ્લાહકો બુલંદ કિયા ઓર ઉમ્મતકો દીનો શરીઅતકે ઉસૂલ વ મસાઈલસે વાકિફ કરાયા, ઉન્કી મજાલિસકે મલ્ફૂઝાત ઓર મવાઈઝ હસનહ લોગોં પર તીરો નશતરકી તરહ અષર કરતે, ઓર આનકી આનમેં હઝારોં બેદીન રાહેરાસ્ત પર આજાતે ઓર બેઅમલ સચ્ચી પક્કી તવબહ કર લેતે.

લેકિન ઈસ્કે બાવજૂદ ઈસ હકીકતસે ભી ઈન્કાર નહીં કિયા જાસકતા કે જિસતરહ તકરીર મુઅસ્સિર હોતી હે વૈસે હી તહરીરકી જરૂરત પેશ આતી હે ચુનાંનચે ખૂદ રસૂલે અકરમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને સલાતીને આલમકે નામ તહરીરી ખુતૂત ભેજ કર ઈસ્લામકી દઅ્વત દી હે ઓર બા'ઝ સલાતીનને ઈસકો બસરો ચશ્મ કબૂલ ભી કિયા હે.

ઈસીતરહ જહાં તઅ્લીમ વ તઅલ્લુમકી બિલા વાસ્તહ શકલ ન હોતી હો ઓર કિસી આલિમકી મજલિસે તકરીરો બયાનમેં શિરકત ન હોસકતી હો વહાં તહરીરસે ભી વહી નફા પહોંચ સકતા હે જો મુખાતબ હોનેકી સૂરતમેં થા. દૂર ન જાઈએ માઝી કરીબહીમેં અલ્લાહ તઆલાને

હકીમુલ ઉમ્મત મુજદ્દિદે મિલ્લત હઝરત મવલાના અશરફઅલી થાનવી (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કે મવાઈઝસે ઉમ્મતકો વો અઝીમ નફા ઓર ફાઈદહ પહોંચાયા, જિસ્કી નઝીર સદીયોંમેં કમ મિલેગી. આપકી તકારીરમેં વો અજીબ શાન ઓર ઈસ્લાહી રંગ હોતા કે બળેસેબળા મુખાલિફ ઉસ્કા અષર કબૂલ કરતા ઓર આઈન્દહકે લિયે વો અપની ઝિંદગીકો અલ્લાહકે અહકામાત પર ચલાનેકા ફેસ્લા કર લેતા, ફિર વોહી મવાઈઝ જબ તબઅ્ હોકર લોગોંકે સામને આએ તો ઉન્સેભી બાદવાલોંને અબતક વોહી નફા ઉઠાયા જો તકરીર સુન્નેવાલોંને હાસિલ કિયા થા ઓર ઈસતરહ ઉન્કી ઝિંદગીયોંમેં તબદીલી આગઈ ઓર ઉમ્મીદ હે કે ઉન્કે મવાઈઝ વ મલ્ફૂઝાતસે યે નફા ઓર ફાઈદહ તાકિયામે કયામત જારી રહેગા.

અલ્લાહ જલ્લ શાનુહૂને **ગુજરાત** પર ભી યે ખાસ ફઝલ ફરમાયા કે વો ભી કભી અહલે ઈલ્મો ફઝલ સુફિયા ઓર બુઝુર્ગો કે ફૂયૂઝસે મહરૂમ ન રહા, પેહલી સદી હિજરીસે હી હર દૌર ઓર હર ઝમાનેમેં યહાં અહલેહક ઉલમાએ કામિલીન રહે ઓર ઉન્હોંને અપને ફુયૂઝ વ ઈર્શાદાતકે ઝરિયા **સરઝમીને ગુજરાત**કો કલિમએ હકસે રૂશનાસ કરાયા, દીની વ ઈસ્લાહી બાતેં સુનાઈ, ઇલ્મી મેહફિલેં રોશન કીં, બિલખુસૂસ **સૂરત**કા ઈલાકહ કિસી ઝમાનેમેં બંદરગાહ હોનેકી વજહસે બળે બળે મશાઈખ ઓર ઉલમા વ ફુઝલાઅ્કી આમદો રફતકા રાસ્તહ ઓર ઉન્કી કિયામગાહ રહા. ઉન બાકમાલ હઝરાતને દર્સો તદરીસ વઅઝો તઝકીર ઓર સુલૂક વ ઈર્શાદકે ઝરિયહ હર દૌરમેં **સૂરત ઓર ઉસ્કે અતરાફકો** સરસબઝો શાદાબ રખ્ખા, ઉન્હી બાકમાલ વ મુકતદર હસ્તિયોંમેં **સાહિબે મવાઈઝ ફખ્રે ગુજરાત હઝરત મવલાના અલ–અલ્લામહ અહમદુલ્લાહ સાહબ** (મદઝિલ્લહુલ આલી) શૈખુલ હદીષ જામિઅહ હુસૈનિય્યહ રાંદેર, સુરત હૈં, જિનકી પૂરી ઝિંદગી દર્સો તદરીસકે સાથ સાથ રૂશ્દો હિદાયત ઓર ગાઉ ગાંઉમે જાકર વઅઝ વ

તકરીર, પંદો નસીહત મેં ગુઝરી હે.

મવલાના મવસૂફ તકરીબન નિસ્ફ સદીસે ખિત્તએ ગુજરાત કો દીનો શરીઅત કી બાતેં બતલાને ઓર લોગોં મેં દીનદારી ઓર અચ્છે અખ્લાક પૈદા કરને ઓર સહીહ બાત બતાને મે મશ્ગૂલ હેં. અલ્લાહ તઆલાને મવસૂફ કો :

وَ زَادَهٗ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَ الْجِسْمِ

(વ ઝાદહૂ ફિલ ઈલ્મિ વલ જિસ્મિ)

કા પૂરા મિસ્દાક બનાયા, જહાં જાતે હેં છા જાતે હેં. મવલાના (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કે મવાઈઝ ઈસ્કે મુસ્તહિક થે કે પેહલેસે ઉસ્કી નશ્રો ઈશાઅતકા ઈન્તિઝામ વ એહતિમામ કિયા જાતા.

બિરાદરે મુહતરમ જનાબ મવલાના મુહમ્મદ યુનુસ સાહબ ઝીદ મજદુહૂમ અહલેઝૌક હઝરાતકી તરફસે મુબારકબાદીકે મુસ્તહિક હેં, જિનકે દિલમેં ઈન મવાઈઝકી ઈશાઅતકા ખયાલ પૈદા હુવા ઓર ફિર ઉન્કે જમા વ તરતીબમેં મેહનતે શાક્કાહ બરદાશ્ત કરકે લોગોંકે સામને પેશકરનેકે કાબિલ બનાયા, હક તઆલા હઝરત મવલાનાકે ફુયૂઝ વ બરકાતકો આમો તામ ફરમાએં, ઓર મવલાનાકી તકારીરકે ઈસ મજમૂઅહસે ઉમ્મતકો નફા હાસિલ કરનેકી તૌફીક અતા ફરમાએ, આમીન સુમ્મ આમીન.

ફકત વ સ્સલામ

મુહમ્મદ ઐયૂબ સૂરતી

તકરીઝ

ફકીહે ગુજરાત,સાહિબે "ફતાવા રહીમિય્યહ"

હઝરત મવલાના મુફતી સય્યિદ અબ્દુર્રહીમ સાહબ લાજપુરી,

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ وَ الْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِيْنَ وَ الصَّلٰوةُ وَ السَّلَامُ عَلٰى رَسُوْلِهٖ مُحَمَّدٍ وَّ آلِهٖ وَ اَصْحَابِهٖ اَجْمَعِيْنَ.

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન વલ આકિબતુ લિલ્લમુત્તકીન વ સ્સલાતુ વ સ્સલામુ અલા રસૂલિહિ મુહમ્મદીંવ્વ આલિહિ વ અસ્હાબિહી અજમઈન.

અમ્મા બાદ ! અખી ફીદીન અલ્હાજ્જ જનાબ મવલાના અહમદુલ્લાહ સાહબ દામત બરકાતુહુમ (શૈખુલ હદીષ જામિઅહ હુસૈનિય્યહ, રાંદેર, સુરત)કે મવાઈઝે હસનહકી તબાઅતકા સિલસિલા અઝીઝી મોલ્વી મુહમ્મદ યૂનુસ સલ્લમહૂને શુરૂઅ કિયા હે, કહીં કહીંસે દેખનેકી સઆદત હાસિલ હૂઈ, માશાઅલ્લાહ બહોત મુફીદ સિલસિલા હે, હકતઆલા ઈસકો તકમીલ તક પહોંચાએ તાકે ઉર્દૂદાં તબકહ મવસૂફકે ઈલ્મી ફૈઝસે મુસ્તફીઝ વ મુસ્તફીદ હોતા રહે.

મવલાના મવસૂફકી બળી ખુસુસિય્યત યેહે કે આપને ફરાગતકે બા'દ તા'લીમે દર્સિયાતકા મશ્ગલા શુરૂઅ ફર્માયા, ઓર સાથહી વઅઝ વ નસીહત ઓર તબ્લીગે અવામકા ફરીઝા ભી જારી રખ્ખા, ગુજરાતકા કોઈ શહર, કસ્બા ઓર છોટેસે છોટા ગાઉં ઐસા નહી હે જહાં આપકા વઅઝ ન હૂવા હો, યહી મકબૂલિયતકી અલામત હે.

દર્સોતદરિસકે સાથ વઅઝ વ નસીહત ઓર તબ્લીગે અવામકા યે મુબારક વ મુકદસ સિલસિલા નિહાયત મુફીદ ઓર મતલૂબ હે, યે

ફઝીલત ગુજરાતમેં ચંદહી હઝરાતકો હાસિલ હે.

મુહતરમ અલ્હાજ્જ જનાબ મવલાના રઝા અજમેરી સાહબ (દામત બરકાતુહમ) –શૈખુલ હદીષ દારૂલ ઉલૂમ અંશરફીય્યહ, રાંદેર,સુરત–, અઝીઝમ મવલાના સૈય્યિદ અબ્રાર અહમદ ધૂલ્યવી સલ્લમહૂ તઆલા વ દામત બરકાતુહુમ(ઉસ્તાઝે હદીષ ફલાહે દારૈન, તરકેસર,જિ. સુરત) વગયરૂહુમ, યે હઝરાત તઅ્લીમે દર્સિયાતકે મશ્ગલાકો જારી રખતે હૂયે વઅ્ઝ વ નસીહત ઓર તબ્લીગે અવામ વ ખવાસ કા સિલસિલા કમા હકકુહૂ જારી રખ્ખે હૂએ હે.

فَجَزَاهُمُ اللّٰهُ اَحۡسَنَ الۡجَزَاءِ عَنَّا وَ عَنۡ سَائِرِ الۡمُسۡلِمِيۡنَ

હક તઆલા ઈન હઝરાતકો સિહહત બખ્શે ઓર કાઈમ રખ્ખે ઓર ઉમરમેં બરકત અતા ફરમાવે ઓર મવસૂફીનકા ઝિલ્લે આતિફત તાદેર કાઈમ રખ્ખે તાકિ અહલે ઈસ્લામ ઉન્કે ઈલ્મી ફૈઝસે મુસ્તફીઝ વ મુસ્તફીદ હોતે રહેં, આમીન બિહુરમતિ સય્યિદિલ મુરસલીન (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ).

તા'લીમે દર્સિયાતકે સાથ તબ્લીગે અવામકી ખિદમતકી જરૂરત ઓર અહમિયતકે મુતઅલ્લિક હકીમુલ ઉમ્મત મવલાના અશરફ અલી થાનવી (કુદ્દિસ સિર્રુહૂ)કા મુખ્તસર બયાન નકલ કરદેના મુનાસિબ મઅ્લૂમ હોતા હે.

હઝરત થાનવી (અલયહિ રહમહ) ફરમાતે હૈં :

"ઉલમાને યે કામ આજ–કલ બિલ્કુલ છોળ દિયા જો અંબીયાકા કામ થા, ઈસી લિયે આજ–કલ (પેશાવર) વાઈઝ જુહલા ઝિયાદહ નઝર આતે હેં, ઉલમા વાઈઝ બહોત કમ હેં, તો આપને અસલ મકસૂદકે અલાવહ જિસ ચીઝકો મકસૂદ બનાયા થા ઉસ્કીભી તકમીલ નહીં કી, ઉસ્કાભી એક શોઅ્બા લે લિયા, યા'ની તઅ્લીમે દર્સિયાત ઓર દૂસરા શોઅ્બહ તઅ્લીમે અવામકા છોળ દિયા.

સાહિબો ! અગર ઉલમા અવામકી તા'લીમ ન કરેંગે તો ઓર

કોન કરેંગે ? અગર દીનસે નાવાકિફ યે કામ કરેંગે તો વોહી હોગા જો હદીષમે હે :

اِتَّخَذُوْ رُؤُسًا جُهَّالًا فَضَلُّوْا وَ اَضَلُّوْا

ઈત્તખઝૂ રૂઉસન જુહહાલન ફદલ્લૂ વ અદલ્લૂ

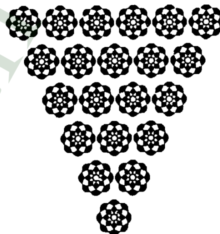
ઈસ લિયે ઉલમાકો તા'લીમે દર્સિયાતકી તરહ વઅઝ વ તબ્લીગકા ભી એહતિમામ કરના ચાહિયે.

(વઅઝ અલ મુસમ્મા બિહિ અલ ઈલ્મ વલ ખશિય્યહ સફા/ ૨૩)

અહકર

અબ્દુર્રહીમ લાજપુરી, ગુફિર લહૂ વ લિવાલિદયહિ

રાંદેર, જિ. સુરત (ગુજરાત)



તકરીઝ

ઉસ્તાઝે મુહતરમ હઝ. મવ. અબ્દુલ્લાહ કાપોદ્રવી સા. દા.બ.
રઈસે દારૂલ ઉલૂમ ફલાહે દારૈન, તરકેસર, જિ. સુરત

યે બાત મુસલ્લમ હે કે અંબીયા (અલયહિમુસ્સલામ)કે ઝમાનેસે જિત્ના બોઅ્દ હોતા જાએગા, લોગોંમેં ગફલત બૃળ્હતી જાએગી, ઈસલિયે ફરમાયા ગયા કે :

خَيْرُ الْقُرُوْنِ قَرْنِىْ ثُمَّ الَّذِيْنَ يَلُوْنَهُمْ ثُمَّ الَّذِيْنَ يَلُوْنَهُمْ

ખયરૂલ કુરુને કર્‌ની સુમ્મલ્લઝી–ન યલૂનહૂમ સુમ્મલ્લઝી–ન યલૂનહૂમ

ફિર જબસે યૂરોપકા સનૂઅતી ઈન્કિલાબ આયા ઓર જદીદ નઝરિયાત દુન્યામેં ફેલે તો હર મઝહબકે માનનેવાલોંમેં મઝહબી જઝબહ કમઝોર હોતા ગયા ઓર શુકૂક વ શુબ્હાત ઓર માદિયતકા એૈસા સેલાબ આયા કે દૂસરે મઝાહિબકે માનનેવાલોંકે સાથ ઉમ્મતે મુસ્લિમાકે ભી બહોતસે અફરાદ જિનકી દીની બુનિયાદ કમઝોર થી, ઉસ રવમેં બેહ ગએ, યા અમલી એઅ્તિબારસે ઝોઅફકા શિકાર હોગએ. માદહપરસ્તી, દુન્યવી જાહો હશ્મતમેં મુસાબકત ઓર ગંદી સિયાસતકે ચક્કરમેં અચ્છે અચ્છે ઝીશુઅુર અફરાદ મુબ્તલા હોગએ.

મગર અલ્લાહ તઆલાકા ઈસ ઉમ્મત પર એક ખુસૂસી ફઝલ યે હેકે ઉસ્ને મહઝ અપને ફઝલસે ઈસ ઉમ્મતકી હિદાયત ઓર ઈમાની કમઝોરીમેં કુવ્વત પૈદા કરનેકે લિયે હર દૌરમેં ઉલમાએ સાલિહીનકા એક એૈસા તબકહ પૈદા ફરમાયા જિન્હોંને અપની પૂરી ઝિંદગી બંદગાને ખુદાકો સહીહ તા'લીમ દેને, અલ્લાહ ઓર ઉસ્કે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે અબદી પૈગામકો સમજાને ઓર ઉન્કે દિલોંકો માદહપરસ્તીસે ખુદાપરસ્તીકી તરફ લાનેમેં સર્ફ કરદી, કિસીને ખાન્કાહમેં રેહ કર બયઅત વ ઈર્શાદકી રાહ સે, કિસીને મદ્રસાકી બોરિયાનશીની કરકે ઓર કિસીને ઈલાકા દરઈલાકા ઓર ખિત્તા

દરખિત્તા સફર કરકે બંદગાને ખુદાકો દીનકી સહીહ રોશની બતાઈ ઓર ઉન્કો ઝલાલતકી તારીકીયોંસે નૂરેઈમાની તક પહોંચાયા.

બર્રેસગીરકે મુસલમાનોંકી ખૂશકિસ્મતી હે કે યહાં ઐસે ઐસે અહલુલ્લાહ ઓર ઉલમાએ મુજાહિદીન પૈદા હૂએ જિન્હોંને હર નાઝુક મોકઅ્ પર મિલ્લતકી રેહનુમાઈ ફરમાઈ, મદારિસકા જાલ બિછાયા, હર ઝુબાનમેં દીની કિતાબોંકો ફેલાયા ઓર મુખ્તલિફ મવાકિઅ પર દીની જલ્સોંમેં પુર અસર તકારીરકે ઝરિયહ દીની દઅવતકા સિલસિલા જારી કિયા.

કિસી બંદએ ખુદાકો મદ્રસહને દુરૂસ્ત કિયા, તો કિસીકો દીની રિસાલા યા કિતાબને ખુદા તક પહોંચાયા, તો કોઈ સઆદતમંદ મુઅસ્સિર તકરીરકે ઝરિયહ તાઈબ હોકર સહીહ ઝિંદગીકી તરફ આયા, ઈસ કિસમકે હઝારોં વાકિઆત મશ્હૂર હેં.

ખિત્તએ ગુજરાતમે ભી બહોતસે ઉલમાએ કિરામ ઈસ અહમ દીની કામ ઓર ઈસ્લાહે ઉમ્મતકે ફરીઝેમેં કાબિલે કદ્ર ખિદમાત અંજામ દેતે રહે હેં, ખુસૂસન ઉલમાએ રાંદેરકી દીની ખિદમતોંકો કભી ફરામોશ નહિ કિયા જાસકતા, જિન્હોંને ઈસ ખિત્તેમે અકાઈદે સહીહા ઓર અહકામાતે દીનીય્યહકો આમ કરનેકી બેશબહા ખિદમાત અંજામ દી હેં, અલ્લાહ તઆલા ઉન્કી ખિદમાતકો કબૂલ ફરમાવેં ઓર બેહતરીન જઝાઅ્ અતા ફરમાએ.

ઉન્હીં ઉલમાએ મુજાહિદીનમેં હઝરત મવલાના અહમદુલ્લાહ સાહબ (દામત બરકાતુહુમ) શૈખુલ હદીષ જામિઅહ હુસૈનિય્યહ, રાંદેર હેં, જો ન સિર્ફ ગુજરાત બલ્કે હિંદુસ્તાનકે મશ્હૂર મુકર્રિરીનમેં શુમાર કિયે જાતે હેં, અલ્લાહને જહાં ઈલ્મો હદીષ વ તફસીરમેં ઉન્કો કમાલ અતા ફરમાયા હે તો દૂસરી તરફ બેહતરીન ખિતાબતકે વસ્ફસે સરફરાઝ ફરમાયા હે.

ઈસ નાચીઝકો હઝરત મવસૂફકી બહોતસી તકરીરેં સુનનેકા મોકઅ્ મિલા, બઅઝ દફઅ તકરીર ઈસ કદર દર્દ ઓર મુઅસ્સિર હોતી

હે કે સામિઈન બેઈખ્તિયાર ચશ્મે પૂરનમ હોજાતે હૈં, ઓર કાબૂ રખ્ના મુશ્કિલ હોતા હે, આયાતે કુર્આનિય્યહકી તિલાવત એૈસે પૂરસોઝ લહજહમેં ફરમાતે હૈં કે કલ્બ મુતઅસ્સિર હોજાતા હે, ઓર મોકઅ બ મોકઅ અકબર ઈલાહાબાદીકે અશ્આર ઈસ અંદાઝસે પઢ્તે હૈં કે રૂહમેં તાઝગી પૈદા હોજાતી હે.

અકસર દેખા ગયા કે દો ઘંટે યા ઈસસે ઝિયાદહ વકત હોગયા મગર મજમા પૂરસુકૂન ઓર પૂરી તવજ્જુહસે મવસૂફકા વઅઝ સુન્તા રહા ઓર ઈસતરહ હઝારોં બંદગાને ખુદાકે ઈમાનમેં તાઝગી પૈદા હૂઈ હે.

કાબિલે સદ મુબારકબાદ હૈં **મોલ્વી મુહમ્મદ યૂનુસ સુરતી સાહબ**, અલ્લાહ ઉન્કી ખિદમાતકો કબૂલ ફરમાએં જિન્હોંને હિમ્મત કરકે મવલાના મવસૂફકે ઈન કીમતી મવાઈઝકો બહોત મશક્કત વ મેહનતસે કિતાબી શકલમેં શાએઅ્ કરનેકા અઝમ ફર્માયા ઓર ઉસ્કા પેહલા હિસ્સા શાએઅ્ ભી કરદિયા, હઝરત મવસૂફકી તકારીરકા યે મજમૂઆ અવામ ઓર ખવાસમેં મકબૂલ હૂવા, ઓર મુતાલબહ હુવા કે હઝરતે અકદસકે દીગર મવાઈઝ ભી શાએઅ્ હોં તાકે નફા આમો તામ હોસકે.

અલ્લાહ તઆલા **મોલ્વી યૂનુસ સાહબકો** હિમ્મત વ તવફીક અતા ફરમાએ કે વો ઈસ ગિરાંકદર સરમાયાકો કવમો મિલ્લતકે સામને પેશ ફરમાતે રહેં.

અલ્લાહ તઆલા હઝરત મવલાના અહમદુલ્લાહ સાહબ મદઝિલ્લહુલ આલી કો ભી સિહહત કામિલહ અતા ફરમાએ, ઓર ઉન્કા ફૈઝ તાદેર જારી વ સારી રહે.

وَمَا تَوْفِيْقِىْ اِلَّا بِاللّٰهِ

વમા તવફિકી ઈલ્લાબિલ્લાહિ

અબ્દુલ્લાહ ગુફિરલહૂ

૧૩, મુહર્રમુલ.હરામ સન હિજરી ૧૪૦૨

તકરીઝ

હઝરત મવલાના મુફતી સઈદ અહમદ સા. પાલનપુરી, મદઝિલ્લુહુ
ફકીહુલ અસ્ર, ઉસ્તાઝુલ હદીષ દારૂલ ઉલૂમ, દેવબંદ

હઝરોં સાલ નરગિસ અપની બેનૂરી પે રોતી હે
બળી મુશ્કિલ સે હોતા હે ચમનમેં દીદહવર પૈદા

મોસમે બહારમેં જબ બાગકે તમામ દરખ્ત કુલાહે ગુલ પહન લેતે હેં તો નરગિસ બેફૂલ રેહ જાતી હે, કયુંકે ઉસપર હર સાલ ફૂલ નહીં આતે, ઈત્તિફાકન કિસી સાલ આજાતા હે, નિઝામે કુદરત યે હે કે કીમતી ચીઝેં કમયાબ હોતી હેં, સરઝમીને ગુજરાતકા ઐસાહી એક "દીદાવર" એક નાદિરએ રોઝગાર શખ્શિયત હઝરત મવલાના અહમદુલ્લાહ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)-શૈખુલ હદીષ જામિઅહ હુસૈનિયહ, રાંદેરકી થી, જબ મેં સન હિજરી ૧૩૯૫મેં મુદર્રિસ હોકર રાંદેર પહોંચા તો મવલાનાકા તોંતી બોલતા થા, જબ મેં કસાઈવાળ મસ્જિદમેં રેહતા થા તો મવલાના ગાહ ગાહ મેરે કુંઝે તન્હાઈમેં કદમ રંજહ ફરમાતે થે, ઈસલિયે રોઝકા મિલના થા, ઈસતરહ સાલોં રફાકત રહી, રકાબત નહીં કયુંકે મવલાના જામિઅહ હુસૈનિયહકે શૈખુલ હદીષ થે ઓર મેં દારૂલ ઉલૂમ અશરફિયહકા એક મઅમૂલી મુદર્રિસ, ઉસ ઝમાનેકી બહોતસી યાદેં દિમાગમેં મહફૂઝ હેં, મેરી પેહલી તસ્નીફ "ડાળ્હી ઓર અંબિયાકી સુન્નતેં" મવલાનાકી ઝર્રહનવાઝી હીકા સમરહ થી, હૂવા યે થા કે કિસીને ડાળ્હી પર એક લંબી તહરીર જો તુકી ઓર બેતુકી બાતોં પર મુશ્તમિલ થી મવલાનાકી ખિદમતમેં પેશ કી ઓર જવાબ ચાહા, મવલાના મર્હૂમને વો દફતરે બેમઅ્ના મેરે સર પટક દિયા ઓર હુકમ ફરમાયા કે ઉસ્કા મુફસ્સલ વ મુદલ્લ જવાબ લિખ, હસ્બે ઈસ્તિતાઅત હુકમકી તકમીલ કી ગઈ, મવલાના મર્હૂમ જવાબ પળ્હ કર બહોત ખૂશ હૂએ ઓર દૂસરા હુકમ દિયા કે ઉસે કિતાબી શકલમેં મુરત્તબ કર, હોંસ્લાઅફઝાઈ કામ

કર ગઈ ઓર કિતાબ તૈયાર હોગઈ ઓર જલ્દ હી છપ ભી ગઈ ઓર કદ્રદાનોંને તબર્રુકકી તરહ બાંટ લિયા તો હિંમત બળ્હ ગઈ ઓર મેં રફતહ રફતહ મુસન્નિફ બનતા ગયા, કહાં મેં ઓર કહાં યે નિકહતે ગુલ! યે સબ મવલાનાકી કરમફરમાઈ ઓર ઝર્રહનવાઝીકા નતીજા હે.

હઝરત મવલાના (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) સરઝમીને ગુજરાતકી હદતક નામવર ખતીબ, શોહરએ આફાક મુકર્રિર, મકબૂલ વાઈઝ, બેહતરીન નઅતગો ઓર કામિયાબ શૈખુલ હદીષ થે, બયાનમેં કભી હંસાતે, કભી રૂલાતે, કભી લુભાતે ઓર કભી તગઝ્ઝલસે નવાઝતે થે, લોગ બારબાર ઓર જગહ જગહ તલબ કરતે તો ઈન્કાર ન ફરમાતે ઓર ઈસ્લાહે મિલ્લતકા ફરીઝહ અંજામ દેતે, રાતભર સફર કરતે ઓર સુબ્હ બરવકત મદ્રસહમેં કામ શુરૂઅ્ ફરમાદેતે, આરામ ઉન્કી કિતાબે ઝિંદગીમેં દર્જ હી નહીં થા.

તદરીસ વ તકરીર બિલઉમૂમ એક સાથ નહીં નિભતે, તકરીરકા અંદાઝ ખિતાબી હોતા હે ઓર તદરીસકા બુરહાની, ખિતાબતમેં વલવલા અંગેઝીસે કામ લેના પળતાહે ઓર દર્સકા મિઝાજ હકાઈક બયાની પર મબની હોતા હે, તકરીરકે લિયે અસ્ફાર કરને પળતે હેં ઓર તદરીસ નાકામ હો જાતી હે, તલબહ તિશ્નહકામીકી શિકાયત કરતે હેં ઓર દર્સકા અંદાઝ ગાલિબ આજાતા હે તો ખિતાબત મુતઅસ્સિર હોતી હે, મુકર્રિર અવામકે સામને હકાઈકકી બારિશ કરતા હે મગર સંગલાખ ઝમીન નતીજા નહીં દેતી, મગર હઝરત મવલાના મર્હૂમ " દર કફે જામે શરીઅત, દર કફે સન્દાને ઈશ્ક" કા મિસ્દાક થે, દોનોં ઝિમ્મહદારિયોંકો બિઅહસને વુજૂહ નિભાતે થે, વો દોનોં મૈદાનોંકે શેહસવાર થે, સચ હે :

દર કફે જામે શરીઅત દર કફે સન્દાને ઈશ્ક
હર હોસનાકે નદાનદ જામે વસનદાં બાખ્તન

હઝરત મવલાના મર્હૂમને બિલામુબાલગા અપની ઝિંદગીમેં હઝારોં તકરીરેં કી હેં, મગર અફસોસ કિસીને ઝબ્ત ન કીં, ન ઉસ

ઝમાનેમેં ટેપ કરનેકા રિવાજ થા, અગર યે સબ મોતી સમીટ લિયે ગએ હોતે તો આજ મિલ્લતકે હાથમેં બળા સરમાયા હોતા, મગર અલ્લાહ તઆલા જઝાએ અતા ફરમાએ **જનાબ મવલાના મુહમ્મદ યુનૂસ સાહબકો** કે ઉન્હોંને સહરાનવરદી કરકે લયલાએ મુરાદકો પાલિયા ફિર ઉસ્કી ઝુલ્ફેં સંવારીં ઓર એક કીમતી મજમૂઅહ **''મવાઈઝે ઈસ્લાહિય્યહ''** કે નામસે જો કઈ બયાનાત પર મુશ્તમિલ હે ઉમ્મતકો સોગાત કિયા, અલ્લાહ તઆલા ઉન્કી ઈસ ખિદમતકો કબૂલ ફરમાએં ઓર ઉમ્મતે મુસ્લિમહકો મવલાના મર્હૂમકે મવાઈઝસે ઝુબાની મવાઈઝકી તરહ ફૈઝયાબ ફરમાએ.

ઈ દુઆ અઝ મન વ અઝ જુમ્લા જહાં આમીન બાદ

વસ્સલામ

સઈદ અહમદ પાલનપુરી અફલ્લાહુ અન્હૂ

મુખ્તસર સવાનેહ

સાહિબે મવાઈઝ :

હઝરતુલ અલ્લામહ મવલાના અહમદુલ્લાહ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ), શૈખુલ હદીષ મદ્રસહ જામિઅહ હુસૈનિયહ, રાંદેર, સુરત.

વિલાદતે બાસઆદત:

૧૪ મઈ ૧૯૧૪ ઈસ્વીમેં વતને માલૂફ "પાલ" જિલઅ્ સુરતમેં હૂઈ, "પાલ" સુરતસે રાંદેર જાતે હૂએ તાપી નદીસે મુત્તસિલહી એક છોટીસી બસ્તી હે.

મવલાનાકે વાલિદે મર્હૂમ:

અલ્હાજ્જ શૈખ ઈસ્માઈલ એક બુલંદ આવાઝ ખૂશઈલ્હાન ઓર મશહૂર મુઅઝ્ઝિન થે. અઝાનકી મુલાઝિમતકે સિલસિલહમેં કઈ સફર નાતાલ (અફ્રિકા)કે હૂએ, ઉસ ઝમાનેમેં લાઉડસ્પીકરકા રિવાજ નહીં થા લેકીન ઉસ્કે બાવજૂદ ઈસકદર બુલંદ આવાઝસે ઓર ખૂશઈલહાનીસે અઝાન દેતે કે વહાં અંગ્રેઝ ભી આપકી અઝાન સુનકર હેયરતઝદહ ઓર શશદર રેહ જાતે, જબ અફ્રિકાસે હજ્જકે લિયે હિજાઝે મુકદસકા સફર ફરમાયા તો વહાં ભી અઝાનકી ઈજાઝત હાસિલ કરકે અઝાન દી, જિસકો સુનકર મકકહકે શુયૂખને "શૈખુલ મુઅઝ્ઝિનીન"કા ખિતાબ અતા ફરમાયા.

રાંદેરકી મશહૂર ચુનારવાળમેં બરસોં મુઅઝ્ઝિન રહે, ઉસ્કે બાદ આખરી ઉમ્રમેં સુરતકી મુખ્તલિફ મસાજિદમેં ફરાઈઝભી અદા કિયે, ફિર રાંદેરહીમેં ઈન્તિકાલ ફરમાકર મદફૂન હૂએ.

غَفَرَ اللّٰهُ لَهٗ وَ رَفَعَ دَرَجَتَهٗ

ગફરલ્લાહુ લહૂ વ રફઅ દરજતહૂ

મવલાનાકા બચપનઃ

વાલિદે મર્હૂમને મુલાઝિમતકી વજહસે રાંદેરમેં અહલોઅયાલકે સાથ બુદોબાશ ઈખ્તિયાર કરલી થી, મવલાના રાંદેરમેં ઈબ્તિદાઈ મકતબ ઓર ગુજરાતી સ્કૂલમેં ચોથી કલાસસે ફારિગ હો કર દીની તા'લીમમેં મશ્ગૂલ હોગયે.

જામિઅહ હુસૈનિયહમેં દાખિલહઃ

વાલિદે મર્હૂમકો રાંદેર જૈસે ઈલ્મી મરકઝમેં ઉલમાએ કિરામકી સુહબતકી વજહસે દીની તા'લીમકા કાફી ઝોક થા, જિસકી વજહસે મવલાના કો ભી જામિઅહમેં સન ઈસ્વી ૧૪૨૬મેં દીની તા'લીમ હાસિલ કરનેકે લિયે દાખિલ ફરમાયા.

ઉસ્વકત મસ્નદે એહતિમામ પર જામિઅહહીકે બાની મુજાહિદે અઝીમ કામિએ બિદઅત શેરે ગુજરાત હઝરત મવલાના મુહમ્મદ હુસૈન સાહબ રાંદેરી (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) ફાઈઝ થે, (જિનકે નામ નામી પર મદ્રસહકા નામ જામિઅહ હુસૈનિય્યહ રખ્ખા ગયા) મવસૂફ કે ઈન્તિકાલકે બાદ આપકે ભાઈ મુસ્લેહ બરમા, ખતીબ રંગુન, હઝરત મવલાના હકીમ મુહમ્મદ ઈબ્રાહીમ(૧)સાહબ મુહતમિમ હૂએ ઓર આપકે ઝેરે એહતિમામ મવલાનાને સન હિજરી ૧૩૫૬ મુતાબિક ૧૯૩૩ ઈસ્વીમેં સનદે ફરાગત હાસિલ કી.

જામિઅહ કે અસાતિઝહ :

મવલાનાને જામિઅહહી મેં રેહ કર ઉર્દૂ દીનીયાતસે લેકર

(૧) હકીમ ઈબ્રાહીમ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) માહિર વ હાઝિક તબીબ ઓર મુસ્તનદ આલિમ હેં, રાંદેર હી વતને માલૂફ હે, દારૂલ ઉલૂમ દેવબંદસે ફરાગત હાસિલ કી, હઝરત શૈખુલહિંદકે અજલ્લ ખુલફાઅ તલામિઝહમેં થે, ફરાગતકે બાદ રંગૂન તશ્રીફ લે ગએ, તવીલ મુદ્દત કિયામકે બાદ રાંદેર તશ્રીફ લાએ ઓર અપને ભાઈકે સાથ મિલકર જામિઅહકો વુજૂદ બખ્શા, હઝરત મવલાના મુહમ્મદ સઈદ સાહબ રાંદેરી (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) સાબિક મુહતમિમે જામિઅહ આપહીકે સાહબઝાદે હેં.

ઉલ્યાકી તમામ કિતાબેં પળ્હી, ચુનાનચે ઈબ્તિદાઈ ઉર્દૂ, ફારસી ઓર નહ્‌વો સર્ફકી કિતાબેં બિત્તરતીબ મવલાના સય્યિદ શર્ફુદ્દીન આનંદવી (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ), મવલાના ઝુહૂરુલહસન ટોંકી, મવલાના અબ્દુર્રહીમ બોરસદીસે કિતાબેં પળ્હી, ઉનકે અલાવહ મુતવસ્સિતાત ઓર ઉલ્યાકી અકષર કિતાબેં જિસમેં ખુસૂસિયતસે મુસ્લિમ શરીફ કાબિલે ઝિક્ર હે હઝરત મવલાના મહમૂદુલહસન સાહબ સરહદી (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) અલમઅ્રૂફ બિમવલાના અજમેરી [૧]મુફતીએ જામિઅહસે દરજહ બદરજહ પળ્હી, બુખારી શરીફ, તિરમિઝી શરીફ, અબૂદાવુદ શરીફ, ઓર સિહાહકી દીગર બકિય્યહ કિતાબેં અલઉસ્તાઝ મવલાના અહમદ નૂર સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)[૨] સે પળ્હી (રહિમહૂમુલ્લાહુ રહમતન વાસિઅતન.

મવલાના અપને દરજહમેં અવ્વલ નંબરસે કામિયાબ હૂએ, આપકે દોરએ હદીષકે મવલાના સઈદ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) મદ્રસહ જામિઅહકે નાઝિમ બનાએ ગએ તો મવલાના સઈદ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)ને દરજએ ઉલ્યાકી કિતાબોંકે તહરીરી ઈમ્તિહાનાત શુરૂઅ કરવાએ.

મુસ્લિમ શરીફકા તહરીરી ઈમ્તિહાન મદ્રસા જામિઅહ "ડાભેલ"મેં હઝરત અલ્લામહ મવલાના શબ્બીર અહમદ સાહબ ઉસ્માની (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કે સુપુર્દ કિયા ગયા, ઉન્હોંને મુસ્લિમ શરીફકા તહરીરી ઈમ્તિહાન લિયા, મવલાનાકે મુસ્લિમ શરીફકા પરચહ

---

(૧) આપ ઝીઈસ્તિઅદાદ આલિમ થે, સિલસિલએ તસ્હીલાત મુઈનીકે નામસે મુખ્તલિફ ફનૂનકો આસાન ઓર સલીસ ઉર્દૂમેં પેશ ફરમાનેકી સઈએ મશ્કૂર ફરમાઈ હે, મુઈનુલ અકાઈદ, મુઈનુલ હિકમત, મુઈનુલ મંતિક વગૈરહ આપકે રહીને મિન્નત હેં, યે કિતાબેં બહોત મકબૂલ હૂઈ.

(૨) મવલાના અહમદ નૂર સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) વસીઉન્નઝર મુહક્કિ આલિમ થે, ઈસસે પેહલે દારૂલ ઉલૂમ દેવબંદ ઓર જામિઅહ ઈસ્લામિયહ ડાભેલમેં તદરીસી ખિદમાત અંજામ દી હેં, હઝરત અલ્લામહ ઈબ્રાહીમ બલ્યાવી (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) ઓર શાહ વસીયુલ્લાહ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કે ભી ઉસ્તાઝ હૂએ તવીલ ઉમર પાઈ, સુરતમેં ઈન્તિકાલ ફરમાયા ઓર વહીં મદફૂન હેં.

અલ્લામહ શબ્બીર અહમદ સાહબ ઉસ્માની (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)ને દેખા તો ફરમાયા કે યે લળકા બળા ઝકી ઓર ઝહીન મઅલૂમ હોતા હે, અલ્લાહ તઆલા ઈસ્સે દીનકા કામ લેંગેં, રાંદેરસે ફરાગતકે બાદ જબ આપ બગર્ઝે તા'લીમ દારૂલ ઉલૂમ દેવબંદ પહોંચે તોવહાં ભી આપ આઅૂલા નંબરોંસે કામિયાબ હૂએ.

જામિઅહસે ફરાગતકે વકત જામિઅહકે મુહતમિમ હઝરત મવલાના ઈબ્રાહીમ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) ઓર નાઈબ મુહતમિમ આપકે સાહબઝાદે મવલાના મુહમ્મદ સઈદ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) ઓર નાઝિમેઆ'લા હાફિઝ અહમદ મોટા સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) થે, યે તીનોંહી હઝરાત નિહાયત સાલિહ મુત્તકી ઓર તલબાકે હમદર્દ વ ગમગુસાર થે, બિલા મુઆવઝહકે હસ્બતન લિલ્લાહ જામિઅહકી ખિદમત અંજામ દેતે ઓર શબોરોઝ ઉસ્મેં મુન્હમિક રેહતે, ઉન્હીંકે ઈખ્લાસ વ બરકતસે જામિઅહને દિનદૂની રાત ચોગની તરકકી કી, હક્ક તઆલા ઉન તમામ હઝરાતસે રાઝી હોકર બલંદ દરજાતસે નવાઝે ઓર જન્નતુલ ફિરદૌસમેં જગહ દે. આમીન

દારૂલ ઉલૂમ દેવબંદમે દાખિલહ :

મવલાના મુહતરમ ઉન તીનોં હઝરાતકે મશ્વેરહ ઓર હુકમ પર દારૂલ ઉલૂમ દેવબંદ તશરીફ લેગયે, ઉસવકત દારૂલ ઉલૂમ દેવબંદમેં દરજાબંદી નહીં થી, તાલિબે ઈલ્મ મુખ્તલિફ કિતાબોંમેં દાખિલહ લેસકતા થા,ચુનાનચે મવલાનાને તફસીર વ હદીષ મુખ્તલિફ કિતાબોંમે દાખિલહ લિયા જિસ્કી તફસીલ હસ્બેઝૈલ હે.

બુખારી શરીફ, તિરમિઝી શરીફ, તફસીર ઈબ્ને કષીર, તફસીરે બયઝાવી.

બુખારી શરીફ ઓર તિરમિઝી શરીફ શૈખુલ ઈસ્લામ હઝરત મવલાના હુસૈનઅહમદ મદની (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)સે પળ્હી જો

ઉસવકત દારૂલ ઉલૂમ દેવબંદકે શૈખુલહદીસ ઓર મસ્નદે હદીષકે ઝીનત થે, તફસીરે બયઝાવી, શૈખુલ અદબ વલ ફિકહ હઝરત મવલાના એઅ્ઝાઝઅલી સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)સે ઓર તફસીર ઈબ્ને કષીર સુલુસે અવ્વલ ઉસ્તાઝુલ અસાતિઝહ અલ્લામહ ઈબ્રાહીમ બલ્યાવી સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)સે ઓર સુલુસે સાની હઝરત નાફિઅગુલ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)સે પઢીં,યે સારે અસાતિઝહ ઈલ્મોફનકે અસાતીન ઓર કમાલાતકે જામિઅ થે, રહિમહૂમુલ્લાહુ રહમતલ અબરારિ સ્સાલિહીન.

નીઝ જામિઅહકે મુહતમિમ સાહબને મવલાનાકો દેવબંદ કિયામકે દૌરાન આલિમે અજલ્લ, આલિમે બેમિસ્લ હઝરત મવલાના સૈય્યદ અસ્ગર હુસૈન સાહબ મુહદ્દિસે દેવબંદ –અલમઅ્રૂફ બિહઝરત મીયાં સાહબ– (રહિમહુલ્લાહુ તઆલા)કી ખિદમતમેં હાજરી ઓર મજાલિસે મુબારકહમેં શિરકતકા અમ્ર ફરમાયા, ચુનાનચે મવલાના રોઝાના બઅ્દલ અસર હઝરતકી ખાનકાહમેં હાજિર હોતે ઓર આપકે મલ્ફૂઝાત ઓર મુશ્ફિકાના નસાએહસે મુસ્તફિઝ હોતે, દેવબંદકે તા'લીમી દોરમેં ઈદુલ અઝહાકી તઅતીલાતમેં થાનાભવન હકીમુલ ઉમ્મત હઝરત થાનવી (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કી ખાન્કાહમેં ભી તશ્રીફ લેગએ ઓર મજાલિસે મુબારકહમેં શિરકત ફરમાઈ, હઝરત થાનવી (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) ચૂંકે તલબાકો મુરીદ નહીં ફરમાતે થે ઈસલિયે હલકએ ઈરાદતમેં દાખિલ ન હોસકે, બાદમેં શૈખુલ ઈસ્લામ હઝરત મદની (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)સે બયઅત હૂએ.

મવલાનાકા અફ્રિકહસે બુલાવા :

દેવબંદ તા'લીમકે દોરાન મવલાનાકે લિયે અફ્રિકહસે મુલાઝમતકા મુતાલબા રાંદેરમેં મુહતમિમ સાહબ પર પહોંચા, મુહતમિમ સાહબને ખૂદહી અફ્રિકાવાલોંકો ઈન્કાર લિખ દિયા ઓર દેવબંદ મવલાનાકો યે ખત લિખ્ખા કે અગર અફ્રિકાસે મુલાઝિમતકા

મુતાલબા આએ તો ઈન્કાર લિખ દેં. ઈધર વાલિદ સાહબકી માલી હાલતકે પેશેનઝર યે ખ્વાહિશ થી કે મન્ઝૂર કરલેં, લેકીન જબ અફ્રિકા કમીટીકી તરફસે દેવબંદ દઅવતકા ખત પહોંચા તો અપને અસાતિઝહકે હુકમ પર ઈન્કાર કર દિયા, ઉસ્કેબાદ એક ખતમેં તહરીર ફરમાયા કે દેવબંદકા સાલ પૂરા ખતમ કરકે સીધે રાંદેર પહોંચો, ચુનાનચે શા'બાનમેં ઈમ્તિહાનસે ફારિગ હોકર રાંદેર હાઝરી હૂઈ તો ફરમાયા કે શવ્વાલમેં જબ જામિઅહ ખુલે તો યહાં આજાના ઓર બચ્ચોંકો તકરાર કરાના.

તદરીસકી ઈબ્તિદાઅ :

ચુનાનચે શવ્વાલ સન હિજરી ૧૩૫૩ મુતાબિક સન ઈસ્વી ૧૯૩૪મેં મવલાના જામિઅહમેં હાજિર હોગએ, અરબી, ફારસીકે તલબહકો તકરાર કરાતે ઓર કોઈ મુદર્રિસ હાઝિર નહોતા તો બહેસિયતે મુઈને મુદર્રિસ ઉન્કે અસ્બાક પઢાતે, ઉસવકત ન મુલાઝિમત થી ન તનખ્વાહ, મદ્રસામેં ખાતે ઓર કુતુબખાના મેં સોતે, ફિર આહિસ્તા આહિસ્તા બાકાયદા તકર્રુર હૂઆ, કાફિયહ વ અરબી કિતાબેં ઈબ્તિદાઅન મિલીં, તદરિજન તરક્કી કરતે કરતે ઉલ્યાકી કિતાબેં મિશ્કાત શરીફ, મુસ્લિમ શરીફ, અબૂદાઉદ શરીફ વગેરહ પઢાઈ.

બહેસિયત શૈખુલ હદીષ :

સન હિજરી ૧૩૬૭ મુતાબિક સન ઈસ્વી ૧૯૪૭ હઝરતુલ ઉસ્તાઝ મવલાના અહમદ નૂર સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કી જામિઅહસે અલાહીદગીકે બા'દ શૈખુલ હદીષકા મન્સબ આપકે સુપુર્દ કિયા ગયા, બુખારી શરીફકે અલાવહ સિહહાકી ઓર કિતાબેં ભી આપકે ઝિમ્મે રેહતીં, રફતહ રફતહ કુછ બોઝ કમ કિયા ગયા ઓર અખીર ઉમરમેં સિર્ફ દો કિતાબેં બુખારી શરીફ ઓર જલાલૈન શરીફ આપકે યહાં રહીં.

મરઝસે મરઝુલ વફાત તક :

તારીખ ૧૦, મઈ ૧૯૮૦ ઈસ્વીકો દિલકો દોરહ પળા, તકરીબન પંદરહ દિન હોસ્પિતાલમેં રહે, હોસ્પિતાલસે વાપસી પર ડાકટરકી હિદાયાતકે મુતાબિક ઘર પર આરામ ફરમાયા, કુછ તંદુરસ્ત હૂએ તો દર્સ ઓર તકરીરકે લિયે કુરબો જવાર ઓર દૂરોદરાઝ સફરકા સિલસિલા શુરૂઅ ફરમાયા, સાત આઠ માહકે બાદ ઝામ્બિયા (અફ્રિકા) ઓર રીયુનીયન (ફ્રાન્સ)કા સફર ફરમાયા, ઓર હજ્જ અદા કરકે વાપસ તશ્રીફ લાએ.

સન ઈસ્વી ૧૯૮૧મેં ફિર દિલકા દોરહ પળા, અબ આપ પેહલેકી બનિસ્બત ઝિયાદહ કમઝોર હોચુકે થે, ફિરભી દર્સકા સિલસિલા બરાબર રહા ઓર તકારીરકા સિલસિલા કુછ કમીકે સાથ જારી રહા.

સન ઈસ્વી ૧૯૮૩કે રમઝાનુલ મુબારકમેં મવલાનાકા "રેયુનીયન", "ઝાબિયા" ઓર અફ્રિકા તશ્રીફ લેજાનેકા પોગ્રામ થા, લેકીન અફ્રિકાકા ઈન્ડિોઝમેન્ટ ન મિલનેકી વજહસે સફર મુલ્તવી રહા.

આખરી સાલ માહે શવ્વાલસે દર્સકા સિલસિલા બરાબર જારી રહા ઓર તકારીરકા સિલસિલા ભી વકતન ફવકતન જારી રહા.

આખરી હફ્તહ :

૨૪ નવેમ્બર જુમેરાતકે દિન રાતકો બમુકામ "દમન" (જિ. બલ્સાળ, ગુજરાત)મેં બયાન ફરમાયા, દૂસરે દિન જુમ્અહસે પેહલે બયાન ફરમાયા, યે ઝિંદગીકા આખરી બયાન થા, વહાંસે વાપસી પર ડાભેલસે મુત્તસિલ સિમલક (જિ. બલસાળ)કી બસ્તીમેં લળકિયોંકી દીની તા'લીમકે લિયે અઝીમુશ્શાન મદ્રસા "ઈસ્લાહુલ બનાત" કે નામસે તા'મીર કિયા ગયા હે વહાં પહોંચે, મવલાના અબ્દુલહક મિયાં સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) જો ઉસ મદ્રસાકે બાની હેં ઉન્હોંને પૂરે મદ્રસહકા મુઆઈનહ કરવાયા ઓર મદ્રસાકે નઝમો તા'લીમ ઓર ઉસૂલો કવાનીન વગેરહકો તફસીલકે સાથ સમજાયા ઓર ઉસકે બાદ

રાંદેર તશરીફ લાએ.

તકલીફ ઓર કમઝોરીકી વજહસે ૨૬/ નવેમ્બર સનીચરકે દિન સુરત ઈસ્પતાલ તશરીફ લેગયે, ઓર કાડયોગ્રામ કરાયા, ડાકટરોંને મુકમ્મલ તોરપર આરામ કરનેકો કહા, તબીઅતકી નાસાઝગીકી વજહસે હફતાહભર મદ્રસા નજાસકે.

૧/ ડિસેમ્બર જુમેરાતકે દિન દોપહરકો સાળ્હે બારહ બજે એક ખાદિમ (મોલ્વી મૂસા ઈબ્ને મવલાના અલી કાવી)કો રાંદેર ડાકટર યૂસુફકે પાસ ભેજા કે મેરી રિપોર્ટ સુરતસે હાસિલ કરલેં, ડાકટર યૂસુફને દૂસરે દિનકા વઅદહ કરલિયાં, મવલાનાને પૂરા દિન આરામ ફરમાયા, શામકો ડાકટર યૂસુફકો બુલ્વાયા, ઉસદોરાન મવલાનાને ખાદિમકો સૂરએ યાસીન પળ્હકર દમ કરનેકો ફરમાયા, ડાકટર ભી આગએ.

આખરી રાત :

મગરિબકી અઝાન હૂઈ તો ફરમાયા, તુમ સબ નમાઝ પળ્હલો, નમાઝકે બાદ ખાદિમ ગયા તો ઉસવકત મવલાના વુઝૂ ફરમા રહેથે, મગરિબકી નમાઝ ઈશારહસે અદા ફરમાઈ, ઓર ખાના ખાયા, ખાદિમસે તલબહકે સિલસિલમેં પૂછા કે તલબા મેહનત કરરહે હેં યા નહીં ? બુખારી શરીફ ઓર જલાલૈન શરીફકી પૂરી તકરાર હોતી હે યા નહીં ?

આજકી તારીખકો આપકા પોગ્રામ બળોદહમેં તૈ થા લેકિન અલાલતકી વજહસે મુલ્તવી કરના પળા, જિસ પર ઈઝહારે અફસોસ ફરમાયા, ખાદિમને તસલ્લી દી કે કિસી ન કિસીકા બયાન તૈ હુવા હોગા વરનહ મવલાના રફીક બળોદવી સાહબતો હેં હી, ઓરભી દીની ગુફતગુ હોતી રહી, ફિર ઘળ્હીકી તરફ દેખા તો ફરમાયા, ઓહો, આઠ બજ કર દસ મિનટ હોગએ ! જાવ નમાઝ પળ્હલો, આપને ભી નમાઝ અદા ફરમાઈ, ઝિંદગીકી આખરી નમાઝભી આપને અદા ફરમાઈ.

ઈસ રાતકે સજદોં કો ગનીમત સમજો
કયા જાને કલ આંખ ખુલે યા નખુલે

નમાઝકે બાદ ખાદિમને કહા કે આજ આપકો તકલીફ ઝિયાદહ હે, રાત યહીં આપકી ખિદમતમેં રહૂંગા, આપને ફરમાયા કે કોઈ જરૂરત નહીં હે, દુઆ કરના, ખુદાકે કબ્ઝહમેં હે જો હોના હોગા, ઉસ્કેબાદ ગિયારહ બજે તક ઘરવાલોંસે બાતચીત કરતે રહે, ફિર લેટ ગએ.

મરઝુલ વફાત :

રાતકે બારહ બજેકે કરીબ આપકો હાર્ટકી તકલીફ શુરૂઅ હૂઈ તો અપને સાહબઝાદે મોલ્વી અનવરકે ઝરિયહ ડાકટરકો બુલ્વાયા, ડાકટરને આકર ઈંજકશન લગાયા, મગર તખ્ફીફ નહૂઈ તો સુરત ઈસ્પતાલ લેજાનેકા મશ્વેરા દિયા ગયા, આપ ચલનેકો તૈયાર હોગએ, આપને મુહતમિમે જામિઅહ મવલાના ઈસ્માઈલ સાહબ (મદઝિલ્લહુ)કો બુલાયા ઓર બુખારી શરીફકા પરચા જો આપને તૈયાર કરકે રખ્ખા થા વહ મુહતમિમ સાહબકે હવાલે કિયા, આપ એમ્બ્યુલન્સકે ઝરિયા સુરત ઈસ્પતાલ રવાના હોગએ, ઈલાજ – મુઆલ્જા હોતા રહા, મગર દર્દમેં તખ્ફીફ નહીં હૂઈ, ઈસ દોરાન તીન મરતબા કૈ હૂઈ, રાતકે અખીર હિસ્સહમેં પાંચ બજે અપને સાહબઝાદહ મોલ્વી અનવર ઓર ઘરવાલોંસે ફરમાયા કે યે હાર્ટકા દર્દ નહીં હે મોતકે આસાર હૈં, આજ જુમ્અહકા મુબારક દિનભી હે, અબ મૈં જારહા હું, દેખો ! મૈં ભી "લાઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ મુહમ્મદુ રંસૂલુલ્લાહ" પઢ્હતા હું તુમભી પઢ્હો, ઓર બાર બાર કેહતે રહે, ઝિક્ર ઓર કલિમહ આપકી ઝુબાન પર થા ઓર દુઆએં ભી પઢ્હતે રહેં, મોલ્વી અનવરને ચાઈ, કાફી વગેરહકો પૂછા તો ઈન્કાર કરદિયા, ઉન દુઆઓંમે એક દુઆ વોભી પઢ્હતે થે જો હઝરત ગૌસુલ આ'ઝમ અબ્દુલકાદિર જીલાની (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)સે મન્કૂલ હે.

"اللهم كافى، قصدت الكافى، وجدت الكافى، كفى فى الكافى، لكل كافى، و نعم الكافى و لله الحمد"

" અલ્લાહુમ્મ કાફી, કસદતુ કાફી, વજદતુ કાફી, કફા ફીલ કાફી, લિકુલ્લિન કાફી, વ નેઅમલ કાફી વ લિલ્લાહિલ હમ્દ"

આખરી દમતક હોશો હવાસ બાકી રહે ઓર ઝિક્રો દુઆ આપકી ઝૂબાન પર બરાબર જારી રહા, ફિર સુબ્હકો જો જુમ્અહકા દિન થા, ૨, ડીસેમ્બર ૧૯૮૩ ઈસ્વીકો આઠ બજકર પંદરહ મિનટ પર ખુદાકો પ્યારે હોગયે.

اِنَّا لِلّٰهِ وَ اِنَّا اِلَيْهِ رَاجِعُوْنَ

(ઈન્ના લિલ્લાહિ વ ઈન્ના ઈલયહિ રાજિઉન)

મર્ગે મજનૂં પે અકલ ગુમ હે મીર
કયા દીવાને ને મોત પાઈ હે

સુરતસે સુબ્હ દસ બજે રાંદેર ઘર પર લાએ ગએ, ઈન્તિકાલકી ખબર હવા કી તરહ રાંદેર, સુરતમેં ફેલ ગઈ, ફોરન મવલાના અજમેરી સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ), મવલાના સૈય્યદ મુફતી અબ્દુર્રહીમ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ), હકીમ અબૂશિફાઅ્ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) ઓર જામિઅહકે અસાતિઝહ, તલબા ઓર ગાઉકે લોગ મવલાનાકે ઘર પહોંચ ગએ.

મવલાનાકે ઈન્તિકાલકી ખબર પૂરે ગુજરાતમેં બિજલીકી તરહ પહોંચ ચુકી થી, રાતકો નમાઝે જનાઝહસે પેહલે સુરત, ભરુચ જિલાકે લોગોંકે અલાવહ, બળોદા, ગોધરા, લૂનાવાડા, ઓર દૂસરી તરફ બારડોલી, વ્યારા, નવાપૂરસે ઓર ઉધર નવસારી, બલસાળ, દમનસે, ગરઝ ગુજરાતકે ચપ્પે ચપ્પેસે બઝરિયએ ટ્રેન, ટેકસી, મેટાડોર, ટ્રક ઓર જોકુછ ભી ઈન્તિઝામ હોસકા ઉસ્કે ઝરિયહ હઝરોં લોગોંકા જમ્મે ગફીર જમા હોગયા, સેલાબકી તરહ ઉમંડતે હૂએ ઉસ મજમાને રાંદેરકે વસીઅ

વ અરીઝ મશ્હૂર જિમખાના મૈદાન પર નમાઝે જનાઝહ અદા કી, નમાઝે જનાઝહ મવલાના ઈસ્માઈલ મોટા (મદ્દઝિલ્લુહુ)ને પઢ઼ાઈ.

રાતકે તકરીબન ગિયારહ બજે રાંદેરકે મશ્હૂર કબ્રસ્તાનમેં જામિઅહ હુસૈનિયહ (રાંદેર)કે બાની હઝરાતકે નઝદીક અશ્કબાર આંખોંકે સાથ ઈસ ઈલ્મી ખઝાનહકો સુપુર્દેખાક કરદિયા ગયા.

સરદી ઓર રાતકા વકત હોનેકે બાવજુદ તમામ મદારિસકે મુહતમિમ હઝરાત ઓર મશાઈખ ઉલમા ભી તશ્રીફ લાયે થે.

આપને અપને પીછે અહલિયા ઓર એક સાહબઝાદહ મોલ્વી અનવર સાહબ ઓર તીન સાહબઝાદીયાં છોળી ઓર રૂહાની અવલાદમેં હઝારોં શાગિર્દ છોળે હેં.

મવલાનાકે અવસાફે હમીદહ ઓર આલી મકામ

આપ ગુનાગું ખુસૂસિયાતકે હામિલ થે, હકગો વાઈઝ, સાદહ મિઝાજ, મુતવાઝિઅ્, ખૂશતબઅ્ મગર બાવકાર, ચેહરા પર મહબૂબિયતકે આસાર, તકલ્લુફાત ઓર હિર્સો તમઅસે કોસોં દૂર, સબ્રો શુક્રકે પેકર, બુલંદ હિમ્મત, દરયાદિલ, ફય્યાઝ, દીનો મિલ્લતકે ખામોશ ખાદિમ, ઝાકિરો શાગિલ, કમસુખુન, ગોશાનશીં, પાબંદે શરઅ, મુત્તબએ સુન્નત, નમૂનએ સલફ, ગિનાએ કલ્બકી દૌલતસે સરશાર, સૂફિયાના વઝઅ કતઅ, ઝાહિરી વ બાતિની કમાલાતકા મુરક્કઅ, મહાસિનકા ગુલદસ્તહ, ઈલ્મો અમલકે પેકર, ખુલૂસ વ લિલ્લાહિયતકે જામિઅ, રિયા, શોહરત વ નમૂદકા ખિયાલ તક ન થા. ખૂશામદ વ ચાપલુસી વ મુદાહનત નામકો ન થી.

સુરત શહરમેં એક મરતબા કિસી ખાસ ઉન્વાન પર ઉલમા જમા થે ઓર કુછ અવામ ભી, ઉસ્મે મવલાના અહમદુલ્લાહ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)ભી મવજૂદ થે. જબ મજમા મુન્તશિર હુવા તો કિસીને મવલાના અહમદુલ્લાહ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કી બુરાઈ અપને દોસ્તોંકે સામને કી, એક બુઝુર્ગ આલિમને સુન લી તો

ફરમાયા, કે આઈન્દહ મવલાના અહમદુલ્લાહ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કે બારેમેં કોઈ લફઝ ન કેહના મેને બીસોં મરતબા ખ્વાબમેં મવલાનાકો હુઝૂર અકરમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે સાથ બેઠે દેખા હે ઈસલિયે મે સમજતાહું કે મવલાનાકા કયા મરતબહ હે.

મવલાનાકા વઅઝ :

મવલાના ફરાગતકે બાદ તદરીસી ખિદમાતકે સાથ સાથ બયાનાતકા ભી સિલસિલા શુરૂઅ ફરમાદિયા થા, મવાલનાકે બયાનાત એૈસે દોરમેં હૂએ જબ ચહાર તરફ રસ્મો રિવાજ, જહાલત ઓર શિર્કો બિદઆત ઝિયાદહ આમ થીં, ઓર મુખાલિફીન બહોત બળી તઅદાદમેં જગહ જગહ મવજૂદ થે, લેકિન અલ્હમ્દુલિલ્લાહ આપકે બયાનાતસે ઉલમાએ હક્ક ઓર દઅવતે દીનકે લિયે મેદાન હમવાર હોતા ચલા ગયા, જિસકી શહાદત અકાબિર ઉલમા દેતે ચલે આએ હેં, આપકા સિલસિલએ વઅઝ કમોબેશ પચાસ સાલ પર મુશ્તમિલ હે.

વઅઝકી ખુસૂસિયત :

મવલાનાકે વઅઝકી ઈમ્તિયાઝી શાન યે હે કે બમિસ્દાક "કલ્લિમિન્નાસ અલા કદરિ ઉકૂલિહિમ" લોગોંકે મિઝાજકી રિઆયત કરતે હૂએ આસાન ઝબાનમેં તકરીર કરતે.

જબ મેને મવલાનાકે બયાનાત કલમબંદ કરનેકા ઈરાદહ હઝરત મવલાના હકીમ ફખરૂદીન લખનવી સુમ્મ અસ્સુરતી સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કે સામને ઝાહિર કિયા તો ફરમાયા કે મવલાના બળે બળે હકાઈકકો આમ બોલચાલ ઓર મિસાલોંમેં બયાન ફરમાદેતે હેં ઓર રૂસૂમો બિદઆતકી ઈસતરહ તરદીદ ફરમાતે ઓર નસીહત ફરમાતે કે સખ્ત સે સખ્ત અલ્ફાઝ ભી કિસીકો બુરે નહીં લગતે ઓર ઈસ્લાહ હોજાતી હે.

તકારીરકે કલમબંદ કરનેકે સિલસિલેમે ફરમાયા કે મવલાનાકી

તકરીરેં અવામકે લિયે બનિસ્બત ઈલ્મી ઓર સુલ્ઝી હૂઈ તકરીરોંકે ઝિયાદહ મુફીદ રહેંગી, મવલાનાકા બયાન ઐસા હોતા હે જૈસે અકબર ઈલાહાબાદીકી શાઈરી, કે હકાઈકકો આસાન ઝુબાનમેં પેશ કરદિયા હે ઓર કહીં બુરા ભલાભી કહા તો ઈસ અંદાઝસે કે કિસીકો બુરા નહીં લગતા, યા જૈસે હાલીકા કલામ કે ઉન્કે કલામમેં બળા દર્દ હે, ઓર કિસી પર તઅન ભી કિયા તો મુઅસ્સિર અંદાઝમેં.

ઈસ્કે અલાવહ કુર્આને કરીમકી આયતોં કો કિરાઅત ઓર ખૂશઈલ્હાની કે સાથ, નીઝ અરબી, ફારસી, ઉર્દૂ અશ્આર વ નઅત ઓર જુમ્લોંકો તરન્નુમ ઓર મસ્નવી તર્ઝસે પળ્હતે થે, કિસી વાકિઅહકો પૂરી મન્ઝરકશીકે સાથ બયાન ફરમાદેતે થે, આવાઝ ભી ભારી, બલંદ, શીરીન ઓર પૂરદર્દ થી, ઈન ખૂબિયોંકી વજહસે સામિઈન આપકે બયાનકો અવ્વલસે આખિર તક હમાતન મુતવજ્જેહ હોકર સુનતે.

મવલાનાકે બયાનાત પર અકાબિર હઝરાતકે તઅષ્ષુરાત

મુજાહિદે મિલ્લત, હઝરત મવલાના હિફ્ઝુર્રહમાન સાહબ (રહ.)

બાઝ મુઅતમદ અસ્હાબસે સુના કે ગુજરાતકે કુછ લોગોંને મુજાહિદે મિલ્લતકો લિખ્ખા કે હમેં કોઈ મુકર્રિર દીજિયે તો જવાબમેં ફરમાયા કે તુમ્હારે પાસ ખૂદ એક બળે મુકર્રિર મવજૂદ હેં ઉન્કી કદર કરો, ઈશારહ મવલાનાકી તરફ થા.

હઝરત અલ્લામહ, સય્યિદ સુલેમાન નદ્‌વી સાહબ (રહ.)

એક મરતબા અલ્લામહ સય્યિદ સુલેમાન નદ્‌વી સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) રાંદેર તશ્રીફ લાએ હૂએ થે, જલ્સહગાહમેં અલ્લામહ સાહબકે તશરીફ લાનેસે કબ્લ મવલાના તકરીર કર રહે થે, અલ્લામહને અપની કિયામગાહસે આતે હૂએ મવલાનાકે બયાનકો સુના તો બહોત તા'રીફ ફરમાઈ.

શૈખુલ ઈસ્લામ,હઝરત મવલાના, સય્યદ હુસૈન અહમદ મદની સાહબ(રહ.)

સન ઈસ્વી ૧૯૪૪મેં રાંદેર જામિઅહ હુસૈનિયહકી બાલાઈ મન્ઝિલ પર દારૂલ હદીષમેં સાલાના જલ્સહ હોરહા થા, હઝરત મદની (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) તશ્રીફ લાએ તો સીળ્હીકે પાસ કુછ દેર ખળે રહકર બયાન સુના, ફિર મુહતમિમ સાહબસે પૂછા યે કોન હેં ? ફરમાયા કે યે હમારા અહમદુલ્લાહ હે, હઝરત મદની (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)ને ફરમાયા, કે અલ્લાહ તઆલા અહમદુલ્લાહકો અહમદુલ્લાહ બનાવે, ફિર જલ્સહગાહમેં તશ્રીફ લાયે તો મવલાના અહમદુલ્લાહ સાહબ બેઠને લગે, હઝરત મદની (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)ને ફરમાયા અહમદુલ્લાહ ! બયાન જારી રહે, ફિર ગલેસે ગલા લગાયા ઓર દુઆએં દી.

સુરતકે "એક બુઝુર્ગ" ઉર્ફે સૂફી સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)

સુરત શહરકે મર્દે મુજાહિદ સય્યિદ અબ્દુસ્સલામ સાહબકે મામું સય્યિદ અઝીમુદ્દીન સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) જો મુનાદી સાહબકે નામસે મશ્હૂર થે.

(મુનાદી સાહબ એંગ્લો હાઈસ્કૂલકે જબ પ્રેસીડન્ટ – સદર– થે તબ ઉસ હાઈસ્કૂલમેં યે ટીચર ભી થે, ફિર કિસી બુઝુર્ગસે બયઅત હૂએ ઓર મુલાઝમત છોળ કર "તાળવાની મસ્જિદ" – સલાબત પૂરા, સુરત – મેં ગોશાનશીની ઈખ્તિયાર કરલી, બરસોં રિયાઝતેં કીં, સાહિબે નિસ્બત હૂએ, પાબંદે શરઅ્ ઓર મુત્તબિએ સુન્નત થે, સન ઈસ્વી ૧૯૭૨મે વિસાલ હુવા, કુછ કરામતેં ભી મશ્હૂર હેં.)

મવલાના અહમદુલ્લાહ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) જવાનીમેં જબ સુરત શહેરમેં તકરીરેં કર રહે થે તબ ઉન બુઝુર્ગને ભી મવલાનાકે કુછ બયાનાત સુને, એક મરતબા ઉન બુઝુર્ગને સય્યિદ અબ્દુસ્સલામ સાહબસે ફરમાયા કે વો અહમદુલ્લાહ હેના ઉનસે કેહ દેના કે તુમ જો હક બાત લોગોંકો બતાતે હો યે બહોત થીક હે, ઈસીતરહ હક બાત લોગોંકો સુનાયા કરો અગર બાત નહીં બતલાઈ તો મેં ઉન્કા દામન કયામતકે દિન પકળુંગા.

રસ્મો રિવાજમેં ડૂબી હૂઈ કોમકે લિયે હઝરત સૂફી સાહબ કા યે પૈગામે હક હે.

ગરઝકે હઝરત શૈખ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કે મવાઈઝ વ ખુતબાતને સરઝમીને ગુજરાતકી દીની ફિઝાકો હમવાર કરનેમેં મુઅસ્સિર રોલ અદા કિયા હે, હક તબારક વ તઆલાને હઝરત શૈખ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કી વફાતકે બાદ ભી મવસૂફકે ફુયૂઝો બરકાતકો જારી વ સારી ફરમાનેકે લિયે મવાઈઝ વ ખુતબાતકી યે તહરીરી શકલ કાઈમ ફરમાદી હે, હક તબારક વ તઆલા હઝરત શૈખ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કે હકમેં ઈસે કબૂલ ફરમાએ ઓર ઉમ્મતકે લિયે ઝરિયએ હિદાયત વ નજાત બનાએ. આમીન



મદ્રસા મરકઝી દારૂલ ઉલૂમ, 'પાલ' એક નઝર મે

સને તા'સીસ	સન ઈસ્વી ૧૯૮૧
બાનીએ મદ્રસા	બુલબુલે ગુજરાત હઝરત શૈખુલ હદીષ હઝરત મવલાના અહમદુલ્લાહ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)
સને ઈફ્તિતાહ	માર્ચ સન ઈસ્વી ૧૯૮૩
ઝેરે સદારત	હઝરત મુફ્તી સય્યિદ અબ્દુર્રહીમ સાહબ લાજપુરી, (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)
ઝેરે નિગરાની	મદ્રસહ ઈસ્લામિયહ, સૂફી બાગ અઝ સન ઈસ્વી ૧૯૯૨ તા સન ઈસ્વી ૧૯૯૩
સરપરસ્તે ઈદારા :	ખાદિમુલ કુર્આન મવલાના ગુલામ મુહમ્મદ સાહબ વસ્તાનવી, મદઝિલ્લુહુલ આલી,ઓર મુફ્તી અબ્બાસ બિસ્મિલ્લાહ સાહબ ડાભેલી મદઝિલ્લુહુલ આલી.
તા'લીમ :	દીનિયાત, દરજએ હિફ્ઝ, પ્રાઈમરી સ્કૂલ ગુજરાતી
તા'દાદે તલબા	૩૨૫
ખિદમાત	મકાતિબ, સિલાઈ કલાસ, દવાખાના, ઈશાઅતે કુતુબે દીનીયહ.
મુહતમિમ	જનાબ હાફિઝ અબ્દુલગફૂર ઈબ્ને હાજી અબ્દુલમજીદ સાહબ (પાલવાલે).
મુઆવિને ખાસ	હઝરત મવલાના મુહમ્મદ અનવર સાહબ રાંદેરી મદઝિલ્લુહુલ આલી, (ઈબ્ને હઝરત મવલાના અહમદુલ્લાહ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ).

﴿ وَ اِنَّ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ﴾

વ ઈન્નદ્દારલ આખિરત લહિયલ હયવાન લવ કાનુ યઅ્લમૂન

(ઓર અસલ ઝિંદગી આલમે આખિરત હે અગર ઉન્કો ઈસ્કા ઈલ્મ હોતા)

توحید اور عقیدۂ آخرت

તવહીદ

ઓર

અકીદએ આખિરત

યે બયાન "રીયૂનીયન" (ફ્રાન્સ)મેં હુવા

ફેહરિસ્તે મઝામીન

☆ ખુલાસએ વઅઝ ☆

☆ ઈમાન બિલઆખિરત પર સારે દીનકા દારો મદાર હે.

☆ ઈમાન યકીને કામિલકા નામ હે.

☆ સારી કાઈનાત ઈન્સાનકે લિયે ઓર ઈન્સાન અલ્લાહકી ઈબાદતકે લિયે હે.

☆ સુન્નત કે મુતાબિક આ'માલમે બરકતહી બરકત હે.

☆☆☆☆☆☆☆

☆☆☆☆☆☆

☆☆☆☆☆

☆☆☆☆

☆☆☆

☆☆

☆

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ نَحْمَدُهٗ وَ نَسْتَعِيْنُهٗ وَ نَسْتَغْفِرُهٗ وَ نُؤْمِنُ بِهٖ وَ نَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَ نَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُوْرِ اَنْفُسِنَا وَ مِنْ سَيِّئَاتِ اَعْمَالِنَا مَنْ يَّهْدِهِ اللّٰهُ فَلَا مُضِلَّ لَهٗ وَمَنْ يُّضْلِلْهُ فَلَا هَادِيَ لَهٗ وَ نَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ وَ نَشْهَدُ اَنَّ سَيِّدَنَا وَ نَبِيَّنَا وَ مَوْلَانَا مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَ رَسُوْلُهٗ اَرْسَلَهُ اللّٰهُ تَعَالٰى بِالْحَقِّ اِلٰى كَافَّةِ النَّاسِ بَشِيْرًا وَّ نَذِيْرًا وَّ دَاعِيًا اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِهٖ وَ سِرَاجًا مُّنِيْرًا وَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ عَلٰى اٰلِهٖ وَ اَصْحَابِهٖ وَ اَزْوَاجِهٖ اُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ اَهْلِ بَيْتِهٖ اَجْمَعِيْنَ وَ بَارَكَ وَ سَلَّمَ تَسْلِيْمًا كَثِيْرًا كَثِيْرًا، اَمَّا بَعْدُ !

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ નહમદુહૂ વ નસ્તઈનુહૂ વ નસ્તગફિરુહૂ વ નુઅમિનુ બિહિ વ નતવક્કલુ અલયહિ વ નઉઝુ બિલ્લાહિ મિન શુરૂરિ અન્ફુસિના વ મિન સય્યિઆતિ આ'અમાલિના મંય યહદિહીલ્લાહુ ફલા મુદિલ્લ લહૂ વ મંય યુદલ્લિહૂ ફલા હાદિય લહૂ વ નશહદૂ અન્ન સય્યિદિના વ નબીય્યિના વ મવલાના મુહમ્મદન અબ્દુહૂ વ રસૂલુહુ અરસલહૂલ્લાહુ તઆલા બિલહક્કિ ઈલા કાફફતિ ન્નાસિ બશીરંવ વ નઝીરંવ વ દાઅિયંન ઈલ લ્લાહિ બિઈઝનિહિ વ સિરાજમ્મુનીરા વ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ અલા આલિહિ વ અસ્હાબિહી વ અઝવાજિહી ઉમ્મહાતિલ મુઅ્મિનીન વ અહલિ બયતિહી અજમઈન વ બારક વ સલ્લ-મ તસ્લીમન કષીરન કષીરા.

અમ્મા બાદ !

ફઅઉઝુ બિલ્લાહિ મિનશ્શયતાનિ ર્રજીમ,
બિસ્મિલ્લાહિર્ર'હમા નિર્ર'હીમ

﴿ وَ الْعَصْرِ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَفِيْ خُسْرٍ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوْا

الصّٰلِحٰتِ وَ تَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَ تَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ﴾

(વલઅસ્રિ ઈન્નલ ઈન્સાન લફી ખુસ્રિન ઈલ્લલ્લઝીન આમનૂં વ અમિલૂ સ્સાલિહાતિ વ તવાસવ બિલ્હક્કિ વ તવાસવ બિસ્સબરિ)

સદકલ્લાહુલ અઝીમ વ સદક રસૂલુહુન્નબીય્યુલ હબીબુલ કરીમ વ નહનુ અલા ઝાલિક મિનશ્શાકિરીન, વલ હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન.

સલામુન અલાખયરિલ અનામિ વ સય્યિદી
હબીબે ઈલાહલ આલમીન મુહમ્મદી
બશીરિન નઝીરિન હાશમિયિન મુકર્રમિ
અતૂફિન રઉફિન મંય યુસમ્મા બિઅહમદિ

મેઅરાજ પર પહોંચે નબી — ઝાહિર હૂએ રાઝે ખફી
બોલે મલાઇક સબ યહી — બલગલ ઉલા બિકમાલિહિ
રિઝવાનને દી બળ્હ કર સદા — કયા નૂર હે સલ્લિઅલા
શમ્શો કમર ઉનપર ફિદા — કશફદદુજા બિજમાલિહી

હૂરેં ખડીથીં સફ બસફ — થે જામે કોષર કફ બકફ
બોલીં ઝહે ઈઝઝો શર્ફ — હસુનત જમીઉ ખિસાલિહી
હકને કહા એય બંદગાં — મેરા હે પ્યારા મહેમાન
યે સાહિબે કોનો મકાન — સલ્લુ અલયહિ વઆલિહી

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા સય્યિદિના વ નબિય્યિના મુહમ્મદિન વ અલા આલિ સય્યિદિના વ નબિય્યિના વ મવલાના મુહમ્મદિન વ બારિક વ સલ્લિમ.

ઈમાન બિલ્લાહ :

બુઝુર્ગો ! અલ્લાહ તબારકને ઈસ પૂરી દુનિયાકો પૈદા કિયા, આસ્માન, સૂરજ, ચાંદ, સિતારે, હઝારોં ફરિશ્તે, ઈન્સાન, ચરિન્દ,

પરિન્દ, પહાળ, દરિયા, નદી, નાલે, સારી કાઈનાત કો ખુદાવંદે કુદુસને પૈદા ફરમાયા હે, યે બિલ્કુલ મુસલ્લમ ઓર તૈશુદહ બાત હે કિસી અકલમંદકો ઉસસે ઈન્કાર નહી, સવાલ કિયા જાએ કે પૂરી કાઈનાતકા પૈદા કરનેવાલા કોન હે ? તો અકલમંદ આદમીકા દિલ ગવાહી દેતા હે કે ઉપરવાલા પરવરદિગાર હે, ચાહે ઉસ્કો જિસ નામસે યાદ કરે, વો બેવકૂફ હેં જો યૂં કેહતે હે કે ખૂદબખૂદ દુનિયા બન ગઈ, ઉનસે બળ્હ કર કોઈ અહમક નહીં, જબ એક છોટીસી ચીઝ મસલન એક રોટી બગેર કિસીકે બનાએ નહીં બનતી તો ઈત્ના બળા આસ્માન ઓર સૂરજ ઓર ચાંદ સિતારે, દરિયા, નદી, નાલે, ઈન્સાન, ચરિન્દ, પરિન્દ ઓર સારી કાઈનાત કૈસે બન ગઈ ? લિહાઝા વો લોગ જો ઈન્કાર કરતે હેં વો ગોયા ઈન્સાનિયતસે નિકલે હૂએ હેં, બેવકૂફ હેં, દુનિયા કે તમામ મઝાહિબ ઈસ બાતકો જરૂર માનતે હેં કે ઈસ આલમકા પૈદા કરનેવાલા બહોત બળી કુદરત ઓર તાકતવાલા હે, ઉસને ઈસ દૂનિયાકો પૈદા કિયા ઓર વોહી ચલા રહા હે, યે નહીં કે પૈદા કરકે છોળ દિયા બલ્કે સારા નિઝામ ઉસકે કબઝએ કુદરત મેં હે, દુનિયાકી હુકૂમતેં ઉસકે કબઝહમેં હેં ઓર જિતને ભી કામ દુનિયામેં હો રહે હેં, સબ ઉસકે ઝેરેનગીન હે, ઉસકે હુકમ કે બગેર એક પત્તા ભી નહીં હિલ સકતા, હમારી નઝરોંકે સામને અસ્બાબ હેં ઈસલિયે હમ અસ્બાબમેં ફંસ જાતે હેં, યૂં કિયા તો યૂં હોગયા, યૂં કરતે તો યૂં હોતા, યે સબ તો અસ્બાબ હેં, મુસબ્બિુલ અસ્બાબ તો વોહ ખાલિકે કાઈનાત હે, મુસલમાનકા યે અકીદહ હોતા હે, અગર કોઈ ઈસ બાત કી પૂરે યકીનકે સાથ તસ્દીક ન કરે કે હર કામ ખુદાકે હુકમ સે હોતા હે, ઉસકે હુકમકે બગેર કોઈ કામ નહીં હોતા તો વો મુસલમાન નહીં, ઈમાન ઈસીકા નામ હે જોકુછ હો રહા હે અલ્લાહ કર રહે હેં, હમારા કલિમહ જો મદ્રસોમેં બચ્ચોં કો યાદ કરાતે હેં :

”اٰمَنْتُ بِاللّٰهِ وَ مَلٰئِكَتِهٖ وَ كُتُبِهٖ وَ رُسُلِهٖ وَ الْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَ
الْقَدْرِ خَيْرِهٖ وَ شَرِّهٖ مِنَ اللّٰهِ تَعَالٰى وَ الْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ“

(આમન્તુ બિલ્લાહિ વ મલાઈકતિહી વ કુતુબિહી વ રૂસૂલિહી વલ યવમિલ આખિરિ વલ કદ્રિ ખયરિહી વ શર્રિહી મિનલ્લાહી તઆલા વલ બઅ્ષિ બઅદલ મવત.)

ઈન તમામ બાતોંસે કિસી એક બાત પર શક હોજાએ ઓર યકીન ન રહે તો વો કાફિર હોજાતા હે, ઉસ્કા મતલબ યે હે,"ઈમાન લાયા મેં અલ્લાહ પર ઓર અલ્લાહ કે ફરિશ્તોં પર, ઓર અલ્લાહકી કિતબોં પર ઓર અલ્લાહકે રસૂલોં પર ઓર કયામતકે દિન પર ઓર તકદીર પર કે જો કુછ અછ્છા–બુરા હોતા હે વો અલ્લાહ કી તરફસે હોતા હે ઓર મરને કે બાદ ઉઠાયે જાને પર".

ઉખરવી ઝિંદગી હકીકી ઝિંદગી હે, દુનિયાકી ઝિંદગી ધોકા હે

ઓર વો દૂસરી ઝિંદગી હકીકી સચ્ચી ઓર પ્યોર ઝિંદગી હોગી, દુનિયાકી યે ઝિંદગી તો ધોકાકી ઝિંદગી હે :

﴿وَ مَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا اِلَّا مَتَاعُ الْغُرُوْرِ﴾

(વમલ હયાતુ દુનિયા ઈલ્લા મતાઉલ ગુરૂર)

યે સબ ધોકા હે જિસ તરહ ઈન્સાન ખ્વાબમેં લંડન, પેરીસ, અમરિકા કા સફર કરતા હે, હવાઈ જહાઝ મેં ઉડતા હે, દોસ્તોં કેસાથ સેરો તફરીહ ઓર દઅવતેં ખાતા હે, લેકિન યે સબ ઉસ વકત તક હે જબતક પલંગ પર પડા હૂવા સો રહા હે, ખ્વાબકી હાલતમેં ઈન હાલાતકો હકીકત સમજતા હે મગર જબ આંખ ખુલતી હે તબ પતા ચલાતાં હે કે યે સબ ધોકા થા, યહી હાલત દુનિયવી ઝિંદગીકી હે, કુર્આને પાકમેં હક્ક જલ્લ મજદુહુને બાર બાર ફરમાયા હે કે દુનિયાકી ઝિંદગી એક ખ્વાબ હે :

﴿وَ مَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا اِلَّا لَهْوٌ وَ لَعِبٌ ط وَاِنَّ الدَّارَ

الْاٰخِرَةَ لَهِیَ الْحَیَوَانُ﴾

(વમા હાઝિહિલ હયાતુ દુનિયા ઈલ્લા લહવું વ્વલઈબ વ ઈન્નદ્દારલ આખિરત લહિયલ હયવાન)

દુનિયાકી ઝિંદગી લહવો લઅબ હે, તમાશા હે, જબ કિસી જંગલમેં કોઈ ખેલ ઓર તમાશા આતા તો જંગલ મેં એક બસ્તી બસ જાતી હે, ખેમહ ઓર તંબૂ લગ જાતે હેં , દુકાનેં લગતી હેં, સારી રાત જગમગાહટ રેહતી હે, ચહલ પહલ રેહતી હે, મગર જબ વો ખેલ ઓર તમાશા ચલા જાતા હે તો ફિર વો જંગલ સુના હો જાતા હે ઓર ફિર વહાં જાતે હૂએ ભી ડર લગતા હે, ઈસી તરહ દુનિયાકી ઝિંદગી એક ધોકા હે, એક ખ્વાબ હે, યે હકીકી ઝિંદગી હે હી નહીં, હકીકી ઝિંદગી આખિરતકી ઝિંદગી હે, ઈન્સાન જબ મરજાતા હે, અબ વો ઝિંદાહ હો ગયા, અબ વો ઝિંદગી જો ખતમ હોનેવાલી નહીં, જબતક વો ઝિંદહ હે વો હકીકી ઝિંદગી સે મહરૂમ હે, ઈસલિયે કે હકીકી ઝિંદગી વો હે જિસ કે બાદ મૌત ન હો ઓર વો આખિરતકી ઝિંદગી હે જિસપર હમારા ઈમાન હે.

અકીદએ આખિરત પર ઈસ્લામકા મદાર હે :

યે અકીદએ આખિરત જિસ પર ઈસ્લામકા દારોમદાર હે ઓર મૌત ઓર હિસાબ ઓર આખિરતકી ફિકર યે ઈન્સાન કો કંટ્રોલ કરનેવાલી હે, યે હમારી ઝિંદગીકી ગાડીકા બ્રેક હે, બ્રેક ફેલ હોજાતા હે તો એકસીડન્ટ હોતે હેં, ઈસી તરહ હમારી ઝિંદગીકી ગાડીકા બ્રેક યે હે કે હરવકત આખિરતકા ધ્યાન રહે, અગર હરવકત આખિરતકા ઈસ્તિહઝાર હોગા તો ઝિંદગીકી ગાડી સહીહ રૂખ પર ચલતી રહેગી વરના થોકરેં ખાએગા ઓર જહન્નમમેં જાએગા, ઈસી લીયે બારબાર હઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ઈસ તરફ તવજ્જુહ દિલાઈ હે, ફરમાયા હે :

"مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهٗ،

مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَ الْيَوْمِ الْاٰخِرِ فَلَا يُؤْذِیْ جَارَهٗ، وَمَنْ كَانَ مِـنْـكُـمْ يُـؤْمِـنُ بِاللّٰهِ وَ الْيَوْمِ الْاٰخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا اَوْ لِيَصْمُتْ اَوْ كَمَا قَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ ﷺ.

(મન કાન મિન્કુમ યુઅ્મિનુ બિલ્લાહિ વલ યવમિલ આખિરિ ફલયુકરિમ ઝયફહુ, મન કાન મિન્કુમ યુઅ્મિનુ બિલ્લાહિ વલ યવમિલ આખિરિ ફલા યુઅ્ઝી જારહૂ, વ મન કાન મિન્કુમ યુઅ્મિનુ બિલ્લાહિ વલ યવમિલ આખિરિ ફલયકુલ ખયરન અવ લિયસ્મુત અવ કમા કાલ રસૂલુલ્લાહિ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ).

ઈન તમામ હદીષ મેં ઈસી તરફ તવજ્જુહ દિલાઈ કે તુમમેંસે જિસ્કો અલ્લાહ ઓર યવમે આખિરત પર ઈમાન હોગા તો વો નેક કામ કરેગા ઓર બુરે કામોં સે બચેગા, ગરઝ કે ઈસી અકીદહ પર સારા દારોમદાર હે, ચુનાનચે અલ્લાહ તઆલાને ભી ઈબ્તિદાઅ્ ઈસી સે કી હે, શુરૂઅમેં જો આયતેં નાઝિલ હૂઈ હેં ઉનમે કયામત ઓર આખિરતકા બયાન હે, જન્નત વ દોઝખકા ઝિક્ર હે, શરૂઅમે ઈમાનકી બુનિયાદ યહી થી, અહકામકી આયતેં નાઝિલ નહી હુઈ થી કે યે કામ કરો, યે મત કરો, યે હલાલ હે, યે હરામ હે, ઈબ્તિદાઅ્ મેં તો ઈમાનકો, અકીદએ આખિરતકો મઝબૂત બનાયા ગયા, પારએ અમ્મ મેં બકષરત ઉસકા ઝિક્ર હે :

﴿اَلْقَارِعَةُ مَاالْقَارِعَةُ وَ مَا اَدْرٰكَ مَاالْقَارِعَةُ يَوْمَ يَكُوْنُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوْثِ وَ تَكُوْنُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوْشِ﴾

(અલકારિઅતુ મલકારિઅતુ વમા અદરાક મલકારિઅતુ યવમ યકૂનુન્નાસુ કલફરાશિલ મબસુસ વ તકુનુલ જિબાલુ કલઅિહનિલ મન્ફૂશ.)

તરજૂમા : વોહ ખડખડાનેવાલી ચીઝ કયા હે વોહ ખડખડાનેવાલી

ચીઝ, ઓર આપકો મઅ્લૂમ હે કે વોહ ખડખડાનેવાલી ચીઝ કૈસી હે, જિસ રોઝ આદમી પરેશાન પરવાનોંકી તરહ હોજાએંગે, ઓર પહાડ ઢંકી હૂઈ રંગીન ઉનકી તરહ હોજાએંગે.

બઅ્ષ બઅ્દલ મવતકા અકીદહ હી, ઈમાનકો મઝબૂત બનાનેવાલા હે

તો હકીકતમેં બઅષ બઅદલ મવતકા અકીદહ હી હમારે ઈમાનીયાતકો મઝબૂત કરનેવાલા હે, ઈમાની આ'માલ પર ઉભારનેવાલા હે, ચાહે કૈસા હી મુશ્કિલ અમલ હો, તો જિત્ના અકીદહ મજબૂત હોગા ઉત્ના હી ઈન્સાનકે અંદર આ'માલકા જઝબહ ઝિયાદહ હોગા, ઓર યે અકીદહ જિત્ના કમઝોર હોગા ઉત્ના હી ઈન્સાનકા અમલ કમઝોર હોગા, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ઈસીતરફ તવજ્જુહ દિલાઈ હે કે જિસકો અલ્લાહ ઓર યવમે આખિરત પર ઈમાન હોગા તો ઉસ્કે અંદર અહકામ પર અમલ કરનેકા જઝબહ પૈદા હોગા ઓર ફરમાયા હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને કે ઈમાન બિલ્લાહ ઓર ઈમાન બિલ્યવમિલ આખિરહકા તકાઝા યે હે કે અપને મેહમાનકા ઈકરામ વ એહતિરામ કરે ઓર અપને પડોસીકો ઈઝા ન દે, ઈસીતરહ કિસી ભી ઈન્સાનકો તકલીફ ન પહોંચાએ, અરે ઈન્સાનતો ઈન્સાન જાનવરકો ભી ઈઝા ન દે, કિસી જાનવરકો ભી ઈઝા દેના હરામ હે, કિસી કાફિરકો ભી બિલાવજહ તકલીફ પહોંચાના નાજાઈઝ હે, ઈસ્લામી તા'લીમ યે હે કે કિસીકો ભી અપને હોં યા પરાયે હોં ધોકા મત દો, કિસીકો ભી નાહક મત સતાવ, કિસીકી કિસી ચીઝકો નાહક મત લો, કિસીકી ઈઝઝત ઓર આબરૂ સે મત ખેલો, દુસરોંકી બહૂ, બેટીકો અપના સમજો, ગરજ કે જિતના અકીદએ આખિરત મઝબૂત હોગા ઉત્ના હી ઈસ્લામકી ઈન તા'લીમાત પર અમલ કરના આસાન હોગા ઓર અમલકા જઝબહ પૈદા હોગા.

અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને પૂરી કાઈનાત ઈન્સાનકે લિયે પૈદા કી હે ઓર વો ઉન તમામ ચીઝોંસે બેનિયાઝ હે.

બહરહાલ અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને સારી કાઈનાતકો પૈદા ફરમાયા હે મગર અલ્લાહકો ઉસમેસે કિસી ચીઝકી ઝરુરત નહીં, અલ્લાહ ઉનસે બેનિયાઝ હે.

﴿اَللّٰهُ الصَّمَدُ لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُوْلَدْ وَ لَمْ يَكُنْ لَهٗ كُفُوًا اَحَدٌ﴾

(અલ્લાહુસ્સમદ લમ યલિદ વ લમ યૂલદ વલમ યકુન લહૂ કુફુવન અહદ)

અલ્લાહ બેનિયાઝ હે સબકુછ ઉસને પૈદા કિયા હે, કુર્આનને બાર બાર ઉસકા એ'લાન કિયા :

﴿خَلَقَ لَكُمْ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ﴾

(ખલક લકુમ મા ફીસ્સમાવાતિ વમા ફિલ અરદિ)

ઝમીનકી જિત્ની ચીઝેં હેં એય ઈન્સાનોં ! તુમ્હારે ફાઈદહકે લિયે પૈદા કી હેં, હમ કો ઉન્કી કોઈ જરૂરત નહીં હે, અલ્લાહ ઉસ વકત ભી થા જબ આસ્માન થા ન ઝમીન, ન પહાડ થે ન દરિયા, ન નદી ન નાલે, કોઈ ચીઝ નહીં થી, સિર્ફ એક ખુદાકી ઝાત થી.

ખુદાકે માઅ્ના :

ખુદાકે માઅ્ના હેં "ખૂદ આ" યાની ખૂદ આમદહ, ખુદા ખૂદ અપની કુદરત સે હે, ઉસકો કિસીને પૈદા નહીં કિયા, ઉસને સારે જહાં કો પૈદા કિયા, ઉસને બારબાર સમજાયા કે ઉપર સે લેકર નીચે તક હમારી બનાઈ હૂઈ ચીઝેં હેં, યે સૂરજ, ચાંદ ઓર સિતારે તુમ્હારે નોકર ચાકર હેં, યે કોઈ દેવતા ઓર મા'બૂદ નહીં હેં.

ઈસી લિયે બારબાર ફરમાયા કે સૂરજકી તપિશ, ગરમી ઓર બુલંદગી ઓર ઉસકે કરિશ્મે દેખકર ઉસકે સામને હાથ મત જોડો, ઓર ઉસકે સામને ડન્ડૂત મત કરો, દરિયાકી મોજેં દેખ કર મન્નતેં ઓર ભેંટ

મત ચઢાવો, યે સબ તુમ્હારે નોકર ચાકર હેં તુમ ઉન્કે આકા હો.

﴿سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ﴾

(સખ્ખર લકુમ મા ફિસ્સમાવાતિ વ મા ફીલ અરદિ)

﴿وَ سَخَّرَ الشَّمْسَ وَ الْقَمَرَ﴾

(વસખ્ખર શ્શમસ વલ કમર)

યે સબ તુમ્હારે લિયે મુસખ્ખર હેં ઈસલિયે બડી બેકદરી હોગી કે તુમ ઉસકે સામને ઝુક જાઓ, તુમ્હારી શાન યે હે કે સિર્ફ ખાલિક વ માલિકકે સામને ઝુકો, ફરમાયા કે સારી દુનિયા તેરે લિયે હે ઓર તુજે અલ્લાહને અપને લિયે બનાયા.

જાનવર પૈદા કિયે તેરી વફા કે વાસ્તે
ચાંદ ઓર સૂરજ સિતારે હેં ઝિયાઅ કે વાસ્તે

યા'ની જાનવર તુમ્હારી ખિદમત કે લિયે પૈદા કિયે હેં કે તુમ ઉનપર સવારી કરો, ઉનસે બોઝ ઉઠવાવ, ખેતીયાં જોતો, ગાડીયાં ખિંચવાવ ઓર જો જાનવર હલાહ હેં વો તુમ્હારે ખાને કે વાસ્તે હેં, ઓર સૂરજ, ચાંદ, સિતારે રોશની કે લિયે બનાએ હેં, સૂરજકી કિરનેં ખેતીયાં પકાતી હે, પત્તીયોં ઓર ફૂલોં મેં કિસમ કિસમ કે રંગ ધૂપ સે બનતે હેં, ઝમીન મેં હઝારોં કીમતી ચીઝેં ઉસીકી કિરનો ઓર ધુપસે પૈદા હોતી હેં, ગંદી ફિઝાકો સાફ કરતા હે વગેરહ વગેરહ હઝારોં કામ ઉસી સે હોતે હેં.

ખેતીયાં સરસબ્ઝ હેં તેરી ગિઝા કે વાસ્તે
સબ જહાં તેરે લિયે હે તૂ ખુદા કે વાસ્તે

હઝારોં કિસમકે ફલ ફૂલ, અનાજ, ગલ્લહ, ઝમીન મે સે તુમહારે લિયે ઉગાતા હે લિહાઝા એય ઈન્સાન ! તૂ ઉનમે સે કિસી કે લિયે નહી હે, સબ તેરે લિયે હે, ઓર તૂ અપને ખુદા કે વાસ્તે હે ઓર ઉસકી ઈબાદતકે લિયે હે, ઉસીકો બાર બાર ફરમાયા, દેખો ! માલ હો, બીવી

હો, બચ્ચે હોં, દોલત હો, તિજારત વ મુલાઝિમત હો, મકાન ઓર રાહતકા સામાન હો મગર ઈનસબ ચીઝોં કી વજહસે ખુદાસે ગાફિલ મત હોના.

માલ ઓર અવલાદ
યાદે ઈલાહી સે ગાફિલ બનાદે તો ફિતના હે

અગર માલને ખુદાસે ગાફિલ કર દિયા તો વો માલ ફિતના હે, મલ્ઉન હે ઓર અગર માલકી વજહ સે ઉસને દીનકો સંભાલા ઓર અલ્લાહસે તઅલ્લુક કાઈમ રખ્ખા તો જિતના ભી માલ હો યા ઉસકે પાસ હુકૂમત હો વો ઉસ કે લિયે રહમતહી રહમત હે, ઈસી તરહ અવલાદકી વજહસે ખુદાકો ઓર ઉસકે અહકામાતકો ભૂલા, ન હરામ દેખા ન હલાલ, ન જાઈઝ દેખા ન નાજાઈઝ, ચાર બેટે હેં તો ચાર મકાન હોને ચાહિયે, ચાર દુકાને હોની ચાહિયે, ફિર ચાહે વો ઝુલમ વ રિશવત સે હો, અહકામે ઈલાહિકો તોડ કર હો તો યે અવલાદ હમારે લિયે ફિતના હે.

﴿اِنَّمَا اَمْوَالُكُمْ وَ اَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ﴾

(ઈન્નમા અમવાલુકુમ વ અવલાદુકુમ ફિતનતુન)

ઓર અગર અવલાદકી બેહબૂદીકે લિયે જાઈઝ તરીકાસે કમાયા ઓર ઉનકો ખૂશહાલ કિયા, ખુદાકે હુકમોંકો નહીં થુકારાયા તો ફિર યે અવલાદ હમારે લિયે રહમત હે, ગરઝ ઈનસાન કો દુનિયાકે ખાતિર અહકામે ઈલાહીકો તોડના ઝેબા નહીં ઓર દુનિયાકી ચીઝોંકા ખાદિમ બન કર ઝિંદગી ગુઝારના નહીં, ઈસ લિયે બાર બાર ઈસ તરફ તવજ્જુહ દિલાઈ કે સારી ચીઝેં તુમહારે લિયે હેં ઓર તુમ મેરે લિયે હો, ડાકટર ઈકબાલ કેહતે હે:

ન તૂ ઝમીં કે લિયે હે ન આસમાં કે લિયે
જહાં તેરે લિયે તૂ નહીં જહાં કે લિયે

સારી દુનિયા તેરે લિયે હે ઓર તૂ ફકત અપને ખુદાકે લિયે, યે હકીકત દિલ મેં ઉતાર લેના હે.

અવલિયાઅલ્લાહકી હાલત :

અવલિયાએ કિરામ (રહિમહૂમુલ્લાહુ)કે પાસ કયા કુછ નહીં થા, દુનિયા ઉનકે કદમોંમે આતી થી મગર ઈસ લિયે ઉસકો થુકરાતે થે કે અગર યે ઝિક્રુલ્લાહસે ગાફિલ કરદેનેવાલી બન ગઈ તો યે સબ દોલત બેકાર, તો વો બંદોકો સિખાને કે લિયે, બંદોકો તા'લીમ દેનેકે લિયે વો દુનિયાસે હમેશા કિનારહકશ રેહતે થે, આપકો અગર અલ્લાહને દિયા હે તો કમાવ, અછ્છા ખાવ, અછ્છા પેહનો, મગર ઈસતરહ રહો કે જિસસે પતા ચલે કે યે મુસલમાન હે, ઐસી શકલો સૂરત મત બનાવ કે પતા ન ચલે કે યે કોન હે ? મુસલમાન હે કે ગેરમુસ્લિમ, રહન સહન અછ્છા હો મગર દૂસરોંકે મુશાબેહ ન હો, ફરમાયા હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને :

مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ

(મન તશબ્બહ બિકવમિન ફહૂવ મિન્હૂમ)

યાની દુનિયામે જિનકે સાથ મુશાબહત ઈખ્તિયાર કરોગે, જિનકે જેયસે બનોગે આખિરતમે ઉન્હીંકે સાથ ધકેલ દિયે જાઓગે, ઓરતેં જિનકે જૈસા લિબાસ પહનેંગી, બાલ ખુલા રખેંગી, લાલ લાલિયાં ઓર ફેશન કે સાથ બેશરમ બેપરદહ ફિરેંગી તો કયામતકે રોઝ ઉન્હી અંગ્રેઝ ઓર કાફિર ઓર ફ્રેંચ ઓરતોં કે ઝુમરહમેં ધકેલ દીજાએંગી, બહરહાલ અછ્છા ખાઓ, અછ્છા પેહનો ઓર અલ્લાહકા શુક્ર અદા કરો ઓર ઉસી તરફ તવજ્જુહ દિલાઈ ગઈ:

﴿كُلُوا مِنْ طَيِّبٰتِ مَارَزَقْنٰكُمْ﴾

(કુલૂ મિન તય્યિબાતિ મારઝકનાકુમ)

હમને ખાનેકે લિયે જો પાકીઝહ ચીઝેં તુમકો દી હૈં ઉનમેંસે ખાઓ, યહી શુક્રાના હે જૈસે અલ્લાહને નમાઝ કા હુકમ દિયા :

(અકીમુસ્સલાત) ﴿اَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ﴾
(વ આતુઝઝકાત) ﴿وَ اٰتُوا الزَّكٰوةَ﴾
(કુલૂ વશ્રબૂ) ﴿كُلُوْا وَ اشْرَبُوْا﴾
(કુલૂ મિન તય્યિબાતિ મારઝકનાકુમ) ﴿كُلُوْا مِنْ طَيِّبٰتِ مَا رَزَقْنٰكُمْ﴾

જો ચીઝેં હલાલ પાકીઝહ ઓર સુથરી હૈં, ઉસે ખાઓ ઓર જો હરામ ચીઝેં હૈં નાપાક ઓર નજિસ હૈં ઉનકે ઈસ્તિઅમાલસે મના ફરમાયા, ઈર્શાદે ખુદાવંદી હે :

﴿اِنَّمَا الْخَمْرُ وَ الْمَيْسِرُ وَ الْاَنْصَابُ وَ الْاَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطٰنِ فَاجْتَنِبُوْهُ﴾

(ઈન્નમલ ખમરુ વલ મયસિરુ વલ અન્સાબુ વલ અઝલામુ રિજસુન મિન અમલિ શ્શયતાનિ ફજતનિબુહ)

યે તમામ ચીઝેં હરામ હૈં, શૈતાની હૈં, ઉનસે બચનેકા હુકમ ફરમાયા, ઈસી તરહ બગેર બિસ્મિલ્લાહકે જો જાનવર ઝુબ્હ કિયા જાએ વો ભી હરામ હે, ઉસકા ખાના ઓર પાખાના ખાના દોનોં બરાબર હે, જિસતરહ હરામ ગિઝા ખાનેસે ઈન્સાન ગુનેહાગર હોતા હે ઈસી તરહ ઝબીહા ગયરુલ્લાહકે નામ ઝુબ્હ કિયા ગયા હો ઉસકે ખાનેસે ભી ઈન્સાન ગુનેહાગર હોતા હે, હમ હવાઈ જહાઝ મેં બેઠે હૈં ઉસમેં જો સામને આતા હે વો સબ હઝમ કરજાતે હૈં, યે બુરી ચીઝ હે, હરામ ઓર મુશ્તબેહ ગિઝાસે મઅદહકો સાફ રખના ચાહિએ.

હરામ ગિઝાકા અસર :

ફરમાયા કે હરામ લુકમા હઝાર બરસકી ઈબાદત ખતમ કરતા હે, પેટમેં એક લુકમા ચલા ગયા સારી રૂહાનિયત ખતમ હોજાતી હે.

પીરાનેપીર શૈખ અબ્દુલકાદિર જીલાની (રહ.)કે વાલિદે મુહતરમકા તકવા

હઝરત પીરાનેપીર ગોષે આ'ઝમ શૈખ અબ્દુલકાદિર જીલાની (રહમતુલ્લાહિ રહમતન વાસિઅતન)કે વાલિદ શૈખ અબૂસાલિહ જંગીદોસ્ત (રહિમહુલ્લાહુ તઆલા)કા વાકિઅહ હે કે આપ તીન દિનસે ભૂકે થે, દરયાએ ફુરાત પર બેઠે હેં, એક સેબ દરિયા મેં તેરતા હુઆ આયા આપને ઉસ કો ઉઠાયા ઓર ખાગએ, અલ્લાહકા શુક્ર અદા કિયા કે એય અલ્લાહ તેરા શુક્ર હે કે ગૈબ સે મદદ કી, દરિયા મેં સેબ થોડા હી પૈદા હોતા હે તો ગેબી મદદ સમજ કર ઉઠા કર ખા લિયા, શરીઅતસે ફતવા પૂછા કે યે હલાલ હે યા નહીં? જવાબ મિલા કે જાઈઝ નહીં, તુમને કયું ખાયા ? દરિયાકે અંદર તો સેબ પૈદા નહીં હોતા, યકીનન કિસીકા ગિર ગયા હોગા, તો તુમને માલિકકી ઈજાઝતકે બગેર ખાયા, ઈસ લિએ જાઈઝ નહીં, ઈસસે રૂહાનિયત ખતમ હો જાએગી યે તકવા હે.

એક ફતવા હે ઓર એક તકવા હે, ફતવા કેહતા હે કે જાઈઝ હે ઓર તકવા કેહતા હે કે જાઈઝ નહીં યે ઉચા દરજા હે, નીચે વાલોંકે લિએ ફતવા કાફી હે લેકીન મુત્તકીયોં કે લિયે તકવા ચાહિએ, ઈસલિએ આપને યે તૈ કર લિયા કે જબતક માલિક કો તલાશ કરકે માફી ન માંગ લૂ ચૈનસે નહીં બેઠૂંગા.

યે અઝમ કરકે ચલે, અલ્લાહ અલ્લાહ કરકે દૂરોદરાઝકે બાદ એક બાગ આયા જિસકે અંદર બેહિસાબ દરખ્ત થે, ઉનકી શાખેં સેબકે ઝિયાદહ હોનીકી વજહસે દરિયામે ઝુક ગઈ થીં, હવા ઓર મોજોંકે થપેરોંકી વજહસે સેબ તૂટ કર દરિયામે ગિર જાતે થે, માલી (બાગબાન)સે પૂછા કે બાગકા માલિક કોન હે? ઉસને એક હુજરા બતાયા, આપ વહાં તશરીફ લે ગએ, દેખા કે એક બુઝુર્ગ મુસલ્લા બિછા કર અલ્લાહકો યાદ કર રહે હેં, વો શેખ અબ્દુલ્લાહ સૂમઈ (રહમતુલ્લાહિ

અલયહિ) થે, જિનકા શુમાર અવલિયાએ કિબારમેં સે હે, આપને કહા : અસ્સલામુ અલયકુમ, જવાબ દિયા, વંઅલયકુમુસ્સલામ, ચેહરા દેખ કર પેહચાન ગએ કે કોઈ અલ્લાહકા વલી આયા હે, ઉઠ કર ઈસ્તિકબાલ કિયા ઓર સીનાસે લગા લિયા.

પૂછા કહાંસે આ રહે હો ? જવાબ દિયા કે જિલાનકા રેહનેવાલા હું, અલ્લાહકો યાદ કરતા થા, પહાડીયોં ઓર જંગલોમે ભૂકસે બેતાબ થા, દરિયામે એક સેબ બેહતા હૂઆ આયા, વો ઉઠા કર ખા લિયા, મગર બાદમેં તરીકતને કાન પકડા કે માલિકકી ઈજાઝતકે બગેર કયું ખાયા ? ફોરન ઉંગ્લી ડાલ કર કૈ કર લી, લેકિન ફિર ભી મા'ફી માંગનેકે લિયે હાજિર હૂઆ હુ.

હઝરત ઉમર (રદિયલ્લાહુ અન્હુ)કા તકવા :

જૈસે એક દફા હઝરત ઉમર (રદિયલ્લાહુ અન્હુ) જિહાદ કે લિયે જમાઅતેં રવાના કર રહે થે ઓર ઉનકો હિદાયાત દે રહે થે ઓર ઉનમે બહોત ઝિયાદહ મશ્ગૂલ થે, પ્યાસ લગી, પાની તલબ કિયા, પાની આયા તો મશ્ગૂલીકી વજહસે કુછ પતા ન ચલા ઓર ખડે ખડે પાની પી ગએ, આપકો તો બેઠ કર પાની પીનેકી આદત થી, યે સુન્નતે રસૂલ ભી હે, ઓર ઉસમે સવાબ ભી હે, ઓર તીબ્બી વ સાયન્સી એઅતિબારસે ભી મુફીદ હે, ખૈર ! બેખબરી મેં ખડે ખડે પી ગએ, જબ ઉસ્સે ફારિગ હૂએ ઓર જમાઅતેં રવાના કર ચુકે તો બાદમેં પૂછા કે પાની મંગવાયા થા કોઈ લાયા નહી, ઈસલિયે કે આપકો તો બેઠકર પીનેકી આદત થી ઓર દરમિયાન મે બેઠે નહી થે ઈસલિયે દરયાફત કિયા તો જવાબ દિયા ગયા કે આ કો તો પૈશ કર દિયા ગયા હે, તો આપ સમજ ગએ કે ખડે ખડે પાની પી ગયા હું ઓર સુન્નતકે ખિલાફ કામ હૂઆ હે, સુન્નતે રસૂલકે ખિલાફ જો ચીઝ પેટ મેં જાતી હે વો શૈતાની અસર લેકર જાતી હે, ઉસકે ઝરિયેસે શૈતાન ઈજકશન દેગા.

ખિલાફે સુન્નત કામ સે શૈતાની અસર :

સુન્નતકે ખિલાફ સોએગા, જબ સુબ્હ ઉઠેગા તો મસ્તી આએગી યે કરું, વો કરું, ઈધર જાઉ, યે ગુનાહ કરું , વો ગુનાહ કરું, ઈસી કિસમકે બુરે ઓર ગંદે ખિયાલાત આએંગે, નેક કામોકી તરફ દિલ માઈલ ન હોગા, ઓર અગર સુન્નતે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે મુતાબિક સોઓગે તો શેતાન દૂર રહેગા, ફરિશ્તે પેહરા દેંગેં, સુબ્હ ઉઠ કર નેકીકી તૌફિક હોગી, તિલાવત કરને ઓર મસ્જિદમેં જાનેકા દિલ હોગા, ઝિક્રો અફકારમેં દિલ લગેગા, તો સુન્નતકે મુતાબિક જબ અમલ કિયા જાએગા તો રુહાનિયત પૈદા હોગી, ઓર ખિલાફે સુન્નત જો ભી કામ કિયા જાએગા ઉસમે શૈતાની અસર હોગા, ઈસલિયે હર કામકો સુન્નત તરીકે કે મુતાબિક કિયા જાએ, ખાના હો , પીના હો તો બિસ્મિલ્લાહ પઢ કર શુરૂઅ કરેં, ઈસી તરહ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા : જબ અપને ઘરમેં દાખિલ હો તો બિસ્મિલ્લાહ પઢ લિયા કરો, મગર હમકો બિસ્મિલ્લાહ યાદ નહીં આતી, દઅવતકા ખાના હો, ખાના સામને રખ્ખ દિયા જાએ ઓર કોઈ કહે ચલો બિસ્મિલ્લાહ તો બિસ્મિલ્લાહ, કિસીકે કેહને પર યાદ આઈ, અપને ઘરકે દસ્તરખ્વાન પર બિસ્મિલ્લાહ યાદ નહીં આતી, ઘરમે જાતે વકત બિસ્મિલ્લાહ પઢલો વરનહ તુમ્હારે સાથ શૈતાનભી દાખિલ હોગા, બિસ્તિર પર તુમ સોઓગે વહાં ભી તુમ્હારે સાથ શરીક રહેગા, ફિર ઈસતરહ જો અવલાદ પૈદા હોગી વો શૈતાની અવલાદ નહીં હોગી તો ઓર કયા હોગી ! ઓર બગેર બિસ્મિલ્લાહકે અવલાદ કહી જાએગી, ફિર હમ કેહતે ફિરતે હૈં અવલાદ કયું ગલત રાસ્તે પર પડ ગઈ ? અવલાદ રાહેરાસ્ત પર કયું નહીં રહેતી ? અરે તુને બિસ્મિલ્લાહ કહાં પઢી થી ! તુ ને સુન્નત તરીકા કહાં અપનાયા થા, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા હે :

”کُلُّ اَمْرٍ ذِیْ بَالٍ لَمْ یُبْدَأْ بِبِسْمِ اللّٰہِ فَھُوَ اَجْزَمُ“ اَوْ کَمَا قَالَ علیہ السلام

(કુલ્લુ અમરિન ઝી બાલિન લમ યુબ્દઅ બિબિસ્મિલ્લાહિ ફહૂવ અકતઅ્ અવ કમા કાલ"સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)

જો કામ બિસ્મિલ્લાહકે બગેર કિયા જાતા હે વો ખુદાસે કટ જાતા હે ઓર શૈતાનસે જુડ જાતા હે, અબ જબ શૈતાનસે કનિકશન જુડા હે તો ઉધરસે સબ ચીઝેં આએંગી, દિમાગમેં, ભેજેમેં, ગરઝ હર ચીઝમેં શૈતાની અસરાત પૈદા હોંગે.

હઝરત ઉમર (રદિયલ્લાહુ અન્હૂ)કી એહતિયાત દેખિયે કે ઉગલી ડાલ કર કૈ કરદી,યે પાની જો મેને ખડે ખડે પિયા ખિલાફે સુન્નત કયું હુઆ ? પેહલે નદામત હૂઈ મગર ઉસકો પેટમે રેહને નહીં દિયા કે ચલો અબ ગયા તો ગયા અબ આઇન્દહ એહતિયાત કરેંગે, નહીં યે કયું ગયા ઈસકો નિકાલો, ચુનાનચે ઉગલી ડાલ કર કૈ કરદી.

હઝરત અબૂબકર સિદીક (રદિયલ્લાહુ અન્હુ)કા તકવા

ઈસી તરહ રફીકે ગાર, ખલીફએ અવ્વલ હઝરત અબૂબકર સિદીક (રદિયલ્લાહુ અન્હુ)કે સામને એક ગુલામને(જો કમા કર લાતા થા ઓર ગુલામ કી કમાઈ હલાલ હે) હલ્વે જૈસા લઝીઝ ખાના પૈશ કિયા, આપને ખા લિયા, ઉસકે બાદ આપને પૂછા આજ ખાના બહોત લઝીઝ થા,કયા બાત હે?

ઉસને કહા ઝમાનએ જાહિલીયતમેં જબ મેં મુસલમાન નહીં થા, મેને એક આદમીકે લિયે ફાલ ખોલી થી, મેં ફાલ ખોલના નહીં જાનતા થા, ઉસને મુજે આકર પૂછ લિયા તો મેને કેહ દિયા કે હા જાનતા હું તાકે કુછ મિલ જાએ, મેંને ફાલ ખોલ દી ઓર કેહ દિયા કે ઈસતરહ હોજાએગા, ઓર દોચાર બાતેં કહીં કે " લગે તીર નહીં તો તિક્કા" અબ અલ્લાહકા કરના વો ફાલ સચ્ચી નિકલી ઓર જો કહા થા વો હૂઆ, વો આજ હલ્વા બનાકર લાયા થા, ઉસી ફાલકે ઈવજમેં જિસ્કો હલ્વાને

કાહિન કેહતે હૈં વો મેને આપકો પૈશ કિયા, આપ બહોત ગુસ્સા હૂએ, કમબખ્ત ફાલ ખોલ કર ઉસકા મુઆવઝહ તૂને લિયા ઓર વો નાપાક ખાના મુજે ખિલાયા ! આપને ઉંગલી ડાલ કર કૈ કર દી ઓર તૌબહ કી, યે ફાલ ઓર નુજૂમકા મુઆવઝહ હે ઓર યે હરામ હે.

તા'વીઝ પર ઉજરત લેના :

હાં તા'વીઝ પર મુઆવઝહ લેસકતે હૈં, ઉલમાને ફરમાયા હે કે તા'વીઝ વગેરહ સહીહ જાનતા હો ગલત કામ ન કરતા હો તો મુઆવઝહ લેસકતા હે, બલકે પેહલે સે તૈ કરસકતા હે કે ભાઈ મેં તા'વીઝ દૂંગા તુમ કિતને પૈસે દોગે ? યે તો શરીઅત મેં જાઈઝ હે, લેકિન અગર નહીં જાનતા, જુઠ બોલતા હે ઓર ધોકા દે કર પૈસે કમાતા હે તો ઉસકી ખુદા કે યહાં ગિરિફત હોગી.

એક વાકિઅહ :

એક વાકિઅહ સુનાઉં હુઝૂરે અકરમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) કે ઝમાનેમેં સહાબએ કિરામ (રઝિયલ્લાહુ અન્હુમ)કી એક જમાઅત રવાના હૂઈ, વો યે અંદાઝહ કરકે ચલે થે હમ મંઝીલે મકસૂદ પર મસલન દસ દિનમેં પહોંચ જાએંગે, ઈત્તિફાકસે કુછ દિન ઝિયાદહ હોગએ તો તોશા ખમ હોગયા, ઉસ વકત ઐસાતો થા નહીં કે દુકાનેં લગી હોં, હોટલ હોં, જંગલ બયાબાનકે સફર હોતે થે, એક જગા બસ્તીવાલોં કે પાસ કિયામ કિયા ઓર બસ્તીવાલોંસે કહા હમ મુસાફિર હૈં ઓર હમારે પાસ ખાના ખતમ હોચુકા હે, તુમ લોગ હમારે ખાને પીનેકા બંદોબસ્ત કરો, ઉસ ઝમાનેમેં ખાસ કર અરબ મહેમાનોંકી મેહમાની કરના બડી ઈઝઝત સમજતે થે, કોઈભી આજાએ ઉસકી ખાતિર તવાઝૂઅ કરતે થે, મગર ઈન હઝરાતે સહાબાકો ઉન લોગોંને કહા તુમ લોગ સહાબી હો, ફિરેલે હો, તુમકો હમ ખાના નહીં દેંગે, બેચારે બાહિર ચલે ગએ, પાનીકી નહર થી, વુઝૂ કિયા નમાઝ પઢી ઓર અલ્લાહસે દુઆ કી કે એય

અલ્લાહ ! હમારે ખાનેકા સામાન કર, ખુદાકા કરના કે ઉસ ગાઉકા ચોધરી જો પૂરે ગાઉકા સરદાર, પટેલ ઓર સરપંચ થા ઉસકો સાંપને કાટ લિયા, વો બેચેન હોગયા ઓર તડફડાને લગા, મુંહસે ઝાગ નિકલને લગે, બેહોશ હોગયા, સારે ગાઉમેં શોર મચ ગયા, જડી બુટીસે ઈલાજ કિયા ઓર જંતર મંતરવાલોંકો ઉતારને કે લિયે બુલાયા મગર કુછ ફાયદા ન હૂઆ, સબ પરેશાન કે કયા કરેં, બાઝ લોગોંને કહા કે ગાઉ કે બાહર એક જમાઅત આઈ હે, ઉનસે પૂછો કે ઉનમે કોઈ ઉતારના ઓર ઉસકા ઈલાજ જાનતા હો, જબ અપના મતલબ હોતા હે તો ફિર સબ ખતમ હોજાતા હે, યૂં તો કેહતેં હેં કે યે તો વહાબી હેં લેકિન જબ કોઈ મસ્અલા પૈશ આજાતા હે, ખાસ કર મીરાષકા યા કોર્ટકે મુકદમહકા તો ફિર રાંદેર, ડાભેલહી દોડતે હેં કે સહીહ ફતવા તો યહી સે મિલેગા, ગરઝ ઉસ ગાઉકે બાઝ લોગોંને જાકર કહા કે ભાઈ તુમમે કોઈ સાંપ ઉતારના જાનતા હે ? હમારે સરદારકો સાંપને કાટ લિયા હે, હઝરત અબૂ સઈદ ખુદરી (રદિયલ્લાહુ અન્હુ) જો રાવીએ હદીષ હેં, બહોત બડે દરજહકે સહાબી હેં, મદીનહ તય્યિબહમેં ઉનકા મઝાર હે, વો જમાઅત કે અમીર થે, ફરમાયા કે પેહલે મુતઅય્યન કરો કયા દોગે ? ઉન લોગોંને પાંચ સો બકરીયાં દેના મન્ઝૂર કી, આપ તશ્રીફ લેગએ ઝરાસા પઢા ઓર ફૂંક મારી, સરદાર એકદમ ફોરન બેઠ ગયા, સબ હૈરાન રેહ ગએ કે કયા હોગયા ? ઓર બહોત ખૂશ હૂએ, જિત્ના મુકરર કિયા થા ઉસસે ઝિયાદહ દિયા ઓર મા'ફી માંગી કે હમને તુમ જૈસોંકો સતાયા, સહાબા યે સબ લેકર આએ ઉસકે બાદ હઝરત અબૂસઈદ ખુદરી (રદિયલ્લાહુ અન્હુ)ને સાથીયોંસે કહા દેખો ભાઈ મુજે ઝાડ તો નહીં આતા, કભી ચ્યૂંટીભી નહીં ઉતારી, સાંપ તો કયા ઉતારતા મગર અલ્લાહકે ભરોસે અલ્હમ્દુ શરીફ પઢ કર દમ કર દિયા, અલ્લાહને શિફા દેદી, યે સબ ઉસકે બદલેમે મિલા હે, કહીં :

﴿يَشْتَرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيْلًا﴾

(યશ્તરૂન બિઆયાતિલ્લાહિ સમનન કલીલન)

તો ન હોગયા ? કે કુર્આનકે બદલહમેં યે મુઆવઝહ લિયા હો, ઈસલિયે ઉસકે મુતઅલ્લિક પેહલે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)સે પૂછેંગે, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ઈજાઝત દેંગે તો ઈસ્તિઅમાલ કરેંગે વરનહ વાપસ કરદેંગે, યે હઝરાત વાપસ આએ, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને સફરકે હાલાત પૂછે સહાબાને અપની કારગુઝારી બયાન કી, ઈસમે હઝરત અબૂસઈદ ખુદરી (રદિયલ્લાહુ અન્હુ)ને ફરમાયા કે ઐસા એક વાકિઅહ પૈશ આયા થા મેને દમ કિયા તો અલ્લાહને શિફા દી ઓર યે બકરિયાં મિલી હેં, કયા યે હલાલ હેં ? હમ ઈસ્તિઅમાલ કરસકતે હેં? પેહલે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને દરયાફત ફરમાયા કયા પઢા થા ? અબૂસઈદ ખુદરી (રદિયલ્લાહુ અન્હુ)ને ફરમાયા કે સૂરએ ફાતિહા પળ્હ કર દમ કર દીયા થા, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને શાબાશી દી ઓર ફરમાયા કે બિલ્કુલ હલાલ હે, મેરા ભી હિસ્સા લગાઓ, યે ઈસલિયે ફરમાયા કે ઉન હઝરાતકો પૂરા ઈતમિનાન હોજાએ; ઈસી હદીષસે ઈસ્તિદલાલ કિયા જાતા હે કે સહીહ મા'ના મેં કુર્આન યા કોઈ દુઆ ઓર તા'વીઝ હો જિસમેં શયાતીન વગેરહસે ઈસ્તિમદાદ ઓર ટોને ટુટકે ન હો તો ઉસ પર મુઆવઝહ લેના જાઈઝ હે, ધોકા દેના ન હો, ઢોંગ ઢતંગ ન હો, ખાલી ખાલી ડરાના કે બહોત બડા જિન હે વો મુજે દેખ રહા હે, વો ઈસ દરખ્ત પર બેઠા હે, ઉસકો નિકાલના બહોત મુશ્કિલ હે, ઈતના ખર્ચા હોગા, ચૂનાં હોગા ઓર ચૂની હોગા, ઈસતરહ ખ્વાહ મખ્વાહ ધોકા દેના ઓર પૈસે નિકલાવાના હરામ હે, બહરહાલ જાઈઝ અમલ હો તો ઉસપર ઉજરત લેના જાઈઝ હે ઓર કુર્આનો હદીષ મે ઐસી દુઆએં, ઈસી તરહ બુઝુર્ગોંકે ભી આઝમાએ હૂએ જાઈઝ તા'વીઝાત ઓર અમલિયાત હેં.

આમ બલાસે મહફૂઝ રેહનેકે લિએ એક તા'વીઝ

બુઝુર્ગોંકી એક દુઆ બતલાઉ, યે બુઝૂર્ગોંકા આઝમાયા હૂખા હે, જબ ગાઉમે કોઈ બલા, આફત બીમારી ઘર ઘર ફેલ જાએ તો ઐસે મોકા પર ઈસ તા'વીઝકો લિખ કર દરવાઝહ પર લગા દિયા જાએ તો ઉસ ઘર મેં વો બીમારી દાખલ ન હોગી, અલ્લાહવાલોંકી યે અજીબ ચીઝ હૈં, વો કયા હે ?

"અબ્દુલ્લાહકા પુત આમિનાકા જાયા ભાગરેબલા
મુહમ્મદ મેરે ઘરે આયા" (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)

યે લિખ કર દરવાઝહ પર લગાદો, જબ ઘર ઘર બીમારી ફેલ રહી હો અબ્દુલ્લાહકા પુત, આમિનાકા જાયા, કોન ? હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ), અબ્દુલ્લાહકા પુત યાની બેટા, યે તા'વીઝ આઝમાયા હૂઆ હે.

આધે સરકા દર્દકા તા'વીઝ :

ઈસીતરહ કિસકો આધે સરકા દર્દ હો તો સૂરજ નિકલતે વકત એક અમલ પઢકે દમ કરદો, ઈન્શાઅલ્લાહ અછ્છા હોજાએગા, વો અમલ યે હે :

કાલી ચિડી કલ ચિડી કાલા ફલ ખાએ,
બરકતે મુહમ્મદ સાહબકે આધે સરકા દર્દ જાએ

ઈસકો પઢકર સાત દફા દમ કરદો ઓર સાથ સાથ યકીન હો તો એક બિસ્મિલ્લાહસે સબકુછ હોજાતા હે, હમારે પાસ સબકુછ હે મગર હમારે પાસ યકીન નહીં, "અલ્લાહુઅકબર" કયા ચીઝ હે, ઝુબાનસે તો કેહતે હૈં, લેકિન દિલમેં યકીન ન હો તો કુછ નહીં, સહાબએ કિરામ (રઝિવાનુલ્લાહિ તઆલા અલયહિમ અજમઈન)ને એક નઅરએ તકબીર લગાયા તો દરિયા થમ ગયા ઓર દરિયા મેં ટપ ટપ ટપ ટપ ઘોડે દોડ રહે

હે :

દશત તો દશત દરિયા ભી ન છોડે હમને
બહરે ઝુલુમાત મેં દોડા દિયે ઘોડે હમને

ડાકટર ઇકબાલ ને કહા :

એય મોજે દજલહ તૂ ભી પેહચાનતી હે હમ કો
અબ તક તેરા દરિયા અફસાના ખ્વાંહ હમારા

એક નઅરએ તકબીરસે દરિયાકા પાની થમ ગયા ઓર ઘોડે દોડને લગે, યકીન સાફ થા ઓર એક યકીન હમારા હે કે ઝોરસે નઅરએ તકબીર કેહતે હેં કે ગલા ભી ફટ જાએ, નઅરએ તકબીર અલ્લાહુ અકબર, નઅરએ તકબીર અલ્લાહુ અકબર, મગર કાન કે ઉપર અગર જૂં હો તો વો ભી ન ગિરતી, વહાં નઅરએ તકબીર સે પહાડકી ચટાન ટૂટ પડતી થી.

અલ્લામહ ઇકબાલ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) મિસર ઓર ફલસ્તીન જો ઉસવકત ઇસ્લામી હુકૂમત થી વહાંસે આકર કેહતે હે :

સુની ન મિસ્ર વ ફલસ્તીનમે વો અઝાં મેને
દીયાથા જિસને પહાડોં કો રઅશએ સીમાબ

યકીન અસલ ચીઝ હે, તો હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને હઝરત અબૂસઈદ ખુદરી (રદિયલ્લાહુ અન્હુ)સે પૂછા કે તુમ સાંપકા કાટા હૂઆ ઉતારના જાનતે થે, કહા કે આપ હી કી ઝુબાને મુબારક સે સુના થા કે સુરતુલ ફાતિહા સુરતુશ્શીફા હે, મુજે યકીન હોગયા કે પઢ કર દમ કર દુંગા, અછ્છા હોજાએગા, ઇસબિનાઅ પર અલ્હમ્દુ શરીફ એક મરતબા પઢ કર દમ કર દિયા, અલ્લાહને શિફા દેદી, દેખિયે યકીન ને કામ દીયા, ન કોઈ અમલ બાંધા ઓર ન કોઈ તા'વીઝ, હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને મુબારકબાદ દી કે "હનીઅન લક".

મેં હઝરત અબૂબકર સિદીક (રદિયલ્લાહુ અન્હુ)કા વાકિઅહ બયાન કર રહા થા કે ગુલામને જબ યે કહા કે મેને ફાલ ખોલી થી ઉસકે ઈવઝમેં યે હલ્વા દેગયા હે આપ બહોત ગુસ્સા હુએ ઓર ઉસીવકત ઉંગલી ડાલ કર કે કરલી ઓર તવબહ કી, ફતવા તો કેહતા હે કે બેખબરી મેં ખા લિયા, માફ હે.

﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا اِنْ نَّسِيْنَا اَوْ اَخْطَاْنَا﴾

(રબ્બના લાતુઆખિઝના ઈન નસીના અવ અખ્તઅના)

એય અલ્લાહ ! હમસે ભૂલચુક હોજાએ ઉસ પર હમસે મુઆખઝહ ન ફરમા, તો હકતઆલાને ફરમાયા : "કદ ફઅલ્તુ" લેકિન ફરક ઈત્ના હે કે જાનબુઝ કર ઝહર ખાનેવાલેકો લોગ લઅનત મલામત કરેંગે કે કમબખ્ત અપને હાથોં મરા ઓર જો બિચારા ભૂલસે મીઠાઈ સમજ કર ખા ગયા હો ઉસ પર સબકો રહમ આતા હે ઓર સબ યહી કહેંગે કે બીચારા મર ગયા, ઝહર મારેગા ઝરૂર, ફર્ક ઈત્ના હે કે જાન બુઝ કર ઝહર ખાનેવાલા ખુદકુશીકી મૌત મરા ઓર ભૂલસે ખા કર મર ગયા તો યે શહીદકી મૌત મરા, કિતના બડા ફરક હોગયા.

તો ઈસીતરહ હરામ ગિઝા હરામ સમજકર ખાઈ તો વો અંદર નાપાકી કરેગી હી, લેકિન ભૂલસે હરામ ગિઝા અંદર ચલી ગઈ તબભી વો ઈત્ના અસર દિખ્લાએગી, ઈસલિયે અલ્લાહવાલે ઉસકો અપને અંદર રખના નહીં ચાહતે, કૈ કરકે ફવરન નિકાલ દેતે હેં, તો હઝરત પીરાનેપીર (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કે વાલિદ અબૂસાલેહ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)ને એક સેબ ખા લિયા, ઉસકો કૈ કર દિયા, ફિર ભી મા'ફી માંગને ચલે, હઝરત અબ્દુલ્લાહ સુમઈ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)ને જબ સુના તો સમજ ગએ કે યે ખુદા રસીદહ મઅલૂમ હોતા હે, કહા કે ઈસતરહ મેં માફ નહીં કરુંગા, ઉસકેલયે એક શર્ત હે, વો યે હે કે મેરી એક બેટી હે, જવાન હો ચુકી હે, મગર ઉસમે ચાર ઐબ હેં, કયા ઐબ

હેં? એક તો આખોંસે અંધી હે, દૂસરે કાનોસે બેહરી હે,તીસરે ઝુબાન સે ગૂંગી હે, ચોથે પાંવ સે લગડી હે, ઓહો યે બીવી કયા હોગી જો ન દેખે, ન સુને, ન બોલે, ઓર ન ખુદ ચલે ફિરે યે બીવી હે કયા હે ? મુજે ખુદહી ખિલાના પીલાના પડેગા, ખુદહી ઈસ્તિનજા કરવાના પડેગા, મગર તૈયાર હો ગએ, કયુંકે આપકો તો સેબ માફ કરવાના થા, ઉસકે બાદ નિકાહ પળ્હા દિયા, રેહનેકે લિયે બાગ મેં એક ઘર દે દિયા ઓર લડકીકો રૂખ્સત કરાદી ઓર નમાઝ કે બાદ કહા જાઓ બેટે ઘરમેં તુમ્હારી દુલ્હન હેં, અબ યે બીચારે ઉસ ખિયાલસે ચલે કે અંધી, લૂલી, લંગડી, ગૂંગી, હોગી. ઘરમેં દાખિલ હૂએ તો દેખા કે એક ખુબસૂરત લડકી હે, ગોયાકે જન્નતકી હૂર બેઠી હે, ફવરન આંખેં બંધ કરલી કે એક અજનબી ઓરત પર મેરી નઝર પડ ગઈ, એક કોનામે મુસલ્લા બિછા કર નમાઝ પઢની શુરૂઅ કરદી, દુલ્હનને દેખા કે ખાવીન્દને નઝર નીચી કરલી ઓર નમાઝમેં મશ્ગૂલ હોગએ તો ઉન્હોને ભી ઉધર મુસલ્લા બીછા કર નમાઝ શુરૂઅ કરદી, યે કોન થી ? યે સય્યિદહ ફાતિમા જો હઝરત પીરાનેપીર (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કી અંમા બન્નેવાલી થી, હાફિઝે કુર્આન થી, કુર્આન જો શુરૂઅ કિયા તો સુબ્હ કો ખતમ, યે શબેઝુફાફ દેખિયે, જબ સુબ્હ હૂઈ તો કહીં લડકી પર નઝર ન પડ જાએ જાન બચા કર ભાગે, ફજરકી નમાઝ પળ્હી, ઓર નમાઝકે બાદ શૈખ અબ્દુલ્લાહ સુમઈ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) સુસર અબ્બાજીકે કદમોં મે ગિર પડે ઓર રોને લગે, પૂછા બેટા ! કયું રોતે હો ? કહા કે માફ કરવાને આયા થા અબ તો આંખે ભી નિકલવાની પડેગી, વો તો અજનબી ઓરત પર નઝર પડ ગઈ, યા મેં કિસી ઓર કમરહમે તો નહી ચલા ગયા ?

અબતો એૈસે ભૂલ ભૂલય્યાં ઘર બનાતે હેં કે હમારે જૈસે તો ચક્કરહી ખા જાતે હેં, મેં રૂદેશ્યા ગયા જહાં મેરા કિયામ થા કઈ કમરે થે જબ મે ગયા તો અપના કમરા સમજ કર દૂસરે કમરેમે ચલા ગયા ફિર ચક્કર લગા કર મુશ્કિલ સે અપને કમરેમેં પહોંચા.

તો ખેર ઉન્હોને ફરમાયા વોહી તેરી બીવી હે, કહા યે કૈસે ? આપને તો બતલાયા થા કે વો લંગડી, લૂલી, અંધી, બેહરી હે, ફરમાયા કે મેને જો કહાથા કે આંખોસે અંધી હે, યે મતલબ નહીં કે ઝાહિર આંખોસે અંધી હે બલ્કે ઉસ્ને પરાયે મર્દકો નહીં દેખા, વો આંખ કિસ કામકી જો હર પરાયેકો ઘોરતી રહે, બેહરી હે ! આજતક ઉસને નાજાઈઝ આવાઝ નહીં સુની ઓર ગૂંગી હે કે ઉસકી ઝુબાન પર બદગોઈ, બુરી બાત ગાલી ઓર ગીબતકી બાત નહી આઈ ઓર પાંવં સે લંગડી હે કે કિસી ગુનાહકી તરફ પાંવં ચલકર નહીં ગઈ, અલ્લાહકા શુક્ર અદા કિયા, ઈમ્તિહાન ભી હોગયા ઓર જો તકવા ઈખ્તિયાર કિયા થા ઉસકા સિલા ઓર બદલાભી અલ્લાહ તઆલાને દે દીયા.

સબકુછ ખુદા કરતે હૈં
અસ્બાબસે કુછ નહીં હોતા

મેરા મકસદ યે હે કે અકીદહ સબસે બડી ચીઝ હે, અકીદએ આખિરત ઓર ઈમાન બિલ્લાહ કે ખુદા સબકુછ કરતે હૈં, ખુદાકે અમ્રકે બગેર કુછ નહીં હોતા, મગર આજ–કલકા માહોલ ઈન્સાનકો અસ્બાબમેં ફંસા દેતા હે કે યહાં ખુદા કહાંસે આયા, યે મશીનસે હો રહા હે, દુકાન ઓર ફેકટરીસે હો રહા હે, યે ડાકટર ઓર હુકૂમતસે હો રહા હે, ઐસે યકીનસે ઈમાન ખરાબ હોજાતા હે અસ્બાબ ઐસી ચીઝ હે કે ઈન્સાન ઉસમેં ફંસ જાતા હે.

ફલસફી કો બહષ કે અંદર ખુદા મિલતા નહીં

યે હમારે નવજવાનકા ઝહન કાલિજોંમે જાકર ઓર વહાં ઉનકી બાતેં સુન કર ખરાબ હોજાતા હે કે કયા ખુદા ઓર ખુદાકે રસૂલ કરતે હો ઓર દીનકી બાતેં કરતે હો :

ફલસફી કો બહષ કે અંદર ખુદા મિલતા નહીં
ઓર ડોર કો સુલઝા રહે હૈં પર સિરા મિલતા નહી

પતંગ ઉડાતે હેં, જબ ઉસકા માંજા ઉલજ જાતા હે તો ખુલતા નહીં, ટુકડે ટુકડે હોજાએગા:

ગાફિલોં કે લુતફ કો કાફી હે દુનિયાવી ખૂશી

દેખો ! યે માલ હે, બંગલે હેં, બિલ્ડીંગ હે, ફરનીચર હે, સામાન હે, સમજતે હેં કે બહોત કુછ મિલ ગયા, કયા ખાક મિલા ! અગર સબકુછ હે લેકિન ઈમાન, નમાઝ ઓર દીનદારી નહીં તો વો બદનસીબ હે ઓર કુછ ભી નહીં, જોંપડીમે રેહતા હે લેકિન દીનદારી હે, ઈમાન હે તો વો બડા ખૂશનસીબ હે :

ગાફિલોં કે લુતફ કો કાફી હે દુનિયાવી ખૂશી
આકિલોં કો બેગમે ઉકબા મઝહ મિલતા નહી

આખિરત બને ઉસકો મઝા આતા હે, આજ લોગ ઈતમીનાન ઓર અમન, સુકૂન ઓર ચેન તલાશ કરતે હેં, મગર અમન સકૂન ઓર ચેન પેરીસમેં હે, ન રૂસમેં હે, ન જાપાન ઓર ન જરમનીમે હે, દુનિયા લાખો રૂપિયા ખર્ચ કરતી હે કે સકૂન મિલ જાએ મગર:

"મર્ઝ બળતા ગયા જૂં જૂં દવા કી" :

ઢુંઢતે હેં લોગ ઇસ દુનિયામે ઇત્મીનાને દિલ
કુછ ભી લેકિન દાગે હસરતકે સિવા મિલતા નહી

ઈસલિયે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને હમકો અસ્બાબસે નિકાલ કર મુસબ્બિલ અસ્બાબકી તરફ મુતવજ્જેહ કિયા, નઝર મુસબ્બિબુલ અસ્બાબ પર રખ્ખો, સબકુછ વો કરતા હે, ફીનફસિહી કોઈ ચીઝ મુઅષ્પિર નહીં, દેખિયે છુરીકા કામ હે કાટના, મગર જબ અલ્લાહકા હુકમ ન હો તો નહીં કાટેગી, હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલયહિસ્સલામ)ને હઝરત ઈસ્માઈલ (અલયહિસ્સલા)કે ગલે પર છુરી ચલાઈ મગર ખરાશ ભી નહીં આઈ, કયું કે હુકમ નહીં થા, આગકા કામ હે જલાદેના, હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલયહિસ્સલામ)કે લિએ ઠંડક

હોગઈ.

હર ચીઝ અલ્લાહકે હુકમ સે હોતી હે :

હઝરત મૂસા (અલયહિસ્સલામ)કે પેટમેં દર્દ હૂઆ, પેહલેતો ઘરકા ઈલાજ કિયા, કુછ ફાયદા ન હૂઆ, દો રકઅત નમાઝ પઢકર અલ્લાહસે દુઆ કી, હકતઆલાને ફરમાયા ફલાં જંગલમે જાઓ, વહાં ઝાડિયોંમે એક દરખત હોગા, ઉસી દરખત પર ઈસકિસમ કે ફૂલ હોંગે, ઉસકે પત્તે ગોલ ગોલ ગુંગરીવાલે હોંગે, ઉસકી જડ નિકાલ કર કુટ કર ફંકી બના કર ખાના, હઝરત મૂસા (અલયહિસ્સલામ)ને ઐસા હી કિયા, એક ફંકી (ખોરાક) હી મેં સુકૂન હોગયા, કુછ મુદતકે બાદ ફિર પેટ મેં દર્દ હૂઆ જંગલ જાકર ઉસી દરખતકી જડી બુટ્ટીકી ફંકી બના કર ખાઈ મગર અછ્છા નહી હૂઆ, કઈ ફંકી ખાઈ મગર અછ્છા ન હૂઆ, હેરાન હેં કે યા અલ્લાહ ! ઈસી દરખતકી જડી બુટ્ટીકી ફંકી હે, મગર ફાયદા નહી હોતા, કયા હોગયા, જવાબ મિલા કે પેહલે હમારે અમરસે ગએ થે ઓર અબ બગેર અમરકે ગએ, ચીઝ વોહી હે મગર હમારા અમર થા ઈસલિયે ફાયદા હૂઆ, ઉસીકો ફરમાયા :

﴿اَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَ الْاَمْرُ﴾

(અલા લહુલ ખલકુ વલ અમરુ)

હર ચીઝ ઉસીને પૈદા કી ઓર અસર પૈદા કરનેકે લિએ અલ્લાહ હુકમ દેતે હેં, અછછા હો વોહ ભી ખુદા કે અમરસે ઓર બુરા હો વોહ ભી ખુદાકે અમરસે, અલ્લાહ બુરા નહી કરતા, બુરા હમારે કરતુતસે હોતા હે.

﴿وَ الْقَدْرِ خَيْرِهٖ وَ شَرِّهٖ مِنَ اللّٰهِ تَعَالٰى﴾

(વલ કદરિ ખયરિહી વ શર્રિહી મિનલ્લાહી તઆલા)

અછછા જો હૂઆ વો ભી અલ્લાહકી તરફસે ઓર બુરા હૂઆ વો ભી અલ્લાહકી તરફસે, મગર અલ્લાહ બુરા નહી કરતે, બુરા હમારી નિસ્બત

હોતા હે, ઉસકી એક છોટીસી મિષાલ લીજિએ, એક શખ્સને છુરી બનાઈ, કિસી ચીઝકે કાટનેકે યા દુશ્મનસે હિફાઝતકે લિએ, અબ કોઈ ઉસી છુરીસે કિસી બેગુનાહકો માર દે ઓર મર જાએ તો અબ છુરી બનાનેવાલે કો નહી પકડેં ગે કયું કે ઉસને તો દુશ્મનસે હિફાઝતકે વાસ્તે બનાઈ થી મગર ઉસને ગલત ઈસ્તિઅમાલ કી, ઉસીતરહ હર કામ અલ્લાહકી નિસ્બતસે ખૈર હી ખૈર હે, હમારી નિસ્બતસે કભી શર હોજાતા હે.

બહરહાલ અલ્લાહ તબારક વતઆલાને સારી કાઈનાત પૈદા કી ઓર સારી કાઈનાતકો વહી ચલા રહા હે, હમારા ફરીઝહ કયા હે ? અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને જિસ તરીકહસે હમેં જિન ચીઝોંકો ઈસ્તિઅમાલ કરનેકી ઈજાઝત દી હે, ઉસી તરીકહસે ઈસ્તિઅમાલ કરેં ઓર જિન ચીઝોંસે મના કિયા હે ઉનસે રૂક જાએં, સાફ ફરમાયા :

﴿مَاۤ اٰتٰكُمُ الرَّسُوْلُ فَخُذُوْهُ وَ مَا نَهٰىكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوْا﴾

(મા આતાકુમુ ર્રસૂલુ ફખુઝૂહુ વમા નહાકુમ અન્હુ ફન્તહૂ)

નબીએ કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ઝિંદગી મેં રેહને સેહને કે જો તરીકે બતલાદિએ હેં ઉસપર ચલો ઓર જિસસે મના કિયા હે ઉસસે રૂક જાઓ, આજ હમારે અંદર કમી યહી હે કે જિસમે નફા દેખા લેલિયા ઓર જિસમેં નુકસાન દેખા છોડ દિયા, ફિર ચાહે શરીઅતકા હુકમ હો યા ન હો, હર ચીઝકે અંદર હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા તરીકા અપનાઓ.

સોનેકા તરીકા :

ઈસતરહ સોએં જૈસે અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) સોતે થે, ઈસતરહ સોઓ કે તુમ્હારે મુંહ કિબલાકી તરફ હો સીધી કરવટ પર, ચાહે બાદમેં કરવટ બદલ જાએ, સોનેસે પેહલે "અલ્હમ્દુ શરીફ" ચારોં "કુલ" પઢલો ઓર તસ્બીહે ફાતિમી પઢલો ઓર યે દુઆ પળ્હો :

اَللّٰهُمَّ بِاسْمِکَ اَمُوْتُ وَ اَحْیٰ

(અલ્લાહુમ્મ બિઈસ્મક અમુતુ વ અહયા)

ઈસતરહ સોના ઈબાદત હે, યે સોના સોના હે ઓર અગર સુન્નતે રસૂલ પર નહી સોયા બલકે જિસ તરહ દિલ ચાહા સો ગયા, તો ઈસતરહ ભેંસ ઓર ગધે ભી સોતે હેં, ઐસા સોના ગુનાહ હે ઓર આંખ ખુલેગી તો કલિમા પઢ કર ઉઠો :

لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ ﷺ، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ اَحْیَانَا بَعْدَ اَمَاتَنَا وَ اِلَیْهِ النُّشُوْرُ

(લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ મુહમ્મદુ ર્રસૂલુલ્લાહ "સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ" અલ્હમ્દુલિલ્લાહિલ્લઝી અહયાના બઅદમા અમાતના વ ઈલયહિન્નુશૂર)

ઈસતરહ સારી રાત જિત્ના સોયા યે સબ ઈબાદત હોગી, યે સદકહ હે રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા કે ઈન્સાનોંકા સોના ભી ઈબાદત બન જાતા હે.

ખાનેમેં હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા તરીકા

ખાના ખાઓ તો :

بِسْمِ اللّٰهِ وَ عَلٰی بَرْکَةِ اللّٰهِ

(બિસ્મિલ્લાહિ વ અલા બરકતિલ્લાહ)

ઓર સુન્નત તરીકાસે ખાકર હાથ ધો કર પૂંછો, ખાનેસે પેહલે હાથ ધો કર પૂંછના નહી ચાહિએ યે ખિલાફે સુન્નત હે, જબ ખા ચુકો તો :

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ اَطْعَمَنَا وَ سَقَانَا وَ جَعَلَنَا مِنَ الْمُسْلِمِیْنَ

(અલ્હમ્દુલિલ્લાહિ લ્લઝી અતઅમના વ સકાના વ જઅલના મિનલ મુસ્લિમીન) ઈસતરહ ખાનેમે ભી અજરો સવાબ મિલતા હે.

બયતુલ ખલા જાતે વકત :

بِسْمِ اللّٰهِ، اَللّٰهُمَّ اِنِّی اَعُوْذُ بِکَ مِنَ الْخُبُثِ وَ الْخَبَائِثِ

(અલ્લાહુમ્મ ઈન્ની અઉઝુ બિક મિનલ ખુબુષિ વલ ખબાઈષ) પઢો,

ઓર નિકલતે વકત :

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ اَذْهَبَ عَنِّی الْاَذٰی وَ عَافَانِیْ

(અલ્હમ્દુલિલ્લાહિ લ્લઝી અઝહબ અન્નીલ અઝા વ આફાની)

ઈસતરહ ઈસ્તિનજા જાના ભી સવાબ હે મગર હમકો યાદ નહીં રેહતા, હાલાંકે સુનતે ઓર પઢતે હેં વહાં કવ્વાલિયાં ઓર ગાને યાદ હોતે હેં તો ઈસ્તિનજાકે કે લિએ ઈસતરહ જાના કયું યાદ નહીં રેહતા, ઓર અંદર ઈસતરહ બેઠો કે ન તુમ્હારે મ્હું કિબલા કી તરફ હો ન પીઠ ઓર જબ નિકલો તો પેહલે સીધા પાઉ બાહર નિકાલો ઓર ફિર દુઆ પઢો :

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ اَذْهَبَ عَنِّی الْاَذٰی وَ عَافَانِیْ

(અલ્હમ્દુલિલ્લાહિ લ્લઝી અઝહબ અન્નીલ અઝા વ આફાની)

એય અલ્લાહ ! તેરા શુક્ર હે યે તકલીફ થી તુને આસાન કરદી ઓર નિકાલ દી, દેખિયે ! જબ ઈન્સાનકો હાજત હોતી હે તો કૈસી બેચેની હોતી હે અગર પેશાબકો અલ્લાહ મિયાં રોક દે તો પેશાબ કરાનેકે લિએ ડાકટરકો બુલાના પડેગા, ઓર ફીસ દેની પડેગી, અલ્લાહ તઆલાને પેશાબસે આસાનીકે સાથ ફારિગ કરા દિયા, યે કિતના એહસાન હે, તો અબ ઉસમે જિતના વકત હમને લગાયા યે સબ ઈબાદત મે શામિલ હોગા, યે મામૂલી ઓર આસાન ચીઝેં હેં મગર હમ સીખતે નહીં, સીખનેકે લિએ તબલીગમેં નિકાલા જાતા હે , ચિલ્લા દો તબ આએગા,

ફિર ઘરમેં બીવી ઓર બચ્ચોંકો 'સિખલાઓ, ઘરકા માહોલ અછછા હોજાએગા, ઈસસે કયા હોગા, હમારી ઝિંદગી સુન્નતે રસૂલ (અલયહિસ્સલામ) વાલી ઝિંદગી બન જાએગી, બરકતેંહી બરકતેં હોંગી, સવાબ હોગા, ઈસ્લામપર ચલના મુશ્કિલ નહીં, બહોત આસાન હે, اَلدِّيْنُ يُسْرٌ (અદ્દીનુ યુસ્રુન) લેકિન હમને અપની તબીઅત ઓર તહઝીબહી ગલત બનાઈ હે તો ફિર મુશ્કિલ મઅલૂમ હોતા હે, બચ્ચોંકી તરબિયતો તા'લીમ દીની ઓર ઈમાની હો ફિર હર ચીઝ આસાન હે, આજ હમકો નમાઝ ઓર તિલાવત ભારી મા'લૂમ હોતી હે ઓર ગલત ચીઝોંકી તરફ રગબત હોતી હે ઈસલિએ કે હમારા ખાના પીના ઓર સોના ઈસીતરહ હર ચીઝ શૈતાની તરીકહ પર હે અગર ઈમાની તરીકહ પર હો તો હર ચીઝમેં રગબત પૈદા હોગી, કુર્આને કરીમકી તિલાવતકા એહતિમામ કરો.

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા તિલાવતે કુર્આન ઓર કિયામે લયલકા એહતિમામ

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ખૂદ સુબ્હમેં તિલાવત ફરમાતે ઓર સહાબએ કિરામ (રદિયલ્લાહુ અન્હુમ)કો હુકમ દિયા કરતે, મુસલમાનોકે મહલ્લોંમે સુબ્હ સવેરેસે કુર્આનકી આવાઝ આતી થી, સહાબએ કિરામ (રદિયલ્લાહુ અન્હુમ) ફરમાતે હેં :

وَ فِيْنَا رَسُوْلُ اللّٰهِ يَتْلُوْا كِتَابَهٗ

વ ફીના રસૂલુલ્લાહિ યત્લૂ કિતાબહુ

અલ્લાહ તઆલાને હમારે અંદર રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ભેજે હેં જો સુબ્હ સવેરે કુર્આને પાક તિલાવત કરતે હેં.

اَرَانَا الْهُدٰى بَعْدَ الْعَمٰى فَقُلُوْبُنَا
بِهٖ مُوْقِنَاتٌ اَنَّ مَا قَالَ وَاقِعٌ

અરાનલ હુદા બઅ્દલ અમા ફકુલુબુના
બિહી મુકિનાતુન અન્ન મા કાલ વાકિઉન

આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને હમેં હિદાયતકા રાસ્તહ બતલાયા, હમતો ગુમરાહી ઓર અંધેરેમે થે ઓર હમારે દિલમે પૂરા યકીન હે કે અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી ઝુબાન સે જો બાત નિકલી વો કયામત તક જુઠી નહી હો સકતી.

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને જો ફરમાયા હે વો જરૂર હોકર રહેગા :

يَبِيْتُ يُجَافِيْ جَنْبَهٗ عَنْ فِرَاشِهٖ
اِذَا اسْتَثْقَلَتْ بِالْمُشْرِكِيْنَ الْمَضَاجِعُ

યબીતુ યુજાફી જંબહૂ અન્ ફિરાશિહી
ઈઝા ઈસ્તસ્કલત બિલ મુશ્રિકીનલ મદાદિઉ

જબ કુફ્ફાર વ મુશ્રિકીન નીંદમે ખર્રાટે લેકર સોરહે હોતે હેં, અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) બિસ્તર છોડકર અલ્લાહકી યાદમે લગજાતે હેં, અલ્લાહકે સામને ગિરગિરાતે હેં ઓર ઉમ્મતકે લિએ દુઆએં કરતે હે, યેહે અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી આદત.

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી ઉમ્મતકે સાથ શફકત

યે ઉમ્મત બહોત ખુશનસીબ હેકે જિસકો અલ્લાહને ઐસે પ્યારે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) અતા ફરમાએ કે જિન્હોને

ઉમ્મતકો હરવકત યાદ ફરમાયા ઓર કયામતમે ભી સારે અંબીયા અપને નફસકો યાદ કરેંગે મગર હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) અપની ઉમ્મતકો યાદ કરેંગે, દુનિયાસે જાતે વકત આપકી ઝુબાને મુબારક હિલ રહી થી આવાઝ નહી આતી થી, કાન લગાકર સુના તો આપ કી ઝુબાને મુબારક પર :

يَا رَبِّىْ اُمَّتِىْ ،يَا رَبِّىْ اُمَّتِىْ ،يَا رَبِّىْ اُمَّتِىْ.

(યા રબ્બી ઉમ્મતી,યા રબ્બી ઉમ્મતી,યા રબ્બી ઉમ્મતી.) કે અલ્ફાઝ થે.

આહ ઉમ્મત કે લિએ ઉસને મુસીબત જીલી

હમારે લિએ આરામકો છોડા ઓર તકલીફ ઉઠાઈ, હમારે લિએ સોના ઓર ચાંદીકો થુકરાયા તાકે હમારે અંદર દીનો ઈમાન પૈદા હો, મગર હમ ઐસે નાશુક્રે હૈંકે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી સુન્નતોંકો થુકરાતે હૈં :

આહ ઉમ્મત કે લિએ ઉસને મુસીબત જીલી
જિસકા મરકબ હો રફ રફ સા ખુદાઈ તુ સુન

કહાંતો મેઅસજમેં બુરાક પર ઓર રફરફ પર સવાર હૈં ઓર કહાંતો હમારે લિયે મકકહ મુકર્રમહ ઓર તાઈફકી ગલીયોંમે થોકરેં ખા રહે હે ઓર ગાલિયાં સુન રહે હૈં, મગર આજ હમ દીન ઓર ઈમાન પર ચલનેસે કતરાતે હૈં, હમેં ચાહિએ કે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી સુન્નતોં ઓર દીનો ઈમાનકો શિખનેકે લિએ જમાઅતોંમે નિકલેં ઓર અપને બચ્ચોંકી દીની તરબિયત કરેં, ખુદ દીન પર ચલેં ઓર બચ્ચોંકો દીન પર ચલાએં, યહી ચીઝ આખિરતમે સાથ જાનેવાલી હે, સબ યહાં રેહ જાએગા જબ તુ મર જાએગા તો પેહને હૂએ કપડે ભી ઉતાર લિએ જાએંગે ઓર તુ બિલકુલ અકેલા ખાલી હાથ જાએગા, ઉસવકત અફસોસ હોગા ઓર આદમી અપના મરસિયહ પઢેગા :

કિસ લિએ આએ થે હમ કયા કર ચલે
તોહમતેં ચંદ અપને ઝિમ્મહ ધર ચલે
બાગે દુનિયામે ન હોગા કોઈ હમસા બદનસીબ
આએ ઐસે બાગમે ઓર ખાલી ડામાં લે ચલે

ઉસવકત ઈન્સાન સોચેગા કે ઈતના મેને જમા કિયા થા કુછ ભી મેરે સાથ નહી, બેટા ભી આયા તો કબ્રમે મીટટી ડાલ કર ચલા ગયા ઓર બેટા ભી કહેગા અબ તો સબકુછ મેરા, દુકાન મેરી, યે મોટર યે જાઈદાદ, યે પૈસે મેરે, આજ વો સારી ચીઝેં દૂસરોં કે લિએ હૈં ઓર તુમ્હારે લિએ મિટટીકા ઢેર હે, જાઓ ખુદા હાફિઝ, અબ તુમ જાનો ઓર ખુદા જાને, હમતો ફાતિહા પઢકર જાતે હૈં, અગર અચ્છે આ'માલ કિએ હોંગે તો કબરમેં વેઈટીંગ રૂમ બનેગા, રાહત હોગી, ઠંડક હોગી, એરકન્ડીશન હોગા, રોશની હોગી, સુરૂર હોગા, ખૂશી હોગી, ઓર અગર બદઅમલ હોકર ગયા તો કબર મેં જહન્નમકા લોકઅપ બન જાએગા, વહાં ગરમ ગરમ અંગારે લગેંગે, ડર, વહશત, અંધેરા હોગા.

نَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ النَّارِ

(નઉઝૂ બિલ્લાહિ મિન અઝાબિલ કબરિ વ અઝાબિન્નારિ)

અલ્લાહ તઆલા મુજે ઓર આપ તમામકો દીનો ઈમાન પર ચલનેકી તૌફિક અતા ફરમાએ ઓર હમારી આખિરતકો દુનિયાસે બેહતર બનાદે. આમીન !

وَ اٰخِرُ دَعْوَانَا عَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ

(વ આખિરુ દઅવાના અનિલ હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન)

﴿وَهُوَ الَّذِىْ اَرْسَلَ رَسُوْلَهٗ بِالْهُدٰى وَ دِيْنِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهٗ عَلَى الدِّيْنِ كُلِّهٖ﴾

(વ હુવલ્લઝી અરસલ રસૂલહૂ બિલહુદા વ દીનિલ હક્કિ લેયુઝહિહૂ અલદ્દીને કુલ્લિહી)

તરજુમા :– ઓર અલ્લાહ ઐસા હે કે ઉસને અપને રસૂલ કો હિદાયત ઓર સચ્ચા દીન દે કર ભેજા તાકે ઉસકો હર દીન પર ગાલિબ કરદે.

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી આમદ ઓર ઈન્સાનિયતમે બહાર

☆ ખુલાસએ વઅઝ ☆

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી દુનિયામે તશરીફ આવરીસે પેહલે ઈન્સાનિયતકા દરખ્ત મુરજા ચુકા થા, ઉસકી તમામ ખૂબીયાં ખતમ હો ચુકી થીં. હર તરફ ખિઝાં હી ખિઝાંકા આલમ થા, આપકે દુનિયામે તશરીફ લાનેસે આલમે ઈન્સાનિયતમેં બહાર આઈ, ઈસલિએ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી યાદ હર વકત હોની ચાહિએ ઓર ઉસકી તમામ શકલેં ઈખ્તિયાર કરની ચાહિએ, નકે સિર્ફ બારહ રબીઉલ અવ્વલ હી કો.

ફેહરિસ્તે મઝામીન






اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ نَحْمَدُهٗ وَ نَسْتَعِيْنُهٗ وَ نَسْتَغْفِرُهٗ وَ نُؤْمِنُ بِهٖ وَ نَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَ نَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُوْرِ اَنْفُسِنَا وَ مِنْ سَيِّئَاتِ اَعْمَالِنَا مَنْ يَّهْدِهِ اللّٰهُ فَلَا مُضِلَّ لَهٗ وَمَنْ يُّضْلِلْهُ فَلَا هَادِىَ لَهٗ وَ نَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ وَ نَشْهَدُ اَنَّ سَيِّدَنَا وَ نَبِيَّنَا وَ مَوْلَانَا مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَ رَسُوْلُهٗ اَرْسَلَهُ اللّٰهُ تَعَالٰى بِالْحَقِّ اِلٰى كَافَّةِ النَّاسِ بَشِيْرًا وَّ نَذِيْرًا وَّ دَاعِيًا اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِهٖ وَ سِرَاجًا مُّنِيْرًا وَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ عَلٰى اٰلِهٖ وَ اَصْحَابِهٖ وَ اَزْوَاجِهٖ اُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ اَهْلِ بَيْتِهٖ اَجْمَعِيْنَ وَ بَارَكَ وَ سَلَّمَ تَسْلِيْمًا كَثِيْرًا كَثِيْرًا، اَمَّا بَعْدُ !

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ નહમદુહૂ વ નસ્તઈનુહૂ વ નસ્તગફિરુહૂ વ નુઅમિનુ બિહી વ નતવક્કલુ અલયહી વ નઉઝુ બિલ્લાહિ મિન શુરૂરિ અન્ફુસિના વ મિન સય્યિઆતિ આ'માલિના મંય યહદિહીલ્લાહુ ફલા મુદિલ્લ લહૂ વ મંય યુઝલ્લિહૂ ફલા હાદિય લહુ વ નશહદુ અંલાઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ વહદહૂ લશરીક લહૂ વ નશહદુ અન્ન સય્યિદના વ નબીય્યિના વ મવલાના મુહમ્મદન અબ્દુહૂ વ રસૂલુહૂ અરસલહુલ્લાહુ તઆલા બિલહક્કિ ઈલા કાફ્ફતિન્નાસિ બશીરંવ વ નઝીરા વ દાઈયન ઈલલ્લાહિ બેઈઝનિહી વ સિરાજમ મુનીરા વ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ અલા આલિહી વ અસ્હાબિહી વ અઝવાજિહી ઉમ્મહાતિલ મુઅમિનીન વ અહલિ બયતિહી અજમઈન વ બારક વ સલ્લમ તસ્લીમન કષીરન કષીરા, અમ્મા બાદ :

اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

﴿هُوَ الَّذِىْ اَرْسَلَ رَسُوْلَهٗ بِالْهُدٰى وَ دِيْنِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهٗ عَلَى

الدِّيْنِ كُلِّهٖ وَ كَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًا ﴾

(હુવલ્લઝી અરસલ રસૂલહૂ બિલહૂદા વ દીનિલ હક્કિ લિયુઝહિરહૂ અલદીને કુલ્લિહી વ કફા બિલ્લાહી શહીદા)

સદકલ્લાહુ મવલાનલ અઝીમ વ સદક રસૂલુહુન્નબીય્યુલ કરીમ વ નહનુ અલા ઝાલિક મિનશ્શાહિદીન વ શ્શાકિરીન વલ હમ્દુ લિલ્લાહી રબ્બિલ આલમીન.

સલામુન અલાખયરિલ અનામિ વ સય્યિદી
હબીબે ઈલાહલ આલમીન મુહમ્મદી
બશીરિન નઝીરિન હાશમિયિન મુકર્રમિ
અતૂફિન રઉફિન મંય યુસમ્મા બિઅહમદિ

મેઅરાજ પર પહોંચે નબી — ઝાહિર હૂએ રાઝે ખફી
બોલે મલાઈક સબ યહી — બલગલ ઉલા બિકમાલિહિ
રિઝવાનને દી બળ્હ કર સદા — કયા નૂર હે સલ્લિઅલા
શમ્શો કમર ઉનપર ફિદા — કશફદદુજા બિજમાલિહી
હૂરેં ખડીથીં સફ બસફ — થે જામે કોષર કફ બકફ
બોલીં ઝહે ઈઝઝો શર્ફ — હસુનત જમીઉ ખિસાલિહી
હકને કહા એય બંદગાં — મેરા હે પ્યારા મહેમાન
યે સાહિબે કોનો મકાન — સલ્લુ અલયહિ વઆલિહી

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા સય્યિદિના વ નબિય્યિના મુહમ્મદિન વ અલા આલિ સય્યિદિના વ નબિય્યિના વ મવલાના મુહમ્મદિન વ બારિક વ સલ્લિમ.

મોસમે ખિઝાં :

બુઝુર્ગાને મુહતરમ ! આપ જાનતે હેં કે યે મુબારક મહીના રબીઉલ અવ્વલ કહા જાતા હે, સબસે પેહલી દુનિયામે આનીવાલી

મોસમે બહાર, અરબી મે રબીઅ મોસમે બહારકો કેહતે હેં જબ દરખતોં પર પત્તે ફૂટતે ઓર નિકલતે હેં, કલીયાં ખિલતી હેં, ફૂલ ચટખતે હે હરતરફ સરસબ્ઝો શાદાબ નઝર આતા હે, ઠંડી ઠંડી હવાએં ચલતી હે એૈસી મોસમકો અરબીમે રબીઅ કેહતે હેં યાની મોસમે બહાર.

હકીકત મે ઈસ દુનિયા કે અંદર ખિઝાં હી ખિઝાં થી જૈસે દરખતોં પર ખિઝાં આતી હે તો ઉસકે પત્તે ઝળ જાતે હેં ખાલિસ શાખેં રેહ જાતી હેં વોભી સૂખ જાતી હેં, હરતરફ ગર્દો ગુબાર ઉડતા હે, ગરમ ગરમ હવાએં ચલતી હેં, ગરમીકી વજહસે પરિન્દોકો ભી દરખતોં પર સાયહ ઓર ઠંડક નહીં મિલતી, ખેતોંમે ભી ધૂલ ઉડતી હે વહાં બેચારે પરિન્દે કયા ખાએંગે, એૈસે મોસમકો ખિઝાં કેહતે હેં.

મોસમે બહાર :

મગર જબ ફસ્લે બહાર ઓર મોસમે બહાર આતી હે તો તમામ ઝમીન સરસબ્ઝો શાદાબ હોજાતી હે જૈસે એક દુલ્હન અપની શાદીકે કપડે પહન કર સંવરતી હે ઉસી તરહ ઝમીન દુલ્હન બન જાતી હે ઉસ પર પૈદાવારકે હરે ઓર સબ્ઝ પોદે ઓર ઉસકી લાલ ઓર પીલી રંગ બેરંગકી કલિયાં ઉસકે લિએ ઝેબોઝીનત બન જાતી હે ઓર હર તરફ ઠંડી હવાએં ચલતી હેં.

હુઝૂર (સલ.)કે દુનિયામે તશરીફ લાનેસે આલમે ઈન્સાનિયતમેં બહાર આઈ

હકીકત મે હુઝૂરે પાક સરવરે કાઈનાત જનાબ મુહમ્મદ રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી તશરીફ આવરીસે પેહલે દુનિયામે અમનો અમાન ખતમ હો ચુકા થા, કતલ, ખૂનરેઝી, બદઅમની, લડાઈ, ફિત્ના વ ફસાદ, શરાબ નોશીયાં, ઝિનાકારીયાં આમ હો ચુકી થીં જો સબ કહતકી અલામતેં થીં ગોયા કહત હો ચુકા થા, ઈન્સાનિયતકા દરખ્ત મુરઝા ગયા થા ઉસકી તમામ ખૂબીયાં ખતમ હો

ચુકી થીં, હરતરફ ખિઝાંહી ખિઝાંકા આલમ થા, બદઅખલાકી, ઝુલ્મો ઈસ્તિબદાદ આમ હોચુકા થા, ઐસે આલમમેં આકાએ નામદાર તાજદારે મદીનહ જનાબ મુહમ્મદ રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) તશરીફ લાએ હેં તો દુનિયામેં ફિર બહાર આતી હે, ઓર ઈન્સાનીયત નિખરતી હે, વો ઈન્સાન જિસકી અખ્લાકી ઝિંદગી મર ચુકી થી ઉસમે ફિર નએ તર્ઝ પર અખલાકે હસનહકી કલીયાં ચટખતી હેં ઓર ફૂલ ખિલને લગતે હેં ઓર દુનિયામે અમનો અમાન ઓર સુકૂન વ ચેનકે સબક ઉસકે સામને આતે હેં ઓર દુનિયા ફિર બહારકા મોસમ દેખતી હે.

ઈસલિએ ઈસ મહીનેકે નામકે સાથ બડી મુનાસબત હે કે રબીઉલ અવ્વલ યા'ની પેહલી ફસલે બહાર, ઈસી મહીનેમેં અલ્લાહકે પ્યાંરે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) દુનિયામે તશ્રીફ લાએ, હકીકતમે ઈન્સાનિયતકે બાગ મેં બહાર આઈ ઓર તમામ બદઅખ્લાકીયોંકે કાંટે ખતમ હોગએ, કિચડ સાફ હો ગયા ઓર અખલાક ઓર દીનો ઈમાન સદાકત મુરુવ્વતે ઈન્સાનીકી કલીયાં ઓર ફૂલ ખિલને લગે.

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી યાદગાર હર વકત હોની ચાહિએ

યે રબીઉલ અવ્વલકા મહીના જિસકો લોગ મીલાદુન્નબીકા મહીના કેહતે હેં બલકે ઓરતોંકી ઝબાનમે મવલૂદકા મહીના કહા જાતા હે, જબ ઈસ મહીનાકા ચાંદ હોતા હે દુનિયાકે તમામ મુસલમાનોમેં આકાએ દોઆલમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી યાદ તાઝહ હો જાતી હે, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી ઝાતે પાક તો ઈસ કદર બુલંદ વ બરતર હે કે આપકી યાદ મુસલમાનોકો હરવકત આની ચાહિએ યે નહી કે ઈસી મહીનેમે હી યાદ આવે બલકે રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી મુબારક ઝિંદગી હર રોઝ ઓર હર

દિનમે યાદ આની ચાહિએ કોઈ મહીના ઓર સાલ ઓર દિનકી તખ્સીસ નહી ઓર યૂં તો હરરોઝ ઓર હર અઝાનકે બાદ હમ રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી સીરત મનાતે હૈં, રોઝાના પાંચો વકત હર અઝાનકે બાદ જો દુઆ હે વો અસલમે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી યાદ ઓર આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી સીરત હે મગર હમ સમજતે નહીં, બહોતસે લોગોંકો તો યે ભી મા'લૂમ નહી કે અઝાન કે બાદ દુઆ પઢની હે.

અઝાનકે વકત હમારા હાલ :

અઝાન કયા ચીઝ હે, હમારા હાલ યેહે કે અઝાન હોતી હે ઓર હમારી બાતેં હમારે રેડીયો, હમારી હંસી, ઓર હમારે ખેલ તમાશે જારી રેહતે હૈં, અરે અઝાન વોથી કે જિસ સે ચાલુ કોર્ટ બરખ્વાસ્ત હોજાતી થી, કોર્ટ ચાલૂ હે વકીલ બહષ કર રહે હૈં કાઝી ફૈસલા દેનેવાલે હૈં ઓર અઝાન હો ગઈ, ખતમ કોરટેં બંદ હો જાતી થીં, બાદશાહોકે દરબાર બંદ હોજાતે થે મગર બેચારા મુસલમાન કે ઉસકે હોટલકે પ્યાલે બંદ નહી હોતે, ઉનકી બાતેં બંદ નહીં હોતીં અઝાન હોરહી હે ઓર ઉનકી બાતેં ચાલૂ તેરી મેરી ચલ રહી હે હાલાંકે મુસલમાનકો હુકમ હેકે અઝાન હોતે હી ફૌરન ચોંક જાઓ જૈસે મીલકા વીસલ (એલાર્મ) બજા ઓર તમામ મઝદૂર એકદમ ચોંક જાતે હૈં ઓર દોડા–દોડી શુરૂઅ હો જાતી હે, યે અઝાન હે, ખુદાઈ વિસલ હે હર કામ છોડ દો, તિલાવતે કુર્આન કર રહે હૈં તોભી બંદ કરો, અલ્લાહુ અકબર ! જિસકે એક હરફ પર દસ દસ નેકી મગર મુસલમાનકા રેડીયો બંધ નહી હોતા, ઉસકા પોગ્રામ બંદ નહી હોતા કે બહોત અછછા ન્યૂઝ આરહા હે, બહોત અછછા ગાના ચલ રહા હે, ફલાં મેચ ચલ રહા હે, બોલીંગ હોરહી હે, વિકટ હોરહી હે, અઝાન હોતો અપની જગહ પર, જબતક મુસલમાન અઝાનકી અઝમત બજાલાતા રહા ખુદાને ભી ઉનકો અઝમત બખ્શી ઓર જબસે અઝાનકી અઝમત છોડ દી અલ્લાહને ભી ઉનકી અઝમત છીન લી, કોઈ મા'મૂલી

બાત નહી તુમ અઝાનકી અઝમત કરોગે ખુદા તુમ્હારી અઝમત કરાએગા, ઓર તુમ અઝાનકી બેહુરમતી કરોગે ખુદા તુમ્હારી બેહુરમતી કરાએગા, તુમહારી જાનકી, માલકી, મિલકિયતકી, બીવીકી, બચ્ચોંકી, આબરૂકી હરચીઝકી બેહુરમતી આજ તુમ અપની આંખોસે દેખ રહે હો, હે કોઈ હુરમત હમારી ?

અલ્લામહ ઈકબાલને ઉસી કો કહા થા :

રેહ ગઈ રસ્મે અઝાન રૂહે બિલાલી ન રહી

અઝાન તો હે મગર ઉસમે જાન નહી હે જાનદાર અઝાન વો થી કે દરબાર બરખ્વાસ્ત હો જાતે થે, કુર્આનકી તિલાવત બંદ હોજાતી થી જિસકે એક એક હર્ફ પર દસ દસ નેકીયાં, મગર અઝાનકે લિએ બંદ કરો, અઝાનકા જવાબ દો.

રેહ ગઈ રસ્મે અઝાન રૂહે બિલાલી ન રહી
ફલસફા રેહ ગયા તલકીને ગઝાલી ન રહી
મસ્જિદેં મરષિયહ ખ્વાહ હેં કે નમાઝી ન રહે
યાની વો સાહિબે અવસાફે હિજાઝી ન રહે

આજ અલ્લાહકે ફઝલસે તબ્લીગી જમાઅતોકી મેહનતસે મુસલમાનોમે નમાઝ આમ હોરહી હે ઓર પેહલેકી બનિસ્બત નમાઝી બઢ ગએ, બહોતસી જગહ મસ્જિદેં દોગુની કરની પડી ફિર ભી કમ પડતી હે લેકિન અબ ભી નિસ્બતકે એઅતિબાર સે દેખિયે તો નમાઝોકા દુકાલ, બાહર કિતને હે અંદર કિતને હેં દેખો તો કોઈ મુનાસબત હે જિતને નમાજ પઢતે હે ઉસસે કઈ ગુના ઝિયાદહ બેનમાઝી હેં ,ઓરતેં જિતની નમાઝ પઢતી હેં ઉસસે કઈ ગુના ઝિયાદહ ઓરતેં બેનમાઝી હેં, ઈસલિએ કહા કે:

"મસ્જિદેં મરષિયહ ખ્વાહ હેં કે નમાઝી ન રહે"

ચાહે મસ્જિદેં બઢ જાએં ફિર ભી મસ્જિદ તો મરસિયહહી પઢેગી કે નમાઝી બસ ઈતને હી હેં, મહલ્લા કિતના બડા, લોગ કિતને,

ઓર મસ્જિદેં કિતની, નમાઝી કિતને.

તો ખૈર અઝાનકા એહતિરામ નહી કરતે અઝાનકા જવાબ કયા દેંગેં ફિર અઝાનકે બાદકી દુઆ તો બહોત દૂરકી બાત હે મર્દ ઓર ઓરત સબકો પઢની ચાહિએ, યે નહી કે મસ્જિદવાલે હી પઢેં, દુઆ યે હે :

" اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَ الصَّلٰوةِ الْقَائِمَةِ "

અલ્લાહુમ્મ રબ્બ હાઝિહી દાઅવતિ ત્તામ્મતિ વ સ્સલાતિલ કાઈમતિ

યે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી યાદ મનાઈ જારહી હે.

" اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَ الصَّلٰوةِ الْقَائِمَةِ "

યે દુઆ પેહલે બચ્ચે બચ્ચેકો યાદ હોતી થી, મદ્રસોમે ઉનકો તા'લીમુલ ઈસ્લામ પઢાઈ જાતી થી જિસમે તમામ જરૂરી દુઆએં નમાઝકી, દુઆએ કુનૂત, અત્તહિય્યાત, તશહહૂદ, દુરૂદ શરીફ, યે સારી ચીઝેં છોટે છોટે બચ્ચોંકો ઝબાની યાદ હોતી થીં અબ બચ્ચેકો ખાલી કુર્આન જૈસા વૈસા ખતમ કરા લિયા ઓર ઉઠા લિયા ખલાસ ફિર તા'લીમુલ ઈસ્લામ પઢનેકા નંબર હી કહાં આતા હે, બહોતસે બચ્ચોંકો દુઆએ કુનૂત ઓર તશહહૂદ ભી યાદ નહીં, ઘરમેં માં–બાપ ઓર બેહનેં ઓર નાની દાદી યાદ કરાતે થે.

" اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَ الصَّلٰوةِ الْقَائِمَةِ "

યે દેખિયે અઝાન સુની ઓર મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) યાદ આગએ, ઈસલિએ મેને કહા દિનમે પાંચ મરતબા હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી યાદ મનાઈ જાતી હે, કયું ભાઈ, રબીઉલ અવ્વલકા મહીના હો તોહી હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) યાદ આએં, મવલૂદ શરીફકા મહીના હો તોહી હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) યાદ આએં, યહાં તો અઝાન સુની ઓર યાદ આએ મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)

اٰتِ مُحَمَّدِ نِ الْوَسِيْلَةَ وَ الْفَضِيْلَةَ وَ ابْعَثْهُ مَقَامًا مَّحْمُوْدَ نِ الَّذِىْ وَعَدْتَهٗ اِنَّكَ لَاتُخْلِفُ الْمِيْعَادَ.

(આતિ મુહમ્મદનિલ વસીલત વલ ફઝીલત વબઅસ્હૂ મકામમ મહમૂદનિલ્લઝી વઅદતહૂ ઈન્નક લાતુખલિફુલ મીઆદ.)

અલ્લાહ ! અલ્લાહ ! અબ યે ખાલી અઝાનકે બાદકી દુઆ, ઓર ઉસમે કયા કયા હે, સિર્ફ ઉસકા તરજુમા ઓર મુખ્તસર મતલબ બયાન કરું તો પૂરા વઅઝ ઉસીમે ખતમ હોજાએ, મગર કમસેકમ દુઆકે અલ્ફાઝ તક હમસે અદા નહી હોતે તો યે યાદ હે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી , ઈધર મુઅઝ્ઝિન ને અઝાન દી,

અલ્લાહુ અકબર, અલ્લાહુ અકબર
અશ્હદૂ અન લાઈલાહ ઈલલ્લાહ
અશ્હદૂ અન્ન મુહમ્મદં ર્રસૂલુલ્લાહ

યે તો અઝાનકા મુકદમહ ઓર તમહીદ ફિર "હંય્યા અલ સ્સલાહ" યે અઝાન હે, અઝાનકે મા'ના મુનાદી, બુલાવા, એ'લાન કરે, અગર ઈસ તરહ એ'લાન હો કે ચલો ખીચડા ખાને ચલો, ઓરતેં ઓર મર્દ સબ દોડેંગે.

વઅઝમેં શીરીની જરૂરી નહીં :

આજ સુનનેકા મતલબ ખીચડા ઓર લડ્ડૂ ખાના રેહગયા હે, વઅઝમેં શીરીની ન રખ્ખો ફિર દેખો કિતને આતે હે, પેશાવર વાઈઝ જાનબુઝ કર શીરીની શર્ત લગાતે હે, કે શીરીની રખની પડેગી નહીતો મજમા ઝિયાદહ કૈસે હોગા, બગેર શીરીનીકે વઅઝ યેતો વહાબડોંકા વાઅઝ હે, હમ સુન્નીયોંકા વઅઝ ! અસલ મકસદ જમા કરના હે, ખૈર શીરીની અચ્છી ચીઝ હે મગર યે શુક્રાના હે, પેહલે ભી શીરીની હોતી થી, હમ ભી કેહતે હેં કે શીરીની કરો જરૂર ઝરૂર કરો મે તો યૂં કેહતા હું કે

વઅઝકે બા'દ શીરીની કયા હર નમાઝકે બાદ શીરીની રખ્ખો, ફજરકી નમાઝકે બાદ અચ્છે માવેકે પેડે યા ઘારીયાં તાકે કોઈ નમાઝ કો ન આતા હો તો વો ભી આજાએ, ફજરમે ઝરા ભારી શીરીની, ઝોહરમે ઝરા મા'મૂલી કુછ જલેબી વલેબી બાંટ દો ખજૂર બાંટ દી અસરમે ઝરા અચ્છી ફિર મગરિબમે ઓર ઈશાંમે રખ્ખો, બહોત અછછા હે તાકે નમાઝી બઢ જાએં, હકીકતમેં શીરીની શુક્રાનહ હે લેકીન હમને શીરીનીકો શકરાના બના દીયા હે, પૈશ ઓર ઝબરકા ફરક હે, અસલમે શુકરાના હે હમને ઉસકો બના દિયા હે શકરાના યા'ની મુંહ મીઠા કરના, શુકરકો શકર કરદિયા હે પેટ પાલનેકે લિયે કે કુછ મીઠા મીઠા હો, હુઝુર(સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો મીઠાઈ બહોત પસંદ થી ઓર હદીષભી સુનાદી :

" كَانَ رَسُوْلُ اللّٰهِ ﷺ يُحِبُّ الْحَلْوٰى "

(કાન રસૂલુલ્લાહિ –સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ – યુહિબ્બુલ હલ્વા)

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો હલવા બહોત પસંદ થા, બળી બી ફાતિહા કરે તો હલવા બનાઈઓ ઓર વો ભી સોજી–કા ઓર ઉસમેં ઘી ચોખ્ખા (ખાલિસ) હોના ચાહિએ નહીં તો નહીં પહોચેગા, મુરદોંકી રૂહતો બહોત લતીફ હોતી હે, યે ડાલડા ઘી–મે તો ઉનકો બદબો આવે ચોખા ઘી હો ઓર ઝા'ફરાન ભી, ઐસા તર હલવા હો કે ઘી ટપકતા હો તબતો પહોંચેગા ફાતિહા, ઓર હકીકતમેં મુલ્લાજી–કા પેટ ભરના ઓર હલવા ખાના હે ઓર હદીષ સુનાદી કે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો હલવા બહોત પસંદ થા ઈસબિના પર હમને શુકરાના કર દિયા, દેખિયે શીરીનીકા મકસદ કયા થા ? ઝિકરુલ્લાહ, ઝિકરુલ્લાહકે લિયે કોઈ ખાસ ચીઝ નહી કે ખાલી અલ્લાહ અલ્લાહહી કરતા રહે, જોભી અલ્લાહ ઓર ઉસકે પ્યારે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી બાતેં હોં વો ઝિકરુલ્લાહ હે, અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા :

﴿اِنَّ الصَّلٰوةَ تَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرِ ، وَ لَذِكْرُ اللّٰهِ اَكْبَرُ﴾

(ઈન્નસ્સલા-ત તન્હા અનિલ ફહશાએ વલ મુન્કરિ વ-લ ઝિક્રુલ્લાહિ અકબર)

સબસે બળી રૂહ તો ઝિક્રુલ્લાહ હે, ઝિકરુલ્લાહ નહીં તો નમાઝ હી નહીં, તો નમાઝ ભી ઝિક્રુલ્લાહ, વઅઝ ભી ઝિક્રુલ્લાહ, તબ્લીગી ઈજ્તિમાઅ્ ભી ઝિક્રુલ્લાહ, કુર્આને પાકકી તિલાવત ભી ઝિક્રુલ્લાહ, ખત્મે કુર્આન ભી ઝિક્રુલ્લાહ, તસ્બીહો તહલીલ ભી ઝિક્રુલ્લાહ, જબ વો ઝિક્રુલ્લાહ કરતે થે તો હકીકતમે રૂહમે એક ગરમી પૈદા હોજાતીથી જૈસે ઈન્સાનકો બુખાર ચળ્હતા હે તો જિસ્મમે ગરમી હોજાતી હે લેકિન યે ઉપરકી ગરમી હે ઓર વો અંદર કી ગરમી હે, ઝિકરુલ્લાહસે રૂહ પર ગરમી આતી હે.

બા'ઝ ઝિકર જલાલી હોતા હે
ઓર બા'ઝ જમાલી હોતા હે

દેખિયે :

﴿لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنْتَ سُبْحَانَكَ اِنِّىْ كُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ﴾

(લાઈલા-હ ઈલ્લા અન્-ત સુબ્હાન-ક ઈન્ની કુન્તુ મિન ઝ્ઝાલિમીન)

ઈસકો આયતે કરીમહ કહા જાતા હે, કુર્આને પાકમે હઝરત યૂનુસ (અલયહિ સ્સલામ)કી દુઆ બતલાઈ ગઈ હે, જબ હઝરત યૂનુસ (અલયહિ સ્સલામ)કો મછલીને નિગલ લિયા થા તો હક્ક તઆલાને યે દુઆ ઈલ્હામ કી, જબ યે દુઆ પળ્હી તો હઝરત યૂનુસ (અલયહિ સ્સલામ)કો નજાત મિલી.

﴿لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنْتَ سُبْحَانَكَ اِنِّىْ كُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ﴾

(લાઈલા-હ ઈલ્લા અન-ત સુબ્હાન-ક ઈન્ની કુનતુ મિન ઝ્ઝાલિમીન)

મગર યે ઝિક્ર બહોત ગરમ હે, બા'ઝ લોગ ઈસ્કા અમલ કરાતે હૈં મગર બહોતસે ઉસકે અંદર ભટક ગએ, પાગલ હો ગએ, દિમાગ ખરાબ હોગયા ઉસ્કી ગરમી ઓર હરારત બરદાશ્ત નહીં હૂઈ, વોતો ઉસતાદે કામિલ હોના ચાહિએ તાકે ઉસકે સાથકા હઝમ ભી દે, જબ માં ભારી ખોરાક ખિલાતી હે તો કુછ હાઝિમ ચીઝ ભી પિલા દેતી હે જિસસે હઝમ હોજાએ, ઉસતાદ કચ્ચા હો યા ઉસતાદને જો હાઝિમ બત્લાયા હે ઉસકો ઈસ્તિઅમાલ ન કરે તો ફિર ઉફારા હોજાએગા, હરહર તસ્બીહકો દખલ હે, બા'ઝ ઝિક્ર જલાલી હે ઓર બા'ઝ જમાલી હે, ઈન્સાનકો બહોત ઝિયાદહ ગુસ્સહ હો, ગરમ દિમાગકા હો, તબીઅત તેઝ હો, તો ઉસકો વો ઝિક્ર બત્લાતે હૈં જો જમાલી હે, મસલન અર્રહમાન, અર્રહીમ, અલહલીમુલ વદૂદ યે અસમા જમાલી હૈં ઓર બા'ઝ અવલિયાએ કિરામ જમાલી થે ઓર બા'ઝ જલાલી.

બા'ઝ અંબિયા (અલયહિમુસ્સલામ) જલાલી થે ઓર બા'ઝ જમાલી

ઈસીતરહ બા'ઝ અંબિયાએ કિરામ (અલયહિમુસ્સલામ) જમાલી થે ઓર બા'ઝ જલાલી, આપને સુનાહે કે હઝરત મૂસા (અલયહિમુસ્સલામ)કો કિતના જલાલ થા એક કિબ્તીને ઝરા ગુસ્તાખી કી ઉસકો એક ગોંસા મારા તો મર ગયા, મલિકુલ મૌત રૂહ કબ્ઝ કરને આએ તો ઉનકો તમાંચા માર દીયા, ફિરઓન ગોદમે લેકર ખેલ રહા થા ઉસ્કી દાળ્હી પકળ કર એક તમાચા દેદીયા, ઓર હઝરત ઈસા (અલયહિસ્સલામ) જમાલી થે.

હુઝૂર (સ.અ.) પર ગલ્બહ જમાલકા થા :

ઓર અલ્લાહકે પયારે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) પર જમાલકા ગલબહ થા, અપની ઝાતકે લિએ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને કભી ઈન્તિકામ નહી લિયા, જિન્હોંને ઝિંદગી તંગ

કરદી હો, જિન્હોનંને બાહર નિકલના બંદ કરદિયા હો, જિન્હોંને ઝુલ્મ કરનેમે કસર ન છોળી હો, મગર જબ અલ્લાહકે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા કબ્ઝહ હુવા તો એ'લાન ફરમાયા કે :

لَا تَثْرِيْبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللّٰهُ لَكُمْ

(લા-તસ્રી-બ અલયકુમુલ યવ્-મ યગ્ફિરુલ્લાહુ લકુમ)

કોઈ બદ્લહ ઓર ઈન્તિકામ નહી બલ્કે દુઆ દેતે થે; જિન્હોંને પત્થર મારે હૈં ઉનકો રહમતુલ લિલઆલમીનને દુઆએં દીં કે એય અલ્લાહ ! જિન્હોને પત્થર મારે હૈં ઉનપર ફૂલ બર્સા, જિબ્રઈલ અમીન સારા કાફિલહ લેકર આતે હૈં ઓર ફરમાતે હૈં હુકમ કીજિયે પૂરે તાઈફકો મસલ કર રખ દેં, દો પહાળોં કે બીચમે કુચલ કર રખ દેં, ખુદાકે પ્યારે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફર્માયા, જિબરઈલ ! તુમ ઉનકો બરબાદ કરના ચાહતે હો મૈં આબાદ કરના ચાહતા હું, હાથ ઉઠા કર દુઆ કી :

"اَللّٰهُمَّ اهْدِ قَوْمِىْ فَاِنَّهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ"

(અલ્લાહુમ્મ ઈહદિ કવ્મી ફઈન્નહુમ લા-યઅ્લમૂન)

દુઆ માંગી ઈલાહી કૌમ કો ચશ્મે બસીરત દે
ઈલાહી રહમ કર ઉન પર ઉન્હેં નૂરે હિદાયત દે
જહાલત હી ને રખ્ખા હે સદાકત કે ખિલાફ ઉન્કો
બેચારે બેખબર અંજાન હૈં કરદે મા'ફ ઉન્કો

ખૂદ મા'ફી માંગ રહે હૈં :

ઈલાહી ફઝ્લ કર કહ્સારે તાઈફ કે મકીનોં પર
ઈલાહી ફૂલ બર્સા પત્થરોં-વાલી ઝમીંનો પર

જિન્હોંને આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)પર પત્થરાવ કિએ આપને ઉન પર ફૂલ બરસાએ, વાકઈ રહમતકે ફૂલ બર્સે ઓર તાઈફ ગુલે-ગુલ્ઝાર હોગયા, યે જમાલ થા હબીબે પાક (સલ્લલ્લાહુ

અલયહિ વ સલ્લમ)કા જો દુશ્મનોંકે લિએ ભી રહમત બનકર આએ, હાં જહાં દીનકી બેહુરમતી હોતી વહાં આપ જલાલમે આજાતે હૈં વહાં ફિર કિસીકો નહીં છોળ્તે અપની ઝાતકે લિએ તો કભી ઈન્તિકામ નહીં લિયા મગર હતકે હુરમતકે લિએ આપને બદ્દુઆ ભી ફરમાઈ:

"اَللّٰهُمَّ عَلَيْكَ بِفُلَانٍ وَ فُلَانٍ"

(અલ્લાહુમ્મ અલય્-ક બિફુલાનિન વ ફુલાનિન)

યા'ની પકળ લે હલાક કરદે અબૂજહલ ઈબ્ને હિશામ કો, વલીદ ઈબ્ને અતબાહ, અકબહ ઈબ્ને મુઈત કો ઓર ફલાં ફલાં કો, વહાં જાતી બદલહ લેના નહીં થા હુરમતે દીનકા મઆમલહ થા.

અવલીયાએ કિરામ (રહિ.) બા'ઝ થે જલાલી ઓર બા'ઝ જમાલી થે

અવલિયાએ કરામ (રહિમહૂમુલ્લાહુ) મે ભી ઈસીતરહ બા'ઝ જમાલી થે ઓર બા'ઝ જલાલી, હઝરત મખદૂમ શાહ સાબિર કલ્યરી (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ), લોગ કલ્યર શરીફ જાતે હૈં, કયા હે ભાઈ ? ઉર્સ હે, બહોત અછછા વહાંસે કુછ લેકર આઈયો, કલ્યર જાતે હો તો વહાંસે કુછ લેકર આના તો હકીકતમે તુમ્હારા કામ કલ્યર (પૂરા) હો જાએગા, લેકિન વો તો જાતે હૈં ઉસી તમાશેકે લિએ, કલ્યર શરીફમે કલ્યરવાલે દાતા જો ચીઝ બાંટ રહે હૈં વો લેને જાઓ તો કલ્યર શરીફ જાને મે કદમ કદમ પર સવાબ મિલેગા, અજમેર શરીફ જાઓ મગર ખ્વાજા અજમેરી જો ચીઝ તકસીમ કર રહે હૈં વો લેને જાઓ, તો યે ખીચળેકા તબર્રુક લેને જાતે હૈં, બહોતસે હલ્વા લેને જાતે હૈં અપની મન્નતેં ઓર મુરાદેં લેને જાતે હૈં, મગર ખ્વાજા સાહબ જો તકસીમ કર રહે હે ઉસકો કોઈ લેને નહીં જાતા, મૈને પૂછા મુબારક હો હમ ભી જાતે હૈં, ઓર હમ ગએ ભી થે, કોઈ મના' નહીં કરતા યે ખ્વાહ-મખ્વાહ બદનામ કર રખ્ખા હે કે યે લોગ પીરોં કો નહીં માનતે, અજમેર મત જાઓ ઓર વહાં

મત જાઓ, યે ગલત હે, મેં ખૂદ કલિયર ગયા હું, અજમેર ગયા હું; હમતો અલ્લાહવાલોં કો ઢુંઢતે હેં મગર હમ વો લેનેકે લિએ જાતે હેં જો દેનેકે લિએ આએ હેં, ઓર તુમ વો લેને જાતે હો જો વો દેને નહીં આએ, તો મેને ઉનસે કહા કે તુમ દસ આદમી ગએ થે, માશાઅલ્લાહ ! કયા લાએ હો ? આપ બેનમાઝી થે નમાઝી બને ? નહીં, આપકી દાળ્હી નહીં થી દાળ્હી આઈ ? નહીં, આપ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે મુતાબિક સુન્નતેં લેકર આએ ? નહીં, ફિર કયા લેને ગએ થે, અજમેર શરીફ જાઓ બેનમાઝી હો તો યે નિય્યત કરકે જાઓ કે ખ્વાજાકી બરકતસે નમાઝી બન જાએંગે, પાબંદે શરઅ્ બન જાએંગે, મેં સટોરિયા હૂં તો મેરા સટટા છૂટ જાએગા, મેં જુગારી હૂં તો મેરા જુગાર છૂટ જાએ, મેં શરાબી હૂં તો મેરી શરાબ છૂટ જાએ, મેં ગાલી બોલનેકા આદી હું તો ગાલીયાં છૂટ જાએં, યે નિય્યત લેકર જાઓ, અવલીયાએ કિરામ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિમ) ઈસીલિયે આયે થે, નમાઝી બનાનેકે લિયે, શરાફ છૂરાનેકે લિયે આએ થે, સટ્ટા છુળ્વાનેકે લિયે આયે થે, જૂટ ઓર ફરેબ છુળવાનેકે લિયે આએ થે, બદમઆશી ઓર અય્યાશી છૂળાનેકે લિયે આયે થે, ઈસલિયે આએ થે, ન અવલાદ દેનેકે લિયે આએ થે, ન મન્નતેં દેને, વોતો ખુદાકે કામ હેં, મખ્દૂમ સાબિર કલ્યરી (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) બળે જલાલી થે ઉનકે હાલાત પળ્હો, જબ મે કલ્યર ગયા તો બદનમે કપકપી આગઈ કે યે બુઝુર્ગ તો બળે જલાલી હેં ઈસલિયે ડર લગતા હે, જલાલ તો ઐસા જલાલ, અલ્લાહુ અકબર! કલ્યરવાલોંને હઝરત મખ્દૂમકો બસ્તીસે બાહર નિકાલા, કયૂં નિકાલા ? પુરાને બાપ-દાદાકે રસ્મો-રિવાજસે રોકતે ઓર મના' કરતે થે, સુન્નતે રસૂલકી દા'વત દેતે થે, વો ઉનકે ગલે નહીં ઉતરતી થી કે હેં ? હમારે બાપ-દાદાકે તરીકોં ઓર રસ્મો-રિવાજકો બંદ કરને આએ હેં, યે નાજાઇઝ, યે બિદઅત, યે હલાલ, યે હરામ, બસ ઉનકો દુશ્મની હોગઈ કે ફિરેલા (પાગલ) હે યેતો હમારે ગાઉવાલોંકો ખરાબ કરેંગે, તો હઝરત મખ્દૂમકો ગાઉવાલોંને ધક્કે દેકર બસ્તીસે બાહર નિકાલ દિયા, મગર

કયા હૂવા ? હઝરત મખ્દૂમને ગાઉકી તરફ એક નઝરસે જો દેખા તો સારા ગાઉં જલા દીયા, પૂરે કલ્યરમેં આગ લગ ગઈ, એક ઘર, એક છપ્પર, એક જોંપળા કુછ ભી નહીં રહા, સબ જલકર ખાક હોગયા, દરખ્ત ઓર ખેતિયાં ભી જલ ગઈ ઓર એૈસા જલા દીયા કે બર્સો તક ઉજાળ પળા રહા ન કોઈ વહાં ઘર બના સકા, ન બસ સકા, જો જાવે વો જલ જાવે, તો યે કયા થા ? યે થા જલાલ, તો જિસતરહ અવલીયા અલ્લાહમે બા'ઝ જલાલી ઓર બા'ઝ જમાલી હોતે હૈં ઈસી તરહ અલ્લાહ તઆલાકે બા'ઝ અસ્મા' જમાલી હૈં, બાઝ જલાલી, ઈન જલાલી કલિમાત મે યે ભી હૈં.

﴿لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ سُبْحَانَکَ اِنِّیْ کُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِیْنَ﴾

(લા-ઈલાહ ઈલ્લા અન્ત સુબ્હાન-ક ઈન્ની કુન્તુ મિનઝ્ઝાલિમીન)

મુખ્તલિફ અવકાતમેં હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી યાદકી શકલ

તો મે યે અર્ઝ કર રહા થા કે મુસલમાન રોઝાના હુઝૂર(સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી સીરત મનાતા હે, હર અઝાનકે બા'દકી યાદ મનાઈ જાતી હે અબ મેં ઈસ દુઆકી તશ્રીહ નહીં કરતા, જો અઝાનકે બા'દ હે મગર હકીકતમે આપ દેખેં તો હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી યાદ હે, જહાં અઝાન સુની હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) યાદ આગએ, ઈસલિયેકે યે અઝાન કોન લાયા ? એક ઘર ઓર મસ્જિદ ઓર મંડપકો દેખતે હૈં તો બનાનેવાલા યાદ આતા હે કે કિસને બનાયા થા, અઝાન સુનતે હી અઝાન લાનેવાલે આકા (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) યાદ આજાતે હૈં, યે અઝાન પેહલે નહીં થી, અલ્લાહકે પ્યારે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) યે અઝાન લેકર આએ ઓર ઉમ્મતકો દેકર ગએ, દેખિયે ! અગર આપકો કિસીને એક કીમતી હદિયા દિયા હો, જબ દેખોગે દેનેવાલા યાદ આએગા કે યે અંગુઠી ફલાં ઝવેરી

(જોહરવાલા) ઉસ્માન ભાઈને દી થી, અલ્લાહ ઉન્કી મગફિરત ફર્માએ, જબ દેખોગે યાદ આએંગે ઓર દિલ સે દુઆ નિકલેગી, ચીઝ દેખ કર ચીઝ દેનેવાલા યાદ આતા હે, અઝાન સુન કર અઝાનવાલે ખુદાકે મહબૂબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) યાદ આજાતે હેં, અઝાનકે બા'દ દુઆ પળ્હ કર હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો ફૂલહાર કરતે હેં, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) યાદ આગએ, હમને હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો ફૂલહાર કિયા, સલાતો સલામ કયા હે ? યે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે ફૂલહાર હેં મગર કોનસા સલાતો સલામ વો જો કુર્આનો હદીષને બતલાયા, યે કિસી જાહિલકા બનાયા હૂવા નહીં જો બિદઅતી વઅઝકે બા'દ ખળે હો કર પળ્હતે હેં "યા નબી સલામ અલય-ક"(ઈલા આખિરિહી) ઓર ઉપરસે યે ભી કેહતે હેં કે જો પળ્હે વો પક્કા સુન્ની ઓર જો ન પળ્હુ વો પક્કા કુન્ની વહાબી ફિરેલા, તો હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) પર સલાતો સલામ પળ્હના યે ગોયા ફૂલહાર હે, હમ અઝાન સુનકર હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) પર સલાતો સલામ પળ્હતે હેં, ઓર વો યે હે :

"اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَ الصَّلٰوةِ الْقَائِمَةِ اٰتِ مُحَمَّدَ نِ الْوَسِيْلَةَ وَ الْفَضِيْلَةَ وَ ابْعَثْهُ مَقَامًا مَّحْمُوْدَ نِ الَّذِىْ وَعَدْتَهٗ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ."

(અલ્લાહુમ્મ રબ્બ હાઝિહિ દઅવતિ ત્તામ્મતિ વ સ્સલાતિલ કાઈમતિ આતી મુહમ્મદનિલ વસીલત વલ ફઝીલત વબ્અસ્હૂ મકામમ મહમૂદનિલ્લઝી વઅદતહૂ ઈન્નક લા તુખ્લિફુલ મીઆદ.)

યે અઝાન કોન લાયા ઓર નમાઝ કહાસે ઓર કિસ તરહ આઈ?, ઓહો ! અલ્લાહ ! અલ્લાહ ! મેઅ્રાજ મેસે આઈ, નમાઝ તો મેઅ્રાજ મે આકાએ નામદાર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) લેકર

આએ હેં, ફોરૈન (બેરોની મુલ્ક)કી ચીઝ હે, ફોરૈનકી ચીઝ સબકો પસંદ આતી હે, મેડ ઇન જાપાન, મેડ ઇન જરમન, મેડ ઇન ઇંગ્લૅન્ડ, અઝાન વો લાએ, નમાઝ વો લાએ, જિનપર હઝાર જાન કુર્બાન હોજાએં, મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) પર.

اٰتِ مُحَمَّدَ نِ الْوَسِيْلَةَ وَ الْفَضِيْلَةَ وَ ابْعَثْهُ مَقَامًا مَّحْمُوْدًا

આતી મુહમ્મદનિલ વસીલત વલ ફઝીલત વબ્અસ્હૂ મકામમ મહમૂદન

યે સબ દરજાત હેં આકાએ દોજહાં (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે, તો અઝાન સુનકર યે દુઆ પળ્હતે હેં, અરઝ યે કરરહા થા કે મીલાદુન્નબી ઓર રબીઉલ અવ્વલકે મહીનેમે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી યાદ તાઝહ હોતી હે, ઓર હોની ભી ચાહિએ, ખાસ કર ઈસ મહીને કે અંદર જી ચાહતા હે બોલનેકા, બયાન કરનેકા , પળ્હનેકા, સુન્નનેકા, યેતો હમેશાકે લિએ હે ઓર હોની ચાહિએ, મગર મહીનાકો મુનાસબત હે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)સે ઈસલિએ ઈસ મહીનેમે જગહ જગહ સીરતે પાકકે જલ્સે હોતે હેં, મુંબઈમે, અહમદાબાદમેં, દેખીયે તો બળા ઝોર, બળેબળે મંડપ લગતે હેં ઓર બળીબળી ઝીનતેં કી જાતી હેં, અચ્છી અચ્છી શીરીનિયાં તકસીમ હોતી હેં, મુહર્રમ ઓર ગયારવી મે ભી ઈસીતરહ, મગર દેખના યે હે કે સીરતકા મકસદ અદા હોતા હે યા નહીં, અગર બારાત હે ઓર દુલ્હા નહી તો બારાત કયા કામકી, બારાત ગઈ ઓર દુલ્હા નહી હે ફિર નિકાહ કિસકા કરોગે, આજ મુસીબત યહી હે, સીરતે પાકકે જલ્સે હોતે હે મગર હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી સીરત હી ઉન્મે નહીં, ન કેહનેવાલોં મે ઓર ન સુન્ને વાલોં મે, બા'ઝ સીરત પર બયાન કરનેવાલે લફફાઝ દેખે મગર કયા, ચેહરહ બિલકુલ સફાચટ ઓર અંગ્રેજી લિબાસ પેહને હૂએ હેં, શકલો સૂરત સુન્નતકે ખિલાફ, અગર સીરતકે જલ્સેમે સીરતે પાક આજાએ તો હકીકીતમે બહોત મુબારક હે, મગર આમતૌર પર રસ્મો રિવાજ, ચહલ-પહલ, ખાના-પીના, બસ યહી ચીઝેં હોકર

રેહ ગઈ હૈ.

સનહિજરી ઓર ૧૪૦૦ હિજરીસે મુતઅલ્લિક :

એક તો રબીઉલ અવ્વલકા મહીના જિસ્મેં આપ કઈ રોઝસે બયાન સુનરહે હૈં ઓર દૂસરી ચીઝ જો હમારે સામને હે વો હમારા ૧૪૦૦ હિજરી બદલા હે, જબતક તેરાસો ચલ રહા થા, અબ ચૌદહસો હો ગએ, યહાં બહોતસોંકો ગલતી હૂઈ કે ચૌદહવીં સદી આઈ કે ગઈ, ઉઠી કે બેઠી, તો હકીકત મે ન ઉઠી ન બેઠી ઓર ચૌદહવીં સદી બેઠી કબ ? જબ તેરહ સો એક હૂઈ તો ચૌદહવીં બેઠી થી ઓર આઈન્દહ મુહર્રમ પર જબ ચૌદહ સો એક સાલ હો જાએંગે તબ ઉઠ જાએગી ફિર ચૌદહવીં સદી લોગોને ન જાને કયા હવા બના રખ્ખા હે જિસકો દેખો ચૌદહવી ચૌદહવીં સદી, કયા કુર્આનમે ભી કોઈ તઝકિરહ હે, ન મા'લૂમ યે બાત કહાંસે ચલ પળી હે કે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ચૌદહ સો સાલ તક ફરમાયા હે ઈસકે આગે કુછ નહીં, ઉસકે આગે મિન્ડહ (સિફર) અરે ભાઈ કુર્આનો હદીષ મેં કયામતકા તઝકિરહ હે ,ચૌદહવેંસે કયા તઅલ્લુક, બહરહાલ યે ચૌદહવીં સદી હે, ચૌદહસો સાલ કિસકે હૂએ જનાબે મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી હિજરતે પાક કે હૂએ, હમ ચૌદહવી સદી તો કરતે હૈં મગર અસલ સબક ભૂલ ગએ જૈસે બારાત ચલી બગેર દુલ્હાકે જબ કાઝી નિકાહ પળ્હાને બેઠા પૂછા દુલ્હા કહાં હે ? અરરરર દુલ્હા તો નહી હે, હમ ભૂલ ગએ ઘરમે બેઠા હોગા, ફિર તુમ કયા જખ મરાને આએ ? દુલ્હા હી નહી, આભી ગએ, નિકલ ભી ગએ બારાત આઈ, ખાના ભી ખિલાયા, સબકુછ હૂઆ આકર બેઠ ભી ગએ કાઝી સાહબ ભી આગએ પૂછા દુલ્હા કહાં હે ? અરરર દુલ્હા તો નહી હે, બગેર દુલ્હા કે બારાત કૈસે આઈ , ઈસી તરહસે હમારા હાલ હે, હમ ચૌદહવી સદી ચૌદહવી સદી ચૌદહવીં તો કરતે હૈં લેકિન ઉસમે જો દુલ્હા ઓર અસલ ચીઝ હે વો કયા હે ? વો હિજરત હે, જનાબે મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને મકકહ મુકર્રમહસે મદીનહ

મુનવ્વરહ જો હિજરત કી થી ઉસકો આજ ચૌદહસો સાલ પૂરે હો.રહે હૈ ઓર નબીએ કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો આજ કિતને બરસ હૂએ ચૌદહસો ત્રેપન સાલ હૂએ ચાલીસ સાલમે નબુવ્વત મીલી, નબુવ્વતકે બા'દ તેરહ સાલ મકકહ મુકર્રમહમેં રહે ફિર હિજરત કી, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) જબ દુનિયામે તશરીફ લાએ થે ઉસકો ચૌદહસો ત્રેપન સાલ હોગએ, ઉસ એઅ્તિબારસે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી પંદરહવીં સદી ચલ રહી હે, ત્રેપન સાલકી ઉમર મેં હિજરત ફરમાઈ, હિજરતકો આજ ચૌદહસો બરસ હો ગએ, હર સાલ સન હિજરી જો હિજરી બદલતી હે ઓર નયા મહીના આતા હે તો ઉસમે હિજરતકી યાદ દિલાઈ જાતી હે ઓર હિજરત પર સારે ઈમાનકી ઈશાઅતકા દારોમદાર હે, ઈમાન ફેલા હે હિજરતસે, ઈમાન ફલા-ફૂલા હિજરતસે, ઈમાન બળ્હા હે હિજરતસે, ઈમાન પરવાન ચળ્હા હે હિજરતસે.

હિજરતકા વાકિઅહ :

હિજરતકે મા'ના કયા હે ? અલ્લાહકે લિએ અપની હર મહબૂબ ચીઝકો છોળ દેના, યે હે હિજરત, તબ્લીગ મે જો ચિલ્લાહ નિકલતે હૈં યે ઉસીકી મશ્ક કરાઈ જાતીહે કે થોળે દિનકે લિએ અલ્લાહકે લિએ સબકુછ છોળદો, યે દૂકાન જિસપર તુમ રાત-દિન બેઠતે હો થોળે દિનોકે લિએ છોળદો, બીવી બચ્ચોંકે અંદર રોઝાના રાતકો સોતે હો થોળે દિનોંકે લિએ છોળ દો, ઘરમેં ખિચળી પુલાવ, રોટી સાલન ખાતે હો થોળે દિનોકે લિએ છોળકર દીનકી મેહનતકે લિએ નિકલો, દાલ-ભાત સૂખા ફાકા ભી અલ્લાહકે દીનકી મેહનતકે ખાતિર ખાના પળે તો ઉસકો ભી ખાઓ, અપની હર પ્યારી ચીઝકો ખુદાકે લિએ છોળના અસલ હિજરત હે.

ઓર ઈસીપર જાકર હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ઓર સહાબએ કિરામ (રિઝવાનુલ્લાહિ અલયહિમ અજમઈન)ને જબ હિજરત કી તો ફિર કયા હૂવા ? અલ્લાહ ! અલ્લાહ ! ઈસ્લામ પરવાન

ચળ્હા, બળેબળે શહેનશાહોંકે તખ્ત ઉલટ ગએ ઓર વો મુસલમાન જિનકો જીના મુશ્કિલ થા ઉનકે હાથમેં અલ્લાહને હુકૂમત ઓર તખ્તો તાજ દે દિએ.

યે હિજરત મુસલમાનોં કો યાદ રખ્વાની થી ઈસલિએ સન હિજરી રખ્ખી કે દેખો હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો મકકહ મદીનહ મેં કયા પૈશ આયા, સહાબએ કિરામ (રદિયલ્લાહુ અન્હુમ)કો કૈસા તંગ કિયા ગયા, કયા ઇન્સાન હિજરત યૂં હી કરતા હે, ઘરબાર, બીવી–બચ્ચોં ઓર ખેતી બાળી ઓર વતન ઓર રિશ્તેદારોંકો કયા કોઈ યૂં હી છોળ દેતા હે, ઐસે તંગ કરદિએ ગએ કે ઉન્કો નિકલને કે બગેર ચારહ હી નહીં થા, જાનકે દુશ્મન બન ગએ, ઈમાન છીના જારહા થા, ઈમાનકો બચાને કે લિએ સબકુછ છોળ કર નિકલ ગએ, સબ છૂટે મગર ઈમાન ન છૂટે, જિસ તરફ અલ્લાહ કે રસૂલને હુકમ દિયા ઉસ તરફ નિકલ ગએ, સંહાબએ કિરામ (રિદવાનુલ્લાહિ અલયહિમ અજમઈન) પેહલે હી હિજરત કર ગએ થે, ઉસ્કે બા'દ વો વકત આયા કે હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો ફિર હુકમ હુવા કે આપ ભી હિજરત કરેં, ઓર જબ છોળોગે તો હર ચીઝ તુમ્હેં મિલેગી અલ્લાહકે દીનકી ખાતિર છોળોગે તો જો છોળા હે ઉસ્સે બળ્હ કર અલ્લાહ તઆલા તુમ્હેં દેંગે, મકકહવાલોંને કતલકા મન્સૂબાહ બનાયા ઓર ઐસી ઇસ્કિમ કી થી કે બચના મુશ્કિલ થા, ઘરકે ચારોં તરફ ઘેરા ડાલ દીયા, આપકા ન કોઈ બાડીગાર્ડ હે ઓર ન કોઈ મુહાફિઝ, અલ્લાહને હુકમ દિયા કે આપ નિકલ જાઇએ.

﴿وَاللّٰهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ﴾

(વલ્લાહુ યઅ્સિમુ–ક મિનન્નાસિ)

'આપ નિકલ જાએં અલ્લાહ તઆલા ઉન્કે શરસે આપ કો બચાનેવાલે હેં, ઉન્કી આંખોમે ઐસી અંધેરી આજાએગી કે આપ ઉન્કે બીચમેંસે નિકલ જાએંગે, લેકિન ઉન્કો પતા ભી ન ચલેગા કે અલ્લાહકે

રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) કહાંસે ગએ, કુફ્ફાર ચારોં તરફ ઘેરા ડાલે હૂએ હૈં, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ઉન્કે બીચોંબીચમેસે નિકલ ગએ, સિદ્દીકે અકબર સાથ હોગએ, ઓર યે ઢુંઢતે હી રેહગએ, કહાં ગએ, કહાં ગએ, જબ પતા ચલા કે નિકલ ગએ તો ઉન્હોને બળેબળે ઈન્આમ શાએઅ્ કિએ કે જો ઉન્ દોનોકો પકળ કર લાએગા તો સો ઊંટ એક એકકે બદલેમે ઉસકો ઈન્આમ દિયા જાએગા તો લોગ લાલચમે બરછીયાં ઓર તલ્વારેં લેકર ઢૂંઢને નિકલ ગએ કે યે શિકાર મેરે હાથ આજાએ તો મેરા કામ બન જાએ, ચારોં તરફ ભગદળ પળ ગઈ, અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ઓર સાથમે સિદ્દીકે અકબર (રદીયલ્લાહ અન્હુ) હૈં, અકેલે યે દોનોં પેડલ જારહે હૈં, રાતકા વકત હે, અંધેરા હે ઐસે રાસ્તાસે જાના હે જહાં તલાશ કરનેવાલોંકો ખયાલ ભી ન હોસકે, રાસ્તા કૈસા, પહાળીયાં, વાદીયાં, ઘાટીયાં હૈં, કહીં ફલાંગના, કહીં ઉછલના, કહીં ગિરના, કહીં ચળ્હના, નામાનૂસ રાસ્તા જહાં ઊંટ ભી ન ચલ સકે ઐસે રાસ્તા પર ખુદાકે પ્યારે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) રાતો રાત સિદ્દીકે અકબરકો લેકર જારહે હૈં.

પા પિયાદા હૂએ રાહી તરફ દશ્તે જબલ
સાથ અફઝાલે ઈલાહીકી જલૂમે પલટન
ન કોઈ ફોજ હે ન કોઈ બાડીગાર્ડ હે એક યારે ગાર:

﴿ثَانِیَ اثۡنَیۡنِ اِذۡ هُمَا فِی الۡغَارِ﴾

તીસરી અલ્લાહકી ઝાત હે :

લળ ખળાતે થે કદમ રાહ મે ચલતે ચલતે
લગ્ઝિશે પા કેહ દેતી થી ગઝબ કી થી થકન
(પાઉ ફિસલતે હૈં, ચોટ લગતી હે, નાખુન ઉખડતે હે , કયું ?)
આહ ઉમ્મતકે લિએ ઉસ્ને મુસીબત ઝેલી
જિસકા મરકબ હૂવા રફરફસા ખુદાઈ તોસૂન

ખુદાકી કુદરત તો દેખિયે, કહાંતો મેઅરાજમે ઉસ મકામ પર રફરફમે જારહે હૈં કે જહાં બુરાક જો જન્નતકી સવારી હે, કહાંતો યે થાથ ઓર બુલંદી ઓર કહાંતો મકકહ મુકર્રમહકી યે પહાળયોં કે અંદર જહા ઊંટ તક સવારીકા નહીં હે અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) પેંડલ ચલે જારહે હૈં યે કયા થા ? યે અલ્લાહકે પ્યારે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા અપની ઉમ્મતકો સબક દેના હે કે દીનકે લિએ મેહનત કરો તો હી દીન તુમ્હારે અંદર ઉતરેગા, રાહત તલબીમે દીન ઉપર ઉપર રહેગા અંદર નહીં ઉતરેગા.

આહ ઉમ્મતકે લિએ ઉસ્ને મુસીબત ઝેલી
જિસ કા મરકબ હૂવા રફરફસા ખુદાઈ તોસૂન
તીન હી મીલ ચલે હોંગે શફીએ આલમ

છુપને કે લિએ એક ગાર થા ઓર કોઈ જગા ન થી, આગે રેગિસ્તાન હે, સિદીકે અકબર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)ને દેખા કે અલ્લાહકે રસૂલ થક ચુકે હૈં, ઝખ્મી હો ચુકે હે, આરામકી જરૂરત હે.

તીન હી મીલ ચલે હોંગે શફીએ આલમ
દામને કોહમે આયા જો નઝર ગારે કુહન
તો અર્ઝ કી હઝરતે સિદીક(રદી.)ને બેહતર હે યહી
અબ ઈસી ગારકો હમ અપના બનાલે મસ્કન

હઝરત સિદીકે અકબર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)ને અર્ઝ કિયા કે એય અલ્લાહકે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) અબ આપ થક ચુકે હૈં, પૈર ઝખ્મી હોચુકા હે, બેહતર હે કે આપ ઈસી ગારકે અંદર થોળી દેર આરામ ફરમા લેં.

અર્ઝ કી હઝરતે સિદીક(રદી.)ને બેહતર હે યહી
અબ ઈસી ગારકો હમ અપના બનાલે મસ્કન
આપ થેહરેં તો ઝરા સાફ મે કરલૂં જાકર
ઓર ઝાળુકે લિએ કાફી હે મેરા દામન

ગાર પુરાના, પળતલ ગાર હે જિસ્મે અંધેરા હે, સાંપ, બિચ્છૂ, ઓર અઝદહોંકી જગા હે આપકો અંદર કૈસે લે જાઉ, ખુદા જાને કયા હો, ઈઝા ઓર તકલીફ પહોંચે, પેહલે મેં અંદર ચલા જાઉ, જો કુછ આએ મેરી જાન પર આએ, યે હે સિદ્દીકે અકબર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)કી કુર્બાની, અપની જાન અલ્લાહકે પ્યારે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) પર કુર્બાન કર રહે હૈં

આપ થહરેં તો ઝરા સાફ મે કરલૂં જા કર
ઓર ઝાળુકે લિએ કાફી હે મેરા દામન

ઝાળૂં તો કિસસે ઝાળૂં, યે મેરા દામન હે, સાંપ ઓર બિચ્છૂકે દર હૈં, પેહલે આપકે લિએ બેઠનેકી જગા કરલૂં ફિર અંદર તશ્રીફ લાઈએ, ખુદાકે પ્યારે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો બાહર થેહરાયા ઓર ખૂદ અંદર તશ્રીફ લેગએ.

ઘુસ ગએ ગારમે બે ખૌફ જનાબે સિદ્દીક
ઉનકો આસાન થે વો કામ જો હોતે થે કથીન

અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે લિએ જાનો માલ સબ કુર્બાન, અંધેરે ગારમે ફફૂસતે ફફૂસતે (ટટોલતે) ગએ :

પેહલે કોળે સે ઉસે સાફ કિયા સર તા સર
બંદ તેહબંદ કે ટુકળોં સે કિએ સબ રોઝન

દેખા તો અંદર સાંપોંકે દર થે, યા અલ્લાહ ! અબ અલ્લાહ કે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લામ)કો આરામ કરને કે લિએ યહાં બિથાઉ ઓર સાંપ નિકલ કર કાટ લે તો ? સિદ્દીકે અકબર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)ને અપના કુરતા ફાળા ઓર ઉનકે દરોંકો ઠૂચે દિએ, (બંદ કિએ).

પેહલે કોળે સે ઉસે સાફ કિયા સર તા સર
બંદ તેહબંદ કે ટુકળોં સે કિએ સબ રોઝન

રોઝન સાંપ કે દર ઉસકો રોઝન કેહતે હે, દો સૂરાખ બચ ગએ

સોચા કે મેરી એડી કિસ દિન કામ આવેગી, એક એળી ઉસ દર પર ઓર દૂસરી એળી દૂસરે દર પર રખ દૂંગા, કાટેગા તો મુજે કાટેગા, કોઈ સાંપ હોગા તો બાહર તો ન આસકેગા.

દો સૂરાખ બચે ઉનપે લગા કર એળી
અર્ઝ કી હઝરતે સિદ્દીકને યા શાહે ઝમન
આઈએ આઈએ હાઝિર હૂં મે ખિદમતકે લિએ
જલવહ ગર હો કે સિયાહ ખાનાકો કિજિયે રોશન

અબ આપ તશ્રીફ લાઈએ ઈસ અંધેરેમે ઉજાલા કર દિજિયે આપતો સિરાજમ્મુનીરા હેં, આપ તો નૂરે મુજસ્સમ હે.

આઈએ આઈએ હાઝિર હૂં મે ખિદમતકે લિએ
જલવહ ગર હોકે સિયાહ ખાનાકો કિજિયે રોશન
મંબએ બૂએ હકીકી જો નિહાં ગારમે થા
તોદએ ખાક બના રોકશ સહને ગુલ્શન

અબ જબ સિરાજમ્મુનીરા, નૂરે મુજસ્સમ, નબીએ અકરમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) તશ્રીફ લે ગએ તો સિદ્દીકે અકબર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ) ઉસ દર પર એળી લગા કર બેઠ ગએ, ઓર ફરમાતે હે :

મંબએ બૂએ હકીકી જો નિહાં ગાર મે થા
તોદએ ખાક બના રોકશ સહને ગુલ્શન
ઝાતવાલા પે હૂવા નીંદ કા ગલબહ તારી
ઝાનૂએ યાર પર વો સો ગએ રખ કર ગરદન

અલ્લાહ !અલ્લાહ ! અલ્લાહકી ભી અજીબ હિકમત હે, દેખિયે ! જબ કિસી બીમારકો દેખતા હે કે બેચેન હે તો ઐસે મોકા' પર ડાકટર ઘૈન (નીંદ)કા ઈજકશન દેદેતે હેં તાકિ થોળા આરામસે પળા રહે નહીં તો ચીખેગા, પૂકારેગા, હોહા, હોહા કરેગા, સબ ઘરવાલે પરેશાન, કભી ઐસા હોતા હે કે ઇત્ના સખ્ત દર્દ હે કે હાર્ટ ફૈલ હો જાએ, બરદાશ્ત નહી

કર સકતા ઉસ વકત ભી ઐસી દવા દી જાતી હે કે સદમહકા એહસાસ કમ હોજાએ તાકે હાર્ટ પર ઝિયાદહ અસર ન પળે.

અબ ઈસવકત સિદીકે અકબર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)કા દિલ ધળક રહા હે, કયું ? અપને લિએ નહીં, અપની જાનકે લિએ નહીં, કિસકે લિએ ? મહબૂબે રબ્બુલ આલમીનકે લિએ, ચૂંકે પકળનેવાલે દોળ રહે હેં, આવાઝેં આ રહી હેં, ઓર યહાં ન કોઈ દરવાજા હે ન કોઈ તાલા, ન કોઈ બાડીગાર્ડ હે ન કોઈ મુહાફિઝ, ઈસલિએ સિદીકે અકબર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)કો સબસે બળી ફિક્ર યે હે કે અલ્લાહકી યે અમાનત આજ મેરે હાથ મે હે, ખુદા નકરે અગર કાફિરોને હમલા કર દિયા તો અલ્લાહકો કયા જવાબ દૂંગા ? સારી ઉમ્મતકી અમાનત આજ મેરે પાસ હે, પૂરી ઉમ્મતકો કયા જવાબ દૂંગા ? કે તૂને હમારે લાલકો ખો દિયા, ઈસલિએ ઉન્કા દિલ ધળક રહા હે, ઓર ઐસા સદમા થા કે અગર દિલ ફટ જાએ તો કોઈ નવાઈ (તઅજ્જુબ)કી બાત નહીં, ઈસલિએ જરૂરત થી સિદીકે અકબર (રદીયલ્લાહુ અન્હૂ)કો તસલ્લી દેને કી તાકે ઉનકા સદમા કમ હો જાએ, ઈસલિએ અલ્લાહને કયા કિયા ? અપને પ્યારે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) પર નીંદ ડાલ દી ઓર નીંદ આતી હે સકૂન મે, કયા મૌતકે મૂંહમે ભી નીંદ આતી હે, ચારોં તરફસે દુશ્મન દોળ રહે હેં, યહાં અકેલે હેં, જબલે ષૌર કે કરીબ પહોંચકર મુશ્રિકીને મકકહ બાતેં કર રહે હેં કે કીધર ગએ, કીધર ગએ ? ઐસે વકતમે સિદીકે અકબર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)કા કયા હાલ હૂવા હોગા ? અલ્લાહને પ્યારે હબીબ પર નીંદ ડાલ દી, પરેશાની ઓર બીમારીમે નીંદ આએગી હી નહીં, વોતો સુકૂન વ ચૈનમે નીંદ આતી હે, દેખ્યે ! ગરીબ આદમી જિસકે પાસ કુછ નહી હે વો રાતકો અગર ચોર ભી આ જાએ તો કહેગા "બિલ્લા કૂદા હોગા " મેરે પાસ કયા હે ? જો ચુરાએગા.

લુંગકે ઝેરો લુંગકે બાલા
નએ ગમે દુઝદો નએ ગમે કાલા

ફકીર હે કહીં ભી બિછા દિયા, પળ ગયા, ખુલી જગહ પર, રોડ પર, ફુટપાથ પર પળા હે ઓર ખરખર ખર્રાટે લે રહા હે, દેખો યાર કૈસી નીંદ સો રહા હે ઓર જિસકે પાસ કુછ માલ–પૈસા હો તો ખાલી ચુહા કુદે તો શોર મચાદે "ચોર આયા, દોડો દોડો".

તો ખુદા તઆલાને અપને હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો વો સુકૂન અતા ફરમાયા જિસસે આપકો નીંદ આગઈ, યે કયા થા ? સિદ્દીકે અકબર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)કો ઈતમીનાન દિલાના થા કે સિદીક કયા હે ? યે તો કુછ ભી નહીં મેરા ખુદા મેરે સાથ હે.

﴿ لَا تَحْزَنْ اِنَّ اللّٰهَ مَعَنَا ﴾

(લા તહ્ઝનૂ ઈન્નલ્લાહ મ–અના)

અલ્લાહ હમારે સાથ હે ગમ મત કર, દેખ મે તો સોતા હું, સિદીકે અકબર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)કી હીંમત બંધ ગઈ કે અલ્લાહ ! અલ્લાહ ! ઈત્ના બળા સખ્ત ખતરા ઓર અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)તો સો રહે હેં ઉનકો ભી તસલ્લી હો ગઈ કે કોઈ બાત નહીં.

મિષાલકે તૌર પર જૈસે બા'ઝ દફા ઐસા હોતા હેકે રાતકો દો આદમી કહીં જા રહે હોં, સામને કોઈ ચીઝ નઝર આને લગી, સાથવાલા આદમી ડર ગયા કે દેખો દેખો વો કુછ નઝર આતા હે વો કાલા કાલા વો બળે બળે બાલવાલા ભૂત હે, જિન હે, ચુળેલ હે, ઉસ્વકત દૂસરા સાથી કહે કે અરે કુછ ભી નહી હે દેખ મેતો ચલા, ચલ તુજે આના હો તો આ, તો વો ખુદબખુદ ચલતા હોજાએગા, અગર યૂં કેહ દે કે હાં યાર હાં કુછ તો હે તો દૂસરા આદમી તો બેઠ હી જાએગા.

ઘરમે મીયાં બીવી દોનો સોયે હૂએ હેં ઓર રાતકો કુછ ખરખર હૂઈ, બીવીકી આંખ ખુલી, અરે અરે ઉઠો, દેખો વો કયા ? દેખો વો કોઈ કુદા ઓર મીયાંને કહા "ઊં ઊં ઓર ધ્રુજને (કાંપને) લગા તો વો બેહોશ હી હો જાએગી, ઓર અગર મીયાંને કહા કે યહાં કોન આએગા ? કિસકી મજાલ હે? માર નહીં ડાલુંગા, અબ યે ઉઠેગા તો દંડા લેકર આગે ચલેગી,

હીંમત આજાએગી.

તો ખુદાકે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને બિલ્કુલ બેખૌફી ઝાહિર કરદી કે સિદ્દીક દેખો ! મે યે સો રહા હું.

ઝાતવાલા પે હૂવા નીંદકા ગલબા તારી
ઝાનૂએ યાર પે વો સો ગએ રખ કર ગરદન

આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) સોએ હૂએ હેં ઓર સિદ્દીકે અકબર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ) ગૌદ મે લિએ હૂએ હેં, ઈસી લિએ મેં કહા કરતા હૂં કે ગારકે અંદર હિજરતકી રાત મેં હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને અપની રિસાલતકી શાન દિખલાદી કે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) અલ્લાહ પર પૂરા ભરોસા રખતા હે ઓર સિદ્દીકે અકબર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)ને અપની સદાકતકી આંન બતલાદી કે સિદ્દીક તો સિદ્દીક હે ઐસે વકતમે ભી ઉન્હોને સાથ નહી છોળા, મૌતકે મુંહ પર પાંવ રખ દિએ, સાંપ ઓર બિચ્છુકે દર પર પાંવ રખ દિએ, કાટ રહા હે મગર મજાલ નહી કે પાંવ હિલાદે.

ઝાતવાલા પે હૂવા નીંદકા ગલબા તારી
ઝાનૂએ યાર પે વો સો ગએ રખ કર ગરદન
ખ્વાબ નોશી મે થે મહબૂબે જનાબે બારી
ઓર ગોદમે સરકો લિએ બેઠે થે સિદ્દીકે ઝમન

અબ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) સોએ હૂએ હેં, સાંપ કાટ રહા હે કે યે કોન હે ? મેરે દર પર પાંવ રખનેવાલા ? ફન કરકે મારા, ફરમાતે હેં કે ઈત્ના તેઝ ઝહર કે અંગારોમે પાંવ દહક રહા હો, ઐસે વકત ઈન્સાન તળપતા હે મગર સિદ્દીકે અકબર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ) હે કે પાંવકો હિલને નહીં દેતે કે મબાદા હુઝૂરકી આંખ ખુલ જાએ કયુંકે ઉસી પાંવ પર મહબૂબે રબ્બિલ આલમીન આરામ ફર્મા હેં જૈસે આપને માં કો દેખા હોગા, બચ્ચા બીમાર હે કિસી કરવટ ચૈન નહી, ન બિસ્તર પર સોતા હે ન ઝોલીમેં, તો બીચારી માં ગૌદમે લેકર બેઠ જાતી હે

બચ્ચાકો સુકૂન સે નીંદ આજાતી હે અબ એક કલાક (ઘંટા) હૂઆ, દો કલાક (ઘંટે) હૂએ, પાંવ રહ ગયા, મગર મજાલ નહીં કે માં ઝરા હિલાદે, મેરે લાલકી આંખ ન ખુલ જાએ, માંકી મહોબ્બત તો દેખિયે અપને બેટેકે લિએ ઓર બેટોંકા મા'મલા દેખિયે માં-બાપકે સાથ, ઈસી લિએ અલ્લાહ તઆલાને કુર્આન મે ફરમાયા કે ખુદા કે બાદ તેરે વાલિદૈનકા હક હે, માં-બાપને કૈસી કૈસી તકલીફેં ઉઠા કર તુમકો પાલા, તેરે લિએ દુઃખ ઉઠાયે ઓર તૂં આજ મા-બાપકી નાફરમાની કરતા હે, ઉન્કા હક અદા નહીં કરતા, બળા નાશુક્રા હે.

"આમદમ બર સરે મતલબ", આપને સુના હે કે હમારે પ્યારે નબી (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને હમારે લિએ ઓર હમતક દીનો ઈમાન ઓર કુર્આન પહોંચાનેકે લિએ કૈસી કૈસી તકલીફેં બરદાશ્ત કી હેં, માં-બાપસે ભી ઝિયાદા હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો અપની ઉમ્મતસે મહોબ્બત થી, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા હમ પર કિત્ના બળા એહસાન હે ફિર હમ કિત્ને બળે નાશુક્રે ઓર નમક હરામ હે કે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી તા'લીમાત પર નહીં ચલતે, આપકીં સુન્નતોંકી ઈકિતદા નહીં કરતે, આપકી બતલાઈ હૂઈ બાતોં કો છોળ કર દૂસરોકી ઈકિતદા કરતે હેં, યા'ની કાફિરોં વાલે રસ્મો-રિવાજ, રહન-સહન, ખાન-પાનકો ઈખ્તિયાર કર રખ્ખા હે, કલિમહ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા પળ્હતે હેં, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)સે મુહબ્બતકા દમ ભરતે હેં, આશિકે રસૂલ હોનેકા દઅ્વા કરતે હેં મગર હમારી ઝિંદગી આપકી સુન્નતોકે ખિલાફ હે, હમકો હુઝૂર ઓર સહાબા વાલી ઝિંદગી ઈખ્તિયાર કરના ચાહિએ મગર હમને યહૂદો નસારા ઓર હુનૂદ વાલી ઝિંદગી અપ્ના રખ્ખી હે, કયા ખૂબ કહા હે :

ગઝબ હે નામ લેતે હેં નસારાકા અદાવત સે
મગર નસ્રાનિયત ઓર મગરબિયત દિલસે પયારી
લિબાસ ઉન્કા, મઆશ ઉન્કા, ઝબાન ઉનકી, તરાશ ઉનકી
વોહી તરઝે મઈશત હે વોહી તરઝે સુખુન જારી

ખુલાસએ કલામ યે હે કે ઈસી મહીનેમે મીલાદુન્નબી ઓર સીરતેકે જલ્સોમેં હુઝૂર(સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી ઝિંદગી આપકે હાલાત સુનકર હમ અપનેકો હુઝૂરવાલે રાસ્તે પર ડાલેં, હુઝૂરકી તા'લીમાત પર ચલેં, નબીએ અકરમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી ઈતાઅત કરકે અલ્લાહ ઓર રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) કો રાઝી કરકે અપની આખિરતકો ખૂશગવાર બનાએં, તાકે સીરતકા હક અદા હો, કુર્આનકી જો આયત શુરૂઅમેં પળ્હી થી ઉસ્કા ખુલાસા યહી હે.

એય અલ્લાહ ! હમ સબકો હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી સુન્નતોં પર ચલને કી તૌફિક અતા ફરમા ઓર સચ્ચે મુસલમાન બના. આમીન

وَ آخِرُ دَعْوَانَا عَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

(વ આખિરુ દઅ્વાના અનિલ હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન)






﴿يَا اَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اتَّقُوْا اللّٰهَ وَ قُوْلُوْا قَوْلًا سَدِيْدًا﴾

(યા અય્યુહલ્લઝી–ન આમનૂત્તકુલ્લા–હ વ કુલૂ કવલન સદીદા)

તરજુમા :
(એય ઈમાનવાલો ! ડરતે રહો અલ્લાહસે ઓર કહો બાત સીધી)

ઈસ્લામ
ઓર
ઉસ્કી આલમગીરીયત

(બમુકામ સાઉથ આફ્રિકા)

☆ ખુલાસએ વઅઝ ☆

☆ દીને ઈસ્લામને તમામ અદયાનકો મન્સૂખ કર દિયા.

☆ નજાત સિર્ફ દીને ઈસ્લામકો કબૂલ કરને ઓર ઉસપર અમલ કરનેમેં હે.

☆ દીને ઈસ્લામકે ઉસૂલોંમે તબ્દીલીકી કોઈ ગુંજાઈશ નહી.

☆ ઝિંદગીકે હર શો'બેમે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી ઝાતે અકદસ પૂરી ઉમ્મતકે લિએ નમૂના હે.

☆ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા દીનકે ખાતિર તકલીફ ઉઠાના.

☆ ઈસ્લામી અહકામાત ઓર સાઈન્સકી તા'કીદ.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ نَحْمَدُهٗ وَ نَسْتَعِيْنُهٗ وَ نَسْتَغْفِرُهٗ وَ نُؤْمِنُ بِهٖ وَ نَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَ نَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُوْرِ اَنْفُسِنَا وَ مِنْ سَيِّئَاتِ اَعْمَالِنَا مَنْ يَّهْدِهِ اللّٰهُ فَلَا مُضِلَّ لَهٗ وَمَنْ يُّضْلِلْهُ فَلَا هَادِيَ لَهٗ وَ نَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَاشَرِيْكَ لَهٗ وَ نَشْهَدُ اَنَّ سَيِّدَنَا وَ نَبِيَّنَا وَ مَوْلَانَا مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَ رَسُوْلُهٗ اَرْسَلَهُ اللّٰهُ تَعَالٰى بِالْحَقِّ اِلٰى كَافَّةِ النَّاسِ بَشِيْرًا وَّ نَذِيْرًا وَّ دَاعِيًا اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِهٖ وَ سِرَاجًا مُّنِيْرًا وَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ عَلٰى اٰلِهٖ وَ اَصْحَابِهٖ وَ اَزْوَاجِهٖ اُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ اَهْلِ بَيْتِهٖ اَجْمَعِيْنَ وَ بَارَكَ وَ سَلَّمَ تَسْلِيْمًا كَثِيْرًا كَثِيْرًا، اَمَّا بَعْدُ !

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ નહમદુહૂ વ નસ્તઈનુહૂ વ નસ્તગફિરુહૂ વ નુઅમિનુ બિહી વ નતવક્કલુ અલયહી વ નઉઝુ બિલ્લાહિ મિન શુરૂરિ અન્ફુસિના વ મિન સય્યિઆતિ આ'માલિના મંય યહદિહીલ્લાહુ ફલા મુદિલ્લ લહૂ વ મંય યુઝલ્લિહૂ ફલા હાદિય લહુ વ નશહદુ અંલાઈલાહ ઈલલ્લાહુ વહદહૂ લશરીક લહૂ વ નશહદુ અન્ન સય્યિદના વ નબીય્યિના વ મવલાના મુહમ્મદન અબ્દુહૂ વ રસૂલુહૂ અરસલહુલ્લાહુ તઆલા બિલહક્કિ ઈલા કાફફતિન્નાસિ બશીરંવ વ નઝીરા વ દાઈયન ઈલલ્લાહિ બેઈઝનિહી વ સિરાજમ મુનીરા વ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ અલા આલિહી વ અસ્હાબિહી. વ અઝવાજિહી ઉમ્મહાતિલ મુઅમિનીન વ અહલિ બયતિહી અજમઈન વ બારક વ સલ્લમ તસ્લીમન કષીરન કષીરા, અમ્મા બાદ :

اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

﴿يَا اَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَ قُوْلُوْا قَوْلًا سَدِيْدًا﴾

(યા અય્યુહલ્લઝી–ન આમનૂ ત્તકુલ્લા–હ વ કૂલૂ કવલન સદીદા)

સદકલ્લાહુ મવલાનલ અઝીમ વ સદક રસૂલુહુન્નબીય્યુલ કરીમ વ નહનુ અલા ઝાલિક મિનશ્શાહિદીન વ શ્શાકિરીન વલ હમ્દુ લિલ્લાહી રબ્બિલ આલમીન.

સલામુન અલાખયરિલ અનામિ વ સય્યિદી
હબીબે ઈલાહલ આલમીન મુહમ્મદી
બશીરિન નઝીરિન હાશમિયિન મુકર્રમિ
અતૂફિન રઉફિન મંય યુસમ્મા બિઅહમદિ

મેઅરાજ પર પહોંચે નબી
ઝાહિર હૂએ રાઝે ખફી
બોલે મલાઈક સબ યહી
બલગલ ઉલા બિકમાલિહિ
રિઝવાનને દી બળ્હ કર સદા
કયા નૂર હે સલ્લિઅલા
શમ્શો કમર ઉનપર ફિદા
કશફદદુજા બિજમાલિહી
હૂરેં ખડીથીં સફ બસફ
થે જામે કોષર કફ બકફ
બોલીં ઝહે ઈઝઝો શર્ફ
હસુનત જમીઉ ખિસાલિહી
હકને કહા એય બંદગાં
મેરા હે પ્યારા મહેમાન
યે સાહિબે કોનો મકાન
સલ્લુ અલયહિ વઆલિહી

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા સય્યિદિના વ મવલાના મુહમ્મદિન વ અલા આલિ સય્યિદિના વ નબિય્યિના વ મવલાના મુહમ્મદિન વ બારિક વ સલ્લિમ.

બુઝુર્ગો ! અઝીઝો ! ઓર ભાઈઓ !

અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને અપને પ્યારે હબીબ, આકાએ દો આલમ, હુઝૂર પૂરનૂર, તાજદારે મદીના, જનાબે મુહમ્મદ રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો હમારે ઓર આપકે લિએ આખિરી અપના પેગમ્બર ઓર હાદિયે બરહક બના કર ભેજા.

નબીએ અકરમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને અપની

ઉમ્મતકો તા'લીમ દેને ઓર અલ્લાહકા રાસ્તા બતલાને કે લિએ ઓર શરઈ હિદાયાત બંદો તક પહોંચાનેકે લિએ બેહતરસે બેહતર તા'લીમાત ઉમ્મતકો અતા ફરમાઈ.

ઓર અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને અપને પ્યારે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે દીનકી તકમીલકે લિએ કુર્આને પાકમે એ'લાન કર દિયા ઓર બંદોકોં મુતનબ્બેહ કર દિયા કે અબ પ્યારે નબી (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા લાયા હૂઆ દીન યે આખરી દીન હે ઓર ઉસીપર અલ્લાહકી રઝામંદી મૌકૂફ હે, (ઈન્નદ્દી-ન ઈન્દલ્લાહિલ ઈસ્લા-મ).

ઉસ્સે પેહલે બહોતસે નબી દીન લેકર આએ સબને તવહીદકી દઅવત દી લેકિન રાસ્તે ઓર શરીઅત ઓર તરીકે અલગ અલગ થે, જૈસા જૈસા ઝમાના થા વૈસે વૈસે અહકામ થે, મગર અબ પ્યારે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે ઝરિયેસે એક પોગ્રામ ઓર એક અટલ દીનકા પેગામ હમને મુકમ્મલ કર દિયા હે અબ ઈસ્કે બા'દ દૂસરે તમામ દીન મન્સૂખ હેં.

આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)સે પેહલે જિત્ને દીન થે, દીને ઈસ્વી થા, દીને મુસવી થા, ઈસીતરહ ઈન્જિલકી તા'લીમાત થી, તવરાતકી તા'લીમાત થી, સબકો કુર્આનને મન્સૂખ કર દિયા, યે દીને ઈસ્લામ જિસ્કો રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ઈખ્તિતામ તક પહોંચાયા હે, અલ્લાહકે યહા યે દીન રજીસ્ટર્ડ હોગયા હે, સરકારી દીન હોગયા હે.﴿ઈન્નદ્દી-ન ઈન્દલ્લાહિલ ઈસ્લા-મ﴾ રજીસ્ટર્ડ દીન, મન્ઝૂરશુદહ દીન જિસ્ને સારે અગલે અદયાનકો મન્સૂખ કર દિયા.

યહાંતક ફરમા દિયા ﴿વ મંય યબ્તગી ગયરલ ઈસ્લામિ દીનન ફલંય યુકબ-લ મિન્હુ વ હૂવ ફીલ આખિરતિ મિનલ ખાસિરીન﴾ (જો શખ્સ ભી દીને ઈસ્લામકે અલાવહ કોઈ ઓર દીન ચાહેગા પસ વો દીન ઉસ્સે કબૂલ ન કિયા જાએગા.)

એ'અતિબારસે ફલાં મસ્અલા યૂં હોના ચાહિયે તો ઉસને બહોત બળી તૌહીન કી જનાબે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી, ગોયા વો દૂસરે અલ્ફાઝ મે યે કેહ રહા હે કે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) પૂરે મુઅલ્લિમ બનકર નહી આએ બલ્કે કુછ અધૂરા છોળ ગએ, ઈત્ની ઓર કમી થી યે પૂરી નહી હૂઈ આજ પૂરી હોની ચાહિયે, યે કોઈ મહોબ્બત નહી દીનકી, બલ્કે દીનસે અદાવત હે, દીનસે બુગ્ઝ હે, દીનસે બગાવત હે.

કિસી દૌરમે કભીભી કોઈ ઐસી સૂરત પેશ નહી આ સકતી કે દીનકે અંદર ઝર્રહ બરાબર કમી–ઝિયાદતી કરનેકી જરૂરત પૈશ આએ, યે અલગ બાત હે કે હાલાતકે એ'અતિબારસે કુછ મસાઈલ ઓર ફત્વે બદલ સકતે હેં, ઉસ્કો દીનકા બદલના નહી કહા જાએગા, દીનકે ઉસૂલ વોહી હોતે હેં ઉસી ઉસૂલસે આજકે ઝમાનેકે એ'અતિબારસે એક ચીઝકી ઈજાઝત દી જાસકતી હે ઓર કલકે ઝમાનેકે એ'અતિબારસે ઉસી ચીઝસે મના કિયા જાસકતા હે, યે તબ્દીલી નહી હૂઈ, ઉસીકે ઉસૂલકી પાબંદી હૂઈ.

લિહાઝા દીનકો અલ્લાહ તઆલાને મુકમ્મલ કર દિયા અબ અગર કોઈ દીનકે અંદર કમી બતલાએગા યા યે કહેગા કે મોલ્વી સાહબ ! યૂં નહી યૂં હોના ચાહિએ, અબ મોલ્વીયોંકો ઈસતરહ ફત્વા દેના ચાહિયે તો સમજો કે નઉઝુ બિલ્લાહ ! ઉસ્ને કુર્આને પાકકી ઈસ આયતકા ઈન્કિાર કર દિયા કે જિસ આયતકે અંદર હક્ક જલ્લ મજ્દુહૂને એ'લાન કર દિયા, વો કયા ?

﴿اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ دِيْنَكُمْ وَ اَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِيْ وَ رَضِيْتُ لَكُمُ الْاِسْلَامَ دِيْنًا﴾

(અલ્યવ્–મ અક્મલ્તુ લકુમ દીનકુમ વ અત્મમ્તુ અલયકુમ નેઅ્મતી વ રદીતુ લકુમુલ ઈસ્લા–મ દીના.)

હુઝૂરે પાક(સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) મૈદાને અરફાતમે હેં,

હજ્જકા મોકઅ્ હે જિસકો હજ્જતુલ વદાઅ્ કહા જાતા હે, નબીએ કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને નબુવ્વતકે બા'દ યે એકહી હજ્જ કીયા હે, નબુવ્વતકે તેઈસ સાલ હેં, આપકો મા'લૂમ હે, તેરહ સાલ મકકહકે ઓર દસ સાલ મદીનહકે કુલ તેઈસ સાલ, તેરહ સાલ મકકી ઝિંદગીકે જિસ્મે આપ મકકહહી મે થે, ઉસ વકત કુફફારકી તરફસે હરમ તક જાનેકી આપકો ઈજાઝત નહીં થી, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો હરમ શરીફકે અંદર કા'બતુલ્લાહકે સામને નમાઝ પળ્હનેસે, સિજદહ કરનેસે રોકા જાતા થા, ઉસીપર તો યે આયત નાઝિલ હૂઈ :

﴿اَرَاَيْتَ الَّذِىْ يَنْهٰى عَبْدًا اِذَا صَلّٰى﴾

(અ રઈય–તલ્લઝી યન્હા અબદન ઈઝા સલ્લા)

કુર્આને પાકમે અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા કે આપકો મસ્જિદમે નમાઝ પળ્હને સે યે લોગ રોકતે હેં.

અબૂજહલ લઈનને હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)સે કહા થા કે મુહમ્મદ ! અગર તૂ ખુદાકી ઈબાદત ઈસ હરમકે અંદર કા'બતુલ્લાહકે સામને કરેગા ઓર સજદહમે જાએગા તો તેરે સર પર પાઉ રખૂંગા ઓર પાઉસે તેરા સર કુચલૂંગા, અપની દાદાગીરીકે અંદર કહા થા કયુંકે મકકહકા દાદા થા, ઓર જિતને મવાલી થે વો ઉસકે ઈશારે પર, ઈસ બિનાઅ્ પર ઉસને હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો ધમકી દી , લેકિન હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) તો સિર્ફ ખુદાસે ડરતે થે ઓર કિસીસે ડરતે ન થે , ઓર યહી તા'લીમ અપની ઉમ્મતકો દી કે સિર્ફ અલ્લાહસે ડરો ઓર કિસીસે મત ડરો, યે ચીઝ જબ તક મુસલમાનોમે થી સારી દુનિયા ઉનકી થી ઓર વો સિર્ફ અલ્લાહસે ડરતે થે કિસીસે નહીં ડરતે થે ઈસલિએ દુનિયા ઉન્કે કબ્ઝહમે આગઈ થી, "મન કા–ન લિલ્લાહિ કાનલ્લાહુ લહૂ" જબ તુમ સિર્ફ ખુદાસે ડરોગે ઓર ગયરુલ્લાહકા સબ ખૌફ તુમ્હારે દિલસે નિકલ જાએગા તો કાઈનાત પૂરી તુમ્હારી હો જાએગી ઓર હર ચીઝ તુમસે ડરને લગેગી, યે

તારીખ હમારી બતૂલાતી હે, શેર ઓર ચીત્તે હમસે હમ સે ડરે, બળી બળી મિલેટરીયાં ઓર બળી બળી ફૌઝે હમસે ડરીં જબકે હમારે દિલમે સિર્ફ ખુદાકા ખૌફ થા, લેકિન જબ હમને ગયરુલ્લાહસે ડરના શુરૂઅ કર દિયા તો અલ્લાહને હમકો હર કિસીસે ડરનેવાલા બના દિયા, બસ યે ચીઝ હે, વો સહાબા (રિઝવાનુલ્લાહિ અલયહિમ અજમઈન) વાલા ઈમાન, આજ હમેં પતા નહી કે સહાબા(રિઝવાનુલ્લાહિ અલયહિમ અજમઈન) વાલા ઈમાન કયા હે ? ન ઉસ્કો પળ્હના ચાહેં ઓર ન ઉસ્કો સુન્ના ચાહેં, હમકો તો દુનિયાકે ન્યૂઝ પળ્હનેસે ફુરસત નહીં, ફજર હૂઈ કે ઈત્ના લંબા છાપા (અખ્બાર) લેકર બેઠ ગએ, ઉસ્કી એક એક સતર ઓર એક એક લકીર પળ્હે નહી વહાં તક પેટમેં ચૂંક મારે, ચૈન ન પળે, ઓર કુર્આને પાકકી દો સતર પળ્હનેકી ફુરસત નહીં, યે મતલબ નહીં કે અખ્બાર મત પળ્હો, શરીઅત મનાઅ્ નહીં કરતી, તુમ જરૂરતકે મુવાફિક અખ્બાર દેખ સકતે હો લેકિન લગન ઉસીકી હો, ફિક્ર ઉસીકી હો, દિલ ઉસીમે હો, ઓર કુર્આન ઉસ્કી જગાહ પર હો, પેહલે કુર્આનકા હક્ક અદા કરો ફિર સારી દુનિયા પળ્હો.

સબસે પેહલે મુસલમાન સુબ્હ ઉઠ કર વુઝૂ કરકે નમાઝ પળ્હ કર કુર્આન શરીફકી તિલાવત કરેગા, તિલાવત કરલી ફિર અપ્ને ઉપર દમ કર લિયા, અપ્ને પ્યારે બચ્ચોં પર દમ કર લિયા, ફિર દેખો કૈસા ઈમાન બન્તા હે, શિકાયત કરતે હેં કે છોકરા (લળકા) કબ્ઝહમે નહીં હે, વો લોગ નમાઝકી તરફ, દીનકી તરફ નહી આતે, ઈધર ઉધર ભટકતે હેં, યે તુમ્હારા કુસૂર હે, રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ઈત્ના અછ્છા તરીકહ બત્લાયા હે કે સુબ્હ સવેરે ઉઠ કર નમાઝ પળ્હકર ઈબાદત કરકે તિલાવતે કુર્આન કરો ઓર અપને ઉપર ઓર અપને બચ્ચોં પર દમ કરો, ફિર દેખો કૈસે ઈમાની જઝબે ઉન્કે અંદર પૈદા હોંગે ફજરમે ઉન્કો નાશ્તા દો ઉસ્પર "અલ્હમ્દો" શરીફ પળ્હકર દમ કરો ફિર દેખો કૈસી મસ્તી નિકલ જાતી હે, કૈસે રાસ્તા પર આ જાતે હેં, યે તો કુછ ન હો બલ્કે સુબ્હ ઉઠતેકે સાથ વો કાફિરોંકા મુંહ દેખેં ઓર ઉન્કે

હાથોંકી ચીઝ ખાવેં ઓર પીવેં, સબસે પેહલે ઉન્કે કોઠે કે અંદર નહાર મુંહ કાફિરકે હાથકા બના હૂઆ નાશ્તાહ જાએગા ઓર કોઈ દીનકી બાત ઉન્કે કાનમેં નહીં પળેગી, ફિર વો બિગર જાએં ઓર ભટક જાએં તો કિસકા કુસૂર હે, બહોતસી બાતેં સીધી સીધી મા'મૂલી મા'મૂલી હેં મગર હમ કરતે નહીં વરનહ ઘરમેંસે સારી મુસીબતેં ટલ જાએં અગર ઉન્પર અમલ હો, ઓર સાથ સાથ જબ હમ પળ્હેંગે તો બચ્ચોંકો ભી ખિયાલ હોગા કે મેરે બાવા ઈસતરહ પળ્હતે થે ફજરમેં. મેરી માં ઈસ્તરહસે ફજરમે પળ્હતી થીં, તો ઉન્કો કુછ ન કુછ તવજ્જુહ હોગી, વોતો ઐસા માહોલ દેખતેહી નહીં.

ઈસીલિએ કુર્બાનીકે બારેમેં યહી કહા જાતા હે, લોગ પૂછતે હેં કે કુર્બાની યહાં કરના અછછા હે કે ઈન્ડિયામે કરવાના અછછા હે ? તો યેતો બિલકુલ બરાબર હે કે ઈન્ડિયામે બિચારે બહોતસે ભુખે મરતે હેં, ગોશ્તકો તરસ્તે હેં, ભાજી ઓર સબ્ઝીકા વો ભાવ હે કે પેહલે ગોશ્તકા ભી ઈત્ના ભાવ ન થા, બિચારે સબ્ઝીકે મોહતાજ હેં, ગોશ્તકા નામ કહાંસે લેંગે તો યકીની બાત હે કે આપકી કુર્બાની અગર વહાં હોગી તો ઉન બિચારે ગરીબોંકો ગોશ્ત ખાનેકો મિલેગા, યહાંતો અલ્લાહકા ફઝલ હે હરકોઈ ખાનેવાલા હે, લેકિન અગર આપ ઈસતરહસે કરો કે મસલન આપકો દો જાનવરકી કુર્બાની કરના હે તો અગર દોનો કુર્બાની ઈન્ડિયા ભેજ દી ઓર યહાં ઘરમેં અલ્લાહ અલ્લાહ ખૈર સલ્લાહ, ઈદકી નમાઝ પળ્હકર આગએ ઓર બેઠ ગએ તો બચ્ચોંકો કૈસે પતા ચલેગા કે કુર્બાની ભી ઈસ દિનકે અંદર હે ઓર યે કોઈ શિઆરે ઈસ્લામ હે, ઈસલિયે એક કુર્બાનીં આપકે ઘરમેં અપને હાથસે બચ્ચોંકે સામને હોની ચાહિએ તાકે ઉન્હેં પતા ચલે કે યે કોઈ ઈસ્લામી શિઆર હે, વરનહ વો સમજેંગે કે કુછ ભી નહીં, બાવા બાહરહી બાહર ડ્રાફટ ભેજ દેતે થે, ઈસ્લિએ હમારે બચ્ચોંમે યે એહસાસ બાકી રહે કે હમ મુસલમાન હેં ઓર હમારે યહાં ઈદ મેં કુર્બાની હોતી હે જો વાજિબ હે ઓર યે હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલયહિસ્સલામ)કી એક સુન્નતે જારિયહ હે જો અલ્લાહ તબારક વ

તઆલાને આપકી ઉમ્મત પર લાઝિમ કર દી હે, તો ઈસ ખિયાલસે તુમ યહાં ભી કુર્બાની કરો ઓર બાકી જો હે વો વહાં ભેજો, ઈસ એઅ્તિબારસે બચ્ચોંકે અંદર ઉનકે સામને દીની માહોલ હોગા.

ઈસી તરહ માં–બાપ તિલાવતે કુર્આન કરેંગે તો ઉસ્કે અષરાત બચ્ચોંમે આએંગે, અરે ! અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) તિલાવત કરતે થે, હમ–તુમ ન કરેં ? રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) કયા કહેંગે આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) તો કુર્આને પાક લેકર આનેવાલે હેં, હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) તો કુર્આને પાકકે મહબત થે, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે સીનએ મુબારકમેં સારા કુર્આન ભરા હૂઆ થા, ઉસ્કે બાવજૂદ ખુદાકે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ફજ્રો ફજરમેં કુર્આને પાકકી તિલાવત કરતે થે, હમ–તુમ ન કરેં ? આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) મુઅલ્લિમ હોકર, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) હાદિએ બરહક હોકર, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) સય્યિદુર્રુસુલ હોકર, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ખાતિમુન્નબીય્યીન હોકર, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) મહબૂબે રબ્બુલ આલમીન હોકર તિલાવત કરતે હેં, સહાબા (રદીયલ્લાહુ અલયહિમ અજમઈન) ફરમાતે હેં :

وَ فِيْنَـا رَسُوْلُ اللّٰـهِ يَتْلُوْا كِتَابَهٗ
اِذَا انْشَـقَّ نُـوْرٌ مِنَ اللّٰـهِ سَاطِـعٌ

વ ફીના રસૂલુલ્લાહિ યત્લુ કિતાબહૂ
ઈઝાન્શક્ક નૂરૂન મિનલ્લાહિ સાતિઉ

બુખારી શરીફકે અંદર ઈમામ બુખારી (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)ને સહાબા (રદીયલ્લાહુ અલયહિમ અજમઈન)કી સનદસે હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા યે અમલે મુબારક નકલ કિયા હે, ઈન્હી અશ્આર કે સાથ:

وَ فِيْنَا رَسُوْلُ اللّٰهِ يَتْلُوْا كِتَابَهٗ
اِذَا انْشَقَّ نُوْرٌ مِنَ اللّٰهِ سَاطِعٌ

વ ફીના રસૂલુલ્લાહિ યત્લુ કિતાબહૂ
ઈઝાન્શક્ક નૂરૂન મિનલ્લાહિ સાતિઉ

સહાબા (રદીયલ્લાહુ તઅલા અલયહિમ અજમઈન) ફરમાતે હેં, અલ્લાહ ! અલ્લાહ ! આજ હમારે અંદર અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) મવજૂદ હેં ઓર ફિર અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) યે નહીં કે હમકો પળ્હા કર આરામસે લેટ જાતે હોંગે કે જાઓ છુટટી હોગઈ મદ્રસામે જાકર આરામ કરેં, બલ્કે આપ ખુદ કિતાબુલ્લાહકી તિલાવત કરતે થે, સુબ્હે સાદિકકા સુહાના વકત હે, નૂરાની વકત હે ઓર હમારે અંદર અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) કલામે પાકકી તિલાવત કરરહે હેં, રાતકો જો તિલાવત કરતે થે નમાઝમે વો અલગ, રાતકો જબ અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) કુર્આને પાક શુરૂઅ કરતે થે તો ઈત્ના પળ્હતે થે કે હમ-તુમ ઈત્ના ખળા ભી નહી રેહ સકતે.

હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસ્ઉદ (રદીયલ્લાહુ અન્હું) બળે જલીલુલ કદ્ર સહાબી હેં, નવજુવાન હેં, ફરમાતે હેં કે એક દફા મેને રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો રાતકો કિયામુલ્લયલ કરતે દેખા, મેને સોચા કે કયા અછછા હો કે મે ભી અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે પીછે ઈકિતદા કરું, મેને ભી બગલ મેં ખડે હોકર રકા'ત બાંધ લી.

મસ્અલા હે કે એક મુકતદી હો તો સીધી તરફ ખળા રહે ઈમામ કે, બા'ઝ લોગ બહોત પીછે ખળે રેહતે હેં બલ્કે ઈમામકે બિલ્કુલ સાથ, ઝરાસા ફર્ક હો કે ઈમામસે આગે ન કહા જાએ, એળી હમારી ઈમામકી એળીસે ઝરા પીછે રહે, ચૂંકે હદીષમે આતા હે કે અગર એક મુકતદી હોતા તો રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) દાહની તરફ ખળા કરતે થે,

તો ફરમાતે હૈં કે મૈં હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી દાહની તરફ ખળા હોગયા ઓર રકા'ત બાંધ લી, હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને અલ્હમ્દુ શરીફ પળ્હનેકે બા'દ શુરૂઅ ફરમાયા ﴿અલિફ લામ મીમ ઝાલિકલ કિતાબુ લા રય-બ ફીહિ﴾ મેને સોચા કે પાવ પારહ પળ્હેંગે ઓર કિત્ના પળ્હેંગે, પાવ પારહ હૂઆ, આધા હૂઆ, પોના હૂઆ, પૂરા પારા ખત્મ હોગયા, અલ્લાહુ અકબર ! રૂકૂઅ્ હી નહી હોતા, ﴿સ યકૂલુસ્સુફહાઅ્﴾ શુરૂઅ્ ફરમાયા, પાવ હૂઆ, આધા હૂઆ, પોના હૂઆ, પૂરા પારહ ખત્મ હૂઆ, ફિર આપને તીસરા પારહ શુરૂઅ કર દિયા, મે સમજા કે આપ સૂરએ બકરહ પળ્હ કર રૂકૂઅ્ કરેંગે, સૂરએ બકરહ ખત્મ હૂઈ તો ઓર આગે શુરૂઅ કર દિયા, ફરમાતે હૈં કે મે તો ઐસા થકા કે ઈરાદા હૂઆ કે બેઠકર પળ્હું, મગર મેને દિલમે કહા કે તૂ કિત્ના બુઝદિલ હે કે અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) તુજસે ઉમ્રમે ઝિયાદહ ઓર તૂ બેઠ જાવે, ઈસલિએ લટકા લટકા રહા, બળી દેરકે બા'દ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને કઈ પારે પળ્હનેકે બા'દ રૂકૂઅ્ કિયા, મેરા તો ઈરાદા હૂઆ કે છોળ કર બેઠ પળું, બત્લાઈએ ! કયા જરૂરત થી, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) તો જન્નતકે માલિક થે, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) તો મહબૂબે રબ્બિલ આલમીન થે, લેકિન ઉમ્મતકે લિએ ઓર શુક્રાનેકે લિએ પળ્હતે થે.

લોગોંને પૂછા ભી કે હઝરત ! આપ ઈત્ની મેહનત કાહેકો કરેં, હમારે જૈસે ફાંકે મારે, જદો જહદ કરેં કે હમારે ગુનાહ મુઆફ હોજાએં ઓર જન્નત મિલે, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો કયા જરૂરત હે, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) કે લિએ તો બશારત હે :

﴿ لِيَغْفِرَ لَكَ اللّٰهُ مَاتَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَ مَا تَأَخَّرَ ﴾

(લે યગ્ફિ-ર લ-ક લ્લાહુ મા તકદ્દમ મિંન ઝંબિ-ક વમા તઅખ્ખર)

આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે લિએ તો કુર્આને પાકને યે એ'લાન કર દિયા હે, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) મઅ્સૂમ

હેં ઓર જન્નત આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી હે, આપકે બગૈર અંબીયા (અલયહિમુસ્સલામ) પર ભી જન્નત હરામ હે.

જન્નતકે દારૂગએ રિઝવાનસે અલ્લાહને ફરમા દિયા હે કે જબતક પ્યારે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) જન્નતમેં કદમ ન રખ્ખેં કિસી નબીકો ભી અંદર આનેકી ઈજાઝત નહીં, સબસે પેહલે આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)હીકે લિએ દરવાઝા ખોલા જાએગા કિસીકે લિએ દરવાઝા નહી ખોલા જાએગા, તો હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો કયા જરૂરત થી, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ઈત્ને ખળે રેહતે થે કે પાંઉ પર ખૂન ઉતર આતા થા, પાંઉ પર વરમ હોજાતા થા, તો હઝરત (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા : " અફલા અકૂ–ન અબ્દન શકૂરન" ફરમાયા કે યે તો શુક્રાનહ હે ખુદાવંદે કુદૂસકા.

શુક્રે નેઅ્મતહાએ તૂ ચંદા કે નેઅ્મતહાએ તૂ

મુજપર નેઅ્મતેં ઈત્ની હેં કે કિસી ઔર પર નહી, તો મેરા શુક્રાનહ ભી ઈત્ના બળા હોગા કે કિસીને ન કિયા હો, યે તો શુક્રાનહ હે અલ્લાહકી નેઅ્મતોં કા.

હકીકતમે રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)સે ઝિયાદહ ઈબાદત કરનેવાલા ઈસ આસ્માનકે નીચે ઓર ઝમીનકે ઉપર ઓર કોઈ નહી હૂવા, ઈસીલિએ અલ્લાહ તઆલાને આપકો અબ્દે કામિલ ફરમાયા ઓર આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો યાદ ફરમાયા અબ્દકે સાથ કે અગર કોઈ હકીકતમે ઈબાદતકે અંદર અબ્દે કામિલ હે તો વો પ્યારે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) હે ﴾અ રઈય–તલ્લઝી યન્હા અબ્દન ઈઝા સલ્લા﴿ દેખીયે ! યહાં યૂં નહી કેહ રહે હે ﴾યન્હા મુહમ્મદન﴿ મનાઅ્ કીયા થા આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો મગર અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હે કે ﴾અ રઈય–તલ્લઝી યન્હા અબ્દન ઈઝા સલ્લા﴿ કિસ કો રોકા ? રોકા થા મહબુબે રબ્બિલ આલમીન (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો.

તો અબૂજહલને કહા કે આઈન્દહ જો મે તુમકો સજદહમે દુખૂંગા તો તુમ્હારે સરપર પાઉ રખૂંગા, ધમકી દી આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો, અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) જાનતે થે કે યે બહોત બળા દાદા હે, મકકહ કે તમામ અવબાશ ઉસ્કે કબઝહ મે હૈં, જો ચાહે કર સકતા હે, ઓર આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે તો ગિનેચુને મુસલમાન થે, વો ભી બીચારે બેબસ થે, કુછ નહીં કરસકતે થે.

હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસ્ઉદ (રદીયલ્લાહુ અન્હુ) ફરમાતે હૈં કે એક દફા હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) સજદહ મે થે ઓર અબૂજહલકી પારટી બેઠી થી, ઊંટકા ગોશ્ત ખા રહે થે ઓર શરાબ પી રહે થે, વહાં બેઠે બેઠે અબૂજહલકો મસ્તી આઈ, ઉસ્ને સુના કે રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) હરમ શરીફમે નમાઝ પળ્હ રહે હૈં, સજદહ કર રહે હૈં, તો કહા કે મૈને મના કિયા થા, શરાબી લોન્ડે, અવબાશ ઓર મવાલી બેઠે થે ઉન્સે કહા કે કોન હે હિમ્મતવાલા ફલાં મહોલ્લાકે અંદર આજ ઊંટની કટી હે, વહાં જાકર ઊંટનીકી ઓજળી ઉઠા લાવે, ખૂનમેં લથળી હૂઈ વો ગંદી ઓજળી , ઓર વો લે જાકર મુહમ્મદકે કંધે પર રખ દે,(સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) કિત્ની શરારત કી, ઉસ્કા એક ચેલા ખળા હોગયા, ફૌરન દોળા, ડર તો થા હી નહી કિસી ચીઝકા કે અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી તરફસે કોઈ મુખાલિફત કરનેવાલા હો, કોઈ પારટી હો, કોઈ મુકાબલહ કરનેવાલા હો, ઈસલિએ આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે સાથ શરારત કરને મે તો ઉન્કો કોઈ ડર લગતા હી નહી થા, તો ફૌરન ઉઠા ઓર ગયા ઓર ઉસ મહોલ્લાસે વો ઓજળી ખૂનમે લથળી હુઈ નાપાક ઉઠા લાયા, ઓર જબ રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) સજદહમે ગએ તો ઉસ ખબીષને આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી ગરદન મુબારક પર રખ દી, અબ યકીની બાત હે કે બદન ભી ખરાબ ઓર કપળે ભી ખરાબ, હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસ્ઉદ (રદીયલ્લાહુ અન્હુ) ફરમાતે હૈં કે

મેં ખળા હૂઆ દેખ રહા હૂં મગર કુછ નહી કર સકતા કયૂંકે ઉનૂકી પારટી હે મેરા સર ફોળ દેં, ઓર અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી ભી યહી તા'લીમ થી કે યે લોગ કુછ ભી કરેં ﴿ ફઅ્ફૂ વસ્ફહૂ﴾ મેરે અલ્લાહને યે હુકમ દીયા હે, મકકેકી ઝિંદગીમેં એક અજીબ તા'લીમ દી ગઈ, સબ બરદાશ્ત કરો, બદલહ લેનેકી કોશિશ મત કરો, મુદાફઅત તક મત કરો, ઓર ઈસીમે હિકમત થી, અગર મુકાબલહ કરને જાતે તો દીન નહીં ફૈલતા, વો મકકી ઝિંદગી ઉસીને કામિયાબ કિયા હે, તો અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી યે તા'લીમ ભી થી, બીબી ફાતિમહ (રદીયલ્લાહુ અન્હા)કો કિસીને કહા અબ્બા જાન સજદહ મે હેં ઓર ઉન ખબીષોંને ઐસી શરારત કી હે, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) સજદહ મે હેં સર નહી ઉઠાતે કૈસે સર ઉઠાએં, સર ઉઠાએંગે તો ઓર સારા બદન ખરાબ હોગા, કયૂંકે વો લુળકેગી ઓર સારે બદન પર જાકર ગિરેગી, અભી તો એક જગા પર રખ્ખી હે, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ઈસીકે મુન્તઝિર થે કે ઉઠાયા જાએ તો મે સિજદહસે સર ઉઠાઉ, બીબી ફાતિમહ (રદીયલ્લાહુ અન્હા) આઈ ઓર ઉન્હોને ઉન ખબીષોં કો બુરા-ભાલ કહા, ઓર ઉસકો હટાકર ફૈંકા તો હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને સજદહસે સર ઉઠાયા, સર ઉઠા કર જો હાથ ઉઠાએ તો ફરમાયા :

" اَللّٰهُمَّ عَلَيْکَ بِاَبِیْ جَهْلِ اَللّٰهُمَّ عَلَيْکَ بِعُتْبَةَ بِنْ شَيْبَةَ وَ رَبِيْعَةَ بِنْ عُتْبَةَ "

(અલ્લાહુમ્મ અલય્ક બિઅબી જહલ, અલ્લાહુમ્મ અલય્ક બિઉતબ-ત બિન શયૂબ-ત વ રબીઅ-ત બિન ઉતબ-ત)

નામ લે લે કર પૂરી પાર્ટી કે લિએ બદ્દુઆ ફરમાઈ કે એય અલ્લાહ! અબ પકડ઼ લે, અબ હદ હોગઈ ઐસી બદ્દુઆ ફરમાઈ કે એક એકકી મેદાને બદ્રકે અંદર લાશેં પળ ગઈ, જિતને થે ઉનમેસે એક ભી

નહી બચા.

યહાં એક સવાલ હોતા હે કે હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) તો કિસીકે લિએ બદ્દુઆ નહી ફરમાતે થે, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) તો દુશ્મનોકે લિએ દુઆ કરતે થે, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો ખૂનમે નહ્લાયા તાઈફવાલોં ને મગર અલ્લાહકે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને દુઆ દી ઓર તાઈફકે પત્થરસ્તાનકો ફૂસ્લિતાન બના દીયા, જિબરઈલે અમીન આસ્માનસે આતે હેં ઓર અર્ઝ કરતે હેં યા રસૂલલ્લાહ ! અલ્લાહને મુજે પૂરા ઈખ્તિયાર દીયા હે, પૂરા પાવર લેકર આએ હેં, ફરમાયા કે હુકમ દીજિયે અભી એક પર મારૂં સારે તાઈફકો ઉળા કર ફેંક દૂં.

જિબ્રઈલકો અલ્લાહ તઆલાને વો તાકત દી હે કે એક પર પર કૌમે લૂતકે પાંચ શેહરોંકો ઉઠા લિયા, પાંચ બળે ટાઉન થે એક પર પર ઉઠા લીયા ઉન્કો ઓર આસ્માન તક લેગએ, ઈત્ને ઉપર લે ગએ કે જબ સુબ્હકા વકત થા, મુરઘ બોલ રહે થે તો આસ્માનકે ફરિશ્તોને ઉન મુરઘોંકી આવાઝેં સુનીં, ઈત્ને ઉપર લે ગએ ઓર ફિર ઉધા પાટિયા માર દિયા (ઉલટા કર દીયા), વો સબ નીચે ઓર ઉનકે ઉપર તમામ ઝમીન ઉલટ દી ગઈ.

અભી યે સાઈન્સવાલે વહાંકી ખુદાઈ કર રહે હેં વો કેહતે હેં કે પેહલે ઝમાને કે અંદર કોઈ બસ્તી થી યહાં ઓર વો બસ્તી દફન હો ગઈ, મગર વો કેહતે હે કે ઉસ્મેસે જો ચીઝ હમ નિકાલતે હેં વો સબ ઉઘી હી નિકલતી હે, કોઈ ચીઝ સીધી નહીં હે, વો કેહતે હે કે યે તઅજ્જુબ કી ચીઝ હમને દેખી, બહોત બસ્તિયાં ખોદ ડાલીં, કયૂંકે બહોતસી બસ્તિયાં પેહલે થીં ઓર દફન કર દી ગઈ, યે તો દુનિયામે હોતા હી હે, બળી બળી બસ્તિયાં ગર્ક હોજાતી હેં જબ ઝલઝલા આતા હે, ઝમીન ફટતી હે ઓર શહરકા શહર અંદર ચલા જાતા હે, આજ ભી હોતા હે, તો વો કેહતે હેં કે હમને બહોતસી બસ્તિયાં ખોદ ડાલીં લેકિન હર ચીઝ ઉઘી નિકલે ઐસા કભી નહી હૂવા, લેકિન ઈસ જગા હમ જો ચીઝ નિકાલતે હેં વો ઉઘી

નિકલતી હે.

તો ઉન્હોંને ઉસપર તહકીકાત કરકે યે એ'લાન કીયા કે મઅ્લૂમ હોતા હે કે પેહલે યહાં કુછ શહર થે વો ઉલટ દિએ ગએ હેં, યે અલ્લાહને ઉનકે હાથસે ઈકરાર કરવા દીયા જો કુર્આને પાકમે વાકિઅહ બયાન ફરમાયા ગયા હે.

તો જિબ્રઈલ (અલયહિસ્સલામ)ને ફરમાયા કે મેં પૂરે તાઈફકો ઉલટ દૂં, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા નહીં ! મેં દુનિયાવાલોંકે લિએ અઝાબ બનકર નહી આયા હૂં, મુજે મેરે રબને દુનિયાકે લિએ રહમત બનાકર ભેજા હે, ﴿વમા અર્સલ્ના-ક ઈલ્લા રહમતન લિલ્આલમીન﴾ પહાળોંકા ફરિશ્તા આતા હે કે આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) કહેં તો પહાળોંકે બીચમે ઉન્કો મસલ કર રખદૂં.

હવાકા ફરિશ્તા આતા હે કે આપ ફરમાએં તો હવાકે ઝરિયહ ઉળા ઉળા કર પટખ પટખ કર મારૂં જૈસે કૌમે આદકો ઉળાયા ગયા, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ઈન્કાર ફરમાયા.

જિબ્રઈલ (અલયહિસ્સલામ)ને ફરમાયા કે આપ ઉન્કે લિએ બદ્દુઆ કીજિએ તો આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને કયા દુઆ કીઃ

"اَللّٰهُمَّ اِهْدِ قَوْمِیْ فَاِنَّهُمْ لاَ یَعْلَمُوْنَ"

(અલ્લાહુમ્મ ઈહદિ કવ્મી ફઈન્નહુમ લા-યઅ્લમૂન)

એય અલ્લાહ ઉનકો હિદાયત દે, યે બીચારે અંજાન હેં.

દુઆ માંગી ઈલાહી કૌમકો ચશ્મે બસીરત દે
ઈલાહી રહમ કર ઉનપર ઉન્હેં નૂરે હિદાયત દે
જહાલત હી ને રખ્ખા હે સદાકતકે ખિલાફ ઉન્કો
બે-ચારે બે-ખબર અંજાન હેં કરદે મા'ફ ઉન્કો
ઈલાહી ફઝ્લ કર કહ્સારે તાઈફકે મકીનોં પર
ઈલાહી ફૂલ બર્સા પત્થરોંવાલી ઝમીંનો પર

ઈસકા તરજુમહ હે, તો અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી આદતે મુબારકહ થી કે આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) કિસીકે લિએ બદ્દુઆ નહી ફરમાતે થે, ફિર યહાં કયૂં બદ્દુઆ ફરમાઈ, યે એક સવાલ હે.

તો ઈસ્કા જવાબ યે હે કે રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને અપની ઝાતકે લિએ કભી કિસીસે બદલહ નહીં લિયા, કભી કિસીકો બદ્દુઆ નહી દી, લેકિન જબ દીનકી બેહુરમતી હો વહાં આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) મુઆફ નહીં કરતે થે, દરગુઝર નહી કરતે થે, યહાં આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા ઈન્સલ્ટ નહીં થા બલ્કે નમાઝકી તૌહીન થી, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) બેઠે હોતે ઓર આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે ઉપર કીચળ ઉછાલા હોતા તો આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) કભી બદ્દુઆ નહી કરતે, લેકિન આપતો નમાઝ મે હેં ઓર આપકે સાથ નમાઝમેં અઠકીલી કીગઈ યે નમાઝકી તૌહીન હે, યહાં મુઆફ નહી હોગા, યહાં ફૌરન બદ્દુઆ કરદી, ચંદ રોઝકે બા'દ મૈદાને બદરમે પૂરી પાર્ટી ખતમ હોગઈ.

તો યહી અબૂજહલ લઈન ઉસને આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)સે કહા કે આપ સજદહ કરોગે તો મે આપકે સરપર પાઉ રખૂંગા, ચુનાનચે જબ રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) સજદહમે થે તો યે બળે ગુરૂરકે સાથ આયા ઓર અપની પાર્ટીકો લેકર આયા ઓર કહા કે દેખો! મે અભી ઉનકે સરકે ઉપર પાઉ રખ કર કુચલતા હું, ચુનાનચે ઉસ્કી પાર્ટી એક તરફ ખળી રહી ઓર યે બળ્હા બળી મસ્તી ઓર બળે ખુમારકે સાથ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે સરમુબારક પર પાઉ રખનેકે લિએ, મગર અભી ચાલીસ કદમ દૂર હે ઓર ઈત્ની ઝોરસે ચીખ મારી ઓર ઐસી હૈબત ખાઈ કે ભાગા પીઠ ફેર કર, ઉસ્કે સાથી સબ કેહને લગે કે મુહમ્મને તેરી તરફ દેખાભી નહીં, વોતો અભી સિજદહ મે હે, ન આંખ નિકાલી ન કુછ ઓર

તૂ કયૂં હૈબત ખાગયા ? તો કેહને લગા કે તુમ્હેં કયા મા'લૂમ, મેરે ઓર મુહમ્મદ કે બીચ મુજે આગકી ખાઈ (ખંદક) નઝર આઈ ઓર ઉસકે અંદર બળે બળે દીદેવાલે (આંખવાલે) ઐસે નઝર આએ કે જિસસે મેરે અવસાન ખતા હોગએ, વો કયા થા ? વો અલ્લાહ કે ફરિશ્તે થે.

હક તઆલાને ફરમાયા ﴿ અ રઈય-તલ્લઝી યન્હા અબદન ઈઝા સલ્લા ﴾ ઉસકો દેખો ! હમારે બંદહકો ઈબાદતસે રોકતા હે ﴿ ફલયદઉ નાદિયહૂ સનદ્ઉઝઝબાનિયહ ﴾ જા બુલા તેરી પાર્ટીકો હમભી અપની ઝબાનિયહ ફૌઝ ભેજતે હેં સાતવે આસ્માનકી ફૌઝ ભેજ દેંગે, ઝબાનિયાં ફરિશ્તે આકર ઉસકી બોટી બોટી કરદેતે મગર ઉસ્કી ખૈર થી કે ભાગ ગયા.

તો ઈબાદતકે અંદર રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો અલ્લાહને વો દરજહ દીયા થા ઓર મેહનત જો ફરમાતે થે ઈસબિના પર શુક્રાના અલ્લાહકી નેઅ્મતોકા ઓર ઉમ્મતકે લિએ અલ્લાહકે સામને રોતે થે ઓર તિલાવત ફરમાતે થે, તો સહાબા (રદીયલ્લાહુ અન્હુમ) ફરમાતે હેં :

وَ فِيْنَا رَسُوْلُ اللّٰهِ يَتْلُوْا كِتَابَهٗ

اِذَا انْشَقَّ نُوْرٌ مِنَ اللّٰهِ سَاطِعٌ

વ ફીના રસૂલુલ્લાહિ યત્લુ કિતાબહૂ

ઈઝાન્શક્ક નૂરૂન મિનલ્લાહિ સાતિઉ

અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) નૂરાની વકતમે કુર્આને પાકકી તિલાવત કરતે થે:

اَرَانَا الْهُدٰى بَعْدَ الْعَمٰى فَقُلُوْبُنَا

بِهٖ مُوْقِنَاتٌ اَنَّ مَا قَالَ وَاقِعٌ

અરાનલ હુદા બા'દલ અમા ફકુલૂબુના

બિહી મૂકિનાતુન અન્ન મા કાલ વાકિઉન

હમ અંધેરેમે થે, ગુમરાહીમે થે, આપને આકર હમકો ઉજાલેમે નિકાલા, હમકો દીન સિખ્લાયા, હિદાયત દી ઓર હમકો ઈત્ના યકીન હોગયા કે આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) જો કેહતે હૈં આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી હર બાત સચ્ચી હે ઓર હોકર રેહનેવાલી હે :

يَبِيتُ يُجَافِى جَنْبَهُ عَنْ فِرَاشِهِ
إِذَا اسْتَثْقَلَتْ بِالْمُشْرِكِيْنَ الْمَضَاجِعُ

યબીતુ યુજાફી જન્બહૂ અન ફિરાશિહી
ઈઝાસ્તસ્કલત બિલ મુશરિકી-નલ મઝાજિઉ

ફરમાતે હૈં કે રાતકો દુનિયા ગફલતમે સોતી હે લેકિન આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) બિસ્તરસે અલગ હોકર અલ્લાહકી ઈબાદતમે રાત ગુઝારતે થે.

તો મેને અર્ઝ કીયા કે અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) તિલાવત કરતે થે, હમ લોગ સુબ્હ ઉઠ કર તિલાવત કરેં ઓર અપને ઉપર ઓર બચ્ચોં પર ફૂંકેં તો દેખેં કે કૈસે ઈમાની જઝબાત પૈદા હોતે હૈં.

તો અર્ઝ યે કર રહા થા કે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) અરફાતકે મૈદાનમે થે હજ્જતુલ વદાઅકે મૌકઅ્ પર, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા યે આખરી હજ્જ થા, ઉસકે દૂસરે હી સાલ રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) દુનિયાસે તશ્રીફ લેગએ, હજ્જતુલ વદાઅ્મે તકરીબન એક લાખ ચોબીસ હઝારકા ઝમઘટા હે ઓર હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) મૈદાને અરફાતમે ખુત્બહ દે રહે હૈં ઉસીવકત જિબ્રઈલ (અલયહિસ્સલામ) યે આયત લેકર આતે હે :

﴿ اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ دِيْنَكُمْ وَ اَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِىْ وَ رَضِيْتُ لَكُمُ الْاِسْلَامَ دِيْنًا ﴾

(અલ્યવ–મ અકમલતુ લકુમ દીનકુમ વ અતૂમમ્તુ અલયકુમ નીઅ્મતી વ રઝીયતુ લકુમુલ ઈસ્લામ દીના)

સાફ એ'લાન કરદિયા કે આજ દીન મુકમ્મલ હોગયા કયામત તક આનેવાલે ઈન્સાનોકે લિએ બેહતરસે બેહતર દીની ઉસૂલ કાઈમ હોચુકે :

﴿ وَ اَتۡمَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ نِعۡمَتِيۡ ﴾

(વ અતૂમમ્તુ અલયકુમ નીઅ્મતી)

બસ અબ ઈસી દીનેઈસ્લામ પર મેરી રઝામંદી મવકૂફ હોગઈ, ઈસી દીનકો મૈંને મન્ઝૂર કર લિયા હે કયામત તકકે લિએ,અબ કોઈ અપને અસ્લી દીન પર રેહકર કામિયાબ નહીં હોસકતા, યહૂદી ચાહે કે મેં યહૂદિયત પર ઓર તૌરેતવાલે દીનપર ચલકર કામિયાબ હો જાઉ કભી નહીં હોસકતા, નસારા ચાહેં કે હમ ઈન્જીલ ઓર બાઈબલવાલે દીન પર ચલકર કામિયાબ હો જાએં યે કભી નહી હોગા.

ઈસી લિએ મૈને કહા કે અબ દીનકે અંદર ઝર્રહ બરાબર કિસી કિસમકી તરમીમકી જરૂરત નહીં, દીન કયામત તકકે લિએ મુકમ્મલ હો ચુકા હે, અલ્લાહકો સબ મા'લૂમ થા કે કયા કયા હાલાત આનેવાલે હેં, કયા કયા ઈન્કિલાબ હોનેવાલે હેં, કૈસી કૈસી નઈ નઈ ચીઝેં નિકલનેવાલી હેં, કયૂંકે અલ્લાહ તો અલીમો ખબીર હે, કયામત તકકે સારે હાલાતકો જાનૂતા હે, ઉન્હી હાલાતકે એઅ્તિબારસે ઉસ્ને કાનૂન બના દિયા હે, ઈસલિએ કિસી નએ કાનૂન ઓર નએ લાઅ્ (લો)કી ઝરૂરત નહીં.

અર્ઝ યે કર રહા થા કે હુઝૂર(સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને હમારે લિએ હર ચીઝમે બેહતરસે બેહતર નમૂને કાઈમ કર દિએ હેં, શાદી–બિયાહ કે લિએ, ઝિંદગી ઓર મૌતકે લિએ, બ્યોપાર ઓર તિજારતકે લિએ, બીવી–બચ્ચોંમે રેહનેકે લિએ, રહન–સહનકે લિએ, હર ચીઝમે રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને બેહતર નમૂને કાઈમ કરદિએ ઓર અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને કુર્આને પાકમે

એઅ્લાન ફરમા દિયા :

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُوْلِ اللّٰهِ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ﴾

(લ કદ કા–ન લકુમ ફી રસૂલિલ્લાહિ ઉસ્વતુન હસનતુન)

તુમ્હારે લિએ હમારે પ્યારે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી પૂરી ઝિંદગીમે બેહતરસે બેહતર ઉસ્વહ હે કે જિસ્કી તુમ તકલીદ કર સકતે હો, જિસપર અમલ કરકે તુમ કામિયાબ હોસકતે હો, લિહાઝા તુમ્હારા ફરીઝહ યે હે કે :

﴿مَا اٰتٰكُمُ الرَّسُوْلُ فَخُذُوْهُ وَمَا نَهٰكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوْا﴾

(મા આ'તાકુમુર્રસૂલુ ફ ખુઝૂહુ વમા નહાકુમ અન્હુ ફન્તહૂ)

પ્યારે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને જો તરીકે બત્લાએ હેં ઉસીપર ચલો ઓર જિન બાતોંસે પ્યારે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને રોક દિયા હે ઉસ્સે બાઝ આજાઓ.

યહાં તકકે દીનકે ફરાઇઝકે જો તરીકે આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને બત્લાએ હેં ઉસ્મેભી કિસીકો ઝિયાદતી કમી કરનેકી ઈજાંઝત નહી, એક રકા'તમે એક રૂકૂઅ્ ઓર દો-સજદે હોતે હેં, અબ અગર કોઈ કહે કે હમ દો રૂકૂઅ્ ઓર દો સજદે ઓર ઝિયાદહ કરતે હેં, અલ્લાહ મીયાં રાઝી હોજાએંગે, તો ઉસ્કી નમાઝ હૂઈ હી નહીં, અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને જો મુકર્રર કર દિયા ઉસીપર ચલો, અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરાઇઝકે અંદર જો તરીકે બત્લાએ હેં વોહી તરીકે અલ્લાહકે યહાં મન્ઝૂર હોંગે ઓર ઉસી તરીકે પર કામિયાબી હોગી.

ફિર ફરાઇઝકે અલાવહ રહન–સહનમે રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને જો અદાએં મુકર્રર કરદી હેં, જો તરીકે બત્લા દિએ હેં વો ઈસ્લામી તરીકે હેં, ઉન તરીકોં પર ચલનેસે ઈમાનકે અંદર બરકત પૈદા હોગી ઓર અલ્લાહ રાઝી હોગા.

મષલન રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા કે ખળે ખળે મત ખાઓ, ખાના બેઠકર ખાઓ, જબ ભી ખાઓ, ઈસલિએ કે બેઠકર ખાના યે ઈન્સાની ખાના હે ઓર ખળે ખળે ખાના યે હયવાન ઓર ઢોરકા ખાના હે, યે ફર્ક કર દીયા આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને દૂસરી કૌમોમે ફર્ક નહીં.

ઈસીતરહ આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા કે સીધે હાથસે ખાઓ, ઉલટે હાથસે મત ખાઓ, અબ સીધે હાથસે ખાના યે સુન્નતે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) હે, ઉસ્સે અલ્લાહ રાઝી હોતા હે બગૈર ઉઝકે ઉલટે હાથસે ખાના રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી સુન્નતકે ખિલાફ હે, ઓર વો ખાના ખૂના બન જાતા હે, ઓર વો ખાના જો રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી સુન્નત પર હો વો સોના બન જાતા હે, વો ઈબાદત બન જાતા હે.

ઈસી તરીકાસે સોનેકા તરીકા બત્લાયા કે જબ સોને લગો તો ઈસ તરીકાસે સોઓ કે તુમ્હારે પેર કિબ્લાકી તરફ ન હોં, તુમ્હારા મુંહ કઅ્બતુલ્લાહ કી તરફ હો, ઓર શુરૂઅ્ કરો સોના દાહની કરવટ પર, બા'ઝ આદમીકો બાઈ કરવટ પર સોનેકી આદત હોતી હે, મગર શુરૂઅ કરે દાહની કરવટ પરં, થોળી દેર દાહની કરવટ પર સોલે, સોનેકી દુઆ પળ્હ લે, ફિર ચાહે પાસહ બદલ લે, યે નહીં કે સારી રાત દાહની કરવટ પર સોએ.

ઈસીતરહ ઘર બનાઓ તો પેહલે ખિયાલ રખ્ખો કે બયતુલ ખલાકા રૂખ કિધર હોગા, યે નહીં કે ઈન્જિનિયરને જો પ્લાન બના દિયા હે ઉસીતરહ બના લિયા, યે પેહલે દેખો કે કહીં કિબ્લાકી તરફ મુંહ યા પીઠ તો નહીં હોગીઃ

"نَهٰی رَسُوْلُ اللّٰهِ ﷺ عَنْ اِسْتِقْبَالِ الْقِبْلَةِ وَ اِسْتِدْبَارِهَا"

(નહા રસૂલુલ્લાહિ –(સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)– અન ઈસ્તિકબાલિલ કિબ્લતિ વ ઈસ્તિદબારિહા)

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને પૈશાબ–પાખાનાકે વકત કઅ્બતુલ્લાહકી તરફ મુંહ ઓર પીઠ કરકે બેઠનેસે 'મના' ફરમા દિયા ચાહે ઘરમે હોં ચાહે બયાબાન જંગલમે હોં.

જિસ તરફ કા'બતુલ્લાહ પળતા હે ઉસતરફ થુકને તકકો મના' ફરમાયા હે, ઉસ્કી તરફ થુકોગે તો બળી બેઅદબી હોગી.

યે આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને મુકર્રર કર દિયા હે, કયૂંકે ઉસ્મે એહતિરામ હે ક'બતુલ્લાહકી સિમતકા કે જિસતરફ મુંહ કરકે નમાઝ પળ્તેં હેં ઉસતરફ બયતુલ ખલાઅ્કે વકત મુંહ કરના ઓર પીઠ કરના ભી બે અદબી હે જૈસે ક'બતુલ્લાહકી તરફ પાંઉ લંબે કરકે સોના બેઅદબી હે, ગુસ્તાખી હે, અલબત્તા મય્યિતકો સુલાનેકે લિએ એક જરૂરત હે જિસકી બિના પર ઉસ્કો કા'બહકી તરફ પાઉ કરકે સુલાનેકા હુકમ હે, કયૂં ? ઈસલિએ કે ઉસ્કા મુંહ કિબ્લાકી તરફ કૈસે હોગા, હમતો કરવટ લેકર સો સકતે હેં કા'બહકી તરફ મુંહ હોજાએગા, મય્યિતકો તો ચિત સુલાયા જાતા હે ઈસ લિએ મય્યિતકો ઈસતરહ સુલાઓ કે કા'બહકી તરફ ઉસ્કે પાઉ હો તાકે મુંહ કા'બહકી તરફ હો જાએ, ઉસ્કા મુંહ કા'બહકી તરફ કરનેકે લિએ ઉસ્કો કા'બહકી તરફ પૈર કરકે સુલાયા જાતા હે વહાં વો બેઅદબી મુઆફ હોજાતી હે, જૈસે એક આદમીકે પાઉ મુળતે હી નહીં, અબ વો ખળા તો હો નહી સકતા, બેઠ કર નમાઝ પળ્હેગા તો અબ વો પાઉ સામને કરકે નમાઝ પળ્હેગા, કા'બહકી તરફ ઉસ્કે પાઉ હોંગે, ઈસલિએ વહાં ઉસ્કો ઈજાઝત હે કે વો કા'બહકી તરફ પાઉ લંબે કરકે નમાઝ પળ્હ લે, વો અલગ ચીઝ હે.

બહર હાલ યે તરીકે બતલાએ હેં રસૂલે પાક(સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને, ઈસ્તિન્જાકે તરીકે બતલાએ, પાકિઝગીકે તરીકે બતલાએ હેં જો ઈન્સાનિયત સે ભરે હૂએ હેં, ઓર ઉસ્કે ષવાબ ઓર અજ્ર રખ્ખા હે, ઓર ઉન્કી દુઆએં બતલાઈ હેં, બયતુલ ખલામે જાનેસે પેહલે યે દુઆ પળ્હો :

اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْخُبُثِ وَ الْخَبَائِثِ

(અલ્લાહુમ્મ ઈન્ની અઉઝુ બિક મિનલ ખુબુષિ વલ ખબાઈષિ)

ઓર જબ નિકલો તો કહો :

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِىْ اَذْهَبَ عَنِّي الْاَذٰى وَ عَافَانِىْ

(અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિલ્લઝી અઝહ–બ અન્નીલ અઝા વ આફાની)

જો ઈઝાવાલી ચીઝ થી ઉસ્કો અલ્લાહને મુજસે નિકાલ દી ઓર મુજે આફિયત બખ્શી, યે દુઆએં હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને બત્લાઈ હૈં, ઉસ્સે શયાતીનકા અષર નહી હોતા, કયૂંકે ઐસે વકતમે શયાતીન ઓર જિન્નાત અપને અસરાત ડાલતે હૈં લેકિન હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) વાલી દુઆ પળ્હ લી તો અબ શયાતીન કરીબ નહીં ભટક સકતે ઓર વો અપના નાપાક અષર નહી ડાલ સકતે, ઉસ્મે તુમ્હારા ફાઈદહ ભી હે.

ઈસીતરહ હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા કે રાતકો કોઈ બરતન પાનીકા યા કિસી ખાને–પીનેકી ચીઝકા ખુલા મત રખ્ખો, ઉસપર ઢક્કન ઢાંક દો, વરનહ શૈતાન ઉસ્પર દમ કરતા હે, ઓર સુબ્હ તુમ ઉસ ચીઝકો પીયોગે ગટાગટ તો શૈતાનકા દમ કિયા હૂવા ઓર મંતર કિયા હૂઆ અંદર જાએગા, જૈસે અલ્લાહકે કલામકો પળ્હ કર દમ કિયા હૂવા ફાયદા કરતા હે, ઐસા શૈતાનકા દમ કિયા હૂવા નુકસાન કરતા હે, ફિર પીનેવાલેકે દિલમે શૈતાની વસ્વસે આએંગે, દિલમે ગુનાહોંકી તરફ ઉમંગ ઓર શૌક પૈદા હોગા, સહાબા (રદીયલ્લાહુ અન્હુમ)ને અર્ઝ કિયા કે હઝરત (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ! હમ તો ગરીબ લોગ હૈં, હર બરતન કે લિએ ઢક્કન કહાંસે લાવેં, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા ﴿વ લવ બિઉદિન﴾ એક લકળી લે લો ઓર ઉસ્કે ઉપર બિસ્મિલ્લાહ કેહ કર રખ દો, અબ શૈતાન ઉસપર દમ નહી કર સકતા, ઈત્ના બળા તપેલા હે ઈત્ના બળા ટબ હે, ઉસ્કે અંદર પાની ભરા

હૂવા હે ઉસકો તુમ ઢાંકના ચાહતે હો મગર ઉત્ના બળા બરતન નહી હે જો ઉસ પર આસકે તો લકળી લેકર ઉસ પર બિસ્મિલ્લાહ પળ્હ કર રખ દો, અબ શૈતાન દમ નહીં કરેગા, યે નુસ્ખા બતલાયા હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ઓર આસાન કર દિયા.

ઈસીતરહ ખાને–પીનેકી કોઈ ચીઝ બાહર ખુલી લેકર મત નિકલો, ઉસપર ઢક્કન ઢાંક કર લેજાઓ, ઉસ્મે તિબ્બી ફાઈદહ ભી હે, ક્યૂંકે જરાષીમ છોટે છોટે ભી હોતે હેં, નઝર નહી આતે, એ તો મખ્ખી હે મચ્છર હે ઉસ્સે ભી બચાના હે, લેકિન બા'ઝ છોટે છોટે જરાષીમ હોતે હેં જો હમકો નઝર નહી આતે, આજ–કલ ઐસી ખુર્દબીનેં નિકલી હેં કે ઉસ્કે ઝરિયહસે આપકો નઝર આએંગે, યે પાની જો હમ પી જાતે હેં ગટા ગટ, યહી પાની ખૂર્દબીંસે દેખો તો ઉસ્કે અંદર આપકો જરાષીમ નઝર આએંગે પીનેકો જી ભી નહી કરેગા, ઓહો ઈસમેં તો હઝારોં કીળે હેં, કૈસે પીયૂં, દૂધકે અંદરભી જરાષીમ હેં, કુત્તે કે લુઆબ મે જરાષીમ હેં.

મગર કુત્તેકે લુઆબકે જરાષીમકે બારેમે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા કુત્તેને જિસ બરતનમેં મુહ ડાલા હો, ખાને ઓર પીનેકી ચીઝ હો તો વો ખાના ઓર પાની નાપાક હોગયા ઉસ્કો ઈસ્તિઅ્માલ નહીં કરસકતે ઓર વો બરતન ભી નાપાક હોગયા, હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા કે ઉસ્કો સાત મરતબહ પાનીસે ધોઓ, અલ્લાહુ અકબર ! "ફલ યુગ્સિલહૂ સબ્અ મર્રાતિન" યા'ની એક દફા પાની ડાલકર ધોકર ગિરા દિયા ફિર દૂસરા પાની ડાલો, ફિર ઉસ્કો ધોકર ગિરા દિયા ફિર તીસરા પાની, ઈસતરહ સાત દફા' પાનીસે ધોઓ ઓર ફરમાયા કે " ષામિનુહુન્ન બિત્તુરાબિ" એક મરતબહ ફિર મિટટીસે ઉસ્કો માંજો ઓર ફિર ધો ડાલો, અબ ઉસ્કો ઈસ્તિઅ્માલ કરસકતે હો.

ઈસ હદીષ પર એક સવાલ હોતા હે કે અગર કિસી બરતનમેં પૈશાબ હૂવા ઉસ્કો પાક કરના હે તો કિત્ની મરતબહ ધોના ચાહિએ ? તીન મરતબહ ધોનેસે પાક હોજાએગા, કુત્તેકા જુઠા હો તો સાત મરતબહ

ધોઓ તબ પાક હોગા ઉસ્કે લિએ ઈત્ની બળી તાકીદ આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાઈ, કયા વજહ હે ? ઈસલિએ કે કુત્તે કે લુઆબકે અંદર જરાષીમ હોતે હૈં, ઓર વો જરાષીમ ઈત્ને ચિકને ઓર બારીક હોતે હૈં કે વો તીન મરતબહ ધોનેસે ભી નહીં જાતે.

હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી હદીષકો તુમ્હારી સાઈન્સ પર જાંચો તો પતહ ચલતા હે કે અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો અલ્લાહને જો ઈલ્મ દિયા થા, સાઈન્સ વાલોંકો ઉસ્કી હવા ભી નહી લગી થી, યે તો બા'દમે ઉસ્કા ઈલ્મ હૂવા, ચુનાનચે એક શખ્સને બાકાઈદહ ઉસ્કા તજરુબહ કિયા કે કુત્તે કો દૂધ પિલાયા એક બરતન કે અંદર, કુત્તેને પી લીયા, ઉસ્કે બા'દ ઉસ દૂધકો ફૈંક દીયા, બરતન કો પાની ડાલ કર એક મરતબહ ધોયા, ફિર દેખા તો ઉસ્કે અંદર બહોત જરાષીમ હૈં, ફિર દૂસરે પાનીસે ધોયા તો ફિર દેખા અબ ભી હે, તીસરી મરતબહ ધોયા કુછ કમ હૂએ મગર અબ ભી હૈં, ઝાઈલ નહી હૂએ, અગરચે બરતન બિલ્કુલ સાફ હોગયા લેકિન જરાષીમ અભી ભી ઉસ્મે બાકી હૈં, ઈસીતરહસે ઉસ્ને યકે બા'દ દીગર સાત મરતબહ ધોયા, ફિર ભી બહોત બારિક બારિક જરાષીમ ઉસ્કો નઝર આએ કે અબ વો પાનીસે નહીં દૂર હોસકતે, ઉસ્ને ફિર મિટટી લગાકર માંજકર ધો ડાલા તો બિલ્કુલ સાફ હોગયા.

હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી બાતકી તસ્દીક હોગઈ કે ઉસ્કે અંદર યે હિકમત થી જિસકી બિના પર ખુદાકે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને અપની ઉમ્મતકો ફરમાયા કે સાત સાત મરતબહ ધોઓ ઓર એક મરતબહ મિટટીસે માંજો, વરનહ હોગા કયા ? પાક તો હોજાએગા તીન મરતબહ ધોનેસે લેકિન વો જરાષીમ ઉસ્કે અંદર બાકી રેહ જાએં ગે, ફિર તુમ ઉસ્કે અંદર કોઈ ચીઝ ખાઓગે તો તુમ્હારે પેટમેં કુત્તેકે લુઆબકે જરાષીમ જાએંગે ઓર કુત્તે વાલી ખસ્લત તુમ મેં પૈદા હોગી, ઓર કુત્તેવાલી ખસ્લત કયા હે ? બે હયાઈ ઓર બે શરમી, કુત્તેકી એક સિફત હે વફાદારીકી મગર ઉસ્કે અંદર બે શરમી

ઓર બે હયાઈ હદસે ઝિયાદહ હે, ખિન્ઝીર મે ભી હે ઓર ઈસ્મે ભી હે.

ઈસલિયે શરીઅતને ઉસ્કો શૌકિયહ તૌરપર પાલનેસે મનાઅ્ કર દિયા, હાં કોઈ કંપાઉન્ડકી હિફાઝતકે લિએ, ખેતકી હિફાઝતકે લિએ, મવેશીકી હિફાઝતકે લિએ, અપની જાન વ માલકી હિફાઝતકે લિએ પાલના ચાહે તો પાલ સકતા હે લેકિન એહતિયાત રખ્ખો કે કિસી ચીઝમે મુંહ ન ડાલે વરનહ તુમ્હારે ઘરવાલોંકે પેટમેં કુત્તે કે જરાષીમ જાએં ગે ઓર કુત્તોંકી ખસલત સબકી હોગી, આજ દેખિયે ! કુત્તે પાલનેવાલે કિત્ને બેશરમ ઓર બે હયા હૈં, ઉન્હોને હમકો ભી બેશરમ બેહયા બના દિયા હે, કુત્તે સાથ લે લે કર ફિરતે હૈં, ગૌદમે બિઠા બિઠા કર ફિરતે હૈં ઓર વો સબકુછ ઉસ્કે મુંહકા ચાટતે હૈં ઓર ખાતે હૈં, અપને હાથસે ખિલાતે હૈં, ઉન્કે યહાં કોઈ એહતિયાત નહીં હે, વો બેશરમ બે હયા હૈં, દુનિયામે આજ નંગે હૈં, બાઝારકે અંદર ગલોંમે હાથ ડાલ ડાલ કર ફિરતે હૈં, મસ્ખરી કરતે હૈં, ઉન્કી વજહસે ઓર ઉન્કી સોહબતકી વજહસે ઉન્કી હવા ઐસી લગી કે હમ ભી ઉન જૈસે હોગએ, ઈસ વજહસે હુઝૂર(સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને મનાઅ્ ફરમાયા હાલાંકે બહોત કામકા જાનવર હે મગર ઈસ્સે ઈખ્તિલાત હોનેકી વજહસે વો કલ્બી ખસ્લતેં જો હૈં વો ઈન્સાનિયતકો ખત્મ કરનેવાલી હૈં.

ઈસલિએ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને મનાઅ્ ફરમાયા, લોગોંને અર્ઝ કિયા કે યા રસુલ્લાહ ! શિકાર કરનેકે લિએ જરૂરત પળતી હે ઓર જાનવરોં ઓર ખેતોંકી હિફાઝતકે લિએ જરૂરત પળતી હે તો ઉસકેલિએ ઈજાઝત દી મજબૂરન, મગર પસંદ નહીં કીયા ઉસ્કો, યહાંતક ફરમાયા કે જિસ ઘરમે કુત્તા હોતા હે ઉસ ઘરકે અંદર રહમતકે ફરિશ્તે નહીં આતે.

એક દફા' જિબ્રઈલે અમીન (અલયહિસ્સલામ)ને રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) સે વઅ્દા ફરમા લિયા કે મૈં ફલાં વકત આઉગા, જિબ્રઈલે અમીન (અલયહિસ્સલામ) જબ વકત દે જાતે તો બરાબર ટાઈમ પર આતે, લેટ નહી હોતે, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ

સલ્લમ) ખુશ્બૂ લગાકર ઈતર્ લગાકર હરતરહ પૂરે તૌરપર તૈયાર હોગએં, જિબ્રઈલે અમીન (અલયહિસ્સલામ)કી આમદ પર આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) બહોત એહતિયાત ફરમાતે થે, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) બિલ્કુલ તૈયાર રહે, વકત હોગયા, લેકિન જિબ્રઈલ (અલયહિસ્સલામ) નહીં આએ, બીબી આઈશા (રદીયલ્લાહુ અન્હા) ફરમાતી હૈં આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) પરેશાન હૂએ, બહોત દેર હોગઈ, હઝરત આઈશા (રદીયલ્લાહુ અન્હા)ને પૂછા કે હુઝૂર ! કયા બાત હે ? ફરમાયા જિબ્રઈલ (અલયહિસ્સલામ)ને વઅદહ કિયા થા ઓર વકત કબસે હોચુકા હે અભીતક નહી આએ, ફિર હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ઈધર ઉધર દેખતે હે, ઈત્તિફાકસે રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી નઝર પળી ખાટકે નીચે, ચારપાઈ થી જો કથ્થેકી રસ્સીસે બની હૂઈ થી ઉસપર બિછાનેકે લિએ ચાદર નહી હોતી થી, તો આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને દેખા કે એક કુત્તેકા પિલ્લા નીચે બેઠા હૂઆ હે, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને દેખા તો ફરમાયા એય આઈશા (રદીયલ્લાહુ અન્હા) યે યહાં કહાંસે આગયા? હઝરત આઈશા (રદીયલ્લાહુ અન્હા)ને અર્ઝ કિયા મુજે મઅલૂમ હી નહી હૂવા, ફૌરન ઉસ્કો નિકાલા ગયા, જૈસેહી વો પિલ્લા બાહર ગયા હઝરત જિબ્રઈલ (અલયહિસ્સલામ) આએ, " અસ્સલામુ અલય-ક યા રસૂલલ્લાહ!" ફૌરન હાઝિર હૂએ, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા : " વ અલય્કસ્સલામ યા અખી જિબ્રઈલ ! લિમા તઅખ્ખર-ત ?" કયા બાત હે, આજ ઈત્ને લેટ કયૂં હૂએ ? ફરમાયા મે બરાબર વકત પર આગયા થા લેકિન યહાં તો એડીશન લગા થા, યહાં કુત્તા ઘુસા હુવા થા " ઈન્ના લા નદ્ખુલુ બયતન ફી હિ કલ્બુન વ લા સૂરતુન" હમ ઉસ ઘરમેં નહી જાતે જિસમે કુત્તા હો યા તસ્વીર લગી હો, ફોટૂ લગા હો, બેખબરીકે અંદર ભી અલ્લાહકે ફરિશ્તોંકો ઉસ્સે નફરત હોતી હે.

તો કુત્તેકે લુઆબકે અંદર યે ચીઝ થી, દેખિયે ! અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ઉસ ઝમાનેમે બતલાયા કે ધો કર મિટટીસે માંજો, આજ સાઈન્સને ખોલા ઉસ્કી હિકમતકો, જિત્ને દૂસરે જાનૂવર હેં ઉન્કે જરાષીમ ઐસે નહી હેં જિત્ને કે કુત્તેકે જરાષીમ બારીક ઓર ચીકને હેં, ઈસલિએ ખુદાકે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને સાત મરતબહ ધોનેકી હમકો તા'કીદ કી હે નાકે કલ્બી ખાસિયત ઓર ખસ્લતેં હમારે અંદર પૈદા ન હોં.

ઈસીતરહ ખુદાકે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને હદીષમે ફરમાયા કે જબ તુમમેસે કિસીકે બરતનમે પીનેકી ચીઝ દૂધ, ચાય વગેરહમે મખ્ખી ગિરે તો હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા ઉસ્કો ઉસીતરહ ઉપરસે ન નિકાલો, જૈસે હમારી આદત હોતી હે, નફરત હોતી હેના, જબ હમેં ઉસ્કો પીના ભી હે ઓર કામમે લેના ભી હે તો હમ ઉપર ઉપર સે નિકાલ લેંગે, લેકિન હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા "ફમ કુલૂહૂ સુમ્મન્નકુલૂહૂ" અલ્લાહુ અકબર ! પેહલે ઉસ્કો બા કાયદહ ડુબ્કી દો અંદર, ઉસ્કી આદત હે કે ટેળ્હી ગિરતી હે પૂરી નહી ભીગતી ફરમાયા આધી ભીગી હે તો પૂરી ભીગાદો, ફિર નિકાલ કર ફેંક દો, અબ ઈન્સાન હેરાન હે કે યા અલ્લાહ ! ઉસ્સે ઐસી ભી નફરત આતી હે, જો કુછ થોળી બહોત લગી હે ઉસ્કો ઉપર ઉપરસે નિકાલ કર ફેંક દેં ઓર આપ ડુબકી દેનેકો કેહ રહે હેં.

ઈસતરહ પીનેસે તો નફરત હોગી, તો કોન કેહતા હે કે પીઓ ! ફેક દો, તુમ્હારી તબિયત ગવારા નહી કરતી હે તો ફેંક દો, મત પીઓ, લેકિન અગર પીના હે તો ઉપરસે નિકાલ કર મત પીઓ, પેહલે ડુબકી દો ફિર નિકાલો, કયૂં ભાઈ ! ઈસ્સે કયા ફાયદા હોગા ? આ હાહા ! ખુદાકે પ્યારે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા " ફ ઈન્ન ફી એહદા જનાહયહે દાઉન વ ફી ઉખ્રા દવાઉન" યે ચૌદહ સો સાલ પેહલેકી બાત હે, ઉસવકત કોન્સી સાઈન્સ થી, કોનસે વહાં આલે થે, ફરમાયા કે યે એક પરકો અંદર ડૂબને દેગી ઓર એક પરકો ઉચા

રખેગી, કભી દેખો ગોરસે, એક પરકે અંદર ઉસ્કે ઝહર હે ઓર દૂસરે પરકે અંદર ઉસીકા તિરયાક હે.

જૈસે સાંપકે અંદર ઝહર હે ઓર ઉસીકે અંદર મોહરા ભી હે ઉસ્સે ફોરન ઝહર નિકલ જાતા હે, ઉસ્કા ઉતાર ભી અલ્લાહને ઉસ્કે સરમે બનાયા હે.

તો ઈસીતરહ ફરમાયા કે એક પરકે અંદર બીમારી હે યા'ની વહી ઝહર ઓર દૂસરે પરકે અંદર ઉસીકી મુદાફઅત હે વો ઝહરકા ઉતાર હે, લિહાઝા ઉસ્કો ડૂબો દો તાકે વો દૂસરા ભી અંદર જાવે તો બરાબર હો જાવે, અબ વો ઝહર રફઅ્ હોગયા, ઉસ્કે બા'દ તુમ પી સકતે હો.

યે તો હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ચૌદહસો સાલ પેહલે બતલા દિયા, લેકિન આજ-કલકી સાઈન્સને તહકીક કી તો સાઈન્સ વાલે યહી કેહતે હે કે મખ્ખીકે એક પર મે ઝહર હે ઓર દૂસરે પરકે અંદર ઉસીકા તિરયાક હે.

યાદ રખ્ખો ! અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી બાતકે ખિલાફ અગર કોઈ સાઈન્સવાલે બળેસે બળે મુહક્કિકી બાત આવે તો ઉસ્કી બાત યકીનન સો દરજા ગલત હોગી, લેકિન અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી બાત સહીહ હોગી, ગલત નહી હોગી, હાં અગર સાઈન્સવાલોંકી બાત આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી બાતકી તાઈદ મે હો તો સાઈન્સકી તસ્દીક હોગી, લેકિન સાઈન્સકી વજહસે અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી બાતકી તસ્દીદ નહી કરસકતે, કે નહી ભાઈ ! સાઈન્સ તો યે કેહતી હે ઓર હદીષમે ઐસા આયા હે, તો યાદ રખ્ખો! વો ગલત હે , જૂઠ હે, આજ નહી તો કલ, કલ નહી તો પરસૂં દુનિયા માનકર રહેગી ઓર સચતો વહી બાત હોગી જો અલ્લાહકી ઓર અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી હોગી.

તો અર્ઝ યે હે કે રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને

હર ચીઝકી સુન્નતોંકી અપની ઉમ્મતકો તા'લીમ દી ઓર અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને ફરમાયા કે મેરે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી સુન્નતોં પર અમલ કરો, તો ભાઈ યે સુન્નતોં પર અમલ જબ હોગા જબ આપ સીખોગે, જાનોગે, પઢોગે, આજ હમ પઢતે હી નહીં, સુન્તે હી નહીં, જાનતે હી નહીં, યે સારી ચીઝેં જાનના મુસલમાનકા ફરીઝહ હે, ઓર યે જબ હી હોગા જબ હમ સીખેંગે, અબ બચ્ચે મદ્રસહમે કુછ પઢ લેંગે, તા'લીમુલ ઈસ્લામ ઓર કુછ કિતાબેં પ્ઢ લેંગે જિસ્કે અંદર યે બાતેં આજાએંગી, લેકિન બળે વો કહાં સીખને જાએંગે, વો મસ્જિદકે અંદર તા'લીમ મે બેઠેં ઓર સીખેં કે અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી સુન્નતેં કયા હેં ? સહાબ–એ કિરામ (રદીયલ્લાહુ અન્હુમ)કે અખ્લાક કયા થે ? ઉન્કી ઝિંદગી કૈસી થી, વો કિસ તરહસે ઝિંદગી ગુઝારતે થે, કિસ તરહ કામ–કાજ કરતે થે, કિસ તરહ મઆમલાત કરતે થે, વો સુન્નેસે હમારે અંદર ઐસે જઝબાત પૈદા હોં ગે, યે તબ્લીગમે જો નિકાલા જાતા હે, વો ઈસલિયે કે ઇન્સાનકી ઝિંદગી સુન્નતો વાલી બન જાએ, ઘરમે નહી ફુરસત મિલતી લેકિન ઈન્સાન જબ ઐસે માહોલમે નિકલ જાએગા તો સારી ચીઝેં સીખનેકો મિલ જાએગી, અસલ મકસદ રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) વાલી ઓર સહાબએ કિરામ (રદીયલ્લાહુ અન્હુમ) વાલી ઝિંદગી સીખના હે ઓર ચલના હે.

તો મેને અર્ઝ કિયા કે રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી ઝિંદગીકા અલ્લાહ મીયાંને હવાલા દીયા કુર્આને પાકમે, ઓર ફરમાયા કે બસ પ્યારે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી હર અદા મેને પસંદ કરલી હે, રજીસ્ટર્ડ કર લી હે, સરકારી કર લી હે, લિહાઝા હબીબે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી જો શખ્સ અદા લેકર આએગા મે ઉસ્સે ખૂશ હોઉંગા ઓર બેહતરસે બેહતર અજરો ષવાબ દૂંગા, ઓર જો કોઈ અચ્છેસે અછછા અમલ લેકર આએગા લેકિન મેરે પ્યારે (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી અદા પર નહી હોગાં મે ઉસે

કબૂલ નહી કરૂંગા, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી ઝિંદગી, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) વાલી અદા અલ્લાહકો પસંદ હે, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને જિસતરહ રૂકૂઅ કિયા ઈસતરહ રૂકૂઅ કરો તો અલ્લાહકે યહાં કબૂલ હોગા, ઉસ્સે ઝિયાદહ ભારી રૂકૂઅ કરો ઓર ઝિયાદહ ઝૂક જાઓ મગર અલ્લાહકો નાપસંદ હે, સજદહ આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને જૈસા કિયા વૈસા સજદહ કરોગે તો અલ્લાહકે યહાં મન્ઝૂર હોગા, ઉસ્સે ભારી સજદહ કરો મગર અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી અદા પર ન હો તો અલ્લાહકો મન્ઝૂર નહીં.

હઝરત ખ્વાજા મુઈનુદ્દીન ચિશ્તી અજમેરી (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કે મલ્ફૂઝાતમે લિખા હે કે અલ્લાહકે યહાં કોઈ ઈબાદત ઓર કોઈ નમાઝ મકબૂલ નહી હોસકતી જબતક કે વો જનાબે રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી સુન્નતોં કે મુતાબિક ન હો.

પૂરી પૂરી રાત કોઈ નમાઝ પઢે લેકિન રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી સુન્નતકે મુવાફિક નહી હે તો ફરમાયા હઝરત ખ્વાજહ અજમેરી (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)ને કે કભી અલ્લાહકે યહાં મન્ઝૂર નહી હોગી.

અલ્લાહ તઆલાને અપ્ની રઝામંદી મવકૂફ કરદી હે જનાબે રસૂલુલ્લહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)વાલી ઝિંદગી પર, ઓર ઈસીલિએ કુર્આનમે એ'લાન કર દીયા ગયા કે હમને તુમ્હારે લિએ ઉસ્વહ ઓર સેમ્પલ ઓર ડીઝાઈન દેદી હે રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી, યે અદા, યે તર્ઝ, યે ચલન, યે રહન-સહન મુજે પસંદ હે, યે અદા લેકર આઓગે તો મે ખૂશ હોજાઉગા, મેરી રહમતેં તુમકો મિલેંગી, ઈસ અદાકે ખિલાફ અચ્છેસે અછછા અમલ ભી મુજે મન્ઝૂર નહીં, ઈસલિએ હમેં ચાહિયે કે રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) વાલી ઝિંદગી પઢેં, સુનેં ઓર સમજેં ઓર ઉસપર અમલ

કરનેકી કોશિશ કરેં, અપને ભાઈઓંકો, અપને બચ્ચોંકો, અપની અવલાદકો સુન્નતે રસૂલ સિખલાએં ઓર અપની ઝિંદગીકે અંદર ઉસકા ખિયાલ રખ્ખેં તો ઈન્શાઅલ્લાહ મરનેકે બા'દ અલ્લાહ તઆલાકી રઝામંદી નસીબ હોગી, રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી શફાઅત નસીબ હોગી ઓર અંબીયાએ કિરામ (અલયહિમુસ્સલામ) ઓર બુઝુર્ગાને દીન વ અવલીયાએ કિરામ (રહિમહુમુલ્લાહ)કે ઝુમરહમે ઉઠના નસીબ હોગા.

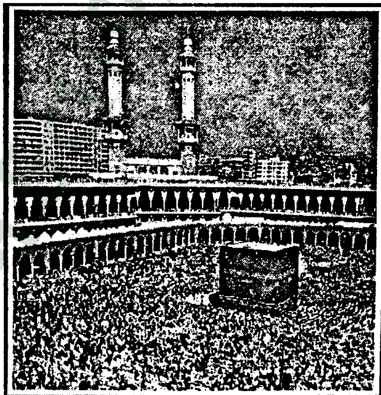
દુઆ કરેં અલ્લાહ તઆલા મુજે ઓર આપ સબકો નેક તૌફિક અતા ફરમાવેં.

ઈલાહલ આલમીન ! હમારે ગુનાહોકો મુઆફ ફરમા, એય ગફૂરો રહીમ ! હમારે હાલ પર રહમ ફરમા, એય અલ્લાહ ! હમ સબકો સહીહ ઓર સચ્ચા ઈમાનો ઈસ્લામ નસીબ ફરમા, તેરે હબીબે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી સુન્નતોં પર ચલનેકી તૌફિક અતા ફરમા, દીનકો સીખનેકી ઓર સમજનેકી હમકો ફિક્ર દે, હિમ્મત દે, એય અલ્લાહ ! તૂ હમારે કુસૂરોંકો મુઆફ ફરમા, હમારી કોતાહીકો મુઆફ ફરમા, હમકો ઓર હમારી અવલાદકો નેક રાસ્તા પર ચલા, અચ્છી હિદાયત દે, અચ્છી સમજ દે, એય ઈલાહલ આલમીન ! હમેં ગુમરાહીસે નિકાલ, એય અલ્લાહ ! હમસબકો નમાઝી બનાદે, એય ઈલાહલ આલમીન ! હમારી મુશ્કિલાતકો દૂર કરદે, એય અલ્લાહ ! હમારી ફિકરોંકો દૂર કરદે, એય અલ્લાહ ! ઈસ મુલ્કકે અંદર જો ખરાબ હાલાત ચલ રહે હેં ઉન્કો હમારેહક મે અછછા બનાદે, અચ્છે હાલાતસે બદલ દે, હમારે લિએ ઈસ્સે ભી બેહતર અચ્છે હાલાત કરદે, ઓર હમકો હર કિસમકે ખતરહસે દૂર કર દે, એય અલ્લાહ ! હમારી મસ્જિદોંકી હિફાઝત ફરમા હમારે મદારિસકી હિફાઝત

ફરમા, જાન માલ દીનો ઈમાનકી હિફાઝત ફરમા, એય ગફૂરો રહીમ ! હમ સબકો ઈમાન પર કાઈમ રખ ઓર ઈમાન પર ખાતિમહ બિલ્ખયર નસીબ ફરમા, એય અલ્લાહ ! હમારે મર્હૂમીનકી મગફિરત ફરમા, ઉન સબસે તૂ રાઝી હો જા, ઈલાહલ આલમીન! હમારી દુઆકો કબૂલ ફરમા.

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُوْنَ وَ سَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ وَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ. وَ آخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ.

સુબ્હાન રબ્બિક રબ્બિલ ઈઝઝતે અમ્મા યસિફૂન વ સલામુન અલલ મુરસલીન વલ હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન.



﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَ الْاِنْسَ اَلَّا لِيَعْبُدُوْنَ﴾

(વમા ખલકતુલ જિન્ન વલ ઈન્સ ઈલ્લા લિયઅ્બુદૂ–ન)

તરજુમા :

ઔર મેને જિન ઓર ઈન્સાનકો ઈસીવાસ્તે પૈદા કિયા હે કે મેરી ઈબાદત કરે.

તખ્લીકે ઈન્સાન
કા
મકસદ

(કિસી મુકામ પર સીરતે પાક–સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમકે જલ્સહમે બયાન ફરમાયા)

☆ ખુલાસએ વઅઝ ☆

☆ ઈન્સાનકી તખ્લીકકા મકસદ.

☆ અંબીયા (અલયહિમુસ્સલામ)કે દુનિયામે ભેજે જાનેકા મકસદ બંદોકો રબ્બુલ આલમીનકી મઅરિફત કરાના.

☆ મિલ્લતે હનફિયહકી બુનિયાદ હઝરાતે અંબિયા (અલયહિમુસ્સલામ)ને ડાલી ઓર તકમીલ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાઈ.

☆ ઈશ્કે મજાઝી વ ઈશ્કે હકીકી.

☆ હિજરતે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)

☆ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) અપને રવઝએ અકદસમે ઝિંદહ હૈં.

☆ વાકિઆત.

ફેહરિસ્તે મઝામીન


ذُو الجَلَالِ وَالإِكْرَام
DAWAT-E-ISLAMI
http://www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ نَحْمَدُهٗ وَ نَسْتَعِيْنُهٗ وَ نَسْتَغْفِرُهٗ وَ نُؤْمِنُ بِهٖ وَ نَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَ نَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُوْرِ اَنْفُسِنَا وَ مِنْ سَيِّئَاتِ اَعْمَالِنَا مَنْ يَّهْدِهِ اللّٰهُ فَلَا مُضِلَّ لَهٗ وَمَنْ يُّضْلِلْهُ فَلَا هَادِىَ لَهٗ وَ نَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ وَ نَشْهَدُ اَنَّ سَيِّدَنَا وَ نَبِيَّنَا وَ مَوْلَانَا مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَ رَسُوْلُهٗ اَرْسَلَهُ اللّٰهُ تَعَالٰى بِالْحَقِّ اِلٰى كَافَّةِ النَّاسِ بَشِيْرًا وَّ نَذِيْرًا وَّ دَاعِيًا اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِهٖ وَ سِرَاجًا مُّنِيْرًا وَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ عَلٰى اٰلِهٖ وَ اَصْحَابِهٖ وَ اَزْوَاجِهٖ اُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ اَهْلِ بَيْتِهٖ اَجْمَعِيْنَ وَ بَارَكَ وَ سَلَّمَ تَسْلِيْمًا كَثِيْرًا كَثِيْرًا، اَمَّا بَعْدُ !

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ નહમદુહૂ વ નસ્તઈનુહૂ વ નસ્તગફિરુહૂ વ નુઅમિનુ બિહી વ નતવક્કલુ અલયહી વ નઉઝુ બિલ્લાહિ મિન શુરૂરિ અન્ફુસિના વ મિન સય્યિઆતિ આ'માલિના મંય યહદિહીલ્લાહુ ફલા મુદિલ્લ લહૂ વ મંય યુઝલિલ્હૂ ફલા હાદિય લહુ વ નશહદુ અંલાઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ વહદહૂ લશરીક લહૂ વ નશહદુ અન્ન સય્યિદના વ નબીય્યિના વ મવલાના મુહમ્મદન અબ્દુહૂ વ રસૂલુહૂ અરસલહુલ્લાહુ તઆલા બિલહક્કિ ઈલા કાફ્ફતિન્નાસિ બશીરંવ વ નઝીરા વ દાઈયન ઈલલ્લાહિ બેઇઝનિહી વ સિરાજમ મુનીરા વ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ અલા આલિહી વ અસ્હાબિહી વ અઝવાજિહી ઉમ્મહાતિલ મુઅમિનીન વ અહલિ બયતિહી અજમઈન વ બારક વ સલ્લમ તસ્લીમન કષીરન કષીરા, અમ્મા બાદ :

فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

﴿وَ مَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَ الْاِنْسَ اِلَّا لِيَعْبُدُوْنَ﴾

(વમા ખલક્તુલ જિન્ન વલ ઈન્–સ ઈલ્લા લિયઅ્બુદૂન)

સદકલ્લાહુ મવલાનલ અઝીમ વ સદક રસૂલુહુન્નબીય્યુલ કરીમ વ નહનુ અલા ઝાલિક મિનશ્શાહિદીન વ શ્શાકિરીન વલ હમ્દુ લિલ્લાહી રબ્બિલ આલમીન.

બુઝુર્ગાને મુહતરમ :

અલ્લાહ તઆલાને ઈસ દુનિયાકો પૈદા ફરમાયા, આસ્માન, ઝમીન, ચાંદ, સૂરજ, સિતારે, દરિયા, પહાળ, દરખ્ત વગેરહ.

ઈન્સાનકી તખ્લીકકા મકસદ :

જબ દુનિયાકા પૂરા કારખાના તૈયાર હોગયા, તો ફિર અલ્લાહ રબ્બુલ આલમીનને હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ)કો દુનિયામેં ભેજા, ઓર ઈન્સાન પર યે લાઝિમ કર દિયા કે દુનિયાકી ચીઝોંસે ફાયદા ઉઠાકર ખુદાકી મા'રીફત હાસિલ કરે, ખુદાકી બંદગી ઓર ઈબાદત કરે, અલ્લાહ તઆલાકા ફરમાન હે :

﴿وَ مَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَ الْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُوْنَ﴾

(વમા ખલક્તુલ જિન્ન વલ ઈનૂ–સ ઈલ્લા લિયઅ્બુદૂન)

"ઈન્સાનકી તખ્લીકકા મકસદ ઈન્સાનકા અલ્લાહ તઆલાકી મા'રિફત ઓર ઈબાદત ઓર રઝા જોઈ હે."

ખુદાકી મા'રિફત કૈસે હાસિલ હો :

અબ ખુદાકી મા'રિફત કૈસે હાસિલ હો ? જબકે ઈન્સાનકી આંખેં ખુદાકો નહીં દેખ સકતીં, ઓર ન ઉસ્કે કાન ખુદાકી બાતોંકો સુન સકતે હેં, કયૂંકે વો અલ્લાહ હે, અલ્લાહ ઈસીલિએ અલ્લાહ હે કે ઉસ્કો કોઈ જિસ્મકી જરૂરત નહીં, ઓર ન ઉસ્કો કોઈ મકાન ઓર જગાકી જરૂરત હે, વો હર ચીઝસે બરી હે, ઓર બરતર વ બેનિયાઝ હે, ઉસ્કા કલામ હે મગર ઉસ્કો હમારી તરહ ઝુબાનકી જરૂરત નહીં, વો સુનતા હે મગર

ઉસ્કો કાનકી જરૂરત નહીં વો દેખતા હે મગર ઉસ્કો આંખોકી જરૂરત નહી, ઈસીતરહ અલ્લાહ તઆલાકો હમારી તરહ હવાસ્સે ખમ્સહ (આંખ, નાક, કાન, ઝુબાન, હાથ)કી જરૂરત નહી, અલ્લાહ તઆલા ઈન તમામ ચીઝોંસે બેનિયાઝ હે.

ઈસલિયે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝતને અપની મા'રિફત કરાનેકે લિએ અપને ખાસ તરબિયત દિએ હૂએ મુકદ્દસ તરીન ગિરોહ યા'ની અંબીયાએ કિરામ (અલયહિમુસ્સલાતુ વ સ્સલામ)કી જમાઅતકો ભેજા, તાકે અંબીયાએ કિરામ (અલયહિમુસ્સલાતુ વ સ્સલામ) બંદોકો પરવરદિગાકી મા'રિફત કરાએં, ઓર ઉસ્કી ઈબાદતકા તરીકા બતૂલાવેં, ઓર બંદોંકા ફરીઝહ યે હે કે વો ઈન તરીકોંકો ઈખ્તિયાર કરકે ઈબાદત કરેં, ઓર અલ્લાહકો રાઝી કરેં, અગર ઐસા કિયા તો ઉનકે લિએ અજ્રો ષવાબ હે ઓર અગર ખુદાકી બંદગી ઓર ઈબાદત નહી કી ઓર ખુદાકો રાઝી નહી કિયાં તો ઉનકે લિએ દુઃખ હે ઓર અઝાબ હે.

અલ્લાહને દોનો રાસ્તે બતૂલા દિએ હેં :

અલ્લાહ તઆલાને દોનો રાસ્તે બતલાદિએ હેં, યા'ની જન્નકા રાસ્તા ઓર જહન્નમકા રાસ્તા, ﴾ વ હદયનાહુ ન્નજદયન ﴿ હમને ઉસ્કો દોનો રાસ્તે બતૂલા દિએ, અગર અછ્છા રાસ્તા ઈખ્તિયાર કિયા, દીનો ઈમાન ઓર આ'માલે સાલિહાકા રાસ્તા ઈખ્તિયાર તો ઉસપર અજરો ષવાબ મિલેગા ઓર અગર કુફ્રો શિર્ક ઓર બિદઅત વ ખુરાફાતકા રાસ્તા ઈખ્તિયાર કિયા હે ઓર મઆસી ઓર ગુનાહોંમે ઝિંદગી ગુઝારી તો ઉસપર વબાલ ઓર અઝાબ હે.

અંબીયા (અલયહિમુસ્સલામ)કા તઅલ્લુક અલ્લાહ ઓર બંદોંસે હોતા હે

બહરહાલ અલ્લાહ તઆલાને ઈન્સાનકી હિદાયતકે લિએ

અંબીયાએ કિરામ (અલયહિમુસ્સલામ)કો ભેજા, જિનકા તઅલ્લુક આલમે બાલાસે ભી હોતા હે, ઓર બંદોસે ભી હોતા હે, ઈસલિએ વો બંદોકો કમા હક્કહુ ખુદાકી મઅ્રિફત કરા સકતે હેં, ખુદાકી તરફસે અંબીયાએ કિરામ (અલયહિમુ સ્સામ) પર વહી નાઝિલ હોતી હે, ઓર વહીકે ઝરિયહ લોગોંકો હિદાયત દેતે હેં.

દુનિયામે સબસે પેહલે નબી હઝરત આદમ (અલયહિમુસ્સલામ) તશ્રીફ લાએ ફિર ઉન્કી અવલાદ બળ્હતી ગઈ જિસસે હઝારોં અંબીયાએ કિરામ (અલયહિમુસ્સલામ) યકે બાદ દીગરે આતે ચલે ગએ, ઓર હરએકને અલ્લાહકી તવહીદ ઓર ઉસ્કી ઈબાદતકે તરીકે બતૂલાએ.

તા'લીમે ઈન્સાનીકે અદવાર :

જિસતરહસે ઈન્સાનકે લિએ એક ઈબ્તિદાઈ દૌર હોતા હે, જિસકો બચપન કેહતે હેં, ઉસ વકત ઉસકો ખાને-પીને, બોલને વગેરહ ચીઝોંકી જરૂરત પૈશ આતી હે, લેકિન બચપનમે ઝિયાદહ પાબંદી નહી હોતી, ઉસ્કો ઝિયાદહ તમીઝ ઓર તજરુબહ નહી હોતા, ફિર બળોંકો જિન ચીઝોં પર ડાંટ પળતી હે, બચ્ચોંકો ઉસ ચીઝ પર પ્યારો મહોબ્બતસે સમજાયા જાતા હે, જબ બચ્ચા બળા હોતા હે તો ઉસપર ઓર પાબંદી લગ જાતી હે, કયૂંકે વો સમજદાર હોગયા, અબ બેસમજીકે કામ પર ઉસ્કો તંબીહ કી જાતી હે.

ઈસીતરહ અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને દુનિયાકે ઈબ્તિદાઈ દૌરમેં બંદોકી તા'લીમકે લિએ યહી તરીકહ ઈખ્તિયાર કીયા, કયૂંકે બંદે દીની એ'તિબારસે બચ્ચે હેં, વો માહોલ નહીં વો સજમ નહીં, ઈસલિએ હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ)કે ઝમાના મેં સિર્ફ તવહીદકી દઅવત દીજાતી થી, ઉસ્વકત નબુવ્વત તકવીની થી, યા'ની કૈસે ખાના, કૈસે રેહના, ગલ્લાહ કૈસે પેદા કરના, કપળે બનાના, ઉસ્વકત ઈન્સાન તો કુછ નહી જાનતા થા, અલ્લાહકી તરફસે અંબીયા (અલયહિમુસ્સલામ) પર

વહી આતી થી, ઓર અંબીયા (અલયહિમુસ્સામ) લોગોંકો બતલાતે થે.

હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) ઓર કાશતકારી

હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ)કો સબસે પેહલે બૈલકી જોળી ઓર હલકે ઝરિયહ ચલાના ભી બતલાયા, અબ હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) બૈલકે ઝરિયહસે હલ ચલાને લગે, યે સબસે પેહલા જાનવર હે, એક મરતબહ હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ)ને બૈલકો ચલાતે હૂએ મારા, જૈસે હમ મારતે હેં જબકે વો બરાબર ન ચલે, જબ બૈલકો મારા તો ઉસ્ને કહા કે મુજે કયૂં મારા ? ઉસ્વકત અલ્લાહ તઆલાને જાનવરકો ભી ઝબાન દી થી, હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ)ને જવાબ દીયા કે તુને મેરે હુકમકે ખિલાફ કીયા, ઈસલિએ મારા, તો બૈલને કહા કે આપનેતો પરવર દિગારકે હુકમકે ખિલાફ કિયા, અલ્લાહ તઆલાને તો આપકો હુકમ દીયા થા ઈસ ગ્યેહૂંકે દરખ્તકા દાના ન ખાના, ઓર આપને ખા લીયા થા, અલ્લાહકે હુકમકે ખિલાફ કીયા, હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) લાજવાબ હોગએ, બારગાહે રબ્બુલ ઈઝઝતમે અર્ઝ કીયા કે યે કામ મુજસે નહી હોગા, જબ ભી મારુંગા ફૌરન સવાલ કરેગા, અલ્લાહ તઆલાને બૈલકી ઝબાન લે લી, યે શુરૂઅ શુરૂઅકા વાકિઅહ હે, ફિર હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ)ને ખેતીકા કામ અપની અવલાદકો સિખાયા, યે દુનિયાકે બચપનકા દૌર થા.

હઝરત નૂહ (અલયહિસ્સલામ)કા ઝમાના ઈન્સાનિયતકે બુલૂગકા ઝમાના હે :

હઝરત નૂહ (અલયહિસ્સલામ)કા ઝમાના બુલૂગકા ઝમાના હે, ઈસલિએ ઉનકે ઝમાનામે પાબંદી આઈ કે અગર જરાઈમ ઈખ્તિયાર કરોગે તો યે સઝા, સાળે નવસો સાલ તક અપની કૌમકો તવહીદકી

દઅવત દી, સાળે નવસો સાલ, યે હઝરત નૂહ (અલયહિસ્સલામ)કી નબુવ્વતકી ઉમર હે, કૌમકો હર તરીકહસે સમજાયા, નરમીસે, સખ્તીસે, સિર્રન જહરન, લેકિન કૌમ હરતરહસે મુખાલફત હી કરતી રહી, હક તઆલાકી તરફસે ઉન નાફરમાનોં પર અઝાબ આયા, ઓર પાનીકે તૂફાનને સબકો ખતમ કરદીયા, જો લોગ કશ્તીકે અંદર થે , ઉનકે ઝરિયહ અલ્લાહ તઆલાને નઈ દુનિયા બસાઈ, વાકિઅહ મશ્હૂર હે, ફિર અંબીયા (અલયહિમ્મુસ્સલામ) હર દૌરમે આતે રહે, ઓર ખુદાકી તવહીદ ઓર અહકામકી દઅવત દેતે રહે.

હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલયહિસ્સલામ)કા દૌર ઈન્સાનિયતકી કહૂલતકા ઝમાના હે

હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલયહિસ્સલામ)કા દૌર આયા, યે કહૂલતકા ઝમાના હે, હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલયહિસ્સલામ)ને મિલ્લતે હનફીયહકી બુનિયાદ ડાલી, જો અસલ મકસૂદ હે, ઉસ્કો તકમીલ તક પહોંચાના હે, યે આખરી કોર્સ હે જિસકા ઈફતિતાહ હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલયહિસ્સલામ)સે હૂઆ, ઓર ઈખ્તિતામ હઝરત મુહમ્મદ મુસ્તફા (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)પર હૂઆ.

દીને હનીફકી બુનિયાદ, હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલયહિસ્સલામ)સે રખવાઈ

હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલયહિસ્સલામ)કે ઝરિયહ દીને ઈસ્લામકી બુનિયાદ રખવાઈ હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલયહિસ્સલામ)ને દુઆ ફરમાઈ જબકે ઉન્હોને કઅ્બતુલ્લાહકી બુનિયાદ ડાલી.

અવ્વલન કઅ્બતુલ્લાહકી બિનાઅ્ ફરિશ્તોંકે હાથોં હૂઈ

કઅ્બતુલ્લાહ તો અલ્લાહ તઆલાને હઝરત આદમ (અલયહિ

સ્સલામ)કો પૈદા કરનેસે પેહલે ફરિશ્તોંકે હાથોંસે બનવાયા થા, હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ)કો ખુદાવંદે કુદુસને ઝમીન પર હિંદુસ્તાનમે ઉતારા, યહાંસે આપને વહા જાકર પેંડલ સાઠ હજ્જ કીયે, ઉસ ઝમાનેમે જાનવર યા ખચ્ચરકે સિવા સવારી નહી થી, અલ્લાહ તઆલાને આપકો તય્યુલ અરદિકા મુઅ્જિઝહ અતા ફરમાયા થા, આપ કદમ ઉઠાતે થે તો ઝમીન સરક જાતી થી ઓર મીલોં પર કદમ પળતા થા, ઈસતરહ આદમ (અલયહિસ્સલામ) હજ્જ કરતે થે.

બયતુલ મઅ્મૂર :

જબ નૂહ (અલયહિસ્સલામ)કે ઝમાનામે તૂફાન આયા તો અલ્લાહ તઆલાને કઅ્બતુલ્લાહકો આસ્માન પર ઉઠા લીયા, કયૂંકે વો આસ્માનસે તૈયાર હોકર આયા થા, ઉસ્કો સાતવેં આસ્માન પર ફરિશ્તોકા કઅ્બહ બના દીયા, જિસકો "બયતુલ મઅ્મૂર" કેહતે હેં, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા કે સત્તર હઝાર ફરશિતે રોઝાના ઉસ્કા તવાફ કરતે હેં, ઓર જો ફરિશ્તે એક મરતબહ તવાફ કર ચુકે ઉન્કી દોબારહ બારી નહી આતી : ﴿ કમ મિન મ–લકિન ફી સ્સમાવાતિ﴾ કિત્ને ફરશિતે આસ્માનોંમે હેં, બયતુલ મઅ્મૂર બિલ્કુલ ઈસી કઅ્બહકી મુહાઝાતમે હે, અબ યે જગા ખાલી રેહ ગઈ જહાં કઅ્બહ થા, અંબીયાએ કિરામ (અલયહિમુસ્સલામ) ઉસ જગાહકા તવાફ કરતે થે.

કઅ્બતુલ્લાહકી તા'મીર :

ખુદાવંદે કુદુસને હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલયહિસ્સલામ)કો ખાનએ કા'બાકી તા'મીરકા હુકમ દીયા ઓર ખાનએ કા'બાકી જગા બતલાઈ, કુર્આને પાકમે હે :

﴿وَ اِذْ بَوَّاْنَا لِاِبْرٰهِيْمَ مَكَانَ الْبَيْتِ﴾

(વ ઈઝ્ બવ્વઅ્ના લિ ઈબ્રાહી–મ મકાનલ બયતિ)

હમને ઈબ્રાહીમ (અલયહિસ્સલામ)કો બયત (ઘર)કી જગા બતલાદી, હઝરત (અલયહિસ્સલામ)ને ફરમાને ખુદાવંદીકે મુતાબિક તા'મીરકી, ઓર દુનિયાકો હજ્જકી દઅવત દી, કઅ્બતુલ્લાહકે દો દરવાઝે થે, એક દાખિલ હોનેકા ઓર સામનેકી તરફસે નિકલનેકા, ઓર દરવાઝા ઊંચા નહીં થા બલ્કે જિસતરહ આમતૌર પર દરવાઝે હોતે હૈં, ઓર હતીમ કઅ્બતુલ્લાહકે અંદર દાખિલ થા, બા'દમે જબ કુફ્ફારે મકકહને અઝસરે નવ તા'મીર કિયા, તો ચંદહમે હલાલ પૈસે કમ હાસિલ હૂએ, ઈત્ના નહી હૂઆ કે પૂરી ઈમારત બન સકે, ઈસલિએ જબ પૈસે ખતમ હૂએ તો હતીમકી જગા છોળ દી ઓર એકહી દરવાઝા કરદીયા.

હતીમકે મુતઅલ્લિક
હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી તમન્ના

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી તમન્ના થી કે મૈં ઈસ્કો બિનાએ ઈબ્રાહીમ પર બનાઉ ઓર ઉસ્કા ઈઝહાર ભી કીયા, ઈસ કામકો હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ઈસલિએ નહી કીયા કે લોગ અભી અભી નએ મુસલમાન હૂએ હૈં, પેહલે ઝમાનાસે ઉનકે દિલોંમે બયતુલ્લાહકી અઝમત ચલી આ રહી હે, અબ અગર હમ ઈસ્કો શહીદ કરતે હૈં, તો લોગ બદઝનહો જાએંગે કે યેતો હમારે બાપ–દાદાકે હાથોંકા કઅ્બહ શહીદ કરને આએ હૈં, ઓર મુખાલિફીનકો મૌકા મિલ જાએગા, કે હમતો કેહતે થે ના કે ઉન્હોને નયા મઝહબ નિકાલા હે ઓર યે સબ તોળ તાળ કર ખત્મ કરદેંગે.

ફિત્નાકે અંદેશાસે મુસ્તહબકો છોળ દેના :

યહાંસે ઉલમાઅ્ને મસ્અલહ નિકાલા હે બા'ઝ બાતેં મુસ્તહબ હોં મગર ઉસ્સે કોઈ ફિતનાકા ખતરહ હો તો ઉસ્કો છોળ દેના ચાહિએ કે

ફિતના વ ફસાદ ન હો.

બા'દમે હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઝુબૈર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)ને ઉસીતરહ જિસ્કા હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ઈઝહાર ફરમાયા થા, અઝસરે નવ તા'મીર ફરમાયા, ઓર હતીમકો ભી અંદર લેલીયા, બા'દમે હજ્જાજ જિસને અબ્દુલ્લાહ બિન ઝુબેર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)કો શહીદ કીયા, ઉસને બયતુલ્લાહકો મુનહદિમ કરવા કર જૈસા થા વૈસા બના દીયા, હતીમ બાહર કરા દીયા, ઉસકે બા'દ દૂસરી હુકૂમતેં આઈ, મગર કિસીને ઉસકો મુનાસિબ ન સમજા કે ઉસ્કો બાર બાર ધાયા જાએ ઓર બનાયા જાએ.

બિનાએ કઅબહકે બા'દ
હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલયહિસ્સલામ)કી દુઆ

હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલયહિસ્સલામ) જબ કઅબહ બના ચુકે તો અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા, એય ઈબ્રાહીમ ! તુમને મેરા ઘર બનાયા, બહોત બળા કામ કીયા, અબ માંગો કયા માંગતે હો, જો માંગોગે દીયા જાએગા, તો હઝરત ઈબ્રાહીમ ને દુઆ ફરમાઈ :

﴿رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا اِنَّکَ اَنْتَ السَّمِیْعُ الْعَلِیْمُ﴾

(રબ્બના તકબ્બલ મિન્ના ઈન્નક અન્ત સ્સમીઉલ અલીમ)

એય અલ્લાહ ? બસ તૂ કબૂલ ફરમાલે, તૂ દુઆકા સુન્નેવાલા ઓર નિય્યતકા જાનનેવાલા હે.

દૂસરી દુઆ ફરમાઈ :

﴿رَبَّنَا وَ اجْعَلْنَا مُسْلِمَیْنِ لَکَ وِ مِنْ ذُرِّیَّتِنَا اُمَّۃً مُّسْلِمَۃً لَّکَ﴾

(રબ્બના વજ્અલ્ના મુસ્લિમયનિ લ-ક વ મિન ઝુર્રિયતિના ઉમ્મત મ્મુસ્લિમતલ્લ-ક)

એય હમારે રબ્બ ! મુજે ઓર મેરે બેટે ઈસ્માઈલકો અપના

મુસ્લિમ યા'ની સબ તુજે હવાલા કરદેનેવાલા બના દે ઓર હમારી અવલાદમે ભી એક ઉમ્મતે મુસ્લિમહ બના.

ઓર યે દુઆ કી કે ઉનકા રસૂલ ઉન્હીંમે સે હો :

﴿وَ ابۡعَثۡ فِیۡهِمۡ رَسُوۡلًا مِّنۡهُمۡ﴾

(વબ્અસ્ ફીહિમ રસૂલમ્મિનહુમ)

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝતને હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલયહિસ્સલામ)કી દુઆ કબૂલ ફરમાઈ ઓર રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો હઝરત ઈબ્રાહીમકી નસ્લમે મબ્ઉષ ફરમાયા, ઓર આપકી ઉમ્મતકો ઉમ્મતે મુસ્લિમહ કરાર દીયા, ઉસીકો મવલાના હાફી (રહમતુલ્લાહી અલયહિ) ફરમાતે હેં :

હૂઈ પેહલૂએ આમિનહસે હુવૈદા
દુઆએ ખલીલો નુવૈદે મસીહા

જો દઅવત અંબીયાએ કિરામ (અલયહિમુસ્સલામ) લેકર દુનિયામે તશરીફ લાએ થે, ઉસ્કો નબીએ કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને તકમીલ તક પહોંચા દીયા, ઓર અલ્લાહકી ઈબાદતકા પૂરા નકશહ દુનિયાકે સામને પૈશ કર દીયા, ઓર તમામ દીની ઉસૂલોંકો આપને મુકમ્મલ કરદીયા, જિસકો હક તઆલાને ફરમાયા :

﴿اَلۡیَوۡمَ اَکۡمَلۡتُ لَکُمۡ دِیۡنَکُمۡ وَ اَتۡمَمۡتُ عَلَیۡکُمۡ نِعۡمَتِیۡ وَ رَضِیۡتُ لَکُمُ الۡاِسۡلَامَ دِیۡنًا﴾

(અલ્યવ્-મ અકમલ્તુ લકુમ દીનકુમ વ અત્મમતુ અલયકુમ નિઅ્મતી વ રઝિયતુ લકુમુલ ઈસ્લા-મ દીના)

કે દીને ઈસ્લામ મુકમ્મલ હોકર અબ હમેશાકે લિએ યહી દીને ઈસ્લામ બાકી રહેગા ઉસ્કે અલાવહ તમામ અદ્યાન મન્સૂખ હોગએ.

આપકી દુનિયામે આમદ પર :

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો આખરી નબી બનાયા

થા ઈસલિએ આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી પેદાઈશસે પેહલે દુનિયાકો ખબરેં દિલવાઈ કે હમારે આખરી નબી આનેવાલે હૈં, નજૂમિયોંને ખબરેં દી, કાહિનોને ખબરેં દી, બુતોંને પુકારા, જિસવકત હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) દુનિયામે તશ્રીફ લાતે હૈં, યે ચેલેન્જ થા દુનિયાકો કે તાગૂતિયતકો મિટાનેવાલે આજ દુનિયામે તશ્રીફ લાચુકે હૈં, અગલી કિતાબોંને આપકી તઅ્રીફેં ઓર તવસીફેં બયાન કીં, ઓર આપકી બશારત દી, બહોતસે એહલે કિતાબ ઈન્તિઝાર મે થે કે અબ નબીએ આખિરુઝઝમાન (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે દુનિયામે તશ્રીફ લાનેકા વકત આ ચુકા હે.

યમનકા બાદશાહ :

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી પેદાઈશસે એક હઝાર બરસ પેહલેકી બાત હે, કે યમનકા બાદશાહ તુબ્બઅ્ જિસ્ને દુનિયાકે મુલ્કોં પર હુકૂમત કી, વો મકકહ મુકર્રમહમે આતા હે ઓર કઅ્બતુલ્લાહ પર પેહલા ગિલાફ ચળ્હાતા હે, ઉસ્સે પેહલે કઅ્બતુલ્લાહ પર કભી ગિલાફ નહીં ચળ્હા, દુનિયાવાલે કઅ્બતુલ્લાહકો પેહલેસે માનતે ચલે આરહે થે, ઉસ્કા હજ્જભી હોતા થા, મગર જાહિલિયતકે તરીકહ પર વો લોગ મર્દ ઓર ઓરતેં નાચતે થે, ઓર તાલિયાં ઓર સીટીયાં બજાતે, કુર્આનને કહા :

﴿ مَا كَانَ صَلٰوتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ اِلَّا مُكَاءً وَّ تَصْدِيَةً ﴾

(મા કા–ન સલાતુહુમ ઈન્દલ બયતિ ઈલ્લા મુકાઅન વ તસ્દિયત)

યા'ની ઉનકી ઈબાદત સીટીયાં બજાના ઓર તાલિયાં બજાના, જિસતરહ આજ હિંદુ લોગ ગરબહ ગાતે હૈં, ખાનએ કઅ્બહકા તવાફ ભી કરતે થે મગર નંગે હોકર ઈસતરહ ઉન્કી ઈબાદત હોતી થી ઓર કેહતે થે કે હમને જિન કપળોંકો પહનકર અલ્લાહકી નાફરમાની કી હે, ઐસે કપળે પહન કર અલ્લાહકે સામને કૈસે આએં, ઓર ઐસે કપળોંમે

ખાનએ કઅ્બહ્કા તવાફ કૈસે કરેં, યે ઉન્કી ફલ્સફી થી, હાલાંકે ગુનાહતો ઉન્કે બદનસે હૂએ હેં, તો ગુનાહ બદનકે જિસ હિસ્સેસે હૂએ થે, ઉન્કો કાટ કર આના ચાહિએ થા, યે થી ઉન્કી હિમાકત વૈસે ખાનએ કઅ્બહ્કી અઝમત કરતે થે.

તુબ્બઅ્ મકંકહ આયા, ઓર ખાનએ કઅ્બહ્કા ગિલાફ ચળ્હાયા, ઉસ્કેબાદ મદીનહ મુનવ્વરહ્ આયા, હઝારોં ઘોળેસવાર સાથ થે, ઓર ચારસો ઉલમાએ તોરૈત સાથ થે, ઉન ઉલમાએ તોરૈત્ને મદીનહકી ગલિયોં ઓર અતરાફકો દેખા તો ઉન્હેં યકીન હોગયા કે યે વોહી મકામ હે જહાં પર નબીયે આખિરુઝઝમાન (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) હિજરત ફરમાકર તશ્રીફ લાએં ગે, ઓર યહીં બસેંગે, ઓર ઝિંદગી ગુઝારેંગે, જબ બાદશાહને વહાંસે જાનેકા ઈરાદહ કિયા તો ઉન્હોને બાદશાહસે ઈજાઝત ચાહી હમ લોગોંકો યહીં રેહનેકી ઈજાઝત દેદીજિયે, બાદશાહ હૈરાન હૂવા કે યે રેગીસ્તાન ઓર પહાળિસ્તાન હે, યહાં કયા રખ્ખા હે કે જો તુમ યહાં રેહના ચાહતે હો, હાલાંકે અપને યહાં આલીશાન બંગલે ઓર બાગાત હેં ઓર યહાં ખજૂરોંકે છપરે હેં, ઉન્હોંને જવાબ દીયા કે હમને આસ્માની કિતાબોંમે પળ્હા હે, જિસસે હમેં મઅલૂમ હોતા હે કે યે વોહી મદીનહ હે કે જહાં નબીએ આખિરુઝઝમાં (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) હિજરત કરકે આએંગે, ઓર યહીં રહેંગે ઓર યહીં ઝિંદગી ગુઝારેંગે, આસ્માની કિતાબોંમે જો નકશા બતલાયા હે, વો નકશા બરાબર ઈસી જગહ પાયા જાતા હે, લિહાઝા હમ બસ્ના ચાહતે હેં કે અગર હમારી કિસ્તમત ખુલ ગઈ ઓર હમારી મોજૂદગીમે નબીએ આખરુઝઝમાં (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) તશ્રીફ લેઆએ, તો હમ ઉનપર ઈમાન લાવેં ગે, હમ નહીતો હમારી અવલાદકી મોજૂદગીમે આજાવેં, બાદશાહકો ભી યકીન હોગયા, કે જબ અપની મઝહબી કિતાબોંમે હે તો યે બાત યકીનન સચ્ચી હોગી, બાદશાહને સભોંકો ઈજાઝત દેદી, ઓર સબકે લિએ આલીશાન મકાનાત બનવાએ, જાગીર ઓર જાઈદાદેં દિલવાદીં તાકે સુખ ઓર ચૈનકે સાથ ઝિંદગી

બસર કરસકેં, મદીનહકી લળકીયોંકે સાથ શાદીયાં કરવાદીં.

યહાંતક લિખ્ખા હે કે મદીનહમે જો અન્સાર કેહલાએ, ﴿મિનલ મુહાજિરી–ન વલ અન્સારિ﴾ વો અન્સાર ઈન્હીંકી અવલાદ થીં, જો દો ખાનદાનોં પર તકસીમ થીં, એક ઓસ ઓર દૂસરે ખઝરજ, ઈમાન લાનેકે બાદ અન્સાર કેહલાએ.

બાદશાહને એક ઘર રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે લિએ ભી બનવાયા, ઓર આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે નામ પર રજીસ્ટર્ડ કિયા કે મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) જબ ભી તશ્રીફ લાવેં તો યે મકાન ઉન્કા હે, ઉન ઉલમાકે અમીરકો હવાલા કીયા કે તેરી અવલાદકો વસીય્યત કરના ઓર વો અપની અવલાદકો વસીય્યત કરે, ઓર જિસકો ભી મોકા મિલે વો હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો યે મકાન પહોંચાદે, ઓર હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે નામ એક રૂકા લિખા જિસમે અપને ઈમાન કો ઝાહિર કીયા કે મેં ગવાહી દેતા હું કે આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) અલ્લાહકે રસૂલે બરહક હેં, અગર મેં આપકી ઉમર મુબારક તક ઝિંદા રહા તો મેં જરૂર આપકી નુસ્રત ઓર મદદ કરુંગા, ઓર આપકે દુશ્મનોસે જિહાદ કરૂંગા ઓર આપકે સીનહસે હર કિસમકે ગમોંકો દૂર કરૂંગા, ઈસ કિસમકા રૂકઅહ લિખકર ઉન્કો હવાલા કરદીયા, જિસકી ભી મુલાકાત હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)સે હો, યે રૂકઅહ ઓર મકાન ઉનકે હવાલા કરદે.

તારીખ મે હે કે વો રૂકઅહ ઓર મકાન મુનતકિલ હોતા રહા, મુનતકિલ હોતે હૂએ હઝરત અબૂઅય્યૂબ અન્સારી (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કે કબ્ઝહમે આયા, ઓર બરાબર એક હઝાર સાલ બાદ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) દુનિયામે તશ્રીફ લાએ.

જબ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) મકકહમે પૈદા હૂએ, ઓર ચાલીસ બરસમેં નબુવ્વત મિલી, આપને નબુવ્વતકા એ'લાન ફરમાયા ઓર લોગોંકો તવહીદકી દઅવત દેની શુરૂઅ ફરમાઈ કે :

﴿ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ قُوْلُوْا لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ تُفْلِحُوْا ﴾

(યા અય્યુહન્નાસુ કુલૂ લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ તુફલિહૂ)

એય લોગો ! લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ (નહીંહે કોઈ મા'બૂદ સિવા અલ્લાહકે) કેહ લો કામિયાબ હોજાઓગે, તો દુનિયા દુશ્મન બન ગઈ, લોગોને કહા કે યે કયા બાત નિકાલી જો આજતક નહી થી, ઘરવાલે દુશ્મન હોગએ, હકીકી ચચા ખુનકે પ્યાસે હોગએ.

સબસે પેહલે હઝરત અબૂબકર સિદ્દીક (રદીયલ્લાહુ અન્હુ) ઈમાન લાએ, જો ભી ઈમાન લાતા મકકહકે કાફિર ઉસપર મઝાલિમ ઘાતે, બાઈકાત શુરૂઅ કરદીયા, ઉસકે સાથ લૈન દૈન ખતમ કરવાદેતે, ઉસકે સાથ બેટી હો તો તલાક, હઝરત સિદ્દીક (રદીયલ્લાહુ અન્હુ) જબ ઈમાન લાએ તો ઉનપર મઝાલિમ ઘાએ ગએ.

હઝરતે સિદ્દીકે અકબર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ) ઓર ઉન્કી વાલિદહકે ઈમાન લાનેકા વાકિઅહ

હઝરત સિદ્દીકે અકબર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ) ઈમાન લાએ તો વાલિદૈન સખ્ત નારાઝ થે, મગર આપ બરાબર હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) પર સબકુછ કુર્બાન કરતે રહે, એક દફા અપને કુછ અગલે દોસ્તોંકો લેકર બેઠે થે, ઓર ઉન્કો ઈમાનકી રગબત દિલા રહે થે, કુફ્ફારકો ખબર હૂઈ તો વહાં પહોંચે ઓર સિદ્દીકે અકબર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)કો ઈસકદર મારા કે બેહોશ હોગએ, આપકી વાલિદહકો ખબર હૂઈ તો જાકર ઉઠવા લાઈ, ઘર લેકર આઈ, સિદ્દીકે અકબરને હોશમે આત હી પૂછા કે રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા કયા હાલ હે ? માં બહોત નારાઝ હૂઈ કે અભી ભી ઉનહીકા પૂછ રહે હૈં, માંને પાની પિલાના ચાહા તો ઈન્કાર કરદીયા કે જબતક રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી ખૈરયત નહી મિલેગી પાની નહીં પીયૂંગા, માંને કહા મુજે કયા માલૂમ કે વો કહાં હે, ફરમાયા કે ઉમ્મે રૂમાનસે જાકર

પૂછો, માં ઉનકે પાસ ગઈ, વો પૂંછ આઈ ઓર કહા કે બેટા અબતો પાની પી લે, ફરમાયા જબ તક હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો ખૂદ જાકર દેખ ન લૂં પાની ન પીયૂંગા, માં બહોત બિલબિલાઈ, કયૂં કે વો ઈમાન લાઈ નહીં થી, મગર જબ દેખા કે બેટા પાની નહીં પીતા તો માંકી મમ્તા યે હાલત કૈસે દેખ સકતી થી, આખિર બાદિલે નાખ્વાસ્તહ ખૂદ બેટેકો સાથ લેકર હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે પાસ ગઈ, હઝરત અબૂબકર સીદીક (રદીયલ્લાહુ અન્હુ) હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો સલામત દેખકર બેહદ ખૂશ હૂએ ઓર અપના સબકુછ દર્દો ગમ ભૂલ ગએ, માં યે સબ દેખકર હૈરાન રેહ ગઈ, ઓર કુછ દિલ પર અસર ભી હૂવા.

તાઈફ વાલોંકા હુઝૂર(સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો તકલીફ દેના

ખૂદ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે સાથ મઝાલિમકી કયા કમી રખ્ખી, આપ તાઈફ વાલોંકો તવહીદકી દઅવત દેનેકે લિએ ગએ, જિન સરદારોંસે આપને ગુફતગુ કી, ઉન્હોંને આપકી બાતોંકો નહી માના ઓર બચ્ચોંકો પીછે લગા દીયા, જિનહોંને આપ પર ઇત્ના પથરાવ કીયા કે ખૂનસે આપકે નઅ્લૈન મુબારક રંગીન હોગએ.હઝરત જિબ્રઈલ (અલયહિસ્સલામ) તશરીફ લાતે હૈં ઓર અર્ઝ કરતે હૈં, કે આપ હુકમ દીજિએ પૂરી બસ્તીકો પલટ દૂં, ખુદાકે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા કે નહીં, ખુદાને મુજે રહમતુન લિલઆલમીન બનાકર ભેજા હે, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને હાથ ઉઠા કર દુઆ કી :

﴿اَللّٰهُمَّ اهْدِ قَوْمِىْ فَاِنَّهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ﴾

(અલ્લાહુમ્મહદિ કવમી ફઇન્નહૂમ લા યઅ્લમૂ-ન)

એય અલ્લાહ ! મેરી કોમકો હિદયાત દે બેશક વો જાનતે નહી હે

દુઆ માંગી ઈલાહી કૌમકો ચશ્મે બસીરત દે
ઈલાહી રહમ કર ઉનપર ઉન્હેં નૂરે હિદાયત દે

અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો ઈસકદર ઈઝાએં ઓર તકલીફેં પહોંચાઈ ગઈ ઓર મકકહવાલોંને ઈત્ના તંગ કર દીયા, કે આખિર હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો ઓર સહાબએ કિરામ (રદીયલ્લાહુ અન્હુમ)કો અપના વતન મકકહ છોળના પળા, પેહલે સહાબએ કિરામ (રદીયલ્લાહુ અન્હુમ)કો હિજરતકી ઈજાઝત દી ઓર ફિર ખૂદહી મદીનહ મુનવ્વરહ હિજરત ફરમા ગએ, ખુદાકી શાનતો દેખિએ ! મકકહવાલે નિકાલ રહે હેં ઓર મદીનહવાલે ઈસ્તિકબાલકી તૈયારી કરરહે હેં.

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી હિજરત

જબ મદીનહ મુનવ્વરહવાલોંકો હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી હિજરતકી ખબર હૂઈ તો મદીનહમે ઘર ઘરમે ખૂશીકી લહરેં દોળ ગઈ, બુળ્હે, જવાન, બચ્ચે રોઝાના મકામે હર્રહ તક હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે ઈસ્તિકબાલકો આતે, અબ ચૂંકે વહાં ઉસ ઝમાનામે તાર ન વાયરલેસ ઓર ન પોસ્ટ ન ટેલીફોન થા, જિસસે પતા ચલે કે ફલાં વકત આ રહે હેં, ઈસલિએ રોઝાના આપકી ઝિયારત વ મુલાકાતકે લિએ ઓર ઈસ્તિકબાલકે લિએ મકામે હર્રહ તક આતે, જબ ધૂપ સખ્ત હોજાતી ઓર નાઉમ્મીદ હોજાતે તો વાપસ હોજાતે, દૂસરે દિન ફિર સુબ્હ ઈસ્તિકબાલકો આ જાતે, એક મરતબહ નાઉમ્મીદ હોકર વાપસ હોરહે થે, કે ઉસમોકઅ્ પર એક યહૂદી ટીલા ચળ્હા હૂઆ થા, એક યહૂદીને હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો તશરીફ લાતે હૂએ દેખા તો મુસલમાનોકો ઝોરસે પુકારા " યા બની કીલહ હાઝા જદ્દુકુમ" એય બની કીલહ ! યે તુમ્હારે બુઝુર્ગવાર આ રહે હેં, અહલે મદીનહને

જબ યે નિદા સુની તો અબ ઉન્કી ખૂશીકા આલમ કયા પૂછના, દીવાનહવાર દોળતે હૂએ ઈસ્તિકબાલકો જમા હોગએ, અબ સરવરે આલમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો જુલૂસકી શકલમેં લે જારહે હૈં, આગે આગે મઅ્સૂમ બચ્ચે ઈસ્તિકબાલિયા તરાના પળ્હ રહે હે.

મદીનહ મુનવ્વરહકી બચ્ચીયોંકા ઈસ્તિકબાલિયા તરાના

વો કયા તરાના થા ?

طَلَعَ الْبَدْرُ عَلَيْنَا مِنْ ثَنِيَّاتِ الْوَدَاعِ

તલઅલ બદરૂ અલયના મિન સનિય્યાતિલ વદાઇ

બચ્ચીયાં કેહ રહી હૈં કે હમારે મદીનહમે આજતક અંધેરા થા, આજ ષનિય્યાતિલ વિદાઅ્ પહાળીસે ચવદહવીં રાતકે ચાંદને હમપર તુલૂઅ્ કીયા, મુરાદ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી ઝાતે મુબારક હે.

وَجَبَ الشُّكْرُ عَلَيْنَا مَا دَعَا لِلّٰهِ دَاعِ

વજબ શ્શુકરૂ અલયના મા દઆ લિલ્લાહિ દાઈ

બચ્ચીયાં કેહ રહી હૈં કે અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) હમારી બસ્તીમે તશરીફ લાએ હૈં ઈસલિએ શુક્રાનહ હમપર વાજિબ હોગયા, કયા શુક્રાનહ ? ખીચળા પકાએં ગે ? હલ્વહ પકાએં ગે ? નહીં નહીં, કયા શુક્રાનહ યે કે આપ સચ્ચી ઓર અચ્છી દઅવત લેકર આએ હૈં, લિહાઝા હમ ઉસ્કા શુક્રાનહ અદા કરેંગે, કયા કરેંગે, આગે કેહતી હે :

اَيُّهَا الْمَبْعُوْثُ فِيْنَا جِئْتَ بِالْاَمْرِ الْمُطَاعِ

અય્યુહલ મબઉસુ ફીના જિઅ્–ત બિઅમરિલ મુતાઅ્

એય અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ! અલ્લાહને આપકો હમારી બસ્તીમે ભેજા હે હમ આપકે એક એક હુકમ પર ચલેંગે, આપકે એક એક ઈશારહ પર જાન કુર્બાન કર દેંગે, યે હે શુક્રાનહ, હમ તો યે શુક્રાનહ લેકર બેઠે હેં કે જલેબી બાંટો, હલ્વહ તૈયાર કરો, અસલ શુક્રાનહ તો યે હે કે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી જો બાતેં સુનીં, ઉસપર અમલ કરો, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી સુન્નતોંકો ઝિંદહ કરો, અપની ઝિંદગી બદલો, નમાઝેં કાઈમ કરો, સચ્ચે ઈમાનવાલે બનો, દીન સીખો, દીનકી મેહનત કરો, દીનો ઈમાનકે ખાતિર અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને અપના પ્યારા વતન છોળા, દીન સીખનેકે લિએ તુમભી કુછ દિનોંકે લિએ ઘરકો છોળો.

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે મદીનહ મુનવ્વરહમે દાખિલહકે વકત હરએકકી તમન્ના

અબ જબકે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) મદીનહ મુનવ્વરહમે તશરીફ લારહે હેં, ઘર ઘરમે ખૂશીકી લહરેં દોળી હૂઈ હે, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે સાથ સહાબએ કિરામ (રદીયલ્લાહુ અન્હુમ) દાએં બાએં આગે પીછે ચલ રહે હેં, અજીબ મન્ઝર હે, હરએકકી તમન્ના યે હે કે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) હમારે યહાં કિયામ ફરમાએં, ગુઝારિશ કરતે હેં, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ફરમાતે હેં : ﴾દઉહા ફઈન્નહા મઅ્મુરતુન﴿ મેરી ઊંટની અલ્લાહકી તરફસે મા'મૂર હે, ઉસ્કી નકીલ છોળદો, જહાં વો બેઠ જાએગી વહી મેરા મકામ હોગા, મદીનહ મુનવ્વરહકી ગલીયોંમે આપકી સવારી ચલ રહી હે, જિસ્કા ઘર આતા હે તમન્ના કરતા હે કે ઊંટની યહાં બેઠ જાએ, જબ ઊંટની આગે નિકલ ગઈ તો હસ્રત કરતે હેં કે અ-ર-ર-ર-ર-ર મેરા નંબર ગયા, આખિર વો મહલ્લા આયા જહાં

આજસે એક હઝાર સાલ પેહલે જો બાદશાહ ઉસ મકાનકો નબીએ આખિરુઝઝમાં કે નામપર રજીસ્ટર્ડ કર ગયા થા, જબ વો મકાન આયા તો ઊંટની બેઠ ગઈ, વો મકાન હઝરત અબૂ અય્યૂબ અન્સારી (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)કે કબઝહ મે થા, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ઉસ મકાન મે રોનક અફરોઝ હૂએ.

જબ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) હિજરત ફરમા કર મદીનહ મુનવ્વરહ તશ્રીફ લારહે થે, ઓર અભી શહરમે દાખિલ નહી હૂએ થે, હઝરત અબૂ બકર સિદીક (રદીયલ્લાહુ અન્હુ) સાથ થે, ચૂંકે મુઅમ્મર (બળી ઉમર કે) મા'લૂમ હોતે થે, હાલાંકે આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)સે છોટે થે, તો સિદીકે અકબરકો અલ્લાહકા રસૂલ સમજકર લોગ મુલાકાત કરતે થે, હઝરત સિદીકે અકબર આપકી તરફ ઈશારહ ફરમાતે થે, તો વો શખ્સ જિસકે પાસ તુબ્બઅ્ બાદશાહકા ખત ચલા આ રહાથા વો લેકર આયા ઉસકો પતા નહી કે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) કોન હેં ? જબ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી ઉસપર નઝર પળી તો આપને ઉસ્સે પૂછા કે "અન્–ત અબૂલયલા" કયા તૂ અબૂ લયલા હે ? તો વો ચોંકા, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને પૂછા તેરે પાસ તુબ્બઅ્કા ખત હે ? તો વો ઓર ઝિયાદહ હૈરાન હો ગયા, ઓર હૈરાન હોકર પૂછતા હે કે કયા આપ જાદૂગર હેં ? કયૂંકે ઉન્કા અકીદહ યે થા કે જાદૂગર દિલકી બાત બતલા દીયા કરતા હે, ફિર વો ખૂદ હી કેહતા હે કે લેકિન આપકે ચેહરહ પર તો મુજે જાદુગર જૈસી કોઈ નિશાની નહીં મઅ્લૂમ હોતી હે, બળે બળે જાદૂગર મૈને દેખે હેં લેકિન ઉન્કે ચેહરે પર એક સયાહી ઓર કાલક હોતી હે નૂર નહી હોતા લેકિન આપકા ચેહરહ તો નૂરાની હે, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા કે "અના મુહમ્મદ" મે મુહમ્મદ હૂં, ઓર વો ખત મેરા હી હે, ઉસ શખ્સને તુબ્બઅ્કા ખત પૈશ કીયા, જિસ્મે ઉસ્ને અપને ઈમાનકો ઝાહિર કીયા થા, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ

સલ્લમ)ને ઉસ્કા ઈમાન કબૂલ ફરમાયા ઓર તુબ્બઅ્કી તા'રીફ ફરમાઈ કે "નિઅ્મરર્જુલુ તુબ્બઅ્" કે તુબ્બઅ્ અલ્લાહકા નેક બંદા હે.

તો હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો આખરી નબી બનાયા થા ઈસલિએ પેહલે આપકી આમદકી બશારતેં દિલ્વાઈ ગઈ, મુતનબ્બેહ કિયા ગયા.

આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) જામિઉલ કમાલાત હૈં

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો સારી દુનિયાકે લિએ નબી બનાયા થા ઓર તમામ અંબીયા (અલયહિમુસ્સલામ)કા ઈમામ બનાના થા તો અલ્લાહ તઆલાને આપકો ઝાહિરી ઓર બાતિની કમાલાત અતા ફરમાએ, ઝાહિરી હુસ્નો જમાલ ભી અતા ફરમાયા ઓર બાતિની ભી, સારે કમાલાત જો તમામ અંબીયા (અલયહિમુસ્સલામ)કો અલાહિદહ અલાહિદહ અતા ફરમાએ થે વો સારે કમાલાત બલ્કે ઉસ્સે ભી ઝિયાદહ આપકો અતા ફરમાએ ગએ, ઈસલિએ આપકો જામિઉલ કમાલાત કહા જાતા હે.

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી ઉમ્મત કિત્ની ખૂશ નસીબ હે કે જિસકે લિએ અંબીયા (અલયહિમુસ્સલામ) રશ્ક કરતે થે, મગર ઉમ્મત આજ ખુદા ઓર રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી તા'લીમાતકો કુચલ રહી હે, સીખના નહી ચાહતે કે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી સુન્નતેં કયા હૈં ? જબ મા'લૂમ કરનેકી ફિકર નહી તો અમલ કયા કરેંગે, હરચીઝ મેં હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને સુન્નતેં સિખ્લાઈ હૈં, સોનેકી, પહેનનેકી, ઉઠનેકી, મગર હમારી ઝિંદગીમે સુન્નતે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) નહી હે.

ઈતાઅતકા મદાર મુહબ્બત પર હે :

હકીકતમે ઈતાઅતકા સારા દારો મદાર મુહબ્બત પર

હે,મુહબ્બત જિત્ની હોગી ઉત્નીહી ઝિયાદહ ઈતાઅત હોગી, સહાબએ કિરામ (રદીયલ્લાહુ અન્હુમ) અપના તન-મન, દોલત, ઘર બાર, ઈઝ્ઝતો આબરૂ, અપની જાન માલ સબ કુછ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) પર કુર્બાન કરનેકે લિએ તૈયાર રેહતે થે, અપને લાલોંકો કુર્બાન કરકે ખૂશ હોતે થે, એક માં અપને બેટેકો અલ્લાહકે રાસ્તહમે કુર્બાન કરકે શુક્રિયહ અદા કરતી થીં, કે અલહમ્દુલિલ્લાહ મેરી મન્નત પૂરી હોગઈ કે મેરે બેટેને અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે કદમોં મે જાન દેદી, ઓર આજ હમ હેં કે સિર્ફ નામ લેતે હેં, દઅવા કરતે હેં લેકિન ઈતાઅતકા નામો નિશાન નહીં, મહોબ્બતકે ગુન ગાના ઓર ઉસ્કે સાથ ઈતાઅત ન હો અલ્લાહકે યહાં ઉસ્કી કોઈ કીમત નહીં, બહોતસે કેહતે હેં કે હમહી રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે માનને વાલે હેં, હાલ યે હે કે જુગાર વો ખેલેં, શરાબ વોહી પીએં, નમાઝ વો છોળેં, ફિલમ વો દેખેં, ફિરભી પક્કે સુન્ની હોનેકા દઅવા કરતે હેં.

ઈશ્કો મહોબ્બતકી દો કિસ્મેં હેં :

ઈશ્કકી દો કિસ્મેં હેં, એક ઈશ્કે હકીકી ઓર દૂસરે ઈશ્કે મજાઝી, હકીકી આશિક તો વોહી હોગા જો મહબૂબકે લિએ અપની હર ચીઝકો કુર્બાન કરદે, જૈસે લયલા ઓર મજનૂનકા વાકિઅહ મશ્હૂર હે, જિસ્કો મવલાના રૂમ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)ને કઈ જગહ બયાન કરકે ઈબરત દિલાઈ હે.

લયલા ઓર મજનૂંકા વાકિઅહ:

મજનૂંકો લયલાસે ઈશ્ક હોગયા થા, બાપને બહોત કોશિશ કી કે મજનૂંકે દિલસે લયલાકી મહોબ્બત નિકલ જાએ, તરગીબસે, તરતીબસે, તરહીબસે, માર ધારસે, મગર ઉસ્કી મહોબ્બત તો ઔર બળ્હ ગઈ:

મર્ઝ બળ્હતા ગયા જૂં જૂં દવા કી

એક મરતબહ બાપ બહોત બક રહાથા કે સારી દૌલત ખતમ હોગઈ, મગર યે તો મહોબ્બત છોળતાહી નહી, કિસીને મશ્વેરા દીયા કે ઉસ્કો લેકર મકકહ મુકર્રમહ જા, ઓર મુલ્તઝમ પર દુઆ કર, ઓર હકીકત હે કે મુલ્તઝમ પર દુઆ કબૂલ હોતી હે.

એક અજીબ વાકિઅહ :

દેખિયે ! એક વાકિઅહ અજીબ હે, એક શખ્સકી અવલાદ નહી હોતી થી, ઉસ્ને સબકુછ ઈલાજ કીએ, દવા કી, તા'વીઝ કીયા મગર અવલાદ નહી હૂઈ, એક શખ્સને મશ્વરેહ દીયા કે અવલાદ ચાહે તો કા'બતુલ્લાહ પર જાઓ ઓર મુલ્તઝમ પર દુઆ કરો, વહાંસે દુઆ ડાઈરેકટ જાતી હે, વાયા નહી હોતા, મુલ્તઝમ પર જાકર દુઆ કી, અલ્લાહને કબૂલ ફરમાઈ, ઉસ્કે યહાં લળકા હૂઆ, બળા ખૂશ હૂવા, બચ્ચહકો બળે નાઝસે પાલા, બેટા બળા હૂવા, ઉસ્કી શાદી કરાઈ, બેટા અબ બેટેવાલા હોગયા, બાપ બુળ્હા હોગયા, અબ બેટા યે ચાહતા હે કે બાપ કબ મરે ઓર ચાબી મેરે કબ્ઝહમે આવે, કયૂંકે જો કામ કરના હોતા હે, બાપસે પૂછના પળતા હે, હિસાબો કિતાબ દેના પળતા હે તો બાપકા વુજૂદ ખટકને લગા, રાહ દેખતા હે કે બુધ્ધા કબ મરે એક સાલ હૂઆ, દો સાલ હૂએ મગર બાપ મરતા હી નહી, ઉસે મા'લૂમ હૂવા કે મુલ્તઝમ પર દુઆ કબૂલ હોતી હે, તો મુલ્તઝમ પર જાકર દુઆ કી, મુલ્તઝમકા પરદહ પકળ કર કેહતા હે કે એય અલ્લાહ ! મેરે બાપકો ઉઠા લે.

દેખા આપને, જહાં બાપને બેટેકી દુઆ માંગી થી વહીં પર બેટા બાપકે મરનેકી દુઆ માંગતા હે.

મુલ્તઝમ પર મજનૂંકી દુઆ :

તો ખૈર મજનૂંકા બાપ મજનૂંકો લેકર ગયા, ઓર બાપને ઉસ્કો સમજાયા કે દેખ બેટા ! યે આખરી ઈલાજ હે, તેરી જાન બચ જાએગી,યહાં કા'બતુલ્લાહકા પરદહ પકળકર ઈત્ના કેહદે કે એય અલ્લાહ

! લયલાકી મહોબ્બત મેર દિલસે નિકાલ દે, ઓર મે આમીન કહૂંગા, તો બેટા તૈયાર હોગયા, પરદહ હાથમે પકળા ઓર સીનહસે લગાયા, બાપને કહા બેટા ! દુઆ કર તો કયા દુઆ કી :

يَـارَبِّ لاَ تَسْـلُبُـنِـى حُبَّهَـا اَبَدًا
وَ يَـرْحَـمُ اللّٰـهُ عَبْدًا قَـالَ اٰمِيْنَـا

યા રબ્બી લા–તસ્લુબ્ની હુબ્બહા અબદન
વ યરહમૂ લ્લાહુ અબદન કાલ આમીના

એય અલ્લાહ ! સબ કુછ કીજીયો, મગર લયલાકી મહોબ્બત મેરે દિલસે મત નિકાલના ઓર બાવાસે કેહતા હે કે અલ્લાહ ઉસપર હમેશા રહમ કરે જો મેરી દુઆ પર આમીન કહે, બાપને એક ઘોંસા દીયા કે કમબખ્ત કયા ઈસલિએ મે તુજે લાયાથા કે તૂ મહોબ્બતકો ઔર પક્કી કરવાદે, જલ્દી તૌબહ કર તો કેહતા હે કે અછ્છા રૂજૂઅ કરતા હૂં મત મારો, કયા કહા :

اِلٰهِـىْ تُبْـتُ مِـنْ كُـلِّ الْـمَعَـاصِـىْ
وَ لٰـكِـنْ حُـبَّ لَيْـلٰـى لاَاَتُـوْبُ

ઈલાહી તુબ્તુ મિન કુલ્લિલ મઆસી
વ લાકિન હુબ્બ લયલા લા અતૂબુ .

એય અલ્લાહ ! સારે ગુનાહોંસે તૌબહ કરતા હૂં, લેકિન લયલાકી મહોબ્બતસે તૌબહ નહી કરતા, બાપ સમજ ગયા કે અબ કોઈ ફાઈદહ હોનેવાલા નહી હે.

મજનૂંકે ઈશ્કકા એક અજીબ વાકિઅહ :

વાકિઅહ લિખ્ખા હે કે એક મરતબા લયલાને મજનૂંકે લિએ દૂધ ભેજા, વો છેળખાની કીયા કરતી થી, જાનતી થી કે મેરા સચ્ચા આશિક હે, માં–બાપકી વજહસે મજબૂર થી, અપની નોકરાનીસે કહા કે મજનૂંકો

દૂધ ભેજના હે, ઓર પતાભી બતલા દીયા કે જંગલમે દરખ્તકે નીચે પળા હોગા, ઓર મેરે નામકી રટ લગા રહા હોગા, પળોસમે એક શખ્સ રેહતા થા, ઉસ્ને સુના તો ઉસ્કે મુંહમે પાની આ ગયા, વો ઉસ નોકરાનીકે જાનેસે પેહલે વહાં જાકર સોગયા, મજનૂંતો બીચારા આગે કહીં પળા હોગા, ઉસ્ને લયલાકી તસ્બીહ પળ્હના શુરૂઅ્ કરદી, નોકરાની પહોંચી, દૂરસે લયલાકી આવાઝ આને લગી, બાંદીને આકર આવાઝ દી કે મજનૂં ! લયલાને આપકે લિએ દૂધ ભેજા હે, ફોરન ઉઠ ગયા ઓર ઘટાઘટ દૂધ પી ગયા, વાપસ આઈ તો લયલાને પૂછા કે કયા હૂવા જવાબ દીયા કે પળા હૂઆ થા, મેને આવાઝ દી તો ઉઠા ઓર દૂધ પી ગયા, લયલાને કહા કે યે કભી નહી હો સકતા, તૂ મજનૂંકે પાસ નહી ગઈ, મેરા મજનૂં યૂંહી મેરા દૂધ પી જાએ, યે હો નહી સકતા, આજ ફિર મે તુજે ભેજૂંગી, તો પળોસવાલેને સુન લીયા કે આજ ફિર દૂધ જાએગા, કલકી ચાટ તો પળી થી, લયલાને સુબ્હ યે કીયા કે ખાલી પિયાલા દે દીયા ઓર એક છુરી દેદી ઓર કહા કે મજનૂંસે કેહના કે લયલાને તેરા ખૂન માંગા હે, ચૂંકે વો જાનતી થી કે બનાવટી મજનૂં દૂધ પી ગયા હોગા, વો બનાવટી મજનૂં દૂધ પીનેકે લિએ પેહલેસે જાકર સો ગયા, બાંદી ગઈ ઓર આવાઝ દી કે મજનૂં ! તો વો ખળા હોગયા, કે હાં હાં લાઓ પ્યાલા, નોકરાનીને કહા કે પ્યાલાકે સાથ છૂરીભી દી હે, કહા કયૂં ? કહા કે તેરા ખૂન લયલાને માંગા હે, વો કાંપ ગયા ઓર કેહનેલગા કે ખૂનવાલા મજનૂં મે નહીં, મેં દૂધવાલા મજનૂં હૂં, ખૂનવાલા મજનૂં વહાં પળા હોગા, બાંદી કેહને લગી કે તેરા સત્યાનાસ જાવે મુફતકા દૂધ પી ગયા, કલ લયલા બરાબર કેહતી થી, અબ અસલ મજનૂંકે પાસ ગઈ તો દર્દ ભરી આવાઝસે નિકલતા થા લયલા લયલા લયલા વો ઉસ્કે પાસ પહોંચી ઓર આવાઝ દી કે મજનૂં ! મગર કોન સુનતા હે, કોઈ જવાબ નહી, ફિર પુકારા, મજનૂં ! કોઈ જવાબ નહી ફિર પુકારા , મજનૂં ! કોઈ જવાબ નહી, કઈ મરતબા પુકારા, આખિર વો બાંદી હોશિયાર થી લયલાકા નામ લે લીયા કે "લયલા" એક દમ ઉઠ બેઠા કે હાં "લયલા લયલા લયલા" ઈત્ના ગુમથા

કે મજનૂં કહા તો ખબર નહી હૂઈ, જબ લયલાકા નામ આયા તો ઉઠ બેઠા, બાંદીને કહા કે લયલાને યે પ્યાલા ઓર છૂરી દી હે ઓર તેરા ખૂન માંગા હે, તો મજનૂં નાચને લગા કે આહાહા લયલાને મેરા ખૂન માંગા હે, તો છૂરી લેક છ ૨-૨-૨-૨ કરકે મારા ગલ ગલ ગલ ખૂન નિકલને લગા, ફિર પૂછતા હે લયલાને કુછ કહા થા કે હાથકા ખૂન, યા પાઉકા ખૂન, યા કહાંકા ? જવાબ દીયા કે નહી કહા થા, તો ઉસ્ને હરજગાહસે છુરી મારની શુરૂઅ્ કી કે શાયદ યહાંકા માંગા હો યા યહાં કા, બાંદીને જલ્દીસે ઉસ્કે હાથસે છુરી છીન લી કે બાવા બસ કર, વો બાંદી ખૂનસે ભરા હૂવા પ્યાલા લેકર ગઈ, લયલાને કહા કે હાં ! આજ સચ્ચા મજનૂં મિલા, વો પેહલા તો દૂધવાલા મજનૂં થા સચ્ચા મજનૂં તો યે થા.

મકામે ઈબરત :

યે દુન્યિવી ઈશકો મહોબ્બત હે, હમારે લિએ ઈબરતકા મકામ હે કે હુબ્બે રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા દઅ્વા કરતે હેં, ઓર અપની મરઝી ઓર અપને મનકી કરતે હેં, અવલીયાએ કિરામ (રહિમહુમુલ્લાહુ)કે સાથ મહોબ્બત કરાર દી હે ફકત ઉર્સ કરનેકો, જિસ્મેં ઢોલ તાશે બજતે હેં, નાચ ઓર કવ્વાલીયાં હોતી હે, મર્દ ઓર ઓરતોંકી ભીળ હોતી હે, બસ અપના દિલ ખૂશ હોતા હે હાલાંકે શરીઅતમે મના હે, ખૂદ ઈન બુઝુર્ગોંકે નઝદીક હરામ હે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ઓર અવલીયાએ કિરામ (રહિમહુમુલ્લાહ)કે નામ પર પેટ ભરના હે, ખાને-પીનેકો મહોબ્બતકી અલામત બના રખ્ખી હે, વજહ યે હે કે ઝાહિરી મહોબ્બત હે હકીકી મહોબ્બત નહી હે જો સહાબએ કિરામ (રદીયલ્લાહુ અન્હુમ)કો થી કે અલ્લાહ ઓર રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી મહોબ્બતમે અપની જાન તક કુર્બાન કરદી, ઈસીકો મવલાના રૂમ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) ફરમાતે હેં :

ઈશ્કે મવલા કે કમ અઝ લયલા બુવદ
ગોએ ગશ્તન બહરે ઓ અવલા બુવદ

વો તો ઈશ્કે મજાઝી થા ઓર યહાં તો ઈશ્કે હકીકી હે, અપના સબકુછ કુર્બાન હે.

ઈસલિએ મૈંને અર્ઝ કીયા કે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી મહોબ્બત સિર્ફ ઝુબાનસે હી ન હો, હમારા ખાના–પીના, સોના–જાગના, લૈન–દૈન, બ્યોપાર વ તિજારત, હરકામ હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી સુન્નતકે મુતાબિક હો, અલ્લાહ તઆલાને હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે હર હર તરીકહ ઓર સુન્નતમે બરકત ઓર નૂરાનિયત રખ્ખી હે.

હર કામકી ઈબ્તિદાઅ્મેં બિસ્મિલ્લાહ પળ્હનેકી બરકત :

બિસ્મિલ્લાહિ ર્રહમાનિ ર્રહીમકો લીજિએ, અલ્લાહકે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા કે,

كُلُّ اَمْرٍ ذِىْ بَالٍ لَمْ يُبْدَأْ بِبِسْمِ اللّٰهِ فَهُوَ اَجْزَمُ

(કુલ્લુ અમરિન ઝિ–બાલિન લમ યુબ્દઅ્ બેબિસ્મિલ્લાહિ ફ–હૂવ અજઝમ)

જો ભી જાઈઝ કામ બગેર બિસ્મિલ્લાહકે શુરૂઅ કિયા જાવે વો બે બરકત હોગા.

મુસલમાન ! અગર ઈસ્કા એહતિમામ કરે તો દુનિયા વ આખિરત દોનો જહાંમે ખૈરો બરકત જો હમને સમજ રખ્ખા હે, હર જાઈઝ કામસે પેહલે બિસ્મિલ્લાહિ ર્રહમાનિ ર્રહીમ પળ્હતે હેં, અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે ખૈરો બરકત હોતી હે, ઓર જિસ કામસે પેહલે બિસ્મિલ્લાહ ન–પળ્હી જાવે તો હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા કે અલ્લાહસે કટ જાતા હે, ઓર ખૈરો બરકતસે મહરૂમ હો જાતા હે, ઓર શૈતાનકે સાથ ઉસ્કા તઅલ્લુક જુળ જાતા હે, શૈતાન ઉસપર અપના કબ્ઝહ જમા લેતા હે, ઉસપર અપના નંબર લગા લેતા હે, વો

કામ શૈતાની હોજાતા હે, મકાન ખોલો તો બિસ્મિલ્લાહ પળ્હો, ખેતીમે હલ ચલાઓ તો બિસ્મિલ્લાહ પળ્હો, જિસવકત બૈલ ચલાઓ તો બિસ્મિલ્લાહ પળ્હો, ખૈતમે બીજ ડાલો તો બિસ્મિલ્લાહ પળ્હો, હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને હમકો સિખ્લાયા થા, મગર હમને અપને પ્યારે આકા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી તા'લીમકો છોળ દીયા, ઈસલિએ ખેતી–બાળીમે બરકત હોની ચાહિએ વો નહી હોતી, ઈસીતરહ ઓરતેં રોટી પકાનેકે લિએ આટા નિકાલેં તો બિસ્મિલ્લાહ પળ્હેં, ઓર જબ ગોંધનેકે લિએ પાની ડાલેં તો બિસ્મિલ્લાહ પળ્હેં, ઓર જબ રોટી બનાકર ટવે પર ડાલેં તો બિસ્મિલ્લાહ પળ્હેં,યે હે મુસલમાની ખાના, ઈસસે ખૈરો બરકત હોતી હે, ખાનેમે ઈમાની ઈંજકશન લગતા હે, ઈમાનકા જઝબહ ઉઠતા હે, ઓર અગર પકાનેવાલીને બિસ્મિલ્લાહકે બગૈર પકા લીયા તો શૈતાની જઝબહ ઉઠતા હે, ગુનાહકી તરફ રગબત હોતી હે, ખૂનમે ગુનાહોંકે જરાષીમ પૈદા હોતે હેં, ફિર વો જબતક ગુનાહ નહી કરલેતા ઉસે ચૈન નહી પળતા, જૈસે શાઈર સાહબકો ખુજલી હોગઈ થી, ખુજાતે ખુજાતે ઉન્હોને શેઅ્ર કહા કે :

ન લડ્ડુમે ન પેળે મે ન બરફી મે વો મઝહ હે
જો હઝરતે ખુજલીકો ખુજલાને મે મઝહ હે

તો જિસતરહ ખુજલીવાલા ખુજા ન–લેગા, ઉસે ચૈન નહી આએગા, ઈસીતરહ ઐસા આદમી જબતક ગુનાહ નહી કરલેગા ચૈન નહી પળેગા.

ખેતમે જાનેસે પેહલે બિસ્મિલ્લાહ પળ્હી, અલ્લાહકી હમ્દો સના કી ﴾અલ હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન﴿ યે હમ્દો સના હોગઈ, ઓર ઉસ્કે બા'દ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)પર દુરૂદો સલામ ભેજે "અસ્સલાતો વ સ્સલામો અલા નબીય્યિના મુહમ્મદિન સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લ–મ" ફિર અપના કામ શુરૂઅ કરેં તો ફિર દેખિયે ખેતીમે કયા બરકત હોતી હે.

બિસ્મિલ્લાહકી બરકતકા એક વાકિઅહ :

એક બળે મીયાં કેહને લગે કે હઝરત ! પળોસકે ખેતમે પકતા હે લેકિન મેરે ખેતમે નહી પકતા, ઉસ્ને કહા કે તુમ બિસ્મિલ્લાહ નહી પળ્હતે હોંગે, વો કેહને લગા વો તો હિંદૂ હે વો કહાં બિસ્મિલ્લાહ પળ્હતા હે, ઉનસે કહા ગયા કે વો ન પળ્હે તો કુછ ભી નહી તુમ્હેં તો પળ્હની ચાહિએ, વો તો હે હી કાફિર વો તો શૈતાન કે સાથે જુળા હે ઓર તુમ રહમાની હોકર શૈતાનકે સાથ જુળે હૂએ હો ઈસલિએ તુમ પર આંચ આએગી, ઉસકો આંચ નહી લગેગી, યે તો અલ્લાહકી હિકમતેં હેં, ઉસકાતો ઈમાન હી નહી હે, ખુદા ભી કેહતે હેં કે તૂ તો મેરા હે, તૂ ક્યૂં મેરા નામ ભૂલા, અગર ભૂલેંગા તો માર પળેગી ઉસકો નહી પળેગી.

દેખિએ ! એક મિષાલ સમજો, અપના બેટા હે, ઓર વો ગાલી બકે તો બાપ તમાંચા મારેગા, પળોસવાલે લળકેને ગાલી બકી તો કોઈ બાત નહીં, અબ બેટા કહે કે બાવા જાન ! મુજકો તમાંચા મારા ઓર ઉસને ભી વહી ગાલી બકી ઉસકો ક્યૂં નહી મારતે, તો બાપ કયા કહેગા, યહી તો કહેગા કે તૂ મેરા હે, વો મેરા લળકા થોળા હી હે, તૂ અગર આઇન્દહ ઐસી હરકત કરેગા તો તુજ પર ગુસ્સહ આએગા, વૈસે દુસ્રોંકો સમજાના યે અલગ બાત હે લેકિન બેટે પર જો ઈતાબ હોગા વો દૂસરોં પર નહી હોગા, હમનેતો અલ્લાહકા ઓર ઉસકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા નામ લીયા હે, ઈસલિએ હમારી ગલત હરકત પર ખુદાકી માર ઓર ફિટકાર પળેગી.

ઉન બળે મીયાંસે કહા ગયા કે એક બરસ તજરુબહ કરકે દેખો કે જબ તુમ ખેત પર જાઓ તો જબ ખેતમે કદમ રખ્ખો તો પેહલે બિસ્મિલ્લાહ પળ્હો, ઓર ખુદાકી હમ્દો સના કરો ઓર રસૂલે અકરમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) પર દુરૂદો સલામ પળ્હો, ઓર ફિર હલ ચલાઓ, ઓર હર હર ચકકર પર દુરૂદ શરીફ પળ્હતે જાઓ, ફિર દેખો કૈસી બરકત હોતી હે.

ઓર દુરૂદ શરીફ પળ્હનેમે કોન્સા મુંહ દુઃખ જાતા હે, યૂંભી તેરી–મેરી કરતે હેં, મગર મુસલમાનકો કરના નહી હે, દીનકે કામમે મુસલમાન એધી બન્ના ચાહતા હે દુનિયાકે કામમે હોશિયાર બન્ના ચાહતા હે, સોચતા હે કે યૂં કરંરૂંગા તો યૂં બનુંગા, દૂર દૂરકી સોચતા હે, દીનકે કામમેં તવકકુલ તકકી ભી નહી સોચેગા, બલ્કે દીનકે કામમે મુસલમાન ચાહતા હે કે દીનકા કામ મેરા યૂં હોજાએ, મેં નમાઝ ન પળ્હૂં, રોઝે ન–રખ્ખું, મેં કુછ ન–કરું, બસ સિર્ફ કમાઉ ઓર ખાઉ ઓર બચ્ચોંકો પાલૂં ઓર સીધે જન્નતકે ટિકટ મિલ જાએ, કોઈ બાપૂ મિલ જાએ ઓર યૂં કેહદે કે જા બેટે ! તેરા બેળા પાર, બાપૂકો સવાસેર ઘી ઓર સવામન ચાવલ દે દિએ, બસ જન્નતકી ટિકટ મિલ ગઈ, હમતો યે ઢૂંઢતે હે કે ઘર બેઠે બેઠે સબ કુછ મિલ જાએ, હમ દીનકે કામમેં એધી બનના ચાહતે હેં.

વાજિદ અલીશાહકે ઝમાનહકે દો એધી :

જૈસે વાજિદ અલીશાહકે ઝમાનહમે બાદશાહ ભી એધી ઓર રઈય્યત ભી એધી થી, એધી યા'ની હાથ પૈર હિલાના ન–પળે ઓર કામ ખૂદબખૂદ હોજાએ, તો દો એધી એક બેરકે દરખ્તકે નીચે સોએ હૂએ થે, કે યહાં મુંહ ખોલકર પળે રહેંગે બેર ઉપરસે ગિરેગા, ઓર સીધા મુંહમે ચલા જાએગા, હાથ ભી હિલાના ન–પળેગા, દોનોંને સોના શુરૂઅ્ કીયા લેકિન અબ કામ કૌન કરે, તો બારી મુકર્રર હૂઈ કે એક દિન મેરે સોનેકી બારી ઓર તેરે બેઠનેકી, અબ એક એધી બેરીકે નીચે લંબા હોકર મુંહ ખોલ કર સોયા હે, ઓર બેરકી તરફ તાક રહા હે કે આજા–આજા–આજા, દૂસરા શખ્સ ઉસ્કે સરહાને બેઠા હે, ઈત્તિફાકસે બેર ગિરા, મગર મુંહમે નહી ગિરા, અબ વો સોચતા હે કે મેં હાથસે ઉઠાઉ ઓર મુંહમે લે જાઉ, યે સબ હરકત કૌન કરે, અબ જો બેઠા હે ઉસ્કી તરફ દેખ કર કેહતા હે કે મેરે મુંહમે બેર ડાલ, વો કેહતા હે કે મેં નહી ડાલૂંગા, દોનો જગળને લગે, ઈત્તિફાકસે એક ઘોળે સવાર જારહા થા, ઉસ્કો પુકારા કે ભાઈ ! આઓ ઓર મુસીબતમે કામ આઓ, વો

આયા ઓર પૂછા કે કયા મુસીબત હે ? ઉસ્ને કહા કે ભાઈ ! ઘોળેસે ઉતરો ઓર યે બેર જો મેરી છાતી પર પળા હે મેરે મુંહમેં ડાલ દો, અલ્લાહ તુમ્હારા ભલા કરેગા, ઉસ્કો ગુસ્સહ આયા ઓર કહા કે ઈત્ની દૂરસે બુલ્વાયા ઓર અબ ઘોળેસે ઉતરકર યે બેર તેરે મુંહમે ડાલદૂં, કયા તેરે હાથ ટૂટ ગએ હેં, જો પાસ બેઠા હૂઆ થા, ઉસ્કો કહા કે તૂ કયૂં બેઠા હે ? તૂ ઉસ્કે મુંહમે ડાલ દે, ઉસ્ને કહા કે મેરા નામ મત લો, વરનહ મેરી ઓર તુમ્હારી લળાઈ હોજાએગી, અરે ભાઈ કયા હૂઆ ? ઉસ્ને કહા કે કલ ઉસ્કે બેઠનેકી બારી થી તાકે મેરા કામ કરે, ઓર મેરે સોનેકી બારી થી, મેં મુંહ ખોલ કર સોયા થા કે બેર આવે, ઈત્નેમે કુત્તા આયા ઓર ઉસ્ને મેરા મુંહ સુંગા ઓર ટાંગ ઉઠા કર સીધે મેરે મુંહમે પેશાબ કીયા, ઉસ્ને કુત્તેકો હાંકા તક નહીં, સારા પૈશાબ મુંહમે ચલા ગયા, કયા મેં ઉસ્કો બેર ખિલાઉ.

દીનકે મુતઅલ્લિક હમારી હાલત:

યે મિષાલ વાજિદ અલીશાહકે ઝમાનાકી હે, મગર આજ હમારે ઉપર સાદિક આતી હે, દીનકે બારેમે હમારા યહી હાલ હે, એક દો કદમ નહી ઉઠાએ જાતે, દીનકે ખાતિર કુછ કરના નહી ચાહતે, દુનિયાકે લિએ સારી દોડધૂપ કરતે હેં, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી સિફારિશ ભી ચાહતે હેં મગર અમલ કરના નહી, આપકે ફરામીન ઓર આપકી સુન્નતોં પર ચલના નહી.

યે રબીઉલ અવ્વલકા મહીના હે, ઉસ્મે યે મજલિસ કયૂં હૂઈ ? સિર્ફ આકાએ દોજહાં (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી મુહબ્બત હે, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે મુબારક હાલાતકો ઓર સીરતકો સુનેં ઓર ઈમાન તાજહ કરેં.

દુરૂદ શરીફકા હુકમ ઓર ઉસ્કી ફઝીલત :

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા ઝિક્ર હો ઓર આપ પર

દુરૂદ શરીફકી કષરત હો, જબ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા નામ લે યા સુને તો ઝુબાનસે નિકલના ચાહયે "સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ" હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા કે દુરૂદ શરીફ પળ્હનેસે અલ્લાહ તઆલા બહોત રાઝી હોતે હે.

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા :

مَنْ صَلّٰى عَلَيَّ صَلٰوةً وَاحِدَةً صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ عَشْرَ صَلَوَاتٍ، وَ حُطَّتْ عَنْهُ عَشْرِ خَطِيْئَاتٍ وَ رُفِعَتْ لَهُ عَشْرِ دَرَجَاتٍ.

(મન સલ્લા અલય્ય સલાતન વાહિદતન સલ્લલ્લાહુ અલયહિ અશ્ર સલવાતિન વ હુત્ત અન્હૂ અશ્રુ ખતીઆતિન વ રૂફિઅત લહૂ અશ્રુ દરજાતિન.

યા'ની જબ કોઈ બંદહ એક મરતબહ દુરૂદ પાક પળ્હતા હે તો અલ્લાહ તઆલા ઉસ્પર દસ રહમતેં નાઝિલ ફરમાતે હેં, ઉસ્કે દસ ગુનાહ મુઆફ ફરમાતે હેં, ઓર ઉસ્કે દસ દરજે બુલંદ કિએ જાતે હેં.

હમને એક મરતબહ દુરૂદ પાક પળ્હા ઉસપર ઈત્ની ફઝીલત, કિત્ના સસ્તા સોદા હે, ફિરભી વો મુસલમાન કિસ કદર કમબખ્ત હોગા જિસ્કો દુરૂદ શરીફ પળ્હનેકી ભી તૌફિક ન–મિલે, હાલાંકે ચલતે ફિરતે પળ્હ સકતે હેં, માં–બહનેં રોટી પકાતે પકાતે પળ્હ સકતી હેં, અપના કામ–કાજ કરતે હૂએ પળ્હ સકતી હેં, બળી બરકત હોતી હે, ઓર કિયામતકે દિન હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા કુર્બ ઓર આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી શફાઅત નસીબ હોગી, ફરમાયા હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ﴾અવલન્નાસિ બી યવ્મલ કિયામતિ અકષરુહૂમ અલય્ય સલાતન﴿ યા'ની કિયામતકે દિન મુજસે સબસે ઝિયાદહ કરીબ વો શખ્સ હોગા જો બકષરત મુજ પર દુરૂદ પળ્હનેવાલા હોગા.

ખિદમતે અકદસમે દુરૂદકી પેશી ઓર આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા જવાબ

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી ખિદમતમે હમારા દુરૂદે પાક હમારે નામકે સાથ પૈશ કિયા જાતા હે, ઓર હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) જવાબ ભી ઈરશાદ ફરમાતે હૈં.

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) અપને રવઝએ મુબારકહ કે અંદર ઉસીતરહ ઝિંદહ હૈં જિસતરહ આપ અપની હયાત મેં ઝિંદહ થે, ફર્ક ઈત્ના હે કે વો હયાતે બરઝખ હે, દુનિયાસે પરદહ ફરમાયા હે, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે રવઝએ મુબારકકે ઉપર જબ હમ દુરૂદ શરીફ પળ્હતે હૈં તો હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ઈસતરહ સુનતે હૈં જૈસે હમ આપસમેં એક દૂસરેકો સલામ કરતે હૈં, ઓર હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ઉસ્કા જવાબ ભી દેતે હૈં, અલ્લાહકે વલીયોંને સલામકા જવાબ ભી સુના હે, હમારે કાન નહીં કે હમ સુનેં, હમારે કાનમે મેલ જમ ગયા હે, કિસ ચીઝકા મેલ ? ગાલી સુનકર, બુરી બાતેં સુનકર, ગીબતેં સુનકર, ગાને સુનકર, બાજોંકી આવાઝેં સુનકર, યે મેલ ચળ્હા હે, કિયામતકે રોઝ આગકી ગરમ કીહૂઈ સલાઈયોંસે નિકાલા જાએગા, આંખોસે સીનિમા, પિકચર, ઓર બુરી ચીઝેં દેખતે હૈં કિયામતકે રોઝ આંખોમે લાલ લાલ સલાઈયાં ડાલી જાએંગી, ઓર વો મેલ ઉન સલાઈયોંસે નિકાલા જાએગા, જબ પતા ચલેગા ઓર અફસોસ કરેગા, કે અલ્લાહ તઆલાને અંધા બેહરા પૈદા કીયા હોતા તો અછ્છા હોતા, ﴾ યા હસ્રતા અલા મા ફર્રત્તુ ફી જંબિલ્લાહ ﴿ ઉસ્વકત અફસોસ કરેગા, ઈસલિએ મૈ ને કહા કે હમારે કાનોંમે મેલ હે, ઈસલિએ હમ નહીં સુન સકતે, વરનહ અલ્લાહવાલે બરાબર સુનતે હૈં.

શૈખ અહમદ રિફાઈકા વાકિઅહ :

ચુનાંનચે શૈખ અહમદ રિફાઈ જો સિલસિલએ રિફાઈય્યહકે

સરદાર હૈં ઓર રિફાઈય્યહ ખાનદાન ઓર રિયાઈય્યહ ખાનકાહેં અભી તક હમારે ગુજરાતમે ભી મૌજૂદ હૈં, યે હઝરત શૈખ અહમદ રિફાઈ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) જબ મદીનહ મુનવ્વરહ રવઝએ મુનવ્વરહ પર હાઝિર હૂએ તો આપ પર અપને જદ્દે અમજદ હુઝૂર પૂરનૂર નબીએ અકરમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી મહોબ્બતકા જઝબહ ઈત્ના તેઝ હૂવા કે આપને રવઝએ અકદસ પર હાઝિર હોકર દરખ્વાસ્ત કી, વો દરખ્વાસ્ત કયા થી.

فِی حَالَةِ الْبُعْدِ رُوْحِی کُنْتُ اُرْسِلُهَا
تُقَبِّلُ الْاَرْضُ عَنِّی وَ هِیَ نَائِبَتِی
فَالْآنَ نَوْبَةَ الْاَشْبَاهِ قَدْ حَضَرْتُ
فَامْدُدْ یَدَیْکَ لِکَیْ تَحَظّٰی بِهَا شِفَتِیْ

ફી હાલતિલ બુઅ્દિ રૂહી કુન્તુ ઉર્‌સિલુહા
તુકુબ્બિલુલ અરદુ અન્ની વ હિ-ય નાઈબતી
ફલઆ-ન નવબતુલ ઈશ્બાહિ કદ હઝરતુ
ફમ્દુદ યદય્-ક લિકય તહઝઝા બિહા શિફતી

ફરમાયા કે દૂરસેતો સલાતો સલામ ગયબતમે ભેજ હી દીયા કરતે થે, મગર અબતો આપકે દર પર ઓર આપકી આરામગાહ પર હાઝિર હૂવા હું, અબ અગર વહી ગયબત રહી તો ફિર હુઝૂરી ઓર ગયબતમે કયા ફર્ક, લિહાઝા અબતો બરાએ કરમ દસ્તે મુબારક બઢ્હાઈએ તાકે ઝિયારત ભી હોજાએ ઓર દસ્તબોસીકા શર્ફ ભી હાસિલ હો, ઈત્ના અર્ઝ કરના થા કે કબ્ર મુબારક ખુલી ઓર દસ્તે મુબારક કબરે અતહરસે બાહર નમૂદાર હૂઆ, ઓર આપને લપક કર દસ્તે મુબારકકો ચૂમ લિયા, ઉસ્વકત હઝારોં ઝાઈરીન જો હાઝિર થે તમામકો દસ્તે મુબારકકી ઝિયારત નસીબ હૂઈ, હુઝૂર પુરનૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે દસ્તે મુબારકકી ઝિયારતસે અઝમત વ હૈબતકી લહર દોળ

ગઈ, ચીખેં માર કર રોને લગે, એક અજીબ મન્ઝર થા, હઝરત ગૌષે આ'ઝમ પીરાને પીર સય્યિદિના અબ્દુલકાદિર (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)ભી ઉસ્વકત મૌજૂદ થે, આપકો ભી દસ્તે મુબારકકી ઝિયારત નસીબ હૂઈ ઓર હઝરત શૈખ અહમદ રિફાઈ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) પર તો અજીબ હાલ તારી હોગયા.

હઝરત ગૌષે આ'ઝમ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)ને જબ મદીનહસે વાપસી પર યે વાકિઅહ અપની ખાનકાહમે બયાન ફરમાયા તો કિસી મુરીદને હઝરત ગૌષુલ આ'ઝમ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)સે પૂછા કે હઝરત ! જબ શૈખ અહમદ રિફાઈકી દરખ્વાસ્તસે દસ્ત મુબારકકી ઝિયારત હૂઈ તો આપકો ભી રશ્ક આગયા, કે કાશ યે દસ્તબોસી મુજે નસીબ હોતી, તો હઝરત પીરાનેપીર ગૌષુલ આ'ઝમને ફરમાયા કે બંદહ અબ્દુલકાદિરકો ઈસપર રશ્ક કયૂં ન-આતા, અરે શૈખ અહમદ રિફાઈ પર તો આસ્માનકે ફરિશ્તે ભી રશ્ક કર રહે થે, તો ઐસે બહોતસે વાકિઆત હૈં કે આશિકાને રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને જબ રવઝએ અકદસ પર સલામ પઢ્હા હે તો રવઝએ મુબારકસે ઉન્કે સલામકા જવાબ ભી સુનાઈ દીયા.

મવલાના જામીકા વાકિઅહ :

એક ઓર વાકિઅહ સુનિએ ! હઝરત મવલાના જામી (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) જો એક જલીલુલ કદ્ર બુઝૂર્ગ થે જબ મદીનહ મુનવ્વરહસે ઝિયારત કરકે વાપસ હોના ચાહતે થે તો કબ્રે મુબારક પર સલામે વદાઅ્ પઢ્હ કર આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)સે વાપસીકી ઈજાઝત ચાહતે, ઓર ફારસી ઝુબાનમે ઈસતરહ ફરમાતે " બ-સફર મી રવમ્ ચે ફરમાઈ" યા'ની અબ મદીનહસે વાપસીકે સફરકા ઈરાદહ હે, કયા આપ ઈજાઝત દેતે હૈં, તો કબરે અતહરસે જવાબ આતા "બ સલામત રવી વ બાઝ આઈ" યા'ની જાઓ ! અલ્લાહ તઆલા બસલામત લે જાવે ઓર ફિર વાપસ લાવે, ઈસતરહ રવઝએ મુબારકસે

ગઈ, ચીખેં માર કર રોને લગે, એક અજીબ મન્ઝર થા, હઝરત ગૌષે આ'ઝમ પીરાને પીર સય્યિદિના અબ્દુલકાદિર (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)ભી ઉસ્વકત મૌજૂદ થે, આપકો ભી દસ્તે મુબારકકી ઝિયારત નસીબ હૂઈ ઓર હઝરત શૈખ અહમદ રિફાઈ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) પર તો અજીબ હાલ તારી હોગયા.

હઝરત ગૌષે આ'ઝમ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)ને જબ મદીનહસે વાપસી પર યે વાકિઅહ અપની ખાનકાહમે બયાન ફરમાયા તો કિસી મુરીદને હઝરત ગૌષુલ આ'ઝમ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)સે પૂછા કે હઝરત ! જબ શૈખ અહમદ રિફાઈકી દરખ્વાસ્તસે દસ્ત મુબારકકી ઝિયારત હૂઈ તો આપકો ભી રશ્ક આગયા, કે કાશ યે દસ્તબોસી મુજે નસીબ હોતી, તો હઝરત પીરાનેપીર ગૌષુલ આ'ઝમને ફરમાયા કે બંદહ અબ્દુલકાદિરકો ઈસપર રશ્ક કયૂં ન–આતા, અરે શૈખ અહમદ રિફાઈ પર તો આસ્માનકે ફરિશ્તે ભી રશ્ક કર રહે થે, તો ઐસે બહોતસે વાકિઆત હૈં કે આશિકાને રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને જબ રવઝએ અકદસ પર સલામ પઢહા હે તો રવઝએ મુબારકસે ઉન્કે સલામકા જવાબ ભી સુનાઈ દીયા.

મવલાના જામીકા વાકિઅહ :

એક ઓર વાકિઅહ સુનિએ ! હઝરત મવલાના જામી (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) જો એક જલીલુલ કદ્ર બુઝૂર્ગ થે જબ મદીનહ મુનવ્વરહસે ઝિયારત કરકે વાપસ હોના ચાહતે થે તો કબ્રે મુબારક પર સલામે વદાઅ્ પઢહ કર આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)સે વાપસીકી ઈજાઝત ચાહતે, ઓર ફારસી ઝુબાનમે ઈસતરહ ફરમાતે " બ–સફર મી રવમ્ ચે ફરમાઈ" યા'ની અબ મદીનહસે વાપસીકે સફરકા ઈરાદહ હે, કયા આપ ઈજાઝત દેતે હૈં, તો કબરે અતહરસે જવાબ આતા "બ સલામત રવી વ બાઝ આઈ" યા'ની જાઓ ! અલ્લાહ તઆલા બસલામત લે જાવે ઓર ફિર વાપસ લાવે, ઈસતરહ રવઝએ મુબારકસે

આપકો વાપસીકી ઈજાઝત મિલતી ઓર આપ તશ્રીફ લાતે, ઓર દૂસરે સાલ ફિર હાઝિર હોતે, ઓર ફિર ઉસી તરહ ઈજાઝત લેતે, ઓર યેહી જવાબ આતા કે " બ સલામત રવી વ બાઝ આઈ" કે સલામતીકે સાથ જાઓ ઓર ફિર વાપસ આઓ, લેકિન એક મરતબા જબ આપ મઝારે અકદસ પર હાઝિર હૂએ ઓર વાપસીકી ઈજાઝત ચાહી તો સિર્ફ ઈત્ના જવાબ આયા કે "બસલામત રવી" યા'ની સલામતી કે સાથે વાપસ જાઓ, ઈસ મૌકઅ પર "બાઝ આઈ" નહી ફરમાયા, યા'ની "વાપસ આના" નહી ફરમાયા, યે ઈશારહ થા ઈસબાતકી તરફ કે મવલાના જામી (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કી મઝારે અકદસ પર યે આખરી આમદ હે, આખરી ઝિયારત હે, આખરી સલાતો સલામ હે, ચુનાનચે મવલાના જામી (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)ને ઉસી સાલ ઈન્તિકાલ ફરમાયા ઓર વાપસ આનેકી નોબત નહી આઈ, પૂરા શેઅ્ર ઈસ તરહ બન ગયા જિસ્મે સવાલો જવાબ દોનોં હેં :

بسفر می روم چه فرمائی
بسلامت روی و باز آئی
બસફર મી ર–વમ ચે ફરમાઈ
બસલામત રવી વ બાઝ આઈ

પેહલા હિસ્સા સવાલ હે, દૂસરા જવાબ હે, ઈસ શઅરસે લોગોંને કિસી કો સફર મે જાતે વકતકી દુઆ ઈસતરહ બનાલી હે :

بسفر رفتن مبارک باد
بسلامت روی و باز آئی
બસફર રફતન મુબારક બાદ
બસલામત રવી વ બાઝ આઈ

એક ઓર વાકિઅહ ભી સુનાદૂં, એક બુઝૂર્ગ અપના તૌશહ

ખતમ હોજાનેકી વજહસે કઈ રોઝસે ભૂકે થે, મગર મદીનહ મુનવ્વરહકી મહોબ્બત જાને નહી દેતી થી ઓર કિસીસે માંગનાભી મુનાસિબ નહી સમજતે થે કે આપકી ઝિયારત કરનેવાલા આપકા મહેમાન હે, ફિર કિસિસે કયૂં માંગે મીઝબાન હી સે માંગ સકતે હૈં ચુનાનચે ઉન્હોને રવઝએ મુબારક પર ઈસતરહ કેહ દીયા કે યા રસૂલલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ! મૈં આપકા મહેમાન હૂં, આપકે દર પર આયા હૂં, બસ ઈત્ના કેહને કે બા'દ સો ગએ, ખ્વાબમેં દેખતે હૈં કે સરવરે કાઈનાત (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) તશ્રીફ લારહે હૈં, દાહની તરફ હઝરત અબૂબકર સિદ્દીક (રદીયલ્લાહુ અન્હુ) હૈં ઓર બાંઈ તરફ હઝરત ઉમરે ફારૂક (રદીયલ્લાહુ અન્હુ) હૈં ઓર આગે આગે હઝરત અલી મુરતઝા કર્રમલ્લાહુ વજહહૂ હૈં, હઝરત અલી (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)ને ઉન્કો હિલાયા ઓર ફરમાયા કે ઉઠો નબીએ અકરમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) તશ્રીફ લાએ હૈં, વો બુઝુર્ગ ફરમાતે હૈં મૈં ઉઠા ઓર હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી દોનો આંખોકે દરમિયાન બોસા દીયા, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે હાથમે એક રોટી થી, ફરમાયા કે લો યે હમારી મેહમાની હાઝિર હે, ઉન બુઝૂર્ગને વો રોટી લી ઓર ખ્વાબમે ખાને લગે, યે સારા મન્ઝર ખ્વાબહીમે હો રહા હે, રોટી ભી ખ્વાબ હીમે ખારહે હૈં, લેકિન વો બુઝુર્ગ ફરમાતે હૈં કે ખ્વાબમે તો આધી રોટી ખા ગયા, લેકિન જબ મેરી આંખ ખુલી તો સચ-મુચ આધી રોટી મેરે હાથમે થી, યે સબ વાકિઆત દલીલ હૈં કે આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) અપની કબરે મુબારકમે ઝિંદહ હૈં, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ઈરશાદ ફરમાયા, કે "અલ અંબીયાઉ અહ્‌યાઉન ફી કુબૂરિહિમ યુસલ્લુ-ન" કે અંબીયાએ કિરામ (અલયહિમુસ્સલામ) અપની કબરોંમે ઝિંદહ હે ઓર નમાઝ પળ્હતે હૈં દૂસરી જગહ આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા કે :

"اِنَّ اللّٰهَ حَرَّمَ عَلَى الْاَرْضِ اَنْ تَاْكُلَ اَجْسَادَ الْاَنْبِيَاءِ"

(ઈન્નલ્લા-હ હર્ર-મ અલલ્ અરઝિ અન તઅ્કુ-લ અજ્સાદલ અંબીયાએ)

કે મિટ્ટી અંબીયા (અલયહિમુસ્સલામ)કે જસદકો ખરાબ કરે યે બાત ઝમીન પર હરામ કર રખ્ખી હે, બહરહાલ આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) અપની કબરમે હયાત હેં, ઓર જો સલાતો સલામ રવઝએ અકદસ પર પળ્હા જાતાહે વો બરાબર સુનતે હેં, ઓર સબકો જવાબ ભી દેતે હેં, અલ્લાહુ અકબર ! રવઝએ અકદસ પર સલામ પળ્હનેવાલે કિત્ને ખૂશનસીબ હેં.

અલ્લાહ તઆલા આપકો ઓર હમકો મદીનહ મુનવ્વરહ પહોંચાદે ઓર રવઝએ મુબારક પર સલાતો સલામ પળ્હના નસીબ ફરમાવેં, આમીન.

ચુનાનચે મે જબ સન હિજરી ૧૩૨૦મે રમઝાનુલ મુબારકમે ઉમરહ કરકે મદીનહ તૈય્યબહ હાઝિર હૂઆ તો કલ્બ પર અજીબ કૈફિયત તારી થી ઓર હૈબતે રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)સે દિલ કાંપ રહાથા ઓર વો મુબારક નકશા વાપસીકે બા'દ ભી બાર બાર યાદ આતા ઓર યે શેઅ્ર નોકે ઝુબાન પર જારી હોતા થા :

اب تو رہ رہ کے دل میں یہ آتا ہے غم
کیوں مدینہ سے جلدی چلے آئے ہم

અબ તો રેહ રેહ કે દિલમે યે આતા હે ગમ
કયૂં મદીનહસે જલ્દી ચલે આએ હમ

ઓર વાપસી પર યે શેઅ્ર હસ્રતસે પળ્હા થા :

بمشکل ملا ہے دیار مدینہ — نہ چھیڑو مدینہ سے جانے کی باتیں
બ મુશ્કિલ મિલા હે દિયારે મદીનહ — ન છેળો મદીનહસે જાનેકી બાતે

محمد ﷺ اور انکے گھرانے کی باتیں — ہیں ایمان کو کامل بنانے کی باتیں
મુહમ્મદ ઓર ઉન્કે ઘરાનેકી બાતેં — હે ઈમાનકો કામિલ બનાનેકી બાતેં

ચુનાનચે મદીનહ મુનવ્વરહસે વાપસીકે બા'દ એક નઝમ લિખી ગઈ, જિસ્કા ઉન્વાન હે "યાદુ હરમ" જો ઈન્શાઅલ્લાહ ખુદાકો મન્ઝૂર હૂઆ તો કિસી ઈશાઅતમેં શાએઅ્ કીયા જાએગા.

તો મે યે અર્ઝ કર રહાથા કે ઈન્સાનકી તખ્લીકકા મકસદ યે હે કે વો અલ્લાહકો પેહચાને ઓર ઉસ્કી ઈતાઅત કરે ઓર ઉસ્કી મરઝીયાત પર ચલે, ઈસલિએ અલ્લાહ તઆલા અંબીયાએ કિરામ (અલયહિમુસ્સલ્લામ)કો દુનિયામે ભેજતે હેં તાકે વો બંદોકો અલ્લાહકી મા'રીફત કરાએં, ઓર ઉસ્કી ઈબાદતકા તરીકા ઓર ઉસ્કી મરઝિયાતકો બતલાએં, અગર અલ્લાહકી મરઝિયાત પર ચલેંગે તો અજરોષવાબ હે ઓર દોનોં જહાંકી કામિયાબી હે વરનહ દુઃખ ઓર અઝાબ ઓર તકલીફ હે.

અલ્લાહ તઆલા અપની મરઝિયાત પર ચલનેકી તૌફિક અતા ફરમાએ, આમીન.

વ આખિરૂ દઅ્વાના
અનિલ હમ્દુ
લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન.



﴿وَ اَنْزَلْنَا اِلَيْكُمُ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ اِلَيْهِمْ وَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُوْنَ﴾

﴿વ અન્ઝલ્ના ઈલયકુમુઝઝિક્ર) લિતુબય્યિ-ન લિન્નાસિ મા-નુઝ્ઝિ-લ ઈલયહિમ વ લઅલ્લહુમ યતફક્કરૂન﴾

તરજુમા : ઓર આપ પર કુર્આન ઉતારા હે તાકે જો મઝામીન લોગોંકે પાસ ભેજે ગએ હેં ઉન્કો આપ ઉન્સે ઝાહિર કરદેં ઓર તાકે વો ફિક્ર કરેં.

ઈલ્મે હદીષ ઓર મદારિસે અરબિય્યહકી જરૂરત

મુકામ : દારૂલ ઉલૂમ, કંથારીઆ, જિલા', ભરૂચ

મૌકઅ્ : દારૂલ હદીષકે ઇફ્તિતાહકે મૌકઅ્ પર

☆ ખુલાસએ વઅઝ ☆

☆ અહાદીષે પાકકી અહમિયત વ ઝરૂરત.

☆ હિંદુસ્તાનમે ઈલ્મે હદીષકી ઈબ્તિદાઅ્ ઓર ઈલ્મે હદિષ પર ખિદમાત

☆ મદારિસે અરબિય્યહકી અહમિયત વ જરૂરત

ફેહરિસ્તે મઝામીન

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ نَحْمَدُهٗ وَ نَسْتَعِيْنُهٗ وَ نَسْتَغْفِرُهٗ وَ نُؤْمِنُ بِهٖ وَ نَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَ نَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُوْرِ اَنْفُسِنَا وَ مِنْ سَيِّئَاتِ اَعْمَالِنَا مَنْ يَّهْدِهِ اللّٰهُ فَلَا مُضِلَّ لَهٗ وَمَنْ يُّضْلِلْهُ فَلَا هَادِيَ لَهٗ وَ نَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَاشَرِيْكَ لَهٗ وَ نَشْهَدُ اَنَّ سَيِّدَنَا وَ نَبِيَّنَا وَ مَوْلَانَا مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَ رَسُوْلُهٗ اَرْسَلَهُ اللّٰهُ تَعَالٰى بِالْحَقِّ اِلٰى كَافَّةِ النَّاسِ بَشِيْرًا وَ نَذِيْرًا وَ دَاعِيًا اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِهٖ وَ سِرَاجًا مُّنِيْرًا وَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ عَلٰى اٰلِهٖ وَ اَصْحَابِهٖ وَ اَزْوَاجِهٖ اُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ اَهْلِ بَيْتِهٖ اَجْمَعِيْنَ وَ بَارَكَ وَ سَلَّمَ تَسْلِيْمًا كَثِيْرًا كَثِيْرًا، اَمَّا بَعْدُ !

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ નહમદુહૂ વ નસ્તઈનુહૂ વ નસ્તગફિરુહૂ વ નુઅમિનુ બિહી વ નતવક્કલુ અલયહી વ નઉઝુ બિલ્લાહિ મિન શુરૂરિ અન્ફુસિના વ મિન સચ્યિઆતિ આ'માલિના મંય યહદિહીલ્લાહુ ફલા મુદિલ્લ લહૂ વ મંય યુઝલિલ્હૂ ફલા હાદિય લહુ વ નશહદુ અંલાઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ વહદહૂ લશરીક લહૂ વ નશહદુ અન્ન સચ્યિદના વ નબીય્યિના વ મવલાના મુહમ્મદન અબ્દુહૂ વ રસૂલુહૂ અરસલહુલ્લાહુ તઆલા બિલહક્કિ ઈલા કાફ્ફતિન્નાસિ બશીરંવ વ નઝીરા વ દાઈયન ઈલલ્લાહિ બેઈઝનિહી વ સિરાજમ મુનીરા વ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ અલા આલિહી વ અસ્હાબિહી વ અઝવાજિહી ઉમ્મહાતિલ મુઅમિનીન વ અહલિ બયતિહી અજમઈન વ બારક વ સલ્લમ તસ્લીમન કષીરન કષીરા, અમ્મા બાદ :

فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

﴿ لَقَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ اِذْ بَعَثَ فِيْهِمْ رَسُوْلًا مِّنْ

اَنۡفُسِهِمۡ يَتۡلُوۡا عَلَيۡهِمۡ اٰيٰتِهٖ وَ يُزَكِّيۡهِمۡ وَ يُعَلِّمُهُمُ الۡكِتٰبَ وَ الۡحِكۡمَةَ وَ اِنۡ كَانُوۡا مِنۡ قَبۡلُ لَفِىۡ ضَلٰلٍ مُّبِيۡنٍ﴾

﴿લકદ્ મન્નલ્લાહુ અલલ મુઅ્મિની-ન ઈઝ્ બઅ-સ ફીહિમ્ રસૂલમ મિન અન્ફુસિહિમ યત્લૂ અલયહિમ આયાતિહી વ યુઝક્કિહિમ વ યુઅલ્લિમુહુલ કિતા-બ વલ હિકમ-ત વ ઈન્ કાનૂ મિન કબ્લૂ લફી દલાલિમ્મુબીન﴾

સદકલ્લાહુ મવલાનલ અઝીમ વ સદક રસૂલુહુન્નબીય્યુલ કરીમ વ નહનુ અલા ઝાલિક લમિનશ્શાહિદીન વ શ્શાકિરીન વલ હમ્દુ લિલ્લાહી રબ્બિલ આલમીન.

અહાદીષે પાક બેહતરીન ઝખીરહ હે :

મુહતરમ બુઝુર્ગો ! અહાદીષે પાક ઉમ્મતકે લિએ આખિરતકા બેહતરીન સરમાયા હે, અગર કુર્આને કરીમકે સાથ અહાદીષે રસૂલિલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ન-હોતીં તો બંદે કુર્આને કરીમકો સમજ નહીં સકતે, યે અલ્લાહકા બળા કરમ હે કે જિસ્ને અપને ફઝલો કરમસે અપને કલામકો સમજને કે લિએ હમારે લિએ રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી અહાદીષકો ઝરિઅહ બનાદીયા, વરનહ કયામત તકભી હમ કુર્આને કરીમકો નહીં સમજ સકતે થે, ઈસલિએકે જૈસે ઉસ્કી ઝાત બેમિષાલ હે, ઉસ્કી સિફાતભી બેમિષાલ હૈં, ઈસલિએ બંદે ઉસ્કે સમજનેસે કાસિર હૈં, લિહાઝા અલ્લાહ તઆલાને અપને હબીબે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો બીચમે વાસ્તહ બનાદીયા, ઓર આપકી ઝુબાનકો લિસાને વહી કરાર દીયા, કલામે નબુવ્વતકો બયાન બનાયા કલામુલ્લાહ ઓર કુર્આને કરીમકા, ફર્ક ઈત્ના હે કે કુર્આન વહીએ જલી હે ઓર અહાદીષ વહીએ ખફી હૈં, યા'ની અલ્લાહકી બાત જો નિકલી હે રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી ઝુબાનસે.

કુર્આનો હદીષકા ફર્ક :

કલામે ઈલાહીમે અલ્ફાઝભી અલ્લાહકે હેં ઓર મઆનીભી ઉસીકે હેં, ઓર અહાદીષમે મઆની અલ્લાહકે હેં ઓર અલ્ફાઝ રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે હેં દોનોં લાઝિમ મલ્ઝૂમ હેં, લિહાઝા અગર કોઈ રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી બાતકા ઈન્કાર કરદે તો હકીકતમે વો અલ્લાહકી બાતકા ઈન્કાર કરનેવાલા હોગા.

મુનકિરે હદીષ કુર્આનકો નહી માનતા :

મુનકિરે હદીષ કુર્આનકા માનનેવાલા કહા હી નહી જાએગા, કયૂંકે કુર્આનમે ખૂદ અહાદીષકા ષુબૂત હે, ઓર અલ્લાહ તઆલાને અહાદીષ પર અમલ કરનેકા હુકમ દીયા હે, હમને આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) પર યે નસીહત નામહ (કુર્આને) નાઝિલ કીયા હે તાકે જો નાઝિલ શુદહ કલામ હે ઉસ્કે મઆની ઓર મતાલિબ આપ બયાન કરેં, તો આપકો મુબીન થેહરાયા, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) અલ્લાહકી બાતોંકો બંદો તક પહોંચાતે હે ઓર ખાસકર મતાલિબ કે અલ્લાહ તઆલાકી મુરાદ કયા હે ઉસ્કો સમજાતે હેં.

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી ઈતાઅત અલ્લાહકી ઈતાઅત

જબ અલ્લાહ તઆલા ખૂદ આપકો તરજુમાની કરાર દે રહે હેં તો તરજુમાનીકો જુઠલાના મુતરજિમકો જુઠલાના હે, ઈસલિએ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી હદીષકા બહોત બળા રૂત્બહ હે, કયૂંકે વો ભી અલ્લાહી હી કી બાત હે, ઈસીલિએ તો અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા:

﴿اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَ اَطِيْعُو الرَّسُوْلَ﴾

﴿અતીઉલ્લા-હ વ અતીઉર્રસૂ-લ﴾
અલ્લાહકી ઈતાઅત કરો, ઓર ઉસ્કે રસૂલકી ઈતાઅત કરો, જબ ઉસ્કા મતલબ યે હૂવા કે કુર્આનમે જો ફરામીન હેં, અવામિર વ નવાહી હેં, ઉનપર અમલ કરો, તો અબ ઉસ્કે બા'દ રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી ઈતાઅતકા કયા મતલબ ? હાલાંકે વહી કુર્આનકી બાતેં હેં, મા'લૂમ હૂઆ કે મકસદ યે હે કે રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને અહાદીષમે જિન બાતોંકા હુક્મ દીયા હે ઉસપર અમલ કરો અગરચે વો બાતેં સરાહતન કુર્આને કરીમમે નહીં હેં, મગર રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી અહાદીષમે હેં તો ઉસ્કી ઈતાઅત કરના ﴿અતીઉર્રસૂ-લ﴾ તો અબ યે ﴿અતીઉલ્લા-હ﴾ કો માને ઓર ﴿અતીઉર્રસૂ-લ﴾કા ઈન્કાર કરદે તો કહાંસે ઈમાન રહેગા.

હદીષકે બગેર ઈમાન મુકમ્મલ નહી :

અલ્લાહ તઆલાને કુર્આને પાકમે એ'લાન ફરમાદીયા :

﴿ مَا اٰتٰکُمُ الرَّسُوْلُ فَخُذُوْہُ وَمَا نَھٰکُمْ عَنْهُ فَانْتَھُوْا ﴾

(મા આતાકુમુ ર્રસૂલુ ફ-ખુઝૂહુ વમા નહાકુમ અન્હુ ફન્તહૂ)

પ્યારે રસૂલ(સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને અહાદીષમે જો હુકમ દીયા હે ઉસપર ઈમાન લાઓ ઓર ઉસપર અમલ કરો.

યહાં અગરચે શાનેનુઝૂલ કે એઅ્તિબારસે ઈસ્કા મવરદે ખાસ હે જૈસાકે આપકો મા'લૂમ હે કુછ માલે ગનીમતકી તકસીમ થી, ઉસ્કો હક તઆલાને ફરમાયા કે જિસ્કો જિત્ના રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) દેવેં વો ખૂશીસે લે લે, ઓર અગર કિસીકો ન દેં તો બુરા ન લગાવે, ઉસ્મે કોઈ મસ્લિહત હોગી, અસલ મવરદ તો યે હે, મગર ઉલમાને ફરમાયા હે ઓર એક મુસલ્લમા ઉસૂલભી હે.

"اَلْعِبْرَةُ لِعُمُوْمِ الْاَلْفَاظِ لَا لِخُصُوْصِ الْمَوْرَدِ"

(અલ ઈબરતુ લિઉમૂમિલ અલ્ફાઝિ લા લિખુસૂસિલ મવરદિ)

એઅ્તિબાર અલ્ફાઝકે ઉમૂમકા હે જિસવકત જિસ ખાસ હુકમકે લિએ નાઝિલ હો ઉસ્કા એઅ્તિબાર નહી, કુર્આને પાક કયામત તકકી હિદાયતકે લિએ નાઝિલ હૂવા હે, કિસી ખુસૂસી વાકિઅહ પર બા'ઝ હિદાયાત નાઝિલ હોતી હેં તો ઉસ વાકિઅહકા લિહાઝ રખ્ખા જાતા હે, ઉસ્કે મુતાબિક કુછ અલ્ફાઝ હોતે હેં, લેકિન ઉસ્સે જો ઉસૂલ નિકલતા હે વો આમ હોતા હે, લિહાઝા આયત અપને અલ્ફાઝકે એઅ્તિબારસે આમ હે. "મા આતાકુમ મિનલ અહકામિ વલ અવામિરિ" ઓર વહાં તો " મા આતાકુમ મિનલ અમ્વાલિ વલ ગનિમતિ" હે.

ઈસલિએ રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી અહાદીષકે બગેર કુર્આને પાક પર ઈમાન સહીહ હોહી નહી સકતા ઓર ન અહાદીષકે બગેર કુર્આનકો સમજા જાસકતા હે.

ઈસબિનાઅ પર અહાદીષકા બળા રૂત્બહ હે, ગોયાકે કુર્આને કરીમકા ટ્રાન્સલેટર ઓર તરજુમાન હે, અહાદીષકે ઝરીયહ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝતકે મકાસિદકો વાઝિહ કીયા ગયા હે, જિન બાતોંકો અલ્લાહ તઆલાને અપને કલામે રબ્બાનીકે એઅ્તિબારસે બયાન કીયા ઉન બાતોંકો રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ઇન્સાની અકલોંકે મુતાબિક અહાદીષમે બયાન ફરમાયા હે.

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા અમલભી શરીઅત હે

ઓર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝતને આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી ઝાતે બા-બરકતકો ઐસી જામિઈય્યત અતા ફરમાઈ થી કે જિસકી વજહસે સિર્ફ આપકે અકવાલહી નહી બલ્કે આપકે આ'માલ વ અફઆલભી સરચશ્મએ હિદાયત હેં, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) જો અમલ કરેં વોભી હમારે લિએ દલીલ વ હુજ્જત હે, કયૂંકે

અલ્લાહકા નબી કભી કોઈ કામ ખિલાફે શરઅ નહી કરસકતા, લિહાઝા હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા કિસી બાત પર અમલ કરના યે દલીલ હે ઉસ્કે જવાઝકી.

તકરીરે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) હુજ્જત હે

ઓર સાથ સાથ એક ઓર ચીઝ હે, જિસ્કો તકરીરે રસૂલ કહા જાતા હે, જિસકો ન આપને કીયા હે, ઓર હુકમ દીયા હે મગર આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે સામને વો કામ કીયા ગયા હે, ઉસ્કા ઈલ્મ આપકો હે ઓર ઉસપર આપને કિસી કિસમકી નકીર નહીં ફરકમાઈ, વોભી હુજ્જત હે, ઉસ્કો તકરીરે રસૂલ કેહતે હેં, હાં કોઈ સહાબી હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી ગૈર મવજૂદગીમે કોઈ કામ કરે ઓર હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કો ઉસ્કા ઈલ્મ ન-હો તો વો હુજ્જત નહી બનસકતા, ઉસસે અંદાઝા હોતા હે કે અહાદીષે રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી કિત્ની બળી અહમિયત હે.

મુનકિરીને હદીષ :

આજ એક ફિરકહ હે જો અહાદીષકા મુનકિર હે, દર હકીકત વો ગુમરાહ હે, ઉસ્સે કુર્આનકા ઈન્કાર લાઝિમ આતા હે, ન-મા'લૂમ ઉસ્કા ઈમાન બાકી રહેગા કે નહીં, ઇસલિએ કે કુર્આનકે બા'દ અગર કોઈ દરજહ હે તો વો અહાદીષકા હે જિસતરહ કે ખુદાકે બા'દ રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા દરજહ હે.

કુર્આને કરીમકી તા'લીમાત જો અહાદીષમે ભરી પળી હેં કવલન, ફિઅ્લન, તકરીરન, ઇસલિએ અહાદીષકે દર્સો તદરીસકી બળી બરકતેં હેં, અહાદીષ દર અસલ ઝિક્રે રસૂલ હેં, ઉનસે ઈમાન મઝબૂત હોતા હે, ઓર જો અહાદીષસે હટે વો બે-ઈમાન હો ગએ, હાલાંકે

કુર્આન ઉનકે પાસ થા :

﴿يُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ يَّشَاءُ وَ يَهْدِىْ مَنْ يَّشَاءُ﴾
(યુઝિલ્લુલ્લાહુ મંય યશાઉ વ યહદી મંય યશાઉ)

જિનકો ચાહતા હે હિદાયત દેતે હેં, કિન કો ? જિન્હોને અહાદીષકે ઝરીયહ કુર્આનકો સમજા, ઓર જિન્હોને અહાદીષસે હટ કર કુર્આનકો સમજના ચાહા તો વો ગુમરાહ હોગએ, અહાદીષ આઇનહ હે કુર્આને કરીમકા, કુર્આન મતન હે ઓર અહાદીષ શરહ હેં, ઇસબિનાઅ્ પર અહાદીષકી તા'લીમ દી જાતી હે, ઓર ઉસપર દીન મવકૂફ હે.

એક પેશીનગોઈ :

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી પેશીનગોઈ હે કે આપકા દીન ઓર આપકી તા'લીમાત કયામત તક જારી રહેંગી, વો કિસ તરહ ? કયા વરકોં પર ? રેકાર્ડોં પર ? નહી નહી, દર્સો તદરીસસે બરાબર બાકી રહેગા, દીનકી બકા'કા વઅદહ તા'લીમો તઅલ્લુમ ઓર દર્સો તદરીસ પર હે, નમાઝ મુસલમાનોકે લિએ તરક્કીકા બેહતરીન ઝીનહ હે, ચાહે ફરાઇઝ હોં યા નવાફિલ હોં, તહજ્જુદ હો, ઇશ્રાક હો, અવ્વાબીન હો, મગર દીનકી બકા' અલ્લાહને ઉસપર નહી રખ્ખી, ઈસલિએ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા :

"عِلْمُ سَاعَةٍ خَيْرٌ مِّنْ عِبَادَةِ اَلْفِ سَنَةٍ"
(ઈલ્મુ સાઅતિન ખયરૂન મિન ઈબાદતિ અલ્ફિ સનતિન)

બતલાઇએ ! કયા બાત હે ? એક સાઅતકા ઇલ્મ એક હઝાર નફલી ઈબાદતોંસે બળ્હ કર હે, એક હઝાર આદમી સબ મિલ કર દિન–રાત ઈબાદત કરેં ઉસપર દીનકી બકા નહી, અગર બકા હે તો તઅ્લીમ ઓર તઅલ્લુમ ઓર દર્સો તદરીસ પર, ઉસીસે કયામત તક દીન બાકી રહેગા, લિહાઝા યે મદારિસ કયામત તક બરાબર જારી રહેંગે,

ઉસ્કો કોઈ તાકત નહી રોક સકતી, ઇસ નાઝૂક ઝમાનહમે ઇત્ને બળે બળે મદારિસકા ચલાના ઓર ઉસ્કા જારી રેહના ઓર અબ તો એકકી જગા દસ હો રહે હૈં.

દૂસરી પેશીનગોઈ :

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી પેશીનગોઈ હે :

" لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ اُمَّتِى قَائِمِيْنَ عَلَى الْحَقِّ "

(લા-તઝાલુ તાઈફતુન મિન ઉમ્મતી કાઈમી-ન અલલ્ હક્કિ)

મેરી ઉમ્મતકા એક ગિરોહ બરાબર દીન પર કાઈમ રહેગા કયામત તક ઉનકા કામ દીન પર અમલ કરના ઓર દૂસરોંકો દીનકી બાતેં બતલાના હોગા.

" يَأْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَ يَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ "

(યઅ્મુરૂ-ન બિલ મઅરૂફે વ યનહવ્-ન અનિલ મુનકરિ)

અમ્-ર બિલ મઅ્રૂફ કરેંગે ઓર નહી અનિલ મુન્કર કરેંગે, કોઈ તાકત ઉન્કો રોક નહી સકેગી, મુખાલફતેં કરેં, ખિલાફમે લેકચર દેં, મઝામીન લિખ્ખેં, કોઈ ફાયદહ ન હોગા,

" وَلَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَالَفَهُمْ "

(વલા યદુર્રુહુમ મન ખાલફહુમ)

ઉનકી મુખાલફત કોઈ ઝરર ન-દેગી, બહરહાલ દીનકા જો વઅ્દહ અલ્લાહને ફરમાયા હે :

﴿اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَ اِنَّا لَهٗ لَحَافِظُوْنَ﴾

(ઇન્ના નહ્નુ નઝઝલ્ના ઝ્ઝિક્ર વ ઇન્ના લહૂ લ-હાફિઝૂ-ન)

બેશક હમને કુર્આને કરીમ ઊતારા હે ઓર બેશક હમહી ઉસ્કી હિફાઝત કરેંગે.

મુહદ્દિષીનને ફરમાયા હે કે ઝિક્રસે સિર્ફ કુર્આનહી મુરાદ નહી બલ્કે પૂરી શરીઅતે મુહમ્મદીય્યહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) મુરાદ હે, અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા કે હમને નાઝિલ કિયા હે ઓર ઉસ્કી હિફાઝત હમ કરેંગે જીતી દૂનિયા તક, હિફાઝત કૈસે હોગી ? દુનિયા આલમે અસ્બાબ હે, ઈન મદારિસકે ઝરિયહ જિનમે તા'લીમો તઅલ્લુમકા એહતિમામ કીયા જાતા હે, હિફઝે કુર્આનકા એહતિમામ કીયા જાતા હે કે હઝારોંકી તા'દાદમે હાફિઝે કુર્આન બન રહે હેં, જિનકે સીનેમે ﴿અલિફ લામ મીમ﴾ સે ﴿વન્નાસ﴾તક મહફૂઝ હે, કુર્આનકે સાથ સાથ અહાદીષે રસૂલભી હકીકતમે સરચશ્મએ હિદાયત હેં.

હિંદુસ્તાનકા શર્ફ :

અલ્લાહ તઆલાને હિંદુસ્તાનકો યે શર્ફ બખ્શા હે કે સેંકળોં મદારિસ હેં જહાં હદીષે પાકકા દર્સ હોતા હે, હિંદુસ્તાન કિત્ના ખૂશનસીબ હે, સબસે પેહલે તો યકીનન યે ઉલૂમ હિજાઝે મુકદ્દસમે થે કયૂંકે આકાએ દોઆલમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) વહીં મબ્ઉસ હૂએ ઓર વહીં રહે, આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે સહાબા (રદીયલ્લાહુ અન્હુમ અજ્મઈન)ભી કુર્બો જવારકે થે લિહાઝા મક્કહ મદીનહ ઓર બહોતસે બહોત બસરહ, કુફહમે યે ઉલૂમ થે ઓર આઝ હિંદુસ્તાનકો યે શર્ફ હાસિલ હે.

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી બેઅ્ષતકા મકસદ

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી બેઅ્ષતકા મકસદ કયા થા ?

﴿هُوَ الَّذِىْ بَعَثَ فِى الْاُمِّيّٖنَ رَسُوْلًا مِّنْهُمْ يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِهٖ وَ يُزَكِّيْهِمْ وَ يُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَ الْحِكْمَةَ﴾

(હુવલ્લઝી બઅ-ષ ફીલ ઉમ્મિય્યી-ન રસૂલલમ્ મિન્હુમ યત્લૂ

અલયહિમ આયાતિહી વ યુઝક્કિહિમ વ યુઅલ્લિમુહુમુલ કિતા-બ વલ હિકમ-ત)

તરજુમા : અલ્લાહ તઆલાને ઉમ્મીય્યીનમે સે એક રસૂલ ભેજા જો ઉન્કો કુર્આનકી આયાત સુનાતા હે ઓર ઉન્કે દિલોંકી સફાઈ કરતા હે ઓર ઉન્હેં કિતાબ ઓર હિકમતકી બાતેં સિખાતા હે.

તિલાવતે કુર્આને પાક ઓર ઉન્કે ઝરિયહસે તઝકિયહ કરેં ઓર યે ઈમાન ઓર ઈબાદાતસે હોગા, ઈબાદાત મુઝક્કા હેં લેકિન હકીકતમેં ઉન્કો ટ્રેનીંગ દેના હે તા'લીમકે લિએ ઓર ઈબાદાતસે તઝકિયહ ઓર સફાઈ હોગી તાકે ઉનપર પારહ ઓર પાની ચળ્હ સકે ઓર લાઈટ આજાએ, જબ ઈબાદાતકે ઝરિયહસે તઝકિયહ હોગા તો અબ તા'લીમો તઅલ્લુમ કરેં :

﴿وَ يُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَ الْحِكْمَةَ﴾

(વ યુઅલ્લિમુહુમુલ કિતા-બ વલ હિકમ-ત)

અસલ ચીઝ હે, કિતાબુલ્લાહ ઓર હિકમત, કિતાબુલ્લાહ ઓર અહાદીષે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી તા'લીમ હો.

અરબસે હિંદુસ્તાન :

હિજાઝે મુકદસમે યે તા'લીમકા સિલસિલા થા, હમારા હિંદુસ્તાન બહોત દૂરો-દરાઝ ઓર કુફરિસ્તાન થા, ઉલૂમે અહાદીષકા કોઈ ચર્ચા નહીં થા, દસ્વીં સદીમે સબસે પેહલે હિંદુસ્તાનકે મુહદ્દિષ શૈખ અલી મુત્તકી હેં જિન્હોંને "કન્ઝુલ અમ્માલ" જૈસી કિતાબ લિખી, જિસમે અહાદીષકા ઝખીરહ હે, ઉસ્કે બા'દ ઉસી દસ્વીં સદીમે શૈખ મુહમ્મદ તાહિર પટની હેં, ઉન્કો "મલિકુલ મુહદ્દિષીન"કા ખિતાબ દીયા હે, "મજમઉલ બિહાર" ઉન્કી તસ્નીફ હે, ઉસવકત હિજાઝે મુકદસમે હદીષકી તા'લીમ કમઝોર હોતી જારહી થી, ખુદાકી કુદરત દેખિયે નવ સાલ તક ઈલ્મે હદીષકી તરફ બરાબર તવજ્જુહ રહી લેકિન દસ્વીં

સદીમે તવજ્જુહ કમ હોગઈ, દુનિયાકી તરફ ઝિયાદહ રગબત હોગઈ, અલ્લાહકી સુન્નત હે,

﴿ وَ اِنْ تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ﴾

(વ ઈન ત–તતવલ્લવ્ યસ્તબદિલ કવમન ગય્રકુમ)

તુમ અગર હમારી નેઅ્મતોંસે રૂગરદાની કરોગે તો હમ દૂસરોંકો ખળા કરદેંગે, હમારા વઅ્દહ તો ચલતા રહેગા, એક જગહ બંદ હોગા તો ઉસ્કે લિએ દૂસરી જગહ દસ દર્સગાહેં ખોલ દેંગે, અલ્લાહ તઆલાને વો નેઅ્મત હિંદુસ્તાનમે મુન્તકિલ કરદી, અબ યહાં ઈલ્મે હદીષકા ચર્ચા હોનેલગા, ઉસ્કે બા'દ ગ્યારહવીં સદીમે શૈખ અબ્દુલહક મુહદ્દિષ દહેલ્વી (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) જો બળે પાએકે હેં ઉન્કે ઝરિયહસે હિંદુસ્તાનમે ઈલ્મ ફૈલા, આહિસ્તા આહિસ્તા હામિલે અહાદીષ પૈદા હોતે ચલે ગએ, ઉસ્કે બા'દ ફિર બારહ્વીં સદીમે શાહ વલીયુલ્લાહ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કા દૌર આતા હે, હિંદુસ્તાનમે જિત્ને સિલસિલે હેં અહાદીષકે ઉન સબકી સનદેં હઝરત શાહ વલીયુલ્લાહ સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)સે મિલતી હેં, ઈમામ નહઝતુલ હદીષ ઉન્કો કહા જાતા હે, હદીષકી નશ્રો–ઈશાઅતકે ઈમામ હેં, અલ્લાહને ઉન્કો માંકે પેટસે વલી પૈદા ફરમાયા થા, નામતો વલી થા હી મગર બા'દમેં ઈસ્મ બા–મુસમ્મા હૂએ હેં.

ઉસ્કે બા'દ દૌર આતા હે શૈખુલહિંદ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કા જિસ દૌરમે આજ હમ ચલ રહે હેં, ઓર ઉનસે ફિર દેખીયે બળે બળે મુહદ્દીષીને કિરામ પૈદા હૂએ હેં, હિંદુસ્તાનકે લિએ બહોત બળી દૌલત હે, આપ દેખિયે ! દૂસરે બહોતસે ઈસ્લામી મમાલિક હેં મગર કહીંભી ઈસતૌરસે કુર્આનો હદીષકે દર્સો તદરીસકે મદારિસ નહીં હેં, હાલાંકે યે કુફરિસ્તાન હે, ખુદાકી કુદરત દેખિએ, યે અલ્લાહકા ફઝલો કરમ હે.

હિંદુસ્તાનમે પેહલી બરકત :

ક્યૂંકે હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ)કા સબસે પેહલા કદમ

હિંદુસ્તાનમે પળા, આસ્માનસે યહીં ઊતરે, ઈસલિએ અલ્લાહ તઆલાને યહાં કુછ બરકતેં રખ્ખી હેં , ગોયા અબૂલ અંબીયા હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) હિંદી થે, લિહાઝા બરકાતે નબુવ્વતસે સબસે પેહલે હિંદુસ્તાન મુશર્રફ હૂઆ, તો ઉસીકી યે બરકત હે કે હિંદુસ્તાનમે આજ દર્સે કુર્આનો અહાદીષ જિસ નહ–જ પર હો રહા હે ઈસતરહ હિજાઝે મુકદસમે ભી નહીં હે ઓર યહાં જો દીનદારી ઓર ઈત્તિબાએ સુન્નતકા ચર્ચા હે ઐસા કહીંભી નહીં.

દેખીયે ! તબ્લીગ જમાઅતકી દાગબેલ ડાલનેવાલે હિંદુસ્તાનકે બુઝુર્ગ થે, ઓર તબ્લીગકા મરકઝભી હિંદુસ્તાન હી હે, ઓર હિંદુસ્તાનહી સે પૂરી દુનિયામે આજ તબ્લીગી મેહનતેં ફૈલ રહી હેં, ઓર બળે બળે તબ્લીગી ઈજતિમાઅ્ આજ દીગર મમાલિકમે જો હોરહે હેં વો સબ હિંદુસ્તાનકી મેહનતોંકા સદકાહ હે.

ખૈર તો અસલ મઝમૂન યે થા કે અહાદીષે રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી તા'લીમો તદરીસકા યે મુબારક સિલસિલા હમારે હિંદુસ્તાનમે ઓર ખાસકર ગુજરાતમે આએ દિન ફૈલ રહા હે, ઓર નએ નએ દારૂલ ઉલૂમ ખુલ રહે હેં, યે સબ બળી ખૂશકિસ્મતી હે હમારી, હમ ઈસપર જિત્નાભી શુક્ર અદા કરેં કમ હેં.

દીને ઈલાહી મદારિસસે બાકી હે :

યે દારૂલ હદીષ જિસ્કા હમ આજ ઈફતિતાહ કર રહે હેં, ઉસ્કી એક શાખ હે, યહાં સિહાહ્ સિત્તાકા દર્સ હોગા, કાલલ્લાહુ ઓર કાલર્રસૂલકી સદાએં ગૂંજેંગી, હઝારોં સીને અહાદીષકે અન્વારસે મુનવ્વર હોકર ઈસ નૂરે નબુવ્વતકો દુનિયાકે કોને કોને મે ફેલાએંગે.

ઈસ દારૂલ હદીષસે ફૈઝયાફતહ ઉલમા દુનિયાકે દીગર મમાલિકમેં પહોંચકર દીનકી તા'લીમ દેંગેં, દીનકો ફલાએંગે, ના–વાકિફોંકો મસાઈલ બતલાએંગે, તકરીરોં, તહરીરોં ઓર તસાનીફકે ઝરિયહ અવામકો ફૈઝ પહોંચાએંગે, યે દીન ઈન્હીં મદારિસ ઓર દારૂલ

ઉલૂમકે ઝરિયહ કયામત તક બાકી રહેગા, ઓર ખુદાવંદે કુદ્દુસકા વઅદહ હે કે હમ ઉસ્કી હિફાઝત કરેંગે.

મુખ્લિસાના તઆવુન :

લિહાઝા દારૂલ હદીષ જિસ્મે આપ બેઠેં હેં, બહોતહી બા–બરકત, ઉસ્કી તા'મીરમે દામે, દિરમે, સુખુને, કદમે, જિન્હોંનેભી તઆવુન કીયા હોગા ઉન્કે લિએ બેહતરીન સદકએ જારીઅહ બન કર રહેગા, જિસ્કે અજ્રો ષવાબકા હમ અંદાઝહ નહી લગા સકતે.

બળે ખૂશ નસીબ હે વો જિનકી દૌલત ઈસમે કામ આઈ, જબતક ઈસ્કી એક એક ઈંટ બાકી રહેગી ઉન્કો અજ્રો ષવાબ મિલતાહી રહેગા, બલ્કે ઉસ્સે ફૈઝ ઉઠાનેવાલે જો દીનકી ખિદમાત જહાં કહીંભી અંજામ દેંગે ઉસ્કા ષવાબભી ઉનકે નામએ આ'માલમે લિખાજાતા રહેગા.

﴿وَفِیْ ذٰلِکَ فَلْیَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُوْنَ﴾

લિહાઝા હમ અબ ઉન તમામ હઝરાતકે લિએ દુઆ કરેં ઓર યે ભી દુઆ કરેં કે ઈસ દારૂલ હદીષકા ફૈઝ ઝિયાદહસે ઝિયાદહ ફૈલે ઓર ઉસ્કો અલ્લાહ તઆલા કબૂલિયત નસીબ ફરમાવેં ઓર હમ સબકી નજાતે આખિરતકા બેહતરીન ઝરિયહ બનાવેં, આમીન

વ આખિરૂ દઅ્વાના

અનિલ હમ્દુ

લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન.

﴿يَاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمُ الَّذِىْ خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَّاحِدَةٍ وَ خَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَ بَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيْرًا وَّ نِسَاءً﴾

﴿યા અય્યુહન્નાસુત્તકૂ રબ્બકુમુલ્લઝી ખલ–ક કુમ મિન નફસિન વાહિદતિવ્વં ખલ–ક મિન્હા ઝવ્જહા વ બષ્ષ મિન્હુમા રિજાલન કષીરંવ વ નિસાઆ﴾

તરજુમા : એય લોગો ! અપને પરવરદિગારસે ડરો જિસ્ને તુમકો એક જાનદારસે પૈદા કીયા ઓર ઉસ જાનદારસે ઉસ્કા જોળા પૈદા કીયા ઓર ઉન દોનોંસે બહોતસે મર્દ ઓર ઓરતેં ફલાઈ.

નિકાહ

તારીખઃ સન ઇસ્વી ૧૯૭૬

મોકઅઃ હઝરત મવલાના ઇસ્માઈલ મોટા સાહબકે સાહબઝાદેકે નિકાહકે મોકઅ્ પર.

વકતઃ બા'દ નમાઝે ઝોહર

☆ ખુલાસએ વઅઝ ☆

☆ નિકાહકી ફઝીલત ઓર શરીઅતમે મજલિસે નિકાહકી અઝમત ઓર ઉસ્કે આદાબ

☆ નિકાહમે ઈસ્રાફ ઓર નાજાઈઝ રુસૂમાતકી મઝમ્મત ઓર ઉસ્કે નુકસાનાત

☆ નિકાહમે લળકે ઓર લળકીકા ઈન્તિખાબ કિસતરહ કરના ચાહિએ, દીનદારી પર ઈન્તિખાબકી બરકતેં ઓર ઉસપર કુછ સબક઼આમોઝ વાકિઆત.

ફેહરિસ્તે મઝામીન

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ نَحْمَدُهٗ وَ نَسْتَعِيْنُهٗ وَ نَسْتَغْفِرُهٗ وَ نُؤْمِنُ بِهٖ وَ نَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَ نَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُوْرِ اَنْفُسِنَا وَ مِنْ سَيِّئَاتِ اَعْمَالِنَا مَنْ يَّهْدِهِ اللّٰهُ فَلَا مُضِلَّ لَهٗ وَمَنْ يُّضْلِلْهُ فَلَا هَادِيَ لَهٗ وَ نَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ وَ نَشْهَدُ اَنَّ سَيِّدَنَا وَ نَبِيَّنَا وَ مَوْلَانَا مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَ رَسُوْلُهٗ اَرْسَلَهُ اللّٰهُ تَعَالٰى بِالْحَقِّ اِلٰى كَافَّةِ النَّاسِ بَشِيْرًا وَّ نَذِيْرًا وَّ دَاعِيًا اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِهٖ وَ سِرَاجًا مُّنِيْرًا وَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ عَلٰى اٰلِهٖ وَ اَصْحَابِهٖ وَ اَزْوَاجِهٖ اُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ اَهْلِ بَيْتِهٖ اَجْمَعِيْنَ وَ بَارَكَ وَ سَلَّمَ تَسْلِيْمًا كَثِيْرًا كَثِيْرًا، اَمَّا بَعْدُ !

અલ્હમદુ લિલ્લાહિ નહમદુહૂ વ નસ્તઈનુહૂ વ નસ્તગફિરુહૂ વ નુઅમિનુ બિહી વ નતવક્કલુ અલયહી વ નઉઝુ બિલ્લાહિ મિન શુરૂરિ અન્ફુસિના વ મિન સય્યિઆતિ આ'માલિના મંય યહદિહીલ્લાહુ ફલા મુદિલ્લ લહૂ વ મંય યુઝલ્લિહૂ ફલા હાદિય લહુ વ નશહદુ અંલાઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ વહદહૂ લશરીક લહૂ વ નશહદુ અન્ન સય્યિદના વ નબીય્યિના વ મવલાના મુહમ્મદન અબ્દુહૂ વ રસૂલુહૂ અરસલહુલ્લાહુ તઆલા બિલહક્કિ ઈલા કાફ્ફતિન્નાસિ બશીરંવ વ નઝીરા વ દાઈયન ઈલલ્લાહિ બેઈઝનિહી વ સિરાજમ મુનીરા વ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ અલા આલિહી વ અસ્હાબિહી વ અઝવાજિહી ઉમ્મહાતિલ મુઅમિનીન વ અહલિ બયતિહી અજમઈન વ બારક વ સલ્લમ તસ્લીમન કસીરન કસીરા, અમ્મા બાદ :

فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

﴿يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمُ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ وَّ

خَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَ بَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيْرًا وَّ نِسَاءً وَ اتَّقُوا اللّٰهَ
الَّذِیْ تَسَآءَلُوْنَ بِهٖ وَ الْاَرْحَامِ ط اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيْبًا﴾

﴿યા અય્યુહન્નાસુત્તકૂ રબ્બકુમુલ્લઝી ખલ–ક કુમ મિન નફસિંવ્વાહિદતિંવ્વ ખલ–ક મિન્હા ઝવ્જહા વ બષ્ષ મિન્હુમા રિજાલન કષીરંવ વ નિસાઆ વત્તકૂલ્લાહલ્લઝી તસાઅલૂ–ન બિહી વલ અરહામ ઈન્નલ્લાહ કા–ન અલયકુમ રકીબા﴾

તરજુમા : એય લોગો ! ડરતે રહો અપને રબસે જિસ્ને પૈદા કીયા તુમકો એક જાનસે ઓર ઉસીસે પૈદા કીયા ઉસ્કા જોળા ઓર ફેલાએ ઉન દોનોસે બહોત મર્દ ઓર ઓરતેં ઓર ડરતે રહો અલ્લાહસે જિસ્કે વાસ્તેસે સવાલ કરતે હો આપસમે ઓર ખબરદાર રહો કરાબતવાલોંસે બેશક અલ્લાહ તઆલા તુમ પર નિગહબાન હે.—————————સદકલ્લાહુ મવલાનલ અઝીમ

મોહતરમ બુઝુર્ગો ! ઓર દોસ્તો !

નિકાહસે પેહલે વઅઝકી રસ્મ :

ઈસવકત શાદીકી ઈસ મજલિસમે તબર્રુકન બયાન રખ્ખા ગયા હે તાકે યે મજલિસ બા–બરકત હો જાએ.

ઈસ્લામમે શાદીકી મજલિસકી બહોત બળી ફઝીલત હે, દુનિયાકી મજલિસ હોતી હે, દઅ્વતેં હોતી હેં, લોગ કષરતસે શિરકત કરતે હેં મગર નિકાહકી મજલિસકી નવઈયતહી અલગ હે.

નિકાહકી મજલિસ ઓર આદાબ :

યે દીની મજલિસ હે, રસ્મો રિવાજકી બુનિયાદ પર નહીં, ઉસ્મે શિરકત કરનવાલોંકો અજ્રો ષવાબ મિલતા હે, યે સુન્નતે રસૂલકી મજલિસ હે સુન્નતે અંબીયાકી મજલિસ હે.

ઈસ મજલિસકે કુછ આદાબ ભી હૈં અગર ઉન આદાબકે સાથ યે મજલિસ હો તો બરકત હી બરકત હે, અજહી અજ હે, અગર ઈસ મજલિસકી બે-અદબી કી જાવે, ઉસ્કે આદાબકા લિહાઝ ન-રખ્ખા જાવે તો ફિર વો ખૈરો બરકત કટ જાતી હે, જો કામભી ઉસ્કે આદાબકે સાથ ઢંગકે સાથ ન-કીયા જાવે વો બે-ઢંગા હોગા ફિર ઉસપર ષમરાત ઓર નતાઈજ મુરત્તબ નહીં હોંગે.

નમાઝકે આદાબ !

નમાઝ દેખીયે ! કિત્ની અછ્છી ઈબાદત હે મગર ઉસ્કોભી ઉસ્કે આદાબકે સાથ અદા ન-કીયા જાવે તો નમાઝમે મકબૂલિયત પૈદા ન-હોગી ઓર નતો નમાઝીકો ઉસ નમાઝસે કુછ ફાઈદહ મિલેગા જો મિલના ચાહિએ, **હક્ક તઆલાને ઈર્શાદ ફરમાયા :**

﴿ إِنَّ الصَّلٰوةَ تَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرِ ﴾

(ઈન્નસ્સલા-ત તન્હા અનિલ ફહ્શાઈ વલ મુનકરિ)

દેખીયે ! અલ્લાહ તઆલાને નમાઝકા કિત્ના બળા ફાઈદહ બતલાયા હે કે નમાઝ નમાઝીકો ફાહિશાત ઓર મુન્કરાતસે રોક દેતી હે, અબ અગર હમારી નમાઝ હમકો મુન્કરાત ઓર ફાહિશાતસે નહીં રોકતી તો મા'લૂમ હૂવા કે હમારી નમાઝ કિસી ઢંગકી નહી હે, કુર્આનને જિસ નમાઝકા ફાઈદહ બતલાયા હે વો નમાઝ આદાબવાલી નમાઝ ઓર સુન્નતવાલી નમાઝ હો તો વો નમાઝ યકીનન નમાઝીકો ફાહિશાત ઓર મુન્કરાતસે રોકતી હે, લેકિન અગર નમાઝકે આદાબ મલ્હૂઝ ન-રખ્ખે જાએં તો ફિર વો નમાઝ અગર અપના અષર ન-દિખ્લાવે તો કુસૂર હમારા હે.

એક મિષાલ:

જૈસે દવા હોતી હે તો દવાકે ઈસ્તિઅ્માલકે ભી કુછ તરીકે હૈં અગર ઉસી તરીકહ પર વો ઈસ્તિઅ્માલ કીજાએગી તો દવા ફાઈદહ

કરેગી, ઓર અગર દેખા કે બળી અછ્છી મઝેદાર દવા હે ઓર એક સાથ તમામ દવા પી લી તો વો ફાયદહકે બજાએ નુકસાન કરેગી, દવાતો વહી હે મગર ચૂંકે ઉસ્કો ઉસ્કે તરીકહસે નહીં પીયા તો નુકસાન કરેગી.

નિકાહમે દુઆ :

નિકાહમે સબસે બળી ખૈરો બરકત હે ઈસીલિએ હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) શાદી કરનેવાલે દૂલ્હેકો "અલલ્ ખયરિ વલ બરકતિ"કી દુઆ દીયા કરતે થે, બીબી આઈશાહ (રદીયલ્લાહુ અન્હા)કા જબ નિકાહ હૂવા ઓર ઓરતેં જબ આપકો રૂખ્સત કરનેકે લિએ આઈ તો કહા કે "અલલ્ ખયરિ વલ બરકતિ".

તુમકો હર ખૈરો બરકતકે સાથ રૂખ્સત કરતે હેં, હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને જો દુઆકી તા'લીમ દી હે, નએ શાદી કરનેવાલે લળકે ઓર લળકીકે લિએ ઉસ્મેભી ખૈરો બરકત હે વો દુઆ યે હે

﴿بَارَكَ اللّٰهُ لَكَ وَ بَارَكَ عَلَيْكَ وَ جَمَعَ بَيْنَكُمَا بِالْخَيْرِ﴾

(બારકલ્લાહુ લ-ક વ બાર-ક અલય-ક વ જમ-અ બયનકુમા બિલ્ખૈરિ)

અલ્લાહ તઆલા તુમ્હારે દરમિયાન બરકત અતા ફરમાએં, તુમ્હારે ઉપરભી તુમ્હારે અંદરભી ફિર તુમ દોનોંકે અંદર ખૈરો બરકતકે સાથ ઈજિતમાઅ્ ફરમાદેં, જિસ્કી અસલ ઝરૂરત હે ઓર ઉસ્સે નિકાહકે મફાદ સામને આતે હેં, નિકાહકા અસલ ફાઈદહ દુલ્હે ઓર દુલ્હન દોનોકો મિલતા હે, ફિર જો નસ્લ ઓર અવલાદ ચલતી હે ઉસ્કે અંદર ભી ખૈરો બરકત હોતી હે.

શાદીમે ઈસ્રાફ :

અબ અગર શાદીકો ઉસ્કે આદાબકે ખિલાફ કીયા જાએ જૈસે આજ-કલ બહોતસી શાદીયાં ઈસ્રાફસે હોતી હેં, ઈસ્રાફસે શાદી

કરનેવાલોંકે લિએ રસૂલે પાક(સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા વો મેરી સુન્નત નહીં હે, ફિર વો શાદી જિસ્મે નાચ–ગાના હો ઓર જિસ્મે બાજે ઓર ઢોલ બજેં ઐસી શાદી બે–બરકત બનકર મનહૂસ હોજાતી હે, હદીષમે ફરમાયા નબીએ અકરમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને :

"اَعْظَمُ النِّكَاحِ بَرَكَةً اَيْسَرُهَا مَؤُنَةً"

(અઅ્ઝમુન્નિકાહિ બરકતન અય્સરુહા મઉનતન)

યા'ની નિકાહમે જિત્ના ખર્ચ ઓર મેહનત કમ હોગી ઉત્નીહી શાદી બળી બરકતોંવાલી હોગી મગર જબ ઇસ્રાફ ઓર બેજા ખર્ચ હોગા તો ઐસી મજલિસમે શરીક હોનેવાલે સબ ગુનેહગાર હેં, સબકી કયામતકે રોજ ગિરફતારી હોગી કે તુમ કયૂં ગએ થે, કયા તુમ્હારી નાક કટ જાતી થી, તુમને દીનકી નાક કટવાદી, તુમકો મઅલૂમ થા કે ઐસી મજલિસમે શરીક હોના તુમ્હારે લિએ શરઅન મના' થા ફિર કયૂં શરીક હૂએ ? સઝા દી જાએગી, અઝાબ હોગા, હમ બહોત સી મરતબહ શરમા શરમીમે ચલો ! મહોલ્લાકા મઆમલહ હે, અપના મિલનેવાલા હે જાકે બેઠ ગએ, અબ વહાં નાચ–ગાને હો રહે હેં, કોઈ શરમ નહી હયા નહી, દીનો ઈમાનકી કોઈ ફિકર નહી સિર્ફ યે કે સામનેવાલ રાઝી હોજાએ, અલ્લાહ નારાઝ હોં, અલ્લાહકે હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) નારાઝ હોં ઉસ્કી કોઈ પરવાહ નહીં, ઐસી શાદીસે અલ્લાહ બરકત લે લેતા હે, દૂલ્હા ઓર દુલ્હનમે જો ખૈરો બરકતકી ઝરૂરત હે વો નસીબ નહી હોતી, ફિર બા'દમે શિકાયત હોતી હે કે છોકરા ઓર છોકરી (લળકા ઓર લળકી) મે નિબાહ નહી હોતા, લળકા ઓર લળકી એક દૂસરેસે રાઝી નહી હેં, યે સારી ચીઝેં પૈશ આતી હેં કયૂંકે બુનિયાદહી ખરાબ હે, જબ બીજહી ગલત બોયા ગયા તો ફિર યકીની બાત હે કે બનાવ નહી હોગા, અવલાદ પૈદા હોગી ઉસ્પરભી ખરાબ અષર પળેગા, યે બિલ્કુલ ઝાહિર હે, હમારે સામને વાકિઆત મવજૂદ હેં.

આદાબે નિકાહ :

ખૈર મકસદ યે હે કે અલ્લાહ ઓર ઉસ્કે રસૂલે હબીબે ખુદા (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને જો કુછ શાદીકે ઓર નિકાહખ્વાનીકે આદાબ બતલાએ હેં ઉન્મેસે સબસે બળા અદબ જિસ્કો સુન્નતે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) કહા જાતા હે વો યે હે કે ઉસ્કી ઈબ્તિદાઅ્ ખુત્બએ માષૂરહસે કી જાવે, બગૈર ખુતબહકે ભી શાદી હોસકતી હે, દૂલ્હા આગયા, વકીલ બેઠ ગએ ઓર કેહ દીયા "નકહ્તુહા વ કબિલ્તુહા" નિકાહ હો ગયા લેકિન ઉસ્સે પેહલે જો ખુત્બહ પળ્હા જાતા હે જો મુસલમાનોમે રાઈજ હે, યે સુન્નત હે ઉસ્પર શાદીકી તમામ બુનિયાદેં રખ્ખી જાતી હેં, ખુતબએ નિકાહ જો કલામે ઈલાહી કુર્આને પાક ઓર અહાદીષે રસૂલ પર મુશ્તમિલ ખુતબહ હે જિસસે ખૈરો બરકત હોતી હે.

દેખીયે ! શરીઅત મુતહહરહને નિકાહકો કિત્ની બળી અઝમત દી હે કે ફજરકી નમાઝ જૈસી નમાઝકો દેખો ફિરભી ઉસ્મે ખુત્બહ નહીં હે, ઝોહર કે લિએ ન અસરકે લિએ મગર નિકાહ કે લિએ ખુત્બહ રખ્ખા ગયા હે, જૈસે ઈદમે ખુત્બહ હોતા હે ઈસી તરહ જુમ્અહમે ખુત્બહ હોતા હે વો શઆઈરે ઈસ્લામમે હે, જો ઈદ ઓર જુમ્અહકે લિએ અઝમત હે, ઈસીતરહ મજલિસે નિકાહમે ખુત્બહ રખ્ખા ગયા હે તાકે ઉસ્કે ઝરિયહસે મજલિસ પૂરે તૌર પર મુબારક હોજાએ ઓર સાથ સાથ વઅઝ વ નસીહતકી ભી મજલિસ હોજાએ.

આયતે નિકાહસે રબ્ત :

ખુત્બહમે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)સે કુછ આયતેં મન્કૂલ હેં, ઉસીમેં કી એક આયત હે જો મેને પળ્હી હે :

﴿يَاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمُ الَّذِىْ خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ وَّ خَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَ بَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيْرًا وَّ نِسَاءً وَ اتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِىْ

﴿تَسَآءَلُوْنَ بِهٖ وَ الْاَرْحَامَ ط اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيْبًا﴾

﴿યા અય્યુહન્નાસુત્તકૂ રબ્બકુમુલ્લઝી ખલ-ક કુમ મિન નફસિંવ્વાહિદતિન વ ખલ-ક મિન્હા ઝવ્જહા વ બષ્ષ મિન્હુમા રિજાલન કષીરંવ વ નિસાઆ વત્તકૂલ્લાહલ્લઝી તસાઅલૂ-ન બિહી વલ અરહામ ઈન્નલ્લાહ કા-ન અલયકુમ રકીબા﴾

એય લોગો ! અપને પાલનહારસે ડરો કે શાદીકે મોકઅ્ પર ઐસા કોઈ કામ ન કર બેઠો જિસ્સે ખુદા નારાઝ હોજાવે, યે ખોફ ન હો કે રિશ્તહવાલે મિલને જુલ્નેવાલે નારાઝ હોજાએંગે, સબ નારાઝ હોજાવે લેકિન ખુદા નારાઝ ન હો, યે તો પૈદા કરનેવાલેકા એહસાન હે કે જિસ્ને બેટા દીયા હે ઉસ્ને શાદીકા દિન દિખ્લાયા હે વરનહ કબસે જનાઝહ નિકલ જાતા કબ્રમે જાકર સોજાતા, હઝારોં બેટા બેટીકી શાદીકી તમન્ના કરનેવાલે તૈયારી કરનેવાલે, શાદીસે પેહલે કબ્રમે જાકર સો ગએ તો ખુદાકા કિત્ના બળા એહસાન હે કે તુમકો ઝિંદહ રખ્ખા હે ઓર તુમકો બેટા ઓર બેટીકી શાદી દિખ્લાઈ તો કયા ઉસ્કા શુક્રિયહ યે હે ? કે ખુદાકો નારાઝ કીયા જાએ.

﴿يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمْ﴾

(યા અય્યુહન્નાસુત્તકૂ રબ્બકુમ)

﴿ الَّذِىْ خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ ﴾

(અલ્લઝી ખલ-ક કુમ મિન નફસિંવ્વાહિદહ)

જિસ્ને તુમકો પૈદા કીયા, તુમ્હારે બાપ હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ)કો, અબૂલ ઈન્સ, જો તમામ ઈન્સાનોકે બાપ હેં, જિનકો અલ્લાહને સબસે પેહલે ઈસ દુનિયામે પૈદા ફરમાયા.

ઈન્સાનકી તખ્લીક આસ્માની હે :

અલ્લાહ તઆલાને આદમ (અલહિમુસ્સલામ)કો ઓર ઉન્કી

અવલાદકો સારી કાઈનાત પર ફઝીલત અતા ફરમાઈ, કાઈનાતમે અશરફ બનાયા ઓર હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ)કી તખ્લીક અલ્લાહને આસ્માન પર કી ફિર ઊતારે ગએ ઓર ફિર ઉસ્સે નસલેં ફૈલાઈ ગઈ હેં, ઈન્સાન ફારૈનસે આકર યહાં બસા હે, અલ્લાહ તઆલાકો ફઝીલત દેની થી ઈસલિએ ઉસ્કી તખલીક આસ્માન પર કી, વરનહ ઝમીન પર પૈદા કરતે તો કયૂંકે કુર્આનમે હે ﴿ઈન્ની જાઈલુન ફિલ અરઝિ ખલીફહ﴾ મુજે ઝમીન પર અપના ખલીફહ કાઈમ કરના હે, તો ઝમીન પરહી પુતલા તૈયાર કરલેતે લેકિન ઐસા નહી કીયા, આસ્માન પર પુતલા તૈયાર કીયા ઓર જાન ડાલી ઓર જબ પૂરે તૈયાર હોગએ ફિર ઊતારે ગએ, બખિલાફ દૂસરી તમામ ચીઝોંકે ચૂંકે વો સબ યહી બની હેં, ઝમીનમેં હઝારોં કિસમકે દરખ્ત હેં, હઝારો કિસમકે જાનવર હેં, દરખ્ત ઓર જાનવર દોનો ઝમીનકા પાક હેં, ઝમીનકી પૈદાવાર હેં, એકતો ઝમીનકે અંદરસે પૈદા હોતે હેં જૈસે દરખ્ત ઈસી લિએ ઉસ્કા સર નીચે હોતા હે ઓર ટાંગે ઊપર હોતી હેં, ઓર દૂસરે ઝમીનકે ઊપર પૈદા હોતે હેં જૈસે જાનવર યે ન ઉપંરસે આએ ઓર ન ઝમીનકે અંદરસે નિકલે હેં ઈસલિએ ઉન્કા સર ઉપરભી નહી ઓર નીચે ભી નહી બલ્કે ઉન્કા સર આગે હોતા હે દુમ પીછે હોતી હે, ઓર ઈન્સાનકા સર ઊપર હે ઓર પૈર નીચે હેં યે ખૂદ દલીલ હે ઈસ બાતકી કે વો ઊપરસે આયા હે, સીળ્હી પરસે આપ ઊતરેંગે તો આપકે પાઉ નીચે હોંગે ઓર સર ઉપર હોગા, ઈન્સાન ઉપરકી બનાવટ હે, આલમે મલકૂતકા પાક હે યે ઉસ્કી શરાફતકી દલીલ હે, યે ફોરૈનકી ચીઝ હે દેખિયે ! ફોરૈનકા માલ હો તો ખૂશ હોજાતે હો કે ઓહો ! યે તો ફોરૈનકી ઘળી હે.

અલ્લાહ તઆલાને ઈન્સાનકો પૈદા ભી કીયા સબસે પેહલે મર્દ હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) ઓર સબસે પેહલી ઓરત હવ્વા (અલયહા અસ્સલામ) હેં, દોનોકા નિકાહ કરકે જન્નતમે ભેજા ગયા, હક તઆલાકા ઈર્શાદ હે :

﴿وَ قُلْنَا يٰآدَمُ اسْكُنْ اَنْتَ وَ زَوْجُكَ الْجَنَّةَ﴾
(વ કુલ્ના યા આદમુસ્કુન અન્ત વ ઝવજુકલ જન્નત)
જાઓ અપની બીવીકો લેકર જન્નતમે રહો

﴿وَ كُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا﴾
(વ કુલા મિન્હા રગદન હયષુ શિઅ્તુમા)

સબ તુમ્હારી ચીઝેં તુમ્હારે લિએ ખુલી હૂઈ હેં, કોઈ રોક-ટોક નહી, શાદીભી વહીં હૂઈ ઈસ એઅ્તિબારસે યે નિકાહ દેખીએ ઉપરકા એક તોહફા હે, વો નિકાહ કિત્ના ફઝીલતવાલા હોગા જો ફરિશ્તોંકે ઈજતિમાઅ્મે હૂવા થા.

ખુતબહકી હિકમત :

ઈસ નિકાહમે ખુત્બહ રખ્ખા ગયા હે, ઓર ખુત્બહમે નસીહત હોતી હે :

﴿يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمُ الَّذِىْ خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَّاحِدَةٍ﴾
(યા અય્યુહન્નાસુત્તકૂ રબ્બકુમુલ્લઝી ખલ-ક કુમ મિન નફસિંવ્વાહિદહ)

પેહલા ઈન્સાન ઓર પેહલી ઓરત, હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) ઓર હવ્વા (અલયહા અસ્સલામ) ફિર ઉન દોનોંસે અલ્લાહ તઆલાને લાખોં અરબોં ઈન્સાન ફૈલા દીએ, દુનિયામે જિત્નેભી ઈન્સાન હેં સબકે બાવા હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) ઓર સબકી દાદી અમ્માં હઝરત હવ્વા (અલયહા અસ્સલામ) હેં, ફિર ઉનસે ઝુર્રિયત દુનિયામે ફૈલી, ફિર સબકા રંગો રૂપ અલગ હોગયા, મિઝાજ અલગ હોગએ, બુદોબાશ સબકા અલગ હોગયા, રહન-સહન સબકા અલગ હોગયા, ઈસ આયતમે ઓર બહોતસી જગહોં પર ખુદાવંદે કુદુસને ઈન્સાનોંકો ઉખુવ્વત ઓર ભાઈચારહકા સબક દીયા હે કે તુમ એક દૂસરેસે નફરત કયૂં કરતે હો હાલાંકે તુમ તો એક માં-બાપકી અવલાદ હો, ચાહે કિસીભી નસ્લસે હો, કોઈ ભી ઝુબાન હો કોઈ ભી બોલી હો,

તુમ્મે ઈન્તિહાઈ ભાઈચારહ હોના ચાહિએ, ઓર હર ઈન્સાનકો દૂસરેસે ચાહે કિસીભી ઝાત–પાતકા હો ઉસ્કે સાથ ભાઈચારહકી તરહ મઆમલહ કરના ચાહિએ,હઝરત નૂહ (અલયહિસ્સલામ)કે ઝમાનહ તક વોહી ભાઈચારગી વોહી મહોબ્બત ઓર વોહી યગાનગત થી, ઝરાભી કોઈ ફર્ક નહી થા ફિર લોગોંને ફૂટફાટ શુરૂઅ કરદી, ઝાત–પાટકા ફર્ક ડાલ દીયા જિસ્કી બિના પર ભાઈચારગી ખત્મ હોગઈ, અદાવતેં પૈદા હોગઈ, આપસમે નફરત વ અલાહિદગી હોગઈ, જો ઈન્સાનકે લિએ બળી ફિટકાર હે, ઈન્સાનકી ઈન્સાનિયતકે ખિલાફ, ઈન્સાન એક દૂસરેકો હકીર સમજતા હે ઈસલિએ ઈસ આયતમેં ઈસ બાતકી તરફ તવજ્જુહ દિલાઈ ગઈ હે કે આપસમે એક દૂસરેસે ઉખુવ્વત ઓર મહોબ્બત હોની ચાહિએ ઓર યે નિકાહકે ઝરિયહસે હોતા હે એક દૂસરેકે ખાનદાનસે મિલાપ હોતા હે ઓર રિશ્તહદારી હોતી હે.

નિકાહકે લિએ ઈન્તિખાબ :

ઈસકે અલાવહ નિકાહકે આદાબમેસે યે હે કે લળકે કે લિએ લળકી તલાશ કરતે વકત કુછ ચીઝોંકો ટટોલના હે કે વો લળકીમે હેં યા નહી, ખાલી ખાલી ઉપરકી ઝાહિરી ચમળીકો ન દેખો, ખૂબસુરત હે કે નહી, માલદારકી બેટી હે કે નહી, ઘરાના ઊંચા હે કે નહી, સિર્ફ યે મત દેખો, યે ચીઝેંભી અચ્છી હેં લેકિન પેહલે કયા ચીઝ ટટોલો અંદરકી ટટોલો, યે તો ઉપરકી ચીઝ હે યે હોતા હે કે ઉપરકા શો ઓર દિખાવા અચ્છા હોતા હે મગર અંદર ગંદગી હોતી હે ઈસલિએ ઉપરકી ચીઝકો પેહલે મત દેખો, પેહલે અંદરકી ચીઝ ટટોલો, વો કયા હે ? ઉસ્કી દીનદારી, ઉસ્કા તકવા, ખુદા તરસી, મુરવ્વત શરમો હયા યે પેહલે દેખો, અપની ઝનાનિયતકા પાસ હે કે નહી, દીનકો સમજતી હે યા નહી, પેહલે ઈન ચીઝોંકો દેખો ઉસ્કે બા'દ ઉપરકી ચીઝેં ભી હોં તો બહોતહી અચ્છા હે સોને પર સુહાગહ.

એક હદીષ :

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ઈર્શાદ ફરમાયા :

"تُـنْكَحُ الْمَرْأَةُ لِأَرْبَعٍ لِمَالِهَا وَ لِحَسَبِهَا وَ لِجَمَالِهَا وَ لِدِيْنِهَا

فَاظْفُرْ بِذَاتِ الدِّيْنِ تَرِبَتْ يَدَاكَ"

(તુન્કહુલ મરઅતુ લિઅરબઈન લેમાલિહા વ લિહસબિહા વ લિજમાલિહા વ લિદીનિહા ફઝ્ફુર બિઝાતિદ્દીન તરિબત યદાક)

ફરમાયા દુનિયાવાલે લળકીકા ઈન્તિખાબ ચાર બાતોં પર કરતે હેં કોઈ માલો દોલત દેખતા હે, કોઈ હસબો નસબ ઓર ખાનદાન કોઈ હુસ્નો જમાલ ખૂબસુરતી દેખતા હે ઓર કોઈ દીનદારીકો દેખતા હે, એય મેરે ઉમ્મતી ! તૂ પેહલે દીનદારીકો દેખ તો ફતહ વ નુસ્રત પાએગા વરનહ નાકામી હોગી, આજ–કલ કોઈ માલદારીકો દેખતા હે કે માલદારકી લળકી લાવે વરષહમે માલ ઝિયાદહ આવેગા, કોઈ ખૂબસૂરીતકો દેખતા હે, ફિર ચાહે અંદર કૈસીહી ગંદગી હો, કોઈ શરીફ ખાનદાનકો દેખતા હે.

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી નસીહત ઉમ્મતકો :

આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા એય મેરે ઉમ્મતી !

"فَاظْفُرْ بِذَاتِ الدِّيْنِ"

(ફઝ્ફુર બિઝાતિદ્દીન)

પેહલે અંદરકી સીરતકો દેખ તૂ ઉપરકા પેવન્દ દેખતા હે અંદર કચરા હી કચરા હે ઉસ્કો કયા કરેગા ? ફિર સર પર હાથ રખકર રોએગા, પેહલે અંદર દેખ ફિર ઉપરકા પેકીંગ દેખ કે બરાબર સીલ પેક હે કે નહી. (ફઝ્ફુર બિઝાતિદ્દીન)

દીનદારીમે તેરે લિએ કામિયાબી હે, વો ઔરત કિસ કામકી જિસમે હયા ન હો ઓરતકી તમામ ઝીનત ઉસ્કી શરમો હયા હે, શરમવાલી ઓરતકી મિષાલ એૈસી હે કે ચમકદાર મોતી, અગર ચમક ઉતર ગઈ, પાની ઉતર ગયા તો પત્થર ઓર મોતીમે કોઈ ફર્ક નહી રહા, ઈસીતરહ વો ઓરત જિસમે ઈસ્મત વ પાકદામની ન હો ઓર શરમો હયાકા પાની ચેહરહસે ઊતર જાએ તો વો ઔરત કિસી શુમારમે નહી ઉસ્કી કોઈ કીમત નહીં :

કિસ કામકા વો ગુલ હે કે જિસ ગુલમે બૂ નહો
કિસ કામકા વો દિલ હે કે જિસ દિલમે તૂ નહો

અસલ ફૂલ તો વો હે જો અંદરસે મેહકે, ઓર જિસ દિલમે ખ઼ૌફે ખુદા ન હો વો દિલ નહી પત્થર હે :

હકીકત બન નહી સકતી બનાવટકે ઉસૂલો સે
કે ખૂશબૂ આ નહી સકતી કભી કાગઝકે ફૂલોંસે

ફરમાયા રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલ઼યહિ વ સલ્લમ)ને કે લળકીમે સબસે પેહલે યે દેખો કે બેશરમ બે હયા તો નહી હે, આવારહ ફિરનેવાલી તો નહી હે બેપરદગીકે સાથ સીનેમા ઓર ફિલમમે આતી જાતી તો નહી હે, લેકિન આજતો નવજુવાન યે દેખતે હેં કે ઝરા નંગી ફિરનેવાલી હો, બાલ બનાનેવાલી હો, ઉસ્કો પંસંદ કરતે હેં, હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ફરમાતે હેં કે ખબરદાર ! પરદહ નશીનકો દેખો, શર્મો હયાવાલી ઓર ઈસ્મતકી હિફાઝત કરનેવાલી હો.

દૂસરી હદીષ :

દૂસરી હદીષમે ફરમાયા :

"اَلدُّنْيَا كُلُّهَا مَتَاعٌ وَ خَيْرُ مَتَاعِ الدُّنْيَا اَلْمَرْاَةُ الصَّالِحَةُ"

(અદ્દુનિયા કુલ્લુહા મતાઅ્ વ ખંયરુ મતાઈ દુનિયા અલમરઅતુસ્સાલિહા)

દુનિયાકે અંદર સબ ચીઝેં મતાઅ્ હેં મગર બેહતરીન મતાઅ્

સાલિહા ઔરત હે, અગર સાલિહા ઔરત હે મા'મૂલી ઘર ઓર છપ્પરભી જન્નત હે, ઓર અગર મરદ ઓર ઔરત દોનોમે બનાવ નહી તો બળેસે બળે મહલમે રેહતે હૂએ ભી ઉન્કેલિએ દોઝખ હે, તો ઔરત સાલિહ હોની ચાહિએ, સહાબએ કિરામ (રિદવાનુલ્લાંહિ અલયહિમ અજમઈન) સબસે પેહલે ઈસી ચીઝકો દેખતે થે.

હઝરત ઉમર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)કા વાકિઅહ :

હઝરત ઉમર(રદીયલ્લાહુ અન્હુ)કા વાકિઅહ મશ્હૂર હે, વો અપની ખિલાફતકે ઝમાનહમે રાતકો ગશ્ત કિયા કરતે થે, તાકે દેખેં કે કોન દુ:ખમે હે ઓર કોન સુખમે હે, એક રોઝકા વાકિઅહ હે આખરી રાતમે ગશ્ત કરતે હૂએ એક મા'મૂલી જહોંપળે પર પહોંચે વહાં આવાઝ સુની, બુળ્હી ઓરત અપની જવાન લળકીકો ઉઠા રહી હે, લેકિન વો ઉઠતી નહી હે, ઉસ્ને કહા કે કબ ઉઠેગી વકત હો રહા હે મેને ઊંટની દોહ લી હે તૂ પાની લાદે કે ઉસ્મે પાની ડાલ કર બેચ આઉ, જબ વો ઉઠી તો ઉસ્ને કહા આજ દૂધમે પાની નહી મિલાયા જાએગા, ઉસ્ને પૂછા કયૂં ? તો જવાબ દીયા કે અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરત ઉમર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)કી જાનિબસે એ'લાન હૂઆ હે કે કોઈ દૂધમેં પાની ન ડાલે વરનહ સખ્ત સઝા હોગી, માંને કહા રેહને દે, હમેં તો ડાલના હે ઐસી મુનાદી હુવા કરે, ઉમર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)કી પોલિસ કહાં દેખને આએગી બેટીને જવાબ દીયા ઉમર ઓર ઉમરકી પોલિસ દેખને તો નહીં આએગી લેકિન ઉમરકા ખુદાતો દેખતા હે, યે બાત હઝરત ઉમર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ) દરવાઝહ પર સુન રહે થે, આપ થોળી દેર સોચતે રહે ઓર ઘર પર નિશાન લગાકર ચલે ગએ, ફિર સુબહમે અપની પોલિસકો ભેજા કે ઉસ બુળ્યાકો બુલા લાઓ જબ પોલિસ પહોંચી તો બુળ્યા ગભરાઈ કે કયા રાતકે મુઆમલહકી ખબર હોગઈ ? ખૈર વો હાઝિર હૂઈ, હઝરત ઉમર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)ને ઈત્મીનાન દીલાયા ઓર પૂછા કે તેરી લળકીકી શાદી હૂઈ હે યા નહીં ? ઉસ્ને કહા હમ ઊંટનીકા દૂધ બેચનેવાલે હેં, કોન શાદી કરેગા, હઝરત

ઉમર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)ને ફરમાયા અગર મે શાદી કરવાદૂં તો તુમ રાઝી હો? બુળ્યાને કહા કે મેં રાઝી હૂં, હઝરત ઉમર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)ને ફરમાયા મેં અપને લળકેસે શાદી કરવાના ચાહતા હૂં.

વો બુળ્હી રોપળી ઓર કહા આપભી હમ જૈસે ગરીબોંકા મઝાક કરતે હેં, ફરમાયાકે મેં મઝાક નહી કરતા, બલ્કે હકીકતમે અપને લળકેસે શાદી કરવાના ચાહતા હૂ, હાલાંકે બળે બળે ગવરનરોંકી લળકીયાં હેં ઉનસે અપને બેટેકી શાદી કરાતા, લેકિન નહી કી ફિર વહીં પર અપને બેટે આસિમ બિન ઉમર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)કો બુલાયા ઓર કહા કે એય મેરે બેટે ! મેં તેરે લિએ લળકી તલાશ કરતા થા લેકિન બળી મુદતકે બા'દ તેરે લાઈક લળકી આજ મિલ ગઈ હે તો આસિમ બિન ઉમર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)ને પૂછા કે કિસકી લળકી ? કયૂંકે વો જાનતે થે કે બળે બળે ગવરનરોંકી લળકીયાં હેં ઉનમે સે કિસીકે સાથ શાદી કરવાએંગે, હઝરત ઉમર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)ને ફરમાયા કે એક દૂધ બેચનેવાલીકી લળકી સે, ઈસલિએ કે મૈને ઉસ્કા તકવા દેખા હે ઓર મેં ઉસ તકવાકી સનદ દેતા હૂં બેટેને કહા જબ આપ તકવાકી બાત કરતે હેં તો મેં હઝાર મરતબહ રાઝી હૂં, ફિર હઝરત ઉમર (રદીયલ્લાહુ અન્હુ)ને રાતકા પૂરા વાકિઅહ સુનાયા હઝરત આસિમને ફરમાયા, તબ તો ઉસ્સે બખૂશી શાદી કરુંગા, ઉસ લળકીકે સાથ શાદી હોતી હે, કયા બરકત હોતી હે ? ઉનસે ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) જૈસે બુઝુર્ગ પૈદા હોતે હેં, જિન્હોંને દુનિયાકો ચમકા દીયા, તો હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા નેક ઓર સાલિહ ઔરતસે શાદી કરો, સિર્ફ ઉસ્કે હુસ્નો જમાલ ઓર માલો દૌલતકો ન દેખો.

શાહ શુજાઉદ્દીન કિરમાની (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)કા વાકિઅહ

હઝરત શાહ શુજાઉદ્દીન (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) એક બહોત બળે સાહિબે હુકૂમત બાદશાહ થે, મગર સાથ સાથ બળે દીનદાર ઓર

પારસા થે, ઉન્કી બેટી બળી હસીનહ ઓર નિહાયત ખૂબસૂરત થી મગર બાપકી હુસ્ને તરબિયતકી વજહસે બળી નેક સાલિહ ખુદાતરસ પરહેઝગાર ઓર મુત્તકીયહ ભી થીં, ઉસ્કે જમાલો હુસ્નકી વજહસે બળેબળે શેહઝાદોંકે પૈગામાત આતે થે મગર વો મુત્તકી ખાવિંદ ચાહતી થી ઈસલિએ શેહઝાદોંસે શાદી પર રાઝી નહી થી, ઓર શાહ શુજાઅભી મુત્તકીકો દામાદ બનાના ચાહતે થે મગર દૌલતમંદ શાહઝાદોંમે તકવા નહી હો સકતા થા, લળકી બળી હોચુકી થી, નિકાહ કરાનેકી જરૂરત ઓર ફિકરભી થી, બાદશાહકી ફિકર દિન બદિન બળ્હતી જાતી રહી થી શેહઝાદીકા ખાવિંદ મુત્તકી ભી હો ઓર આસૂદહભી તાકે કિસી બાતકી તકલીફ ન હો.

એક રોઝ શાહ શુજાઉદ્દીન (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) મસ્જિદમેં મુઅતકિફ થે, ઓર એક ગરીબ, ફાકહમસ્ત, ફટા પૂરાના કપળા ઉસ્કે બદન પર હે, નહીફુલ હાલ નવજુવાન મસ્જિદમે આકર નમાઝ પળ્હને લગા વો નહી જાનતાથા કે મસ્જિદમે જો મુઅતકિફ હે વો બાદશાહે વકત સાહિબે સલ્તનત શાહ શુજાઅ્ હેં, વો નવજુવાન જિસકે દિલમે સચ્ચા ખૌફ ઓર તકવા થા ઉસ્કો એહસાસ થા કે નમાઝકી હકીકત કયા હે, રબ્બુલ આલમીનકે દરબારકી અઝમત, હૈબતે રબ્બાનીસે જિસ્મ કાંપ રહાથા, આંખોંસે આંસૂ બેહ રહે થે ઓર નવજુવાન સરાપા નિયાઝ બના હૂવા ખુશૂઅ ખુઝૂઅસે નમાઝ પળ્હ રહા થા ખૌફ વ ખશિયતે ઈલાહી ઉસ પઝમુરદહ ચેહરેસે નુમાયાં થી.

શાહ શુજાઉદ્દીન બળે ગૌરસે ઉસ્કી નમાઝ દેખ રહે થે બાદશાહ સોચને લગા કે તકવાતો હે મગર મુફલિસ વ ગરીબ હે, શાહઝાદીકા ખર્ચ કહાંસે લાએગા, બાદશાહ ખૂદભી મુત્તકી થા મગર દુનિયાકી મહોબ્બત વ અઝમત ઓર રગબત દિલમે ન થી, ઈસલિએ સોચાકે અગર યે નવજુવાન ગૈરશાદીશુદહ હો તો મેરી બેટીકે લાઈક હે, જબ વો નવજવાન નમાઝ પળ્હ ચુકા ઓર જાને લગા તો બાદશાહને બળી ઈઝઝત વ મુહબ્બતસે ઉસ્કો અપને પાસ બુલાયા ઓર પૂછા કે આપકી શાદી હો

ચુકી હે ? ઉસ્ને કહા નહીં, બાદશાહને કહા અછ્છી ખાસી ઉમર હે, નવજવાન હો, ફિર અભી તક શાદી કયૂં નહી કી ? ઉસ્ને કહા હઝરત મુજ જૈસે ગરીબ મુફલિસકો કોન બેટી દેગા, ન અછ્છા ઘર ન ઉમદહ બિસ્તર, ન ખાને પીનેકી ચીઝ, દિનભર રોઝહ રખતા હૂં, શામકો કુછ રોટી મિલી તો થીક વરનહ પાનીસે ઈફતાર કર લેતા હૂં, બાદશાહને પૂછા અગર કોઈ લળકી નિકાહકા પૈગામ દે તો નિકાહ કરોગે ? જવાબ દીયા કોન દેગા ? મેરા તો ઘરભી નહી હે એક ટૂટી ફૂટી જહોંપળી મે રાતકો ઈબાદત કર લેતા હૂં, દિનમે કુછ મઝદૂરી મિલ ગઈ તો હલાલ રિઝક ખા લેતા હૂં, વરનહ કભી ફાકેભી હોતે હૈં, બાદશાહને કહા, મૈં શાહ શુજાઅ્ હૂં, અપની બેટીસે નિકાહ કરવાના ચાહતા હૂં, વો શાહ શુજાઅ્કા નામ સુનકર કાંપ ગયા, ઓર કહા હુઝૂર ! ગરીબોંસે મઝાક કયૂં કરતે હૈં, ભલા આપકી શાહઝાદી મેરે છપરેમે ટાટ પર કૈસે સોએગી, ઓર સૂખી રોટી ઓર પાની પર કૈસે ગુઝારહ કરેગી, ન ખાદિમ ન નોકર, ન ગુલામ, ન બાંદી, ન કપળે ન જોળે, બાદશાહને કહા ખુદાકી કસમ મઝાક નહી કરતા, અપની બેટી તુમકો દેના ચાહતા હૂં, ઉસ નવજુવાનકો યકીન આયા ઓર કહા અગર ઐસા હે તો મૈં એક સુન્નતે રસૂલસે કયૂં ઈન્કિાર કરું, મગર વો મેરે સાથ નહી રેહ સકેગી, બાદશાહને કહા ઈત્મીનાન રખ્ખો, નવજુવાનકા પતા પૂછા ઓર કહાકે કલ ઈસી મસ્જિદમે ફલાં વકત આજાના ફિર બાદશાહને મકાન પર જાકર શેહઝાદીકો બુલાયા ઓર કહા કે બેટી એક નવજુવાન ગરીબ હે, ઝોંપળીમે રેહતા હે, ફાકહ મસ્ત હે બળા મુત્તકી હે, લળકીને કહા આપને કૈસે મા'લૂમ કીયા કે વો મુત્તકી હે ? તો બાદશાહને નવજુવાનકી નમાઝ ઓર આહોઝારીકા હાલ બયાન કીયા તો લળકીને કહા કે અગર વો શખ્સ મુત્તકી હે તો મૈં દિલો જાનસે રાઝી હૂં, ચાહે ટાટ પર સોના પળે ઓર ફાકે કરના પળે, ચુનાનચે વો નવજુવાન વકત પર આગયા, ઓર ખૂદ શાહ શુજાઅને અપની શેહઝાદીકા નિકાહ ઉસ્સે પળ્હા દીયા, ઓર નવજુવાનસે કહા કે અબ અપને મકામ પર હમ શાહઝાદીકો પહોંચા

ઢંગે, વો નવજુવાન અપને છપળેમે બેઠા હે ન પલંગ હે, ન બિસ્તર, ન કુછ સામાન હે, ફકત પુરાની ચટાઈ પળી થી, અબ બાદશાહકી લોંડીયાં ઓર શાહી ખાનદાનકી ઓરતેં શેહઝાદીકો રુખસત કરને આએં, નવજુવાન પરેશાન થા, સોચતા થા શેહઝાદી એૈસે જહોંપળેમે ટાટ પર કૈસે બેઠેગી, અબ જબ શેહઝાદી ઉસ જહોપળેમે પહોંચી ઓર અંદર કદમ રખ્ખા તો ફોરન પીછે પલટ કર બાહર નિકલ આઈ ઓર કેહને લગી મેરે વાલિદને ગલતી કી નવજુવાનને કહા, મે તો પેહલેસે કેહતાથા કે શેહઝાદીકો મેરા જહોપળા ઓર ટાટ કૈસે પસંદ આએગા તો શેહઝાદીને ફોરન કહા કે મે ઈસવજહસે વાપસ નહી હૂઈ કે યે જહોંપળી હે, બલકે મેરે વાલિદને કહા થા કે નવજુવાન મુત્તકી હે ઓર મુતવકિકલ હે, મૈને તુમ્હારી જહોપળીમે તવકકુલ નહી દેખા, ઈસલિએ મે નિકલ ગઈ, નવજુવાનને કહા તૂને એૈસી કોનસી બાત તવકકુલકે ખિલાફ દેખી ? તો લળકીને કહા યે પાનીકે મટકે પર કયા રખ્ખા હે ? નવજુવાનને કહા યે સુખી રોટી હે જો ઈફતારકે લિએ રખ્ખી હે, શેહઝાદીને કહા યે તો તવકકુલકે ખિલાફ હે જિસ અલ્લાહકે લિએ રોઝહ રખ્ખા હે ઉસપર ભરોસા નહી, પેહલેસે ઈફતારકે લિએ રોટી રખ્ખી હે, યે બાત તવકકુલકે ખિલાફ હે, નવજુવાન શેહઝાદીકે તકવા ઓર તવકકુલકી બાત સુનકર શરમા ગયા, શેહઝાદીને કહા પેહલે રોટી કિસી ગરીબકો દે દો તો ફિર મેં ઈસ જહોપળીમે ખૂશીસે દાખિલ હો જાઉગી, અલ્લાહ રઝઝાક હે, ઉસપર ભરોસા રખ્ખો, પેહલેસે ખાના રખના યે તવકકુલકે ખિલાફ હે ચુનાનચે નવજુવાનને ફૌરન વો રોટી ખૈરાત કરદી ફિર શેહઝાદી અંદર દાખિલ હૂઈ, ખુદાકા શુક્ર અદા કીયા ઓર દો રકઅત શુક્રાનહકી પળ્હી, દેખીયે ! શાહ શુજાઅને અપની શેહઝાદી એક દીનદારકો દેખ કરદી માલો દૌલતકો નહી દેખા.

વ આખિરૂ દઅ્વાના અનિલ હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન.

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللّٰهِ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوْ اللّٰهَ وَ الْيَوْمَ الْاٰخِرَ وَ ذَكَرَ اللّٰهَ كَثِيْرًا﴾

﴿લકદ્ કાન લકુમ ફી રસૂલિલ્લાહિ ઉસ્વતુન હસનતુન લિમન્ કાન યર્જુલ્લાહ વલ યવમલ આખિર વ ઝકરલ્લાહ કષીરા﴾

તરજુમા : તુમ્હારે લિએ ભલીથી સીખની રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લકી ચાલ ઉસ્કે લિએ જો કોઈ ઉમ્મીદ રખતા હે અલ્લાહકી ઓર પિછલે દિનકી ઓર યાદ કરતા હે અલ્લાહકો બહોતસા.

મોઅ્મિન
ઓર
મકસદે ઝિંદગી

મકામ : રીયૂનિયન (ફ્રાન્સ)

☆ ખુલાસએ વઅઝ ☆

☆ ઈન્સાન એક મકસદકે તહત દુનિયામે ભેજા ગયા હે.

☆ મૌતકી યાદ ઓર મૌતકા ખૌફ ઓર દુનિયાકી બેષુબાતી.

☆ ગુનાહકા હોજાના ઓર ગુનાહકે કરનેમે ફર્ક.

☆ અલ્લાહકે પ્યારે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી સુન્નતોંકી આદત ઓર ઈમાની ઝિંદગી બનાની ચાહિએ.

ફેહરિસ્તે મઝામીન

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ نَحْمَدُهٗ وَ نَسْتَعِيْنُهٗ وَ نَسْتَغْفِرُهٗ وَ نُؤْمِنُ بِهٖ وَ نَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَ نَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُوْرِ اَنْفُسِنَا وَ مِنْ سَيِّئَاتِ اَعْمَالِنَا مَنْ يَّهْدِهِ اللّٰهُ فَلَا مُضِلَّ لَهٗ وَمَنْ يُّضْلِلْهُ فَلَا هَادِىَ لَهٗ وَ نَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَاشَرِيْكَ لَهٗ وَ نَشْهَدُ اَنَّ سَيِّدَنَا وَ نَبِيَّنَا وَ مَوْلَانَا مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَ رَسُوْلُهٗ اَرْسَلَهُ اللّٰهُ تَعَالٰى بِالْحَقِّ اِلٰى كَافَّةِ النَّاسِ بَشِيْرًا وَّ نَذِيْرًا وَّ دَاعِيًا اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِهٖ وَ سِرَاجًا مُّنِيْرًا وَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ عَلٰى اٰلِهٖ وَ اَصْحَابِهٖ وَ اَزْوَاجِهٖ اُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ اَهْلِ بَيْتِهٖ اَجْمَعِيْنَ وَ بَارَكَ وَ سَلَّمَ تَسْلِيْمًا كَثِيْرًا كَثِيْرًا، اَمَّا بَعْدُ !

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ નહમદુહૂ વ નસ્તઈનુહૂ વ નસ્તગ્ફિરુહૂ વ નુઅમિનુ બિહી વ નતવક્કલુ અલયહી વ નઉઝુ બિલ્લાહિ મિન શુરૂરિ અન્ફુસિના વ મિન સય્યિઆતિ આ'માલિના મંય યહદિહીલ્લાહુ ફલા મુદિલ્લ લહૂ વ મંય યુઝલ્લિહૂ ફલા હાદિય લહુ વ નશહદુ અંલાઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ વહદહૂ લશરીક લહૂ વ નશહદુ અન્ન સય્યિદના વ નબીય્યિના વ મવલાના મુહમ્મદન અબ્દુહૂ વ રસૂલુહૂ અરસલહુલ્લાહુ તઆલા બિલહક્કિ ઈલા કાફ્ફતિન્નાસિ બશીરંવ વ નઝીરા વ દાઈયન ઈલલ્લાહિ બેઈઝનિહી વ સિરાજમ મુનીરા વ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ અલા આલિહી વ અસ્હાબિહી અઝવાજિહી ઉમ્મહાતિલ મુઅમિનીન વ અહલિ બયતિહી અજમઈન વ બારક વ સલ્લમ તસ્લીમન કસીરન કસીરા, અમ્મા બાદ :

فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِىْ رَسُوْلِ اللّٰهِ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللّٰهَ وَ

الْيَوْمَ الْآخِرَ وَ ذَكَرَ اللّٰهَ كَثِيْرًا﴾

(લકદ્ કાન લકુમ ફી રસૂલિલ્લાહિ ઉસ્વતુન હસનતુન લિમન કાન યરજુલ્લાહ વલ યવમલ આખિર વ ઝકરલ્લાહ કષીરા)

સદકલ્લાહુ મવલાનલ અઝીમ વ સદક રસૂલુહુન્નબીય્યુલ કરીમ વ નહનુ અલા ઝાલિક લમિનશ્શાહિદીન વ શ્શાકિરીન વલ હમ્દુ લિલ્લાહી રબ્બિલ આલમીન.

સલામુન અલાખયરિલ અનામિ વ સય્યિદી
હબીબે ઈલાહલ આલમીન મુહમ્મદી
બશીરિન નઝીરિન હાશમિયિન મુકર્રમિ
અતૂફિન રઉફિન મંય યુસમ્મા બિઅહમદિ

દીરોઝ બુસ્તાં સરા | હમહ તોતિયાં ખૂશનવા
પઢતી થી નઅતે મુસ્તફા | બલગલ ઉલા બિકમાલિહિ
ઓર બુલબુલેંભી સૂ બસૂ | કરતી થી બાહમ ગુફતગુ
લે લે કે હર એક ગુલકી બૂ | કશફ દુજા બિજમાલિહિ
ઓર કમરયાં ભી ઝૌકસે | ગરદન નિકાલી તૌક સે
કેહતી થી અપને શૌક સે | હસુનત જમીઉ ખિસાલિહિ
ચિળયોંકે સુનકર ચહચહે | ઈન્સાન ભલા કયૂં ચુપ રહે
લાઝિમ હે ઉસ્કો યૂં કહે | સલ્લુ અલયહિ વ આલિહિ

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા સય્યિદિના વ મવલાના મુહમ્મદિન વ અલા આલિ સય્યિદિના વ નબિય્યિના વ મવલાના મુહમ્મદિન વ બારિક વ સલ્લિમ.

દુનિયા એક મુસાફિરખાના હે
યહાં હમેશા કોઈ નહી રેહતા

મુહતરમ બુઝુર્ગો ! અઝીઝો ! ભાઈઓ ઓર બેહનો ઓર બેટીયો !

અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને ઈસ દુનિયાકે અંદર હરએકકો અપની અપની ઉમર દે કર ભેજા હે, કિસીકી ઝિંદગી લંબી કિસીકી છોટી, કોઈ બચપનમે ગુઝર જાતે હેં કોઈ જવાનીમેં, કોઈ બુળ્હાપેમે, બહરહાલ ગુઝરના હર એકકો હે, દુનિયામે ન કોઈ હમેશા રહા ઓર ન રહેગા, હમ દેખતે રેહતે હેં દુનિયાસે લોગ ઉઠતે ચલે જાતે હેં, હમારે બાપ-દાદા, પરદાદા, દુનિયામે થે આજ નહી, હમ ભી ન-હોંગે, હમારી નસ્લ હોગી, દુનિયામે યહી સિલસિલા ચલતા હે, કયૂંકે દુનિયા દારૂસ્સફર હે, દુનિયા યે ઈન્સાનકે લિએ મુસાફિરખાના હે, મુસાફિરખાનામે કોઈ હમેશા નહી રેહતા, દુનિયા મુસાફિરખાના હે, અસલ મકામ તો ઈન્સાનકા આખિરતકા મકામ હે, હક્ક તઆલાને કુર્આને પાકમે ફરમાયા :

﴿وَمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا اِلَّا لَهْوٌ وَّ لَعِبٌ ط وَ اِنَّ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ لَهِیَ الْحَيَوَانُ﴾

(વમા હાઝિહિલ હયાતુ દુનિયા ઈલ્લા લહવુંવ્ વલઈબ વ ઈન્નદારલ આખિરત લહિયલ હયવાન)

"દુનિયાવી ઝિંદગી લહવો લઅબહે" તમાશા વકતી હોતા હે, ફિર ખતમ કુછ નહી, "દારુલ આખિરત વો હમેશાકી ઝિંદગી હે " દુનિયાકી ઝિંદગી હકીકતમે ઝિંદગી હી નહી, યે તો એક દિલકો સમજાને કે લિએ :

સમજાનેકો ગાલિબ યે ખયાલ અછ્છા હે
કે ઈસ્કા નામ ઝિંદગી રખ દીયા

હકીકતમે યે ઝિંદગી એક નાપાઈદાર ઝિંદગી હે, એક ખ્વાબ હે, ઈન્સાન ખ્વાબમે ખાતા પીતા ઓર સૈર કરતા હે, તફરીહ કરતા હે, કહાંસે કહાં જાતા હે લેકિન હકીકતમે પલંગ પર પળા હે, ખાટ પર સોયા હે, મગર વો દુનિયા ભરકી સૈર કર રહા હે પસ ઝિંદગી ઈસીતરહ એક ખ્વાબ હે હકીકી ઝિંદગી મરનેકે બા'દકી હે, કયૂંકે ઉસ્કે બા'દ મૌત નહીં.

દુનિયામેં ભેજનેકા મકસદ આખિરતકી તૈયારી હે

હક જલ્લ મજદુહુને ઈસ દુનિયામે હમકો ભેજા હે તાકે ઈસ દુનિયામે હમ કુછ આખિરતકા સૌદા લેકર ચલેં, યહાંસે કમા કર વહાં લેજાએં, અબ અગર આપ ફોરૈનસે કમા કર ફોરૈનકી ચલતી નોટ લે જાઓગે તો આપકો ઈન્ડિયામે કુછભી ન મિલેગા બલ્કે આપ મુજરિમ હોંગે લેકિન એક્ષચેંન કરાકર વહાં પૈસે લે જાએં તો આપ વહાં જાકર આરામસે ખા-પી કર જી સકેગે, મકાન બના સકેંગે, ઈસીતરહ યે દુનિયાકી ચીઝેં સાથ નહી જાતી, ન યે ઘર, ન બિલ્ડીગ ન યે સોના, ન યે ચાંદી ન યે હીરે, હાં યહાંસે અમલે સાલિહ જો આખિરતકા એક્ષચેંન હે વો અગર આપ લેકર ગએ તો આપ કામિયાબ.

દુનિયાકી ચીઝોંસે ઈન્તિફાઅ્ મુવાફિકે શરઅ્ જાઈઝ હે

અંબીયાએ કિરામ (અલયહિમુસ્સલામ)ને યહી તા'લીમ દી કે દુનિયામે રહો, ખાઓ, પીઓ, મકાન બનાઓ, બીવી બચ્ચે હોં, અસ્બાબ સામાન હો, હર જાઈઝ તરીકાસે દુનિયાસે તમત્તુઅ્ હાસિલ કરો, અલ્લાહ તઆલાને દુનિયા હમારે લિએ પૈદા કી હે, તો ફિર થોળાહી ઈસ્લામ મના કરેગા, લોગ સમજતે હૈં કે ઈસ્લામ બહોત તંગનઝર હે કે યે મત કરો, વો મત કરો, યૂં મત ખાઓ, યે મત પેહનો, ઈસતરહ મત ચલો, યે કૈસી તંગી, હર ચીઝ ખુદાને તુમ્હારે લિએ પૈદા કી હે ઓર તુમકો ઉસ્સે ઈન્તિફાઅ્ કરને ઓર જાઈઝ ફાઈદહ હાસિલ કરનેકા ઈખ્તિયાર અતા ફરમાયા હે લેકિન હર ચીઝકા તરીકા હોતા હે, જિસ ચીઝકો જિસ તરીકહ પર ઈસ્તિઅ્માલ કે લિએ બનાયા હે, ઉસી તરીકહ પર ઈસ્તિઅ્માલ કરો ગલત તરીકહ પર ઈસ્તિઅ્માલ કરોગે તો નુકસાન હોગા.

ડાકટરને દો કિસમકી દવા દી હે એક બોતલકે અંદર પીનેકી દવા હે ઓર દૂસરી બોતલકે અંદર માલિશ કરનેકી દવા હે અબ કોઈ શખ્સ માલિશ કરનેકી દવાકો તો પી જાએ, તો કયા હોગા ? લંબા હોજાએગા ઓર જો પીનેકી દવા થી ઉસ્કો માલિશ કરતા હે તો બદન સળેગા, ઈસી તરહ અલ્લાહને જિસ ચીઝકો જિસ મકસદકે લિએ બનાઈ હે ઉસી મકસદકે લિએ ઈસ્તિઅ્માલ કીયા જાએ તો જાઈઝ હે.

﴿ فِطْرَةَ اللّٰهِ فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا ﴾

(ફિતરતલ્લાહિ ફતરન્નાસ અલયહા)

ખબરદાર ! ખિલાફે ફિતરત મત જાઓ, જિસ ફિતરત પર, જિસ નેચર પર હમને પૈદા કીયા હે ઓર જો ચીઝેં જિસ મફાદકે લિએ જિસ મકસદકે લિએ હમને દી હેં ઉસ્કો ઉસીમે ઈસ્તિઅ્માલ કરો, આંખે દી હેં યે નહી કહા કે બંદ કરકે ચલો, દેખને કે લિએ હી આંખે દી હેં, મગર નાજાઈઝ ચીઝેં મત દેખો, બુરી ચીઝેં આંખોંસે મત દેખો, અગર આંખોસે ગલત ચીઝોંકો દેખને લગોગે તો યકીનન તુમ મુજરિમ હો, અલ્લાહને તુમકો કાન ઈસલિએ દીએ હેં કે તુમ આવાઝેં સુન સકો, લેકિન યે નહી કે નાજાઈઝ આવાઝેં સુનો, ઝુબાન દી હે તાકે તુમ અપને માફીઝ્ઝમીરકો અદા કરસકો, દુનિયાવી કામ કરસકો, દુનિયાવી કામ ચલા સકો, ઈસલિએ નહી દી કે તુમ ગીબત કરો, બુરાઈયાં કરો, ગાલિયાં દો, બકવાસ કરો, ગાને ગાઓ.

હર ચીઝ જિસ મકસદકે લિએ ખુદાવંદે કુદુસને બનાઈ હે ઓર અતા ફરમાઈ હે ઉસ મકસદકે અંદર ઈસ્તિઅ્માલ કરના યે શુક્રાનહ હે, ઓર ઉસ્કે ખિલાફ મકસદમે ઈસ્તિઅ્માલ કરના યે નાશુક્રી હે.

બંદહ શુક્ર કરતા હે તો
અલ્લાહ કમ્મન કયફન ઝિયાદતી અતા ફરમાતા હે

હક્ક તઆલા કુર્આને પાકમે ફરમાતે હેં :

﴿لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَ لَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ﴾

(લઇન શકરતુમ લઅઝીદન્નકુમ વલઇન કફરતુમ ઇન્ન અઝાબી લશદીદ)

મેને જો નેઅ્મતેં તુમકો દી હેં ઉસ્કા શુક્ર અદા કરોગે તો અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કો પાઇદાર બનાએગા ઓર ઉસ્મે ઝિયાદતી ભી કરેગા, એક ઝિયાદતી હુકમન હે ઓર દૂસરી ઝાહિરી, ઝાહિરી ઝિયાદતી યે હે કે સો (૧૦૦) સે દો સો (૨૦૦), દો સો (૨૦૦)સે પાંન્સો (૫૦૦) હો ગએ ઓર એક ઝિયાદતી યે હે કે ઉસ્મે બરકત હોજાએ, વો ચીઝ પાઇદાર બન જાએ, વો ચીઝ તુમ્હારે મુવાફિક આજાએ, યે હકીકતમે ઝિયાદતી હે.

અલ્લાહ તઆલાને આજ તુમકો દોનો કિસમકી ઝિયાદતી કમ્મન ઓર કયફન અતા કી હે, દૌલત હે મકાનાત હેં, બિલ્ડીંગેં હેં, હર કિસમકા આરામ હે, પહેનને ઓર ખાને પીનેકા, ફરનીચર, ઓર અસ્બાબો સામાન ઉમદહસે ઉમદહ હે, અબ ઉસ્કા શુક્રાનહ યે હે કે હમ ઉન સબકો ઇસ્તિઅ્માલ કરકે ખુદાવંદે કુદુસકી ઇબાદત કરેં, દેનેવાલી ઝાતકો ન ભૂલેં, ઉસ્કી નાફરમાની ન કરેં, ઉસ્કી મરઝીકે ખિલાફ ન ચલેં, તો હક્ક તઆલા ફરમાતે હેં કે હમ ઉસ્કો કમ્મનભી બળ્હાએંગે ઓર કયફનભી બળ્હાએંગે, યા'ની ઉસ્મે બરકત ભી હોગી ઓર ઉસ્મે ઝિયાદતીભી હોગી.

﴿وَ لَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ﴾

(વલઇન કફરતુમ ઇન્ન અઝાબી લશદીદ)

અગર ના-શુક્રી કી, ગલત તરીકહ પર ઉસ્કી દી હૂઇ નેઅ્મતોંકા ઇસ્તિઅ્માલ કીયા, યા માલો દૌલત ઓર વેપાર વ તિજારતમે પળકર તુમ અલ્લાહકી યાદસે ગાફિલ હોગએ, ન હલાલકો સમજા, ન હરામ કો, તો ફિર યાદ રખ્ખો ! તુમ્હારી ઝિંદગી નાકામ હે અલ્લાહકા અઝાબ દુનિયામે ભી પકળેગા ઓર આખિરતમેભી પકળેગા.

ઇસલિએ દુનિયાકી ઝિંદગી એક મા'મૂલી ઓર મુખ્તસર ઝિંદગી

હે ઉસ્કે બા'દકી ઝિંદગી બહોત લંબી ઝિંદગી હે.

એક ઝિંદગી હે જિસ્કો હયાતે દુનિયા કેહતે હેં, એક ઝિંદગી હે જિસ્કો હયાતે બરઝખ કેહતે હેં, યે મરનેકે બા'દસે કયામતકી ઝિંદગી હે, કબ્રકી ઝિંદગી ભી ઝિંદગી હે ઓર ઈસ્સે ઝિયાદહ પાઈદાર ઝિંદગી હે, જિસ્કો હયાતે આખિરત કેહતે હેં, દુનિયાકી યે ઝિંદગી બીચારી બહોત છોટી ઝિંદગી હે, સો સાલસે ઉપર ગયા તો બીસ (૨૦), તીસ (૩૦), ચાલીસ (૪૦), સાલ કહાં તક, આજ સો (૧૦૦) સાલસે ઉપર કોઈ જાતા નહી, અગર ગયા તો નઝર લગના શુરૂઅ્ હોજાતી હે, કે ભાઈ સો કે ઉપર ગઈ, કયા મતલબ ? મતલબ યે હે કે અબ જાતે કયૂં નહી, સબ કેહતે હેં કે સો (૧૦૦) બરસકી ઉમર હોગઈ, અબ ઉસપર દો બરસ હોગએ, ઓર ઈત્ને હોગએ, મતલબ યે હે કે ઈસ ઉમરકો બહોત કમ પહોંચતે હેં, બહોતસે તો ઉસ્સે પેહલે ચલ બસતે હેં, ઓર આજકલ તો ઈલાજ એૈસે હેં કે જલ્દી ઈન્સાનકો માર દે, વૈસે તો કોઈ મૌતસે પેહલે નહી મરતા, લેકિન ઝાહિરી અસ્બાબકે એઅ્તિબારસે કેહતે હેં કે બગૈર મૌતકે મારા, યે ઈસ્પિતાલ જો હે વો બગૈર મૌતકે નહી મારતી, લેકિન ખાલી ખાલી ઝરાસી બાત હૂઈ કે ચીર ડાલા, ફાળ દાલા, ખતમ કર દીયા, બા'ઝ મરતબા ઉન્કા કુસૂર હોતા લેકિન વો સર પર નહી લેતે, લોગ એૈસે બેસબરે હોગએ હેં કે સમજતે હેં કે ડાકટરકે હાથમે ઝિંદગી હે, ઝરા કુછ હૂઆ કે ધકેલો ઈસ્પિતાલમે ઓર વહાંસે મય્યિત લેકર આઓ, યે ખિયાલ કે નહીં જાએંગે તો મર જાએંગે ઓર જાએંગે જીતે રહેંગે, યે અકીદહ હી ગલત હે, અકષર હમ દેખતે હેં કે અકષર લોગોંકી મૌત ઈસ્પતાલોંમે હોતી હે.

ઈસ્પિતાલકી મૌતસે પનાહ માંગની ચાહિએ:

ઈસ્પિતાલકી મૌતસે મે ભી પનાહ માંગતા હૂં ઓર ઉસ્સે આપકો ભી પનાહ માંગની ચાહિએ, એય અલ્લાહ ! ઈસ્પિતાલકી મૌતસે બચાના, કૈસી મૌત કે ડાકટર ખળા હે, નર્સ ખળી હે, ન બાપ હે, ન બેટા

બેટી હે, ન બીવી, ઓર આદમી મર રહા હે.

ઝાંબિયામેં મેને દેખા, એક નવજુવાન, હજ્જકી ટિકટ તૈયાર હે, બીમાર હૂઆ, ઈસ્પિતાલમે હે, નવજુવાન બીવી બાહર ખળી હે, ઉસ્કો અંદર આનેકી ઈજાઝત નહી હે, નવજવાનકા આખરી વકત હે, સકરાત ચલ રહી ઓર ડાકટર ઈજકશન લગા રહે હેં ઓર આકસીજનકી નાક મે ટોંટી ચળ્હાએ હૂએ હે, ન કલિમહ પળ્હાનેવાલા ન કુછ ઓર, ઓર ખતમ હોગયા, ઐસી ઝિંદગી ભી કિસ કામકી, વરનહ ઘરકી મૌત હો, તલકીન હો કલમહકી, ઝરા ઝરાસી બાત પર ઈસ્પિતાલોંમે દોળે જાના ઓર અપની મય્યિતકો હવાલા કર દેના ઓર વહાંસે લાશ લેકર આના, યે બસ આજ–કલ એક કિસમકા અઝાબ હે, મુસલમાનકો તો અપને ખાતિમહકી ફિકર કરની ચાહિએ કે હમારા ખાતિમહ અછ્છા હો, હાં તકલીફ ઝિયાદહ હો તો ઓર બાત હે.

અચાનક મૌતસે

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)પનાહ માંગતે થે

હુઝૂરે પાક જનાબ મુહમ્મદુ ર્રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) હમેશા દુઆ કીયા કરતે થે :

﴿اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِکَ مِنْ مَوْتِ فُجَاۃٍ﴾

(અલ્લાહુમ્મ ઈન્ની અઉઝુ બિ–ક મિન મવતિ ફુજાતિન)

અચાનક મૌતસે એય અલ્લાહ ! મે તેરી પનાહ ચાહતા હૂં, હાર્ટ ફૈલ હોગયા, તળપ કર મર ગએ, યે મૌત બુરી કયૂં હે ? ઉસ્મે ઈન્સાનકો ન તૌબહકી તૌફિક હોતી હે, ન કલિમહકી તલકીન હોતી હે, ન વસિય્યત કરસકતા હે ન કુછ ઔર, યે ખુદાકી તરફસે એક પકળ હે, એકદમ પકળ લીયા, કુછ બોલને નહી દીયા, જાઓ ! તૌબહ કરનેકી ભી તૌફીક નહીં, વરનહ ઈન્સાન ઝરા ઉસ્કે હાથ–પૈર ઢીલે હોં, ઝરા હડ્ડી ટૂટે, ઝરા ખતરહ લગે, ઉધર ડાકટરોંને ઝરાસા કાના ફૂસી કી ઘરવાલે ભી ગભરાને

લગે, જાનતા હે કે અબ અપના વકત આગયા, તો કુછ તૌબહ ઓર વસિય્યતકી તૌફિક હોગી, અચાનક મૌત હોગઈ કુછ નહી કરસકતા. (નોટ : અચાનક મૌત નેક આદમી કે લિએ રહમત હે ઉસ્કા મઝમૂન આગે આ રહા હે.)

મૌતકા નકશા :

﴿كَلَّآ إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ وَ قِيلَ مَنْ ۜ رَاقٍ وَ ظَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ وَ الْتَفَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ﴾

(કલ્લા ઈઝા બલગતિ ત્તરાકીય વ કીલ મન (સકતહ) રા–ક વ ઝન્ન અન્નહુલ ફિરા–ક વલ તફફતિ સ્સાકુ બિસ્સાકિ ઈલા રબ્બિક યવમઈઝિનિલ મસા–ક)

નકશા, કિત્ના અછ્છા નકશા અલ્લાહ પાકને પૈશ કીયા હે "કલ્લા" હઝરકે લિએ આતા હે, એય ઈન્સાન ! ખબરદાર ! હોશ મે આ ! કિસ લાલચમે પળા હે યે લે લૂં, યે મેરા, યે તેરા, સારે ચોચલે તેરે નિકલ જાએંગે, જબ યે જાન ગલેમે આકર રૂક જાએગી, જબતક નીચેકે નીચે હે મસ્તી કરલે, લેકિન (ઈઝા બલગતિ ત્તરાકીય) જબ યે યહાં આકર ફંસેગી , તો કોઈ ઈંજકશન, આપરેશન, કોઈભી ચીઝ કામ ન આએગી, કુર્આનમે સાફ કેહ દીયા ગયા,"લવલા તરજિઉનહા" જબ રૂહ યહાં આતી હે તો દેખોને ઝરા, ફિર કયૂં ઉસ્કો વાપસ ધકેલ નહી દેતે "વ અન્તુમ હીનઈઝિન તન્ઝુરૂન" ખળે ખળે દેખતે રેહ જાતે હેં કે યે ચલા, યે ચલા, યે ચલા, " ઈઝા બલગતિ ત્તરાકીય) જબ યે રૂહ ગલેમે આગઈ કિસીકી તાકત નહી " વ કીલ મન (સકતહ) રાક" બલ્કે ઘરવાલેભી કેહતે હેં કે હાફિઝ સાહબકો લાઓ, યાસીન, તબારક પળ્હો, અભી તક કયા થા, ફોન કરો, ડાકટર બુલાઓ, સર્જનકો બુલાઓ, એમ્બ્યુલન્સ મંગાઓ, વહાં લેજાઓ, લેકિન યહાં ગલે તક જબ રૂહ આગઈ, તો આયા હૂઆભી છોળ દેગા, અબ કેહ રહેં કે હાફિઝજીકો બુલાઓ, યાસીન,

તબારક પળ્હો, વો ભી સમજતા હે " વઝન્ન અન્નહુલ ફિરાક" જુદા હોજાતા હે કે અબ મેરી જુદાઈ હે અબ યે ઘર, યે બિસ્તર, યે બીવી, યે બચ્ચે, સબ ખતમ, અબ મેં ચલા " વલ તફફતિ સ્સાકુ બિસ્સાકિ" ઓર પીંડલી પીંડલીસે લળખળા જાતી હે, બદનકી પકળ ઢીલી હો જાતી હે, જબ યહાં રૂહ આગઈ બદન ઠંડા હોને લગતા હે, કયૂં " ઈલા રબ્બિક યવમઈઝિનિલ મસા–ક" આખિરતકી લાઈન બિલ્કુલ કિલયર હોચુકી હે, ઉસ્કો જાના હે કે અબ મે ચલા યે વકત હે બળા ખતરનાક, ઉસવકત સબસે બળી ભલાઈ, ઔર સબસે બળી હમદર્દી અપને મય્યિતકે સાથ કયા હે ? હમ ખળે રેહ કર કહેં :

"لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدُ الرَّسُوْلُ اللّٰهِ"

(લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ મુહમ્મદુ ર્રસૂલુલ્લાહ)

કી આવાઝ હો, તાકે ખાતિમહ અછ્છા હો.

તો મેરા મકસદ યે હે કે જબ ઈન્સાનકે કુછ હાથ પૈર ઢીલે હોં તો કુછ ન કુછ ખિયાલ હોતા હે, દિલમે નદામત હોતી હે, દિલસે તૌબહ કરતા હે ચાહે ઝુબાનસે બોલનેકી તાકત ન રહે, ઝુબાનસે તૌબહ હો ઓર દિલસે ન હો તો કુછભી નહી, ઢોંગ હે :

સબ્હ બર કફ તૌબા બર લબ દિલ પુર અઝ ઝોકે ગુનાહ
મઅ્સિયતરા ખંદહ મીઆયદ બર ઈસ્તિગફારે માં

દિલમે તો વોહી ખિયાલ ઓર પોગ્રામ, યે તૌબહ અલ્લાહકે યહાં કબૂલ નહી હોગી, તૌબહ તો જબ હો જબ દિલસે નદામત હો, કે હાં મૈને બહોત બુરા કામ કીયા આઈન્દહ નહી કરુંગા, યે તૌબહ હોગી, કિત્ના આસાન, કે બરસોં તક ગુનાહ કીએ, કયા થોળે ગુનાહ કીયે હોંગે, કોઈ લિસ્ટ નહી બના સકતા આંખકે ગુનાહ, ઝુબાનકે ગુનાહ, કાનકે, ઓર પૈરકે ગુનાહ, લેકિન એક મિનટકે અંદર સારે ગુનાહ મા'ફ હોજાતે હૈં, લેકિન કબ ? જબ સચ્ચે દિલસે તૌબહ કરે, ખાલી તૌબહ તૌબહ, યે નહી

ચલેગી, કબીરહ ગુનાહ તૌબહ કરનેસે મા'ફ હોજાતે હેં ઓર છોટે છોટે ગુનાહ વો નેકી કરનેસે ભી મા'ફ હોજાતે હેં,જૈસાકે અભી મવલાના(૧) ને ફરમાયા કે :

"لا الـه الا الـله الملک الحق المبين ، محمد رسول الله صادق الوعد الامين"

"લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુલ મલિકુલ હક્કિ મુબીન,
મુહમ્મદુર્રસૂલુલ્લાહ સાદિકુલ વઅ્દિલ અમીન"

કિત્ની બળી ફઝીલત બતલાઈ કે ઉસ્કો કબ્રમેભી આસાની, ઓર સીધા જન્નતમે પહોંચ જાએ, મગર કોઈ સટ્ટા ખેલતા રહે, જુગાર ખેલતા રહે ઓર સીનેમા દેખતા રહે, ઔર મવલાના સાહબકા વઝીફહ પળ્હલે, કે ચલો અછ્છા હે રોઝાનહ પળ્હતા રહૂંગા ઓર સીધા જન્નતમે ચલા જાઉંગા તો ઉન વઝીફોંસે સગીરહ ગુનાહ મુઆફ હોતે હેં, તસ્બીહ વગૈરહ જો બતલાઈ જાતી હે કે ફલાં તસ્બીહસે ઈત્ને ગુનાહ મુઆફ હોતે હેં, મસ્જિદકી તરફ ચલનેસે કદમ કદમ પર ગુનાહ મુઆફ હોતે હેં યે છોટે છોટે ગુનાહ મુઆફ હોજાએંગે.

કબાઈર યા'ની બળે બળે ગુનાહ ફરમાયા રબ્બુલ ઈઝઝતને :

﴿اِنْ تَجْتَنِبُوْا كَبَائِرَ مَاتُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ﴾

ફરમાયા કે "અગર તુમ બળે બળે ગુનાહોંસે બચોગે ઓર તૌબહ કરોગે તો તુમ્હારે છોટે છોટે ગુનાહ ખંખેર (ઝાળ) દેંગે", સિર્ફ ગર્દો ગુબાર ઓર ધૂલ લગી હે તો ઝળ જાએંગે, લેકિન અગર ચિકાસ ઓર કાટ ઓર ડાગ લગાહે વો નહી ઝળેંગે વો તો તૌબહકી ઈસ્પીડસે હી મુઆફ હોંગે, તો કબીરહ ગુનાહ તૌબહકે બગૈર મુઆફ નહી હોતે, સચ્ચે દિલસે નદામત હો ઓર યે સમજે કે મેં ગુનેહગાર હૂં ઓર મુજરિમ હૂં,

(૧)મુરાદ હઝરત અહમદ અશરફ રાંદેરી સાહબ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ- મુહતમિમ મદ્રસહ અશરફિય્યહ, રાંદેર) હેં જિન્હોંને મવલાના મવસૂફસે પેહલે કુછ વઝાઈફ બયાન ફરમાએ થે.

શૈખ ફરીદુદ્દીન અત્તાર ફરમાતે હૈં :

બાદશાહા જુર્મેં મારા દરગુઝાર
મા ગુનેહગારૈમ વ તૂ આમોરઝિગાર

હમ ગુનેહગાર હોનેકે બાવજૂદ તૌબહ ન કરેં ઓર વો ઈત્ને બળે અવલિયાઉલ્લાહ હોનેકે બાવજૂદ કેહતે હૈં કે એય અલ્લાહ ! હમ ગુનેહગાર હૈં તૂ બખશનેવાલા હે, મેરે ગુનાહ મુઆફ ફરમા, આગે ફરમાતે હૈં :

તૂ નેકો કારી વ મા બદ કરદહ ઐમ
જુર્મ બે અંદાઝા બેહદ કરદહ ઐમ

ઈન્સાન ઈકરાર કરે કે એય અલ્લાહ ! નેકી તો કુછ નહીં કી, બેશુમાર ગુનાહ કીએ હૈં, હમતો ગુનેહગાર હોકર ભી અપને આપકો ગુનેહગાર નહી સમજતે, ઓર અલ્લાહવાલે પાક દામન હોકર ભી અપને આપકો ગુનેહગાર સમજતે હૈં.

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કા મઅ્સૂમ હોનેકે બાવજૂદ કષરતે ઈસ્તિગફાર

હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા કે મૈં રોઝાના દિનમે સત્તર મરતબહ અલ્લાહકે સામને ઈસ્તિગફાર કરતા હૂં, હાલાંકે નબી હૈં, ફિર યે ઈસ્તિગફાર કયૂં ? યે ઈસલિએ કે ખુદાકી શાયાને શાન અપની ઈબાદતોંકો નહી સમજતે થે ઓર યે અલ્લાહકો પસંદ હે, આપ નમાઝ પઢ કર અપને આપકો અછ્છા સમજેં તો અલ્લાહકો નાપસંદ હે, ઓર હમ ગુનેહગાર હોકર ભી અપને આપકો ગુનેહગાર નહિ સમજતે, યાદ રખ્ખો ! યે બહોત બળા વબાલ લાતા હે, ઈન્સાન ગુનાહ કરે ઓર ઉસ્કો ગુનાહ ન સમજે યા અછ્છા સમજે વો કામસે ગયા ઉસપર ખુદાકા ગઝબ આતા હે, ઓર ખ્વાહિશે નફસસે મગલૂબ હોકર ગુનાહ હોગયા, અબ ઉસે નદામત હૂઈ, અબ સચ્ચે દિલસે તૌબહ કરતા હે તો ઉસપર ખુદાકી રહમત આતી હે.

ગુનાહ હોજાને ઓર ગુનાહ કરનેકી એક મિષાલ

દેખીયે ! એક માં અપને બચ્ચહકે સાથ ગલીમે જારહી હે, રાસ્તહ મે કીચળ હે, જૈસે "ઉમરવાડા",(૧) કીચળભી ઈત્ના કે અછ્છે આદમી ફિસલ જાવે, માંને બેટેસે કહા કે દેખ બેટે ! બરાબર ચલ, કિનારે કિનારે ચલ, છપ છપ મત કર, દોળ મત, આહિસ્તા ચલ, વરનહ ગિર જાએગા, કપળે ખરાબ હોંજાએંગે, ચોટ લગેગી, તો બચ્ચહ બીચારહ માંકે પીછે પીછે સંભલ સંભલ કર ચલતા હે, જહાં માં પાઉ રખતી હે, વહાં બેટાભી પાઉ રખતા હે, આહિસ્તા આહિસ્તા ચલ રહા હે લેકિન ઉસ્કે બાવજૂદ ફચ્છાક કરકે ગિર પળા, તો ફોરન માં ઉસ્કો લે લેગી કે મેરા લાલ ગિર ગયા ઓર ઉસ્કો માં પ્યાર કરેગી, ચોટ લગી, કપળે ખરાબ હૂએ, ફિરભી માં ઉસ્કો કલેજહસે લગાએગી, પ્યાર કરેગી, લેકિન ઉસ્કે બરઅકસ એક માંને બચ્ચાકો કહા કે બેટે ! સંભલ સંભલ કર ચલ, ખબરદાર ! દોળ મત, છપ છપ મત કર, મેરે પીછે પીછે ચલ, અબ વો બચ્ચહ માંકી નહી સુનતા, છપક છપક કરતા હે, માં ઈધર ચલતી વો ઉધર ચલતા હે, દોળતા હે, દોળતે દોળતે પછળકે ગિર પળા, અબ માં એક લાત મારતી હે ઓર કેહતી હે કમબખ્ત ! કિત્ની મરતબહ તુજે મનઅ્ કીયા, ગુસ્સા હોગી, મારેગી, દેખા આપને ! વહી કુસૂર ઉસ્ને કીયા ઓર વહી કુસૂર ઈસને કીયા, ઈસ્કેભી ચોટ લગી ઓર કપળે ખરાબ હૂએ ઓર ઉસ્કેભી ચોટ લગી ઓર કપળે ખરાબ હૂએ મગર પેહલા સંભલકર ચલા ફિરભી ગિર ગયા માં કો પ્યાર આયા કયૂંકે માંકી સુનકર ચલા, ઓર દૂસરા માં કે કેહનેકે ખિલાફ ચલા, તો ગાલી દેતે હૂએ એક લાત મારી, બસ યે મિષાલ હે ગુનાહ હોજાનેકી ઓર ગુનાહ કરનેકી, વરનહ ભાઈ! બંદહ ઓર ગંદહ, ભાઈ ! હમતો હેં હી

(૧)એક મરતબા મવલાના (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) ઉમરવાડા , જિલા' ભરૂચ તશરીફ લે ગયએ ઉસ્વકત રાસ્તા કચ્ચા થા, બારિશકા ઝમાના થા, કીચળકી વજહસે મોટર છોળકર બેલગાડીમે બેઠે, અબતો આબાદી બળ્હ ગઈ ઓર રાસ્તે ભી અચ્છે હોગએ.

ગુનેહગાર, બહોત બચના ચાહતે હૈં મગર ફિરભી ફિસલ પળતે હૈં, આજ ગુનાહ કિએ જાતે હૈં, ગુનાહ હોતે નહી, ઈસી લિએ વબાલ આતા હે, કહીં તૂફાનકી શકલ મે, કહીં બીમારીયોંકી શકલમે, કહીં આંધીયોં ઓર ઝલઝલોંકી શકલમે, કહીં હુલ્લડ ઓર ફસાદકી શકલમે, ઈન્સાન અપની ઝુબાનસે બક દેતા હે કે ચલ ચલ ઉસ્મે કયા ગુનાહ હે, ઈસલિએ વબાલ આતા હે, દેખીએ ! ઓરતેં કયા નહી જાનતીં, માં બેહનેં કયા નહીં જાનતીં, મગર બેપરદહ ફિરતી હૈં, ઈધર ઉધર જાતી હૈં, સીનેમા દેખતી હૈં, ડાન્સ કરતી હૈં, કહાં કહાં નહી જાતીં, તો અલ્લાહકી તરફસે વબાલ નહીં આએગા, જાન પર, માલ પર, બીવી બચ્ચોં પર , ઈઝઝતો આબરૂ પર, તિજારતો બ્યોપાર પર, કહીં ન કહીં આએગા, હમ યૂં સમજતે હૈં, કે યે તો ફલાં વજહસે હૂવા, મગર ઈસ તરફ ખિયાલ નહી જાતા કે હમારી બીવી ગુનાહ કર રહી હે, હમારી બહૂ ગુનાહ કર રહી હે, હમારી બેટીયાં ગુનાહ કર રહી હૈં, હમને ગુનાહ કિયા, ઉસ્કા વબાલ આયા, કહીં પકળે ગએ, કહીં મારે ગએ, કાટે ગએ, બરબાદ કર દિએ ગએ, કિસી ન કિસી તરહ વબાલ આતા હે.

ગુનાહ હોજાનેકે બા'દ
સચ્ચી તૌબહ કરને પર નુઝૂલે રહમત :

લેકિન જબ ગુનાહ હોજાત હૈં ઓર ઈન્સાન અપને આપકો ગુનાહગાર સમજતા હે ઓર તૌબહ ઈસ્તિગફાર કરતા હે ઓર ખુદાસે મા'ફી માંગતા હે, ઔર આઈન્દહ ઉસ ગુનાહકે ન-કરનેકા અઝમ કરતા હે તો અલ્લાહકી રહમત આતી હે, તો ખૈર શૈખ ફરીદુદ્દીન અત્તાર (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) ફરમાતે હૈં :

તૂ નેકો કારી વ મા બદ કરદહ ઐમ
જુર્મ બે અંદાઝા બેહદ કરદહ ઐમ

તૂ ભલાઈ કરનેવાલા, હમ બુરાઈ કરનેવાલ હૈં ઓર હમને

બેઈન્તિહા બેશુમાર જુર્મ કિએ હૈ.

આગે ફરમાતે હૈ :

નફસો શૈતાન ઝદ કરીમા રાહે મન
રહમતત્ બાશદ શફાઅત ખ્વાહે મન

નફસો શૈતાન મેરી રાહમે હાઈલ હૂએ ઓર આપકી રહમત મેરી સિફારિશ કરનેવાલી હે.

તો હર શખ્સકો સચ્ચી તૌબહ કરનેકી કોશિશ કરની ચાહિએ, વો અલ્લાહ માં સે ભી ઝિયાદહ મહેરબાન હે, તુમ રોઓ ઓર ગિળ ગિળાઓ, વો સારે ગુનાહોકો મા'ફ ફરમા દેંગે, ખુદાવંદે કુદુસને યહાં તક એ'લાન ફરમા દીયા પ્યારે હબીબ જનાબ મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કે ઝરિયહસે :

﴿قُلْ يٰعِبَادِيَ الَّذِيْنَ اَسْرَفُوْا عَلٰى اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوْا مِنْ رَّحْمَةِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ جَمِيْعًا﴾

(કુલ યા ઈબાદીયલ્લઝી-ન અસ્રફૂ અલા અન્-ફુસિહિમ લા તકનુતૂ મિન રહમતિલ્લાહિ ઈન્નલ્લાહ યગફિરુઝ્ઝુનૂબ જમીઆ)

"એય પ્યારે પૈગમ્બર(સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) આપ ફરમા દીજિયે કે જિન લોગોંને ગુનાહ કરનેમે હદ કરદી અલ્લાહકી રહમતસે ના-ઉમ્મીદ ન હોં બેશક અલ્લાહ તઆલા તમામ ગુનાહોંકો મા'ફ ફરમા દેગા".

બાપ બેટેકો બાહર નિકાલ દેતા હે જબ બાપકી ના-ફરમાની કરે, દૌલતકો ઉળાદે તો બાપ કહેગા કે તૂ મેરા બેટા નહીં ઓર મે તેરા બાપ નહીં, નિકલ, તૂ ઘર પર નહી ચાહિએ, મગર અલ્લાહ તઆલા અપને દરબારસે નહી નિકાલતે, અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં, કે મેરે બંદે ! તૂને મેરી હઝાર ના-ફરમાનીયાં કી, મેરે હઝાર ફરમાનોંકો તોળા હે, આખિર મે તેરા હૂં, તૂ મેરા હે, મુજે છોળ કર કહાં જાએગા, આઓ !

﴿ يَاعِبَادِىَ الَّذِيْنَ اَسْرَفُوْا عَلٰى اَنْفُسِهِمْ ﴾

(યા ઈબાદીયલ્લઝી–ન અસ્રફૂ અલા અન્ફુસિહિમ)

એય મેરે બંદો ! તુમને ગુનાહ કરકે હદ કરદી મગર આઓ ! મેરે સામને તૌબહ કરો ! મે તૌબહ કબૂલ કરુંગા, મેરા દરવાઝહ ખુલા હે.

બર દર આમદ બંદએ બગુરેખ્તહ
આબરૂએ ખૂદ બઈસ્યાં રેખ્તહ

તેરે દર પર ભાગા હૂઆ ગુલામ હાઝિર હે, ગુનાહોંકે સબબ અપની આબરૂ ખોએ હૂએ.

મગફિરત દારદ ઉમ્મીદ અઝ લુત્ફે તૂ
ઝઆંકે ખૂદ ફરમૂદઈ લાતકનુતૂ

આપકે લુત્ફો કરમસે હમ મગફિરતકી ઉમ્મીદ રખતે હેં, ઈસલિએ કે આપને ખુદ ફરમાયા હે કે "લાતકનુતૂ" યા'ની ના–ઉમ્મીદ મત હો.

બાહુઝૂરે દિલ ન કરદમ તાઅતે
બે ગુનાહ ન ગશ્ત બરમા સાઅતે

હમારી કોઈ ઘળી ગુનાહકે બગૈર નહી ગુઝરી, ઓર ઈબાદતભી કી તો હુઝૂરે કલ્બકે સાથ નહી.

હમ નમાઝ પળ્હતે હેં તો નમાઝમે તિજારત વ બેપાર ઓર દુકાનકા પ્રોગ્રામ કર રહે હેં, ઈમામ અપના કામ કર રહા હે ઓર હમ અપના કામ રહે હેં કે કહાં જાના હે, કયા કરના હે, સોચતે હેં કે નમાઝકે બા'દ કિધર જાના હે, નમાઝમે અપના હિસાબો કિતાબ ચલ રહા હે, લેકિન ઉસ્કે બાવજૂદ અલ્લાહ તઆલા બળે કરીમ હેં, નમાઝ ખુઝૂઅ વ ખુશૂઅકે સાથ તો નહી પળ્હી, મગર નમાઝીકી નકલ તો કરલી, ઉસી પર અલ્લાહ તઆલા ફઝલ ફરમાદેતે હેં, યે અલ્લાહકા ફઝલ હે કે હમ જૈસોંકી ઐસી નમાઝ ભી કબૂલ કર લેતા હે, કે બંદહને નકલ તો કી,

અલ્લાહ તઆલાતો ઈત્ને મહેરબાન હેં કે નકલકો ભી કબૂલ ફરમાલેતે હેં.

રોના ન-આએ તો રોનેકી સૂરત બનાઓ :

ચુનાનચે હુઝૂરે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને સહાબએ કિરામ (રદીયલ્લાહુ અન્હુમ)સે ફરમાયા કે તુમ ચાહતે હો કે તુમ્હારી દુઆ કબૂલ હોજાએ, તો થોળા રો લીયા કરો, હકીકત હે ઈન્સાન એક મરતબહ દુઆ કરતે કરતે રો લે તો અલ્લાહ તઆલાકો રહમ આજાએ.

દેખીયે ! બચ્ચહ બાર બાર માં સે પૈસે માંગે તો માં બિગળતી હે કે ચલ યહાંસે હટ, લેકિન જબ બચ્ચા રોએ તો ફિર દસ પૈસેકે બજાએ બીસ પૈસે દે દેતી હે, તો ફરમાયા હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને કે દુઆઅ કરતે વકત થોળા રો લિયા કરો, તુમ્હારી દુઆ કબૂલ હોજાએગી, કિસીને અર્ઝ કીયા કે હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) અગર રોના ન આએ તો કયા કરેં,ફરમાયા રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને કે રોના નહી આતા તો રોને કી શકલ બનાઓ, એય અલ્લાહ ! એય અલ્લાહ ! એય અલ્લાહ ! હૂં હૂં હૂં , એય અલ્લાહ ! બહોત ગુનેહગાર હૂં, ઈસતરહ બનાવટી રોલો, કયા નહી જાનતે હો કે અલ્લાહકી રહમત બહાના ઘૂંઘતી હે.

રહમતે હક બહાના મી જોયદ

તો રોના ઓર ગિળગિળાના અલ્લાહકો બહોત પસંદ હે.

રોને પર ખુદાકી રહમત જોશમે આતી હે

મવલાના રૂમ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ)ને એક બુઝુર્ગકા વાકિઅહ લિખ્ખા હે, કે ઉનપર કર્ઝ હોગયા, ઉન બુઝુર્ગકી તબીઅત બહોત ઝિયાદહ ખરાબ હોગઈ, સબ કર્ઝદારોંકો પતહ ચલ ગયા કે બુઝુર્ગકી તબીઅત ઝિયાદહ ખરાબ હે, ઉન્કી ઝિંદગીકા ભરોસા નહી, સારે કર્ઝદાર દોળે હૂએ આએ કે અગર બુઝુર્ગ સાહબ ગુઝર ગએ તો હમારા કર્ઝ ચલા જાએગા, કર્ઝદાર આકર બેઠ ગએ કે હમારા કર્ઝ

લાઓ, ઉન બઝુર્ગકે પાસ કુછભી નહી થા, સબસે કહા કે બેઠો, ખુદા દેંગે તો મેં દૂંગા, બુઝુર્ગકી તબીયત ઝિયાદહ ખરાબ હૂઈ તો ચાદર તાંન લી, કર્ઝદાર ગભરાએ કે યે તો ચલે, ઉન બુઝુર્ગને ખુદાવંદે કુદુસસે ઈલ્તિજા કી કે લોગ કહેંગે કે અલ્લાહવાલે ભી ખાકર મર જાતે હેં, અલ્લાહ મિયાં તૂ લાજ રખ, તો ઈલ્હામ હૂઆ કે જબ માંગનેવાલા રોતા હે તો દેનેમે મઝહ આતા હે, બુઝુર્ગને સોચા ઉનકો કૈસે રુલાઉ, ઈત્નેમે એક લળકા મિઠાઈવાલા આયા, ઉસ્ને આવાઝ લગાઈ, હલ્વા લો હલ્વા ! બુઝુર્ગને ચાદર જલ્દીસે ઊતારી, ઓર ફરમાયા, ઈસ હલ્વેવાલેકો બુલાઓ, અબ સબ હૈરાન હેં, કે મીઠાઈ મંગવા રહે હેં ઓર ઉન્કે પાસ કુછ હે તો નહીં, ખૈર, ઉસ્કો બુલાયા ઓર પૂછાકે હલ્વા કિત્નેમેં બેચતા હે, ઉસ્ને કહા, ઈત્નેમે, ફરમાયા કે સબકો બાંટ દે, ખ્વાન્ચા ખાલી હોગયા, લળકેને પૈસે માંગે, બુઝુર્ગને ફરમાયા, સબ પૈસાવાલે હી બેઠે હેં, તૂભી લાઈનમે બેઠ જા, ઉન્કો મિલેગા તુજકો ભી મિલ જાએગા, લળકેને રોના શુરૂઅ કીયા, લોગ હૈરાન હેં કે પૈસા નહી ફિર પૂરા ખ્વાન્ચહ ખરીદનેકી કયા ઝરૂરત થી, થોળી દેર હૂઈ કે એક ઘોળે સવાર આયા, ઔર સલામ કીયા ઓર કહા કે ફલાં નવાબ સાહબને આપકી ખિદમતમેં યે હદિયહ ભેજા હે, આપને થેલી લે લી, સબકો લાઈનસે જિસ્કે જિત્ને થે દે દીએ, લળકેસે પૂછા કે તેરે કિત્ને હેં ? કહા ઈત્ને, ઉસ્કો ભી દે દીયે, જબ સબ ચલે ગએ તો મુરીદીનને પૂછા કે એક બાત સમજમે નહી આતી, વો હલ્વે વાલેકો બુલા કર રુલાયા તો યે ફજેતા હૂવા, યે સમજમે નહી આયા, બુઝુર્ગને ફરમાયા સબકુછ ઉસીમે થા, યે હલ્વાકા હલ્વા ખિલાયા ઓર વો રોયા ઉસીમે જલ્વહ હૂવા ઓર ફરમાયા કે જબ લોગ છાતી પર સવાર હોગએ તો મૈને ચાદર ઓળ્હ કર અલ્લાહ મીયાંસે કહા કે એય અલ્લાહ ! મેરે પાસ તો કુછ નહી હે, તૂ હમારી લાજ રખ, અગરમે મર ગયા તો દુનિયા તેરેવાલોંકો બદનામ કરેગી કે અલ્લાહવાલેભી ઈસતરહ ખાજાતે હેં, હક્ક તઆલાકી તરફસે જવાબ આયા કે હમારે પાસ દેનેમે કમી નહી મગર હમકો દેનેમે મઝહ નહી આતા જબ તક માંગનેવાલોમે કોઈ રોનેવાલા ન

હો, તો મૈને સોચા કે ઉન્કો કૈસે રુલાઉ, કયા દંડા લેકર મારના શુરૂઅ કરું, ઈત્નેમે એક લળકેને આવાઝ લગાઈ હલ્વા લો હલ્વા ! મૈને સોચા કે લળકા નાદાન હે ઉસ્કા ખ્વાન્ચા બટવા દૂં, પૈસા ન દૂંગા તો રોએગા, જબ ઉસ્ને રોના શુરૂઅ કીયા તો મૈને ચાદર ઓળ્હ કર અલ્લાહસે કહા કે માંગનેવાલોંમે રોનેવાલા આગયા, તો દેખો, અલ્લાહને થેલી ભેજ દી, મવલાના રૂમ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) ઈસ વાકિઅહકો બયાન ફરમા કર ફરમાતે હેં :

તા ન ગીરયદ કોદકે હલ્વા ફરોશ
બહરે બખ્શાઈશ નમી આયદ બજોશ

વો લળકા અગર રોતા નહી તો અલ્લાહ તઆલાકે દરયાએ રહમતમે જોશ ભી ન—આતા.

અલ્લાહવાલોંકો અલ્લાહકી ઝાત પર પૂરા યકીન હોતા હે, ઓર બા'ઝ મરતબહ ઐસી કેફિયત ઓર હાલત હો જાતી હે કે ઉન્હેં યકીન હોજાતા હે કે અલ્લાહ તઆલા ઈસવકત મેરી યે હાજત જરૂર પૂરી ફરમાં દેંગે, હમારા ઓર તુમ્હારા કામ નહીં.

આગે મવલાના રૂમ (રહમતુલ્લાહિ અલયહિ) ફરમાતે હેં :

તા ન ગિરયદ તિફલ કે જોશદ લબન
તા ન ગિરયદ અબર કે ખંદદ ચમન

અગર બચ્ચા ન રોએ તો માં કી છાતીસે દૂધ ભી નહી ઉતરતા, ઓર અબર (બાદલ) ન રોએ (ન બરસે) તો બાગમે ફૂલ ભી નહી ખિલતે.

તો ઈસીતરહ ગુનેહગાર જબ અપને ગુનાહોં પર નદામત કરકે આંસૂ બહાતા હે તો હકક તઆલાકે દરયાએ રહમત મે જોશ આતા હે :

﴿اُولٰٓئِکَ یُبَدِّلُ اللّٰهُ سَیِّاٰتِهِمْ حَسَنٰتٍ ط وَّ کَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِیْمًا﴾

(ઉલાઇ–ક યુબદ્દિલુલ્લાહુ સય્યિઆતિહિમ હસનાત, વકાનલ્લાહુ ગફૂરર્રહીમા)

અલ્લાહકે ડરસે ઓર ગુનાહોં પર શરમિંદગીસે એક આંસૂભી નિકલ ગયા, ગુનાહોંકા સારા દફતર ધૂલ જાતા હે, રોના આના ચાહિએ, અકબર કેહતે હૈં :

ફૂટે વો આંખ જિસ્સે કે આંસૂ બહા ન હો

વો આંખ કિસ કામકી કે જબ કુછ નુકસાન હોજાએ તો રો પળે, મય્યિત હોજાએ તો રો પળે, લેકિન અપને ગુનાહ પર રોના ન આવે, ખુદાકે ખૌફસે રોના નહી આતા, ઐસી આંખ અંધી નહી હો જાતી :

ફૂટે વો આંખ જિસ્સે કે આંસૂ બહા ન હો
સદ ચાક હો વો દિલ કે જો દર્દ આશ્ના ન હો

જિસ દિલમે દૂસરોકી હમદર્દી ઓર લગન ન હો, ઐસા દિલ હાર્ટફૈલ કયૂં નહી હોતા, પત્થર દિલ હે, વો બીચારહ દુઃખ ઓર મુસીબતમે હે ફિર ઉસ્કી ખબરગીરી નહી કરતા.

ફૂટે વો આંખ જિસ્સે કે આંસૂ બહા ન હો
સદ ચાક હો વો દિલ કે જો દર્દ આશ્ના ન હો

આગે ફરમાતે હૈં:

કિસ કામ કા વો ગુલ હે જિસ ગુલમે બૂ ન હો
કિસ કામ કા વો દિલ હે કે જિસ મે તૂ નહો

ફૂલ પલાસ્ટિકકા, કાગઝકા, કપળેકા, તો કયા મઝહ આએગા, દેખો તો ખૂશ્નુમા હે, મગર સૂંઘો તો રંગકી બૂ આએગી, ખૂશ્બૂ નહી આએગી, ફૂલ તો વો હે કે જિસકે અંદરસે ખૂશ્બૂ નિકલે, ઈસીતરહ ઈન્સાનકે પાસ બેપાર હે, તિજારત હે, દુકાન હે, બીવી બચ્ચે હૈં, બિલ્ડીંગ હે, સબ-હે મગર અલ્લાહ દિલમે નહી તો દિલ કિસ કામ કા હે, આગે

ફરમાતે હૈં :

જાઈઝ નમાઝ કબ હો જો મસ્જિદમે તૂ ન હો
હમ સજદહ કબ કરેં કે જો તૂ રૂબરૂ ન હો

મસ્જિદમે ઝુમ્મર હે, મેહરાબ હે, મિમ્બર હે, ગાલીચે હૈં, કુમકુમેં હે, પંખે હૈં, સોફે હૈં, સબકુછ હે લેકિન અગર નમાઝમે તુમ્હારે સામને અલ્લાહ હી નહી તો નમાઝ કિસ કામકી.

મકસદ મેરા યે હે કે યે આખરી વકત હે ઈસવકતમે ઈન્સાનકી તૌબહ કબૂલ હોજાતી હે, સચ્ચે દિલસે તૌબહ કરે, ઈસવકત ઝરા દિલમે શરમિંદહ હોલે, ઓર ખાતિમહ બિલખયર હો જાએ, બસ ઈસીલીએ તો હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા કે દારો મદાર તો ખાતિમહ પર હે, ખાતિમહ હી અચ્છા હોના ચાહિએ યે ઈસ્પિતાલકી મૌતસે તો ખાતિમહ હી ખરાબ હોજાતા હે, અલ્લાહ તઆલા બચાએ, ઈસ્પિતાલકી મૌતસે હમેશહ પનાહ માંગો કરો, અલબત્તાહ જરૂરત પળ જાએ, લેકિન જબ દેખા કે અબ મર ચલા હે તો ઍમ્બ્યુલન્સ બુલાઈ, જબતક જીનેકી તમન્ના થી તો સબકુછ કરેગા, લેકિન મરને લગા તો ઈસ્પિતાલ લે કર ચલે, વહાંકી મૌત ચાહિએ, ઈસીલીએ હુઝૂરે પાક(સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને પનાહ માંગી હે " અલ્લાહુમ્મ ઈન્ની અઉઝુ બિક મિન મવતિ ફુજાતિન"

અચાનકકી મૌત મુત્તકીકે લિએ રહમત ઓર ગુનેહગારકે લિએ પકળ હે

બા'ઝ દફા' અચાનકકી મૌતકો અલ્લાહકે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને રહમતભી બતલાયા હે, હરએકકે લિએ નહી, ગુનેહગારકે લિએ તો પકળ હે, ધળપકળ હોગી, લેકિન અલ્લાહકે જો નેક બંદે હોતે હૈં ઉન્કે લિએ રહમત હે, ન-સકરાત હૂઈ, ન-જટકે લગે, ન-નાક ખીંચી, ન-ટાંગ ખીંચી, નેક આદમીકે લિએ તો અચાનક મૌત

રહમત હે, ગુનેહાગારકે લિએ અલ્લાહકી તરફસે પકળ હે, હમતો અપને આપકો ગુનેહાગાર હી સમજેં, ઈસલિએ ફરમાયા કે બીમારી ઈન્સાનકે લિએ કફ્ફારહ હે, બીમારીમે ઈન્સાન યૂં સમજે કે મેરે ગુનાહ મા'ફ હોગએ, ગુનાહોંકા કફ્ફારહ હોગયા, નિય્યત અચ્છી રખ્ખો, કે અલ્લાહ તઆલા ઈસ બીમારીકો ગુનાહકા કફ્ફારહ કરદે, જો હોના થા વો હો ગયા, લેકિન ગુનાહ મા'ફ હોજાએંગે.

મસ્નૂન દુઆઓં મે બળી બરકતેં હેં:

ઓર રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને હર ચીઝકે જો તરીકે બતલાએ હેં જૈસે મવલાનાને ફરમાયા, સોનેસે પેહલેકી દુઆ :

"اَللّٰهُمَّ بِاِسْمِكَ اَمُوْتُ وَ اَحْیٰ"

(અલ્લાહુમ્મ બિઈસ્મિ–ક અમુતુ વ અહયા)

ઈસતરહસે સોએ કે હમારા મુંહ કિબ્લહકી તરફ હો ફિર ચાહે કરવટ બદલ લે લેકિન સોતે વકત મુંહ કિબ્લહકી તરફ હો ઓર "અલ્હમ્દુ" શરીફ ઓર "કુલ્ હૂવલ્લાહુ" પળ્હ કર સોએ, બચ્ચોંકો આદત ડાલો, માં–બેહનેં ઝોરસે પળ્હેં તાકે બચ્ચહભી સુને ઓર પળ્હનેકી આદત હો, હરરોઝ સોતે વકત "અલ્હમદુ", "કુલ્ હુવલ્લાહુ" જો કુછ પળ્હ સકે ઓર

"اَللّٰهُمَّ بِاِسْمِكَ اَمُوْتُ وَ اَحْیٰ"

(અલ્લાહુમ્મ બિઈસ્મિ–ક અમુતુ વ અહયા)

ઈસતરહ પળ્હકર સોયા કરેં ઓર જબ સુબ્હ ઊઠે તો :

"اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ اَحْیَانَا بَعْدَ مَا اَمَاتَنَا وَ اِلَیْهِ النُّشُوْرُ"

(અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ લ્લઝી અહ્યાના બા'દમા અમાત–ના વ ઈલયહિ ન્નુશૂર)

યે દુઆએં બહોત કામકી હેં, સારી રાત ખુદા હિફાઝત ફરમાતે

હેં, સારા દિન ખુદા બેહતર કરતા હે, ઈસતરહ ખાનેસે પેહલેકી દુઆ :

"بِسْمِ اللّٰهِ وَ عَلٰى بَرَكَةِ اللّٰهِ"

(બિસ્મિલ્લાહિ વ અલા બરકતિલ્લાહ)

ઝોરસે પળ્હેં તાકે બચ્ચેભી સુનેં ઓર ઉનકો ભી યાદ હોજાએ, ઓર ખાચુકે તો :

"اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِىْ اَطْعَمَنَا وَ سَقَانَا وَ جَعَلَنَا مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ"

(અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ લ્લઝી અત્અમના વ સકાના વ જઅલ–ના મિનલ મુસ્લિમીન.)

ઈસીતરહ બયતુલખલાઅ્ ઓર પાઈખાના જાતે વકત બાહિરસે દુઆ પળ્હના :

"اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْخُبُثِ وَ الْخَبَائِثِ"

(અલ્લાહુમ્મ ઈન્ની અઉઝુ બિક મિનલ ખુબુષિ વલ ખબાઈષિ)

બચ્ચોંકો યાદ કરા દેં, ગાને યાદ કરાતે હેં, ઈધર ઉધરકી બાતેં યાદ કરાતે હેં મગર અલ્લાહ ઓર ઉસકે રસૂલકી દુઆ યાદ નહી કરાતે, યે દુઆ પળ્હો તાકે હરકિસમકી બલાસે હિફાઝત હોજાએ, યે સંડાસ (બયતુલ ખલા) જો હે યહાં નાપાક રૂહેં હોતી હેં, તુમ બગૈર પળ્હે ઘુસ જાઓગે તો તુમકો લગ જાએગી, ફિર ખ્વાબમે ડરોગે, ઓર કભી બેદારીમે ભી ચોંકોગે, ડરોગે, યે ચીઝેં સબ વહીંસે લગતી હેં, યે દુઆ પળ્હલી, ખતમ ફિર કિસી બલાકી મજાલ નહી કે તુમ્હારે કરીબ આસકે ઓર જબ નિકલો તો :

"اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِىْ اَذْهَبَ عَنِّى الْاَذٰى وَ عَافَانِىْ"

(અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ લ્લઝી અઝ્હ–બ અન્નીલ અઝા વ આફાની)

હર ચીઝકે લિએ દુઆ હે, જબ ઘરમે જાઓ તો "બિસ્મિલ્લાહ" પળ્હકે દાખિલ હો, ઘરસે બાહર નિકલો તો :

﴿رَبِّ اَدۡخِلۡنِیۡ مُدۡخَلَ صِدۡقٍ وَّ اَخۡرِجۡنِیۡ مُخۡرَجَ صِدۡقٍ وَّ اجۡعَلۡ لِّیۡ مِنۡ لَّدُنۡکَ سُلۡطٰنًا نَّصِیۡرًا﴾

(રબ્બિ અદ્ખિલ્ની મુદ્ખ-લ સિદ્કિંવ વઅખ્રિજ્ની મુખ્ર-જ સિદ્કિંવ વજ્અલ્ની મિન લદુન-ક સુલતાનન્નસીરા)

ઈસતરહસે તુમ્હારે હર કામમે, ખાને, પીને, સોને ઓર બેઠનેમે, દુકાન ખોલે "બિસ્મિલ્લાહ" પઢ્હ કર, દુકાન સે નિકલે તો "અલ્હમ્દુલિલ્લાહ" પઢ્હ કર, તો ઈસતરહસે ફિર હર ચીઝમે બરકત હોજાતી હે, ખુદાકી તરફસે હિફાઝત હોતી હે, ઈસીલિએ રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી સુન્નતેં બહોત કામકી હેં, યે હમારી હિફાઝત કરતી હેં, જાનકી, માલકી, બીવી બચ્ચોં ઓર અવલાદકી, ઈસલિએ હમેં ચાહિએ કે રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી ઝિંદગી સીખેં, દીન સીખેં, તા'લીમમે બેઠેં.

જમાઅતમે નિકલનેસે દુઆએં ઓર સુન્નતેં યાદ હોજાતી હેં

કુછ દિન તબ્લીગમે નિકલ જાએં, તો હમેં સબ ચીઝેં યાદ હોજાએગી, કહાં કયા પઢ્હના હે, કિસ તરહ ખાના-પીના, કૈસે ઉઠના ઓર સોના, કૈસે ચલના, દીન સીખનેકે લિએ જાના હે, તાકે સુન્નતેં હમારે અંદર આજાએં, ઓર હમેં આદત હોજાએ, વૈસે વઅઝ સુનનેસે યાદ નહી હોતી, લેકિન નિકલ જાનેસે યાદ હોજાતી હેં, તો તા'લીમમે બેઠેં, કુછ વકત નિકાલ કર તબ્લીગમેં જાવે, તો ઈસતરહ હમારી ઝિંદગી રસૂલે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)કી ઝિંદગીકે મુતાબિક બન જાએગી, એક આદમી બનકર આજાતા હે પૂરે ઘરકો બનાતા હે, હમને આંખોસે દેખા, વો ચિલ્લેમે જાકર આયા હે, બીવીકો કુછ કિસી ચીઝકી ખબર ન થી, મગર બીવીકો બાર બાર ટોકતા હે, કરના પળતા હે, ઘરમેં બચ્ચોંકો

ઓર સબકો સુન્નતવાલા બનાતા હે, ઉસ્કા એક ચિલ્લાહ યે રંગ લાયા, ઘરકા માહોલ બદલ જાતા હે, આજ જરૂરત ઈસ્કી હે અલ્લાહને દુનિયા દી હે, દુનિયા રહેગી મગર યે દુનિયા લેકર નહી જાના હે, ઈસલિએ હમકો ચાહિએ કે કુછ લેકર જાએં.

નેકો બદકે જનાઝહકા ફર્ક :

તાકે હમારા જનાઝહ નિકલે ઓર લોગ હમકો લેકર ચલે તો હમભી ખૂશીસે કહેં :

"قَدِّمُوْنِیْ، قَدِّمُوْنِیْ، قَدِّمُوْنِیْ"

(કદ્દિમૂની, કદ્દિમૂની, કદ્દિમૂની,)

હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને ફરમાયા કે જબ આદમી નેક હોતા હે ઓર જબ જનાઝહ ઉઠતા હે તો જનાઝહ ઉઠાનેવાલોંસે કયા કેહતા હે, જલ્દી લે ચલો, જલ્દી લે ચલો, ઉસ્કો બશારત હોતી હે, વીઝા, પાસપોર્ટ સબ તેરા તૈયાર હે, તેરા રીઝર્વેશન હે, દેખ જન્નત,

﴿فَادْخُلِیْ فِیْ عِبٰدِیْ وَ ادْخُلِیْ جَنَّتِیْ﴾

(ફદ્‌ખુલી ફી ઈબાદી વદ્‌ખુલી જન્નતી)

બશારત દી જાતી હે ઓર અગર ગુનાહગાર ઓર મુજરિમ હે, જનાઝહ ઉઠતા હે તો કેહતા હે : "اَیْنَ تَذْهَبُوْا بِیْ" એય ઝાલિમો ! મુજે કહા લે જારહે હો, એય બે–રેહમો ! મુજે કહા લે જારહે હો, ઐસા ન હો કે લોગ હમકો લે જારહે હોં ઓર હમ અપના મરષિયહ પઢેં.

કિસ લિએ આએ થે હમ કયા કર ચલે
તોહમતેં ચંદ અપને ઝિમ્મહ ધર ચલે

દુનિયામે આએ, કમાયા, ખાયા, આખિરતકા તોશહ સાથ લિયા કે નહી, કયા સાથ જાતા હે, અંગુઠીભી નિકાલ લી ઔરતકે હાથ સે, ચૂળયાંભી ઉતારલી, ઉસ્કે ઝેવરભી ઉતાર લિએ, પેહને હૂએ કપળેભી ઉતાર લિએ ઓર ચંદ ગઝ કફનમે લપેટ કર પહોંચા દીયા, કોઈ સાથ

તો જાતા નહી, ઈસીલિએ કહા હે કે :

ન કુછ માલો દૌલત ન ધન જાએગા
ફકત સાથ તેરે કફન જાએગા

હમકો કબ્રમે જાના હે, કોઈ ચીઝ હમારે સાથ નહી જાએગી, હમારે આ'માલ સાથ હોંગે, અચ્છા અમલ હે તો જન્નતકા વેઈટીંગ રૂમ હે, ઓર બુરા અમલ હે તો જહન્નમકા લોકઅપ હે, અઝાબ, મુસીબત, ઓર વબાલ, ઈસલિએ ઉસ્કી ફિક્ર કરની ચાહિએ, વરનહ કહેંગે કે:

કિસ લિએ આએ થે હમ કયા કર ચલે
તોહમતેં ચંદ અપને ઝિમ્મહ ધર ચલે
બાગે દુનિયા મે ન હોગા કોઈ હમસા બદનસીબ
આએ ઐસે બાગમે ઓર ખાલી દામાં લે ચલે

વકત ઝિયાદહ હોચુકા હે ઈસલિએ મુખ્તસર કર રહા હૂ (મવલાનાને જો નસીહતેંકી હૈં વો બહોત કામકી હૈં) અપને અંદર ઓર અપની અવલાદકે અંદર અમલકી આદત ડાલો, અલ્લાહને દૌલત દી હે, રાહત ઓર ચૈન હાસિલ કરો, ઓર જાઈઝ તરીકહ પર ઈસ્તિઅ્માલ કરો ઓર ખુદાકા શુક્ર અદા કરો, ખુદા ઝિયાદહ દેગા ઓર હર કિસમકી રાહત નસીબ હોગી, અબ હમ દુઆ કરેં, આયતકા મતલબ યે હે કે એય મુસલમાનો ! તુમ્હારે લિએ રસૂલુલ્લાહકી ઝાતમે બેહતરીન ઉસ્વહ (નમૂનહ) હે ઉસી પર ચલો.

દુઆ

દુઆ કિજિએ કે હક્ક તઆલા મુજે ઓર આપકો ઓર ભાઈઓ ઔર બેહનોં ઔર બેટીયોંકો નેક તૌફિક અતા ફરમાવેં, એય અલ્લાહ ! હમ સબકો દીનો ઈમાન સીખનેકી તૌફીક અતા ફરમા, ઈલાહલ આલમીન ! તેરે હબીબે પાક (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) વાલી સુન્નત ઓર ઝિંદગી અતા ફરમા, એય અલ્લાહ ! હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ

સલ્લમ)કી સુન્નતોં પર ચલા, એય અલ્લાહ ! દુનિયાકે નાપાક તરીકોંસે હમકો છુળાદે, ઉનકે જૈસા લિબાસ, ઉનકે જૈસી ગુફતગુ, ઉનકે જૈસા તરીકહ હમારા ન હો, હમારા તરીકહ ઓર હર રાસ્તહ તેરે હબીબે પાક મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) વાલા હો, એય અલ્લાહ ! હમારી અવલાદકો ઈમાનીયાત સિખાનેકી તૌફિક અતા ફરમા, ઈમાની તરબીયત કરનેકી તૌફીક અતા ફરમા, ઓર હમારી અવલાદકો ઐસી બના કે મરનેકે બા'દ હમારે ઉપર રહમત ઉતરતી રહે, હમારી અવલાદકો ઐસી મત બનાના કે વો ગુનાહ કરે ઓર હમેં કબ્રમે અઝાબ હો, એય ઈલાહલ આલમીન ! અઝાબે કબ્રસે તેરી પનાહ ચાહતે હૈં, એય અલ્લાહ ! તુજસે ખાતિમહ બિલ ખૈર ચાહતે હૈં, એય અલ્લાહ ! ઈમાનકે સાથ રખ ઓર ખાતિમહ બિલખયર નસીબ ફરમા, એય અલ્લાહ ! રોઝી ઓર રિઝ્કે હલાલમે બરકત અતા ફરમા, દેસ પરદેસમે હમારે મુતઅલ્લિકીન, હમારે માં–બાપ, ભાઈ–બેહનોંકો સુકૂન નસીબ ફરમા, બીમારોંકો શિફા નસીબ ફરમા, મર્હૂમોંકી મગફિરત ફરમા, એય અલ્લાહ ! તેરે નૈક બંદોમે શામિલ ફરમાલે ઓર હમારે તમામ અચ્છે મકાસિદમે કામિયાબી અતા ફરમા, એય ઈલાહલ આલમીન ! હમેં હર તરીકે સે તેરી હિફાઝતમે રખ, આસ્માની ઓર સુલ્તાની આફતોંસે મુહફૂઝ ફરમા.

રબ્બના તકબ્બલ મિન્ના ઈન્નક અન્તસ્સમીઉલ અલીમ વ તુબ્ અલયના ઈન્નક અન્તત્તવ્વાબુ ર્રહીમ વ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલા ખયરિ ખલકિહિ મુહમ્મદિંવ્વ અલા આલિહિ વ અસ્હાબિહિ અજમઈન, સુબ્હા–ન રબ્બિ–ક રબ્બિલ ઈઝઝતિ અમ્મા યસીફૂન વ સલામુન અલલ મુરસલિન વલહમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન.)

બિહમ્દિલ્લાહ જિલ્દે અવ્વલ ખતમ હૂઈ

જિલ્દે દૌમ મુલાહઝહ ફરમાએં

ઈસાલે સવાબકે લિએ એક બેહતરીન મોકા'

મદ્રસા મરકઝી દારૂલ ઉલૂમ, પાલને શોઅબએ નશ્રોઈશાઅતકી તરફ મખ્સૂસ તવજ્જુહ મબ્ઝુલ કી હે ઓર ખાસ કરકે બાનીએ મદ્રસા મરકઝી દારૂલ ઉલૂમ પાલ, મર્હૂમ હઝરત અલ્લામહ મવલાના અહમદુલ્લાહ સાહબ (રહ.)કી તકારીરકો છપવાનેકા એક ખાસ સિલસિલા શરૂઅ કીયા હે, અપને મર્હૂમીનકે ઈસાલે સવાબકે લિએ સવાબે જારિયહકે કામ તલાશ કરનેવાલોંકે લિએ બેહતરીન મોકા' હે, ઇલ્મી, દીની, ઇસ્લાહી કિતાબે છપવાકર મર્હૂમીનકે ઈસાલે સવાબકે લિએ મુફ્ત તકસીમ ફરમાએં.

ખ્વાહિશમંદ હઝરાત ઈસ નેક કામકે લિએ યાતો રૂબરૂ મુલાકાત લેં યા ફિર હસ્બે ઝૈલ પતા પર ખત્તો કિતાબત ફરમાએં. ફોનસેભી રાબિતા કર સકતે હૈં.

ફકત વસ્સલામ

હાફિઝ અબ્દુલગફૂર હાજી અ.મજીદ પાલવાલા
મુહતમિમ : મદ્રસા મરકઝી દારૂલ ઉલૂમ, પાલ
મુ. પો. પાલ, (તા. જિ. સૂરત)

☎ O. (0261) 2840120
☎ R. (0261) 2841485